Wisbech's illustrerede Almanak

Udkom fra 1852-1939 med indhold gældende for det kommende år.

Om almanakken på: https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p104813.htm

Udarbejdet 2024 af Niels Jensen

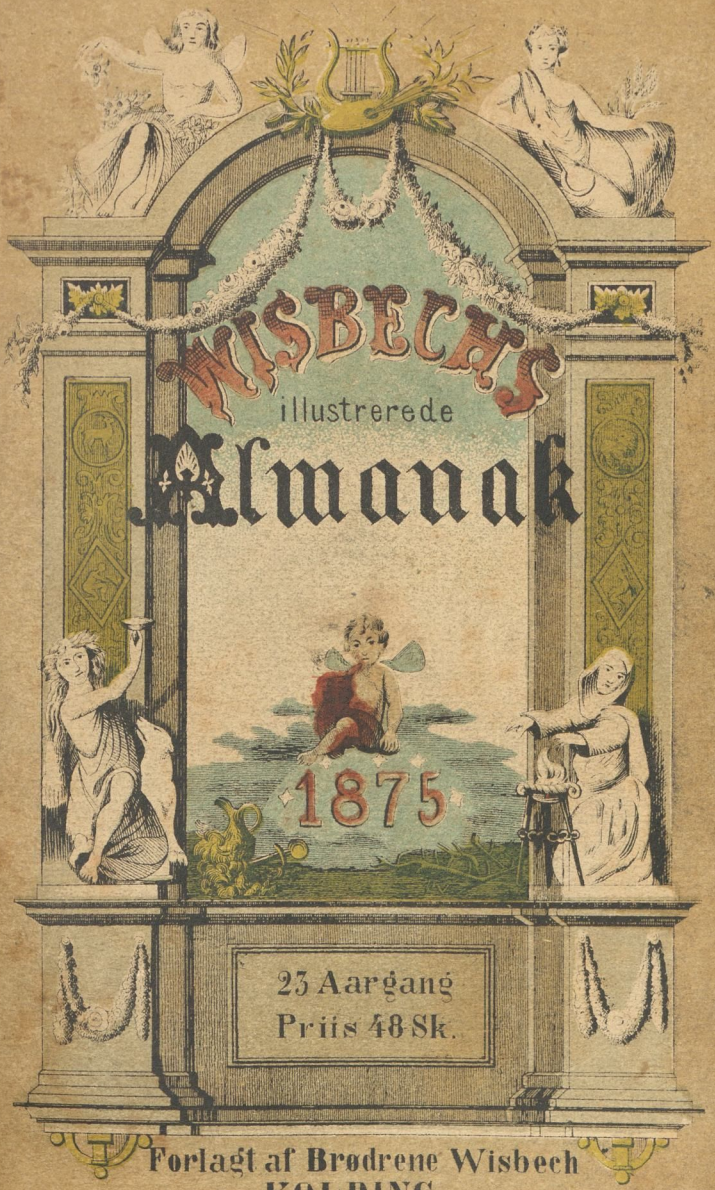

Forlagt af Brødrene Wisbech
KOLDING.

UNIVERSITETET

Almanak

for det Aar efter Christi Fødsel

1875,

som er det tredie efter Skudaar;

beregnet til Kjøbenhavns Observatorium

af

H. C. F. C. Schjellerup,
Professor.

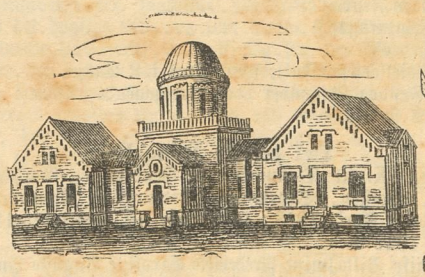

Kjøbenhavn.
Trykt hos J. H. Schultz.

Nærværende Aar
regnes
efter Christi Fødsel 1875.

Efter Verdens Skabelse	5842.
I den julianske Periode	6588.
Siden Reformationen	358.
Siden den Oldenborgske Stammes Regjerings Begyndelsei dette Rige	427.
Siden vor allernaadigste Konge, Kong Christian den Niendes Fødsel	57.
Fra Kong Christian den Femtes danske Lov	192.
Fra Danmarks Grundlov	26.

Imellem Jul og Fastelavn er 6 Uger og 2 Dage.

Mosaiske Festdage 1875.

Purimfest	21	Marts
* 1ste Paaskedag	20	April
* 2den —	21	—
* 7de —	26	—
* Paaskens Ende	27	—
* Ugefest (Pintse)	9	Juni
* Sammes 2den Festdag	10	—
* Fastedag, Templets Ødelæggelse	10	August
* Nytaarsfest (5636)	30	Septbr.
* Sammes 2den Dag	1	Oktbr.
* Store Forsoningsfest	9	—
* Løvsalsfest	14	—
* Sammes 2den Festdag	15	—
* Sammes Slutningsfest	21	—
* Thorah-Gladesfest	22	—
Templets Indvielsesfest (Jul), som feires i 8 Dage	24	December.

Enhver Festdag begynder den foregaaende Aften, og de med * betegnede feires strengt.

Det danske Kongehus.

Kong **Christian IX.** til Danmark, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg, født 8 April 1818, - sukcederede 15 November 1863, formælet 26 Mai 1842 med

Dronning **Louise Vilhelmine Frederikke Caroline Auguste Julie**, Prindsesse af Hessen-Cassel, født 7 Septbr. 1817.

Børn:

1) Kronprinds **Christian Frederik Vilhelm Carl**, født 3 Juni 1843, formælet 28 Juli 1869 med
   Kronprindsesse **Louise Josephine Eugenie**, Prindsesse af Sverig og Norge, født 31 Oktbr. 1851.
   Børn:
   1) **Christian Carl Frederik Albert Alexander Vilhelm**, født 26 Septbr. 1870.
   2) **Christian Frederik Carl Georg Valdemar Axel**, født 3 August 1872.
2) **Alexandra Caroline Marie Charlotte Louise Julie**, født 1 Decbr.

1844, formælet 10 Marts 1863 med **Albert Edward**, Prinds af Wales, Hertug af Cornwall, født 9 Novbr. 1841.

3) **Georg I.**, Hellenernes Konge, (Christian **Vilhelm** Ferdinand Adolph Georg), født 24 Decbr. 1845, formælet 27 Oktbr. 1867 med **Olga** Constantinowna, Storfyrstinde af Rusland, født 3 Septbr. 1851.
4) **Maria** Feodorowna (Maria Sophie Frederikke **Dagmar**), født 26 Novbr. 1847, formælet 9 Novbr. 1866 med Storfyrste **Alexander** Alexandrowitch af Rusland, Storfyrst-Thronfølger og Cæsarewitch, født 10 Marts 1845.
5) **Thyra** Amalie Caroline Charlotte Anna, født 29 Septbr. 1853.
6) **Valdemar**, født 27 Oktbr. 1858.

Oldefaders Sønnesøns Kong Christian VIII's Enke:

Enkedronning **Caroline Amalie**, Prindsesse af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Augustenborg, født 28 Juni 1796, formælet 22 Mai 1815, Enke 20 Januar 1848.

Oldefaders Sønnesøns Kong Frederik VI's Døttre:

1) **Caroline**, født 28 Oktbr. 1793, formælet 1 August 1829 med Arveprinds Frederik Ferdinand, Enke 29 Juni 1863.
2) **Vilhelmine Marie**, født 18 Januar 1808, formælet 19 Mai 1838 med **Carl**, Hertug af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Glücksborg, født 30 Septbr. 1813, fuldcederede 17 Febr. 1831.

I nærværende Almanak antages Dagen overensstemmende med almindelig Vedtægt at begynde ved Midnat og regnes indtil næste Midnat, saa at de 12 Timer, der gaa foran den mellemliggende Middag, benævnes Formiddagstimer, de 12 efterfølgende derimod Eftermiddagstimer. Ethvert Klokkeslet er angivet i den saakaldte Middeltid eller den Tidsart, som stedse bruges i det daglige Liv, og som derfor alle Uhre ere indrettede til at vise. Da denne imidlertid er forskjellig fra den Tid, som Solskiven angiver, bliver det nødvendigt for Enhver, som vil stille sit Uhr efter Solskiven, at kjende den Forskjel, som finder Sted mellem Uhret og Solskiven. Herom erholdes Underretning ved Hjælp af de Tal, som findes paa den Side, der følger efter Decembermaaned, og som angive, hvad et Uhr paa de forskjellige Dage af Aaret bør vise i samme Øieblik, som det efter Solskiven er Middag. Saaledes betegner f. Ex. 12. 4', som findes ved den 1 Januar, at paa denne Dag skal et rigtigt Uhr vise Tolv og fire Minuter i det Øieblik, da Solen angiver Middag. Disse Tal kunne anvendes uden Forandring over hele Landet.

Den tredie Række paa enhver Side indeholder Angivelsen af Klokkeslettet for Maanens Op- eller Nedgang, forsaavidt som Kundskab derom kan have Vigtighed i det daglige Liv. Maanens Opgang er betegnet med O. F. eller O. E., eftersom den indtræffer paa en Formiddags- eller Eftermiddagstime. Ligeledes betegnes Nedgangen med N. F. eller N. E.

Den sidste Række paa enhver Side betegner Angivelsen af Klokkeslettet for Høivande paa Jyllands fri Vestkyst, hvormed maa sammenholdes den Forklaring over Beregningen af Tiden for Flod og Ebbe, som er meddelt efter Tabellen for Tidsforskjellen.

De, der ville benytte Solcentrets Op- eller Nedgang til derefter at stille deres Uhre, kunne, naar de befinde sig paa et Sted i Danmark, der ligger lige Vest for Kjøbenhavn, betjene sig af de i Almanakken anførte Klokkeslet. For de Steder derimod, som ligge nordligere eller sydligere, er beregnet den vedføiede Tabel, der viser, hvormange Minuter man skal lægge

til eller trække fra de i Almanakken anførte Klokkeslet for at erfare, hvad Uhret bør vise ved Solens Op- eller Nedgang. De anførte Tal gjælde imidlertid ogsaa for dem, der ligge omtrent lige Øst eller Vest; derfor anføres her saavel disse som ogsaa de, der kunne rette sig efter Kjøbenhavn.

Kjøbenhavn... Roeskilde, Holbek, Kallundborg, Veile, Varde.
Helsingør .... Hillerød, Nykjøbing, Skanderborg.
Randers ..... Viborg, Grenaa.
Aalborg ..... Nibe, Løgstør, Thisted.
Ribe ..... Christiansfeld, Hadersley, Aasens, Odense, Nyborg, Korsør, Slagelse, Storeheddinge, Christiansø.
Nakskov..... Tønder, Flensborg, Sønderborg, Maribo, Saxkjøbing, Stubbekjøbing, Nykjøbing.
Slesvig ..... Husum, Ekernførde, Burg.

	Læg til Opg. Træk fra Nedg.												Træk fra Opgangen. Læg til Nedgangen.												Læg til Opg. Træk fra Nedg.	
	Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Søndag	Ugedag
Helsingør ...	2	2	1	1	0	0	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1	0	0	1	1	2	2	2	2	1	1
Randers	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6
Aalborg	9	8	6	4	2	1	1	3	5	6	8	10	10	9	8	6	4	3	1	1	2	4	6	8	9	10
Skagen	14	12	9	6	3	1	2	3	7	10	13	15	16	15	13	10	7	4	2	1	4	6	7	12	15	16
	Træk fra Opg. Læg til Nedg.												Læg til Opgangen. Træk fra Nedgangen.												Træk fra Opg. Læg til Nedg.	
	Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Søndag	Ugedag
Ribe.....	2	2	1	1	0	0	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1	0	0	1	1	2	2	2	2	1	1
Nakskov	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6
Slesvig	7	6	5	3	2	0	1	2	4	5	7	8	8	8	7	6	5	4	2	1	0	2	3	5	6	7
	Træk fra Opg. Læg til Nedg.												Læg til Opgangen. Træk fra Nedgangen.												Læg til Opg. Træk fra Nedg.	
	Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Søndag	Ugedag
Helsingør ...	2	2	1	1	0	0	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1	0	0	1	1	2	2	2	2	1	1
Randers	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6
Aalborg	9	8	6	4	2	1	1	3	5	6	8	10	10	9	8	6	4	3	1	1	2	4	6	8	9	10
Skagen	14	12	9	6	3	1	2	3	7	10	13	15	16	15	13	10	7	4	2	1	4	6	7	12	15	16
	Træk fra Opg. Læg til Nedg.												Læg til Opgangen. Træk fra Nedgangen.												Træk fra Opg. Læg til Nedg.	
	Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Søndag	Ugedag
Ribe.....	2	2	1	1	0	0	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1	0	0	1	1	2	2	2	2	1	1
Nakskov	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6
Slesvig	7	6	5	3	2	0	1	2	4	5	7	8	8	8	7	6	5	4	2	1	0	2	3	5	6	7
	Træk fra Opg. Læg til Nedg.												Læg til Opgangen. Træk fra Nedgangen.												Læg til Opg. Træk fra Nedg.	
	Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Søndag	Ugedag
Helsingør ...	2	2	1	1	0	0	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1	0	0	1	1	2	2	2	2	1	1
Randers	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6
Aalborg	9	8	6	4	2	1	1	3	5	6	8	10	10	9	8	6	4	3	1	1	2	4	6	8	9	10
Skagen	14	12	9	6	3	1	2	3	7	10	13	15	16	15	13	10	7	4	2	1	4	6	7	12	15	16
	Træk fra Opg. Læg til Nedg.												Læg til Opgangen. Træk fra Nedgangen.												Træk fra Opg. Læg til Nedg.	
	Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Søndag	Ugedag
Ribe.....	2	2	1	1	0	0	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1	0	0	1	1	2	2	2	2	1	1
Nakskov	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6
Slesvig	7	6	5	3	2	0	1	2	4	5	7	8	8	8	7	6	5	4	2	1	0	2	3	5	6	7

Januar

eller Slugmaaned. 31 Dage. 1875.

Christi Omskjærelse, Luc. 2.

		Maan. O. F.		Høiv.
F. 1	Nytaar	1 57	☾ fjerneſt Jorden	6 19
L. 2	Abel	3 13		7 21

Da Herodes var død, Matth. 2.

S. 3	S. e. Nytaar	4 32	Enoch	8 26
M. 4	Methuſalem	5 54		9 29
Ti. 5	Simeon	7 11		10 23
O. 6	Hell. 3 Kong.	8 18	Sol. op 8. 30′ n. 3. 42′ Tusmørket varer 52′	11 11
T. 7	Knud Hertug	N. E.	● n. M. 5. 59′ Eftm.	11 57
F. 8	Erhard	4 2		0 19
L. 9	Julianus	5 33		1 0

Da Jesus var 12 Aar gammel, Luc. 2.

S. 10	1 S. e. H. 3 K.	7 3	Paul Eremit	1 41
M. 11	Hyginus	8 32		2 17
Ti. 12	Reinhold	10 1		2 55
O. 13	Hilarius	11 30	Sol. op 8. 25′ n. 3. 53′ Tusmørket varer 50′	3 34
T. 14	Felix	N. F.	◗ f. Kv. 10. 12′ Eftm.	4 17
F. 15	Maurus	1 0	Venus skinner stærkeſt	5 9
L. 16	Marcellus	2 35		6 17

Bryllupet i Kana, Joh. 2.

S. 17	2 S. e. H. 3 K.	4 12	Antonius ☾ nærmeſt Jorden	7 41
M. 18	Hert. V. Mar.	5 48	Prisca	9 3
Ti. 19	Pontianus	7 13		10 14
O. 20	Fab. Sebaſt.	8 15	Sol. op 8. 16′ n. 4. 6′ Tusmørket varer 49′	11 12
T. 21	Agnes	O. E.	○ f. M. 6. 31′ Eftm.	12 1
F. 22	Vincentius	4 50		0 24
L. 23	Emerentius	6 20		1 4

Arbeiderne i Vingaarden, Matth. 20.

S. 24	Septuageſima	7 45	Timotheus	1 41
M. 25	Pauli Omv.	9 5		2 14
Ti. 26	Polycarpus	10 22		2 47
O. 27	Chryſoſtom.	11 38	Sol. op 8. 5′ n. 4. 20′ Tusmørket varer 47′	3 19
T. 28	Fred. 6 Fødſ.	O. F.	Carolus Magnus	3 55
F. 29	Chr. 7 Fødſ.	12 56	Valerius. ☾ fjerneſt Jorden ◖ f. Kv. 1. 24′ Eftm.	4 34
L. 30	Loviſe	2 14	Adelgunde	5 24

De fire Slags Sædejord, Luc. 8.

S. 31	Sexageſima	3 34	Vigilius	6 27

Februar

eller Blidemaaned. 28 Dage. 1875.

		Maan. O. F.		Høiv.
M. 1	Brigida	4 53		7 39
Ti. 2	Kyndelmisse	6 7		8 55
O. 3	Blasius	7 5	Sol. op 7. 53′ n. 4. 35′	9 59
T. 4	Veronica	7 47	Tusmørket varer 46′	10 54
F. 5	Agathe	N. E.		11 40
L. 6	Dorothea	4 40	● n. M. 8. 45′ Form.	0 2

Christi Daab, Matth. 3.

S. 7	Fastelavn	6 12	Qvinqvagesima. Estomihi	0 41
M. 8	Corintha	7 43	Richard	1 19
Ti. 9	Hvide Tirsdag	9 15	Apollonia	1 55
O. 10	Aske Onsdag	10 47	Scholastica Sol. op 7. 38′ n. 4. 51′ Tusmørket varer 45′	2 32
T. 11	Euphrosyne	N. F.	☾ nærmest Jorden	3 11
F. 12	Eulalia	12 19		3 55
L. 13	Benignus	1 56	◗ f. Kv. 6. 10′ Form.	4 48

Jesus fristes af Djævelen, Matth. 4.

S. 14	1 S. i Fasten	3 32	Qvadragesima. Invocavit.	6 0
M. 15	Faustinus	5 1	Valentinus	7 29
Ti. 16	Juliane	6 8	Findanus	8 57
O. 17	Tamperdag	6 54	Sol. op 7. 23′ n. 5. 6′	10 6
			Tusmørket varer 43′	10 59
T. 18	Jul. Sophie	7 21	Concordia	
F. 19	Ammon	O. E.		11 43
L. 20	Eucharias	5 21	○ f. M. 8. 51′ Form.	0 3

Den kananæiske Kvinde, Matth. 15.

S. 21	2 S. i Fasten	6 43	Reminiscere	0 38
M. 22	Peders Stol	8 2	Samuel	1 11
Ti. 23	Papias	9 19		1 42
O. 24	Matthias	10 35	Sol. op 7. 5′ n. 5. 20′	2 11
T. 25	Victorinus	11 54	Tusmørket varer 42′	2 44
F. 26	Inger	O. F.	☾ fjerneſt Jorden	3 17
L. 27	Leander	1 13		3 57

Jesus drev en Djævel ud, Luc. 11.

S. 28	3 S. i Fasten	2 34	Oculi. Ollegaard	4 43
			◖ f. Kv. 10. 42′ Form.	

Marts

eller Tordmaaned. 31 Dage. 1875.

		Maan. O. F.		Høiv.
M. 1	Albinus	3 50		5 46
Ti. 2	Simplicius	4 56		7 2
O. 3	Kunigunde	5 46	Sol. op 6. 49′ n. 5. 35′	8 23
T. 4	Adrianus	6 16	Tusmørket varer 42′	9 35
F. 5	Theophilus	6 35		10 30
L. 6	Gotfred	6 48		11 17
	Jesus bespiser 5000 Mand, Joh. 6.			
S. 7	Midfaste	N. E.	Lætare. Perpetua	11 58
M. 8	Beata	6 48	☽ n. M. 9. 11′ Eftm.	0 17
Ti. 9	40 Riddere	8 22	☾nærmest Jorden	0 56
O. 10	Ædel	9 58	Sol. op 6. 31′ n. 5. 50′	1 32
T. 11	Thala	11 37	Tusmørket varer 42′	2 10
F. 12	Gregorius	N. F.		2 54
L. 13	Macedonius	1 16		3 43
	Gabriel Engel udsendes, Luc. 1.			
S. 14	5 S. i Fasten	2 49	Judica. Euthychius	4 39
M. 15	Zacharias	4 6	◗ f. Kv. 1. 56′ Efterm.	5 55
Ti. 16	Gudmund	4 59		7 23
O. 17	Gjertrud	5 27	Sol. op 6. 13′ n. 6. 4′	8 45
T. 18	Alexander	5 46	Tusmørket varer 42′	9 49
F. 19	Joseph	5 57		10 37
L. 20	Gordius	6 4		11 16
	Christi Indtog i Jerusalem, Matth. 21.			
S. 21	**Palmesøndag**	O. E.	Benedictus	11 50
			Jevndøgn, Foraar begynder	
M. 22	Paulus	7 3	○ f. M. 12. 42′ Form.	0 7
Ti. 23	Fidelis	8 19		0 38
O. 24	Ulrica	9 36	Sol. op 5. 55′ n. 6. 18′ Tusmørket varer 42′	1 9
T. 25	**Skjærtorsdag**	10 56	Mariæ Bebud.	1 41
F. 26	**Langfredag**	O. F.	Gabriel	2 13
L. 27	Castor	12 17	☾fjernest Jorden	2 51
	Christi Opstandelse, Marc. 16.			
S. 28	**Paaskedag**	1 35	Eustachius	3 30
M. 29	**2 Paaskedag**	2 45	Jonas	4 16
Ti. 30	Quirinus	3 40	◖ f. Kv. 5. 15′ Form.	5 15
O. 31	Fred. 5. Fødsl.	4 17	Balbina Sol. op 5. 36′ n. 6. 32′ Tusmørket varer 43′	6 28

April

eller Faaremaaned. 30 Dage. 1875.

			Maan. O. F.		Høiv.
T.	1	Hugo	4 41		7 46
F.	2	Theodosius	4 55		9 0
L.	3	Nicætas	5 6		9 59
		Jesus kom ind ad lukte Døre, Joh. 20.			
S.	4	1 S. e. Paaske	5 13	Quasimodo	10 48
M.	5	Irene	N. E.	Ambrosius	11 30
Ti.	6	Sixtus	7 24	● n. M. 7. 26' Form.	12 11
O.	7	Egesippus	9 5	☾ nærmest Jorden Sol. op 5. 18' n. 6. 46' Tusmørket varer 44'	0 31
T.	8	**Chr. 9 Fødsl.**	10 46	Janus	1 12
F.	9	Procopius	N. F.		1 56
L.	10	Ezechiel	12 30		2 43
		Jesus er en god Hyrde, Joh. 10.			
S.	11	2 S. e. Paaske	1 56	Misericord. Dom. Leo	3 36
M.	12	Julius	2 57	◗ f. Kv. 10. 24' Eftm.	4 34
Ti.	13	Justinus	3 32		5 44
O.	14	Tiburtius	3 54	Sol. op 5. 0' n. 7. 0' Tusmørket varer 45'	7 0
T.	15	Chr. 5 Fødsl.	4 6	Olympia	8 15
F.	16	Mariane	4 14		9 15
L.	17	Anicetus	4 21		10 3
		Christi Bortgang til Faderen, Joh. 16.			
S.	18	3 S. e. Paaske	4 27	Jubilate. Eleutherius	10 43
M.	19	Daniel	4 31		11 18
Ti.	20	**Flyttedag**	O. E.	Sulpicius ○ f. M. 5. 20' Eftm.	11 50
O.	21	Florentius	8 40	Sol. op 4. 43' n. 7. 14' Tusmørket varer 47'	0 7
T.	22	Cajus	10 0	☾ fjernest Jorden	0 40
F.	23	**Bededag**	11 20	Georgius	1 14
L.	24	Albertus	O. F.		1 50
		Den Helligaands Sendelse, Joh. 16.			
S.	25	4 S. e. Paaske	12 34	Cantate. Marc. Evang.	2 29
M.	26	Cletus	1 33		3 11
Ti.	27	Charl. Amal.	2 17	Ananias	3 57
O.	28	Vitalis	2 44	◖ f. Kv. 8. 8' Eftm.	
T.	29	Peter Martyr	3 2	Sol. op 4. 27' n. 7. 28' Tusmørket varer 48'	4 49
F.	30	Severus	3 13		5 53
					7 5

Mai

eller Maimaaned. 31 Dage. 1875.

			Maan. O. F.		Høiv.
L.	1	Phil. Jacob	3 21	Boldermisse.	8 15
				Beder i Jesu Navn, Joh. 16.	
S.	2	5 S. e. Paaske	3 30	Rogate. Athanasius	9 21
M.	3	Korsmisse	3 36	● n. M. 3. 54′ Eftm.	10 14
Ti.	4	Florian	3 42	De lyse Nætter begynde	11 1
O.	5	Gothard	N. E.	Cuærmest Jorden Sol. op 4. 11′ n. 7. 42′ Tusmørket varer 51′	11 47
T.	6	Chr. Himmelf.	9 52	Joh. a. Portam	0 11
F.	7	Flavia	11 30		0 59
L.	8	Stanislaus	N. F.		1 47
				Naar Trosteren kommer, Joh. 15.	
S.	9	6 S. e. Paaske	12 45	Exaudi. Caspar	2 37
M.	10	Gordianus	1 32		3 28
Ti.	11	Mamertus	1 59	☽ f. Kv. 8. 27′ Form.	4 20
O.	12	Pancratius	2 15	Sol. op 3. 57′ n. 7. 55′	5 17
T.	13	Ingenuus	2 24	Tusmørket varer 54′	6 23
F.	14	Christian	2 32		7 26
L.	15	Sophie	2 36		8 26
				Hvo mig elsker, Joh. 14.	
S.	16	Pintsedag	2 42	Sara	9 18
M.	17	2 Pintsedag	2 46	Bruno	10 3
Ti.	18	Erik	2 50	Potentiana	10 43
O.	19	Tamperdag	3 0	Cfjernest Jorden Sol. op 3. 44′ n. 8. 8′ Tusmørket varer 58′	11 22
T.	20	Angelica	O. E.	○ f. M. 9. 40′ Form.	11 58
F.	21	Helene	10 22		0 17
L.	22	Castus	11 29		0 56
				Christus og Nicodemus, Joh. 3.	
S.	23	Trinitatis	O. F.	Desiderius	1 34
M.	24	Esther	12 16		2 14
Ti.	25	Urbanus	12 47		2 55
O.	26	Beda	1 8	Sol. op 3. 34′ n. 8. 19′	3 38
T.	27	Lucian	1 21	Tusmørket varer 61′	4 22
F.	28	Wilhelm	1 30	◖ f. Kv. 7. 20′ Form.	5 14
L.	29	Maximinus	1 38		6 16
				Den rige Mand, Luc. 16.	
S.	30	1 S. e. Trin.	1 43	Vigand	7 26
M.	31	Petronella	1 50		8 35

Juni

eller Skjærsommer. 30 Dage. 1875.

		Maan.		Høiv.
		O. F.		
Ti. 1	Nicomedes	1 58		9 42
O. 2	Marcellinus	2 8	Sol. op 3. 26′ n. 8. 29′ Tusmørket varer 64′	10 38
T. 3	Krpr. Frederik	N. E.	Erasmus	11 32
F. 4	Optatus	10 21	● n. M. 11. 11′ Eftm.	12 25
L. 5	Bonifacius	11 24	☾ nærmest Jorden	0 50

Den store Nadvere, Luc. 14.

S. 6	2 S. e. Trin.	11 59	Norbertus	1 40
M. 7	Jeremias	N. F.		2 27
Ti. 8	Medardus	12 20		3 11
O. 9	Primus	12 32	Sol. op 3. 20′ n. 8. 37′ Tusmørket varer 68′	3 55
T. 10	Onuphrius	12 40	☽ f. Kv. 8. 46′ Eftm.	4 39
F. 11	Barnab. Apost.	12 46		5 28
L. 12	Basilius	12 51		6 25

Det fortabte Faar, Luc. 15.

S. 13	3 S. e. Trin.	12 56	Cyrillus	7 24
M. 14	Rufinus	1 1		8 25
Ti. 15	Vitus	1 8	☾ fjernest Jorden	9 21
O. 16	Tycho	1 19	Sol. op 3. 18′ n. 8. 43′	10 10
T. 17	Botolphus	1 32	Tusmørket varer 70′	10 56
F. 18	Leontius	1 57		11 38
L. 19	Gervasius	O. E.	○ f. M. 12. 46′ Form.	12 20

Værer barmhjertige, Luc. 6.

S. 20	4 S. e. Trin.	10 51	Sylverius	0 41
M. 21	Albanus	11 15	Solhverv, længste Dag.	1 20
Ti. 22	10000 Mart.	11 28	Sommer begynder	1 59
O. 23	Paulinus	11 38	Sol. op 3. 19′ n. 8. 45′	2 37
T. 24	St. Hansdag	11 46	Tusmørket varer 70′	3 15
F. 25	Prosper	11 53		3 54
L. 26	Pelagius	11 58	☾ f. Kv. 3. 29′ Eftm.	4 38

Jesus lærer af Skibet, Luc. 5.

S. 27	5 S. e. Trin.	O. F.	7 Sovere	5 33
M. 28	Efdr. C. Amalie	12 5	Eleonora	6 41
Ti. 29	Petr. Paulus	12 14		8 0
O. 30	Lucina	12 27	Sol. op 3. 22′ n. 8. 44′ Tusmørket varer 69′	9 18

Juli

eller **Ormemaaned.** 31 Dage. 1875.

			Maan. O. F.		Høiv.
T.	1	Theobaldus	12 50	☾ nærmest Jorden	10 25
F.	2	Mariæ Besøg.	1 28		11 24
L.	3	Cornelius	N. E.	● n. M. 6. 15′ Form. Solen fjernest Jorden	12 17

Pharisæernes Retfærdighed, Matth. 5.

S.	4	6 S. e. Trin.	10 21	Ulricus	0 41
M.	5	Anshelmus	10 37		1 27
Ti.	6	Dion	10 46	Villebaldus	2 5
O.	7	Lov. Aug.	10 53	Sol. op 3. 29′ n. 8. 40′	2 46
T.	8	Kjeld	10 59	Tusmørket varer 67′	3 22
F.	9	Softrata	11 3		4 0
L.	10	Vilh. Carol.	11 10	☽ f. Kv. 11. 30′ Form. Knud Konge	4 38

Jesus bespiser 4000 Mand, Marc. 8.

S.	11	7 S. e. Trin.	11 17	Josva	5 26
M.	12	Henrik	11 25		6 25
Ti.	13	Margarethe	11 37	☾ fjernest Jorden	7 30
O.	14	Bonaventura	11 59	Sol. op 3. 37′ n. 8. 34′ Tusmørket varer 63′	8 39
T.	15	Apostl. Del.	N. F.		9 42
F.	16	Susanne	12 31		10 34
L.	17	Alexius	1 22		11 22

De falske Propheter, Matth. 7.

S.	18	8 S. e. Trin.	O. E.	Arnolphus	12 4
M.	19	Justa	9 35	○ f. M. 2. 17′ Eftm.	0 25
Ti.	20	Elias	9 46		1 3
O.	21	Evenus	9 55	Sol. op 3. 48′ n. 8. 24′ Tusmørket varer 60′	1 40
T.	22	Mar. Magd.	10 2		2 14
F.	23	Apollinaris	10 7	Hundedagene begynde	2 50
L.	24	Christina	10 13		3 27

Den utro Husfoged, Luc 16.

S.	25	9 S. e. Trin.	10 22	Jacobus	4 9
M.	26	Anna	10 32	☾ f. Kv. 9. 29′ Eftm.	5 1
Ti.	27	Martha	10 50		6 12
O.	28	Aurelius	11 20	Sol. op 4. 0′ n. 8. 13′ Tusmørket varer 56′	7 39
T.	29	Oluf	O. F.	☾ nærmest Jorden	9 8
F.	30	Abdon	12 11		10 20
L.	31	Germanus	1 29		11 17

August

eller Høstmaaned. 31 Dage. 1875.

Jesus græder over Jerusalem, Luc. 19.

		Maan. N. E.		Høiv.
S. 1	10 S. e. Trin.	8 41	Peders Fængsel	
M. 2	Hannibal	8 54	● n. M. 2. 18′ Eftm.	12 5
Ti. 3	Nicodemus	9 2		0 27
O. 4	Dominicus	9 8	Sol. op 4. 13′ n. 7. 59′	1 6
T. 5	Osvaldus	9 13	Tusmørket varer 53′	1 41
F. 6	Chr. Forklar.	9 18		2 14
L. 7	Donatus	9 24		2 47
				3 20

Pharisæeren og Tolderen, Luc. 18.

S. 8	11 S. e. Trin.	9 32	Ruth	
M. 9	Romanus	9 43	De lyse Nætter ophøre	3 58
Ti. 10	Laurentius	9 59	☽ f. Kv. 4. 20′ Form.	4 39
O. 11	Herman	10 27	☾ fjerneſt Jorden	5 34
T. 12	Clara	11 10	Sol. op 4. 26′ n. 7. 44′	
F. 13	Hippolytus	N. F.	Tusmørket varer 50′	6 44
L. 14	Eusebius	12 12		8 0
				9 13
				10 13

Den Døve og Stumme, Marc. 7.

S. 15	12 S. e. Trin.	1 31	Mariæ Himmelf.	
M. 16	Rochus	O. E.		11 1
Ti. 17	Anastatius	8 5		11 44
O. 18	Agapetus	8 12	○ f. M. 2. 24′ Form.	0 3
T. 19	Sebaldus	8 17	Sol. op 4. 39′ n. 7. 28′	
F. 20	Bernhard	8 23	Tusmørket varer 48′	0 41
L. 21	Salomon	8 30		1 15
				1 50
				2 26

Samaritaneren og Leviten, Luc. 10.

S. 22	13 S. e. Trin.	8 40	Symphor.	
M. 23	Zachæus	8 54	Hundedagene ende	3 5
Ti. 24	Sophie Fred.	9 18	Bartholomæus	3 51
			☾ f. Kv. 2. 29′ Form.	4 45
O. 25	Ludvig	10 1	☾ nærmeſt Jorden	
T. 26	Irenæus	11 8	Sol. op 4. 53′ n. 7. 11′	
F. 27	Gebhardus	O. F.	Tusmørket varer 46′	6 2
L. 28	Louise	12 37		7 35
			Augustinus	9 3
				10 11

De 10 Spedalske, Luc. 17.

S. 29	14 S. e. Trin.	2 9	Joh. Halsh.	
M. 30	Benjamin	3 44		11 2
Ti. 31	Bertha	5 13	● n. M. 12. 31′ Form.	11 44
				0 3

September

eller Fiskemaaned. 30 Dage. 1875.

		Maan.		Høiv.
		N. E.		
O. 1	Ægidius	7 22	Sol. op 5. 6′ n. 6. 54′ Tusmørket varer 44′	0 38
T. 2	Elisa	7 27		1 11
F. 3	Seraphia	7 33		1 43
L. 4	Jul. Maria	7 39	Theodosia	2 13

Ingen kan tjene to Herrer, Matth. 6.

S. 5	15 S. e. Trin.	7 49	Regina	2 47
M. 6	Magnus	8 1		3 24
Ti. 7	Dr. Louise	8 25	Robert. ☾ fjerneſt Jorden ☽ f. Kv. 10. 28′ Eftm.	4 7
O. 8	Mariæ Fødſ.	9 0	Sol. op 5. 20′ n. 6. 36′	4 58
T. 9	Gorgonius	9 55	Tusmørket varer 43′	6 6
F. 10	Burchhardt	11 7		7 24
L. 11	Hillebert	N. F.		8 41

Enkens Søn af Nain, Luc. 7.

S. 12	16 S. e. Trin.	12 30	Guido	9 45
M. 13	Cyprianus	2 0		10 34
Ti. 14	† Ophøielſe	3 30	○ f. M. 1. 32′ Eftm.	11 17
O. 15	Tamperdag	O. E.	Efterår	11 55
T. 16	Euphemia	6 32	Sol. op 5. 33′ n. 6. 17′ Tusmørket varer 42′	0 14
F. 17	Lambertus	6 38		0 51
L. 18	Chr. 8 Fødſ.	6 47	Titus	1 29

Den Vatersottige, Luc. 14.

S. 19	17 S. e. Trin.	7 0	Conſtantia	2 7
M. 20	Tobias	7 21	☾ nærmeſt Jorden	2 54
Ti. 21	Matthæus	7 58	☽ f. Kv. 7. 51′ Form.	3 43
O. 22	Mauritius	8 57	Sol. op 5. 47′ n. 5. 59′ Tusmørket varer 42′	4 43
T. 23	Linus	10 17	Jevndøgn, Efteraar begynder	6 1
F. 24	Tecla	11 50		7 27
L. 25	Cleophas	O. F.		8 46

Hvis Søn er Chriſtus, Matth. 22.

S. 26	18 S. e. Trin.	1 23	Adolph	9 50
M. 27	Cosmus	2 53		10 36
Ti. 28	Venceslaus	4 18	● n. M. 1. 45′ Eftm.	11 15
O. 29	St. Michael	5 39	Sol. op 6. 0′ n. 5. 41′	11 50
T. 30	Hieronymus	N. E.	Tusmørket varer 42′	0 6

Oktober

eller Sædemaaned. 31 Dage. 1875.

		Maan. N. E.		Høiv.
F. 1	Remigius	5 48		0 39
L. 2	Ditlev	5 57		1 11
	Den Vækbrudne, Matth. 9.			
S. 3	19 S. e. Trin.	6 9	Mette	1 44
M. 4	Franciscus	6 26	☾ fjerneſt Jorden	2 20
Ti. 5	Placidus	6 55	Broderus	2 59
O. 6	Fred. 7 Fødſ.	7 41	Sol. op 6. 14′ n. 5. 22′ Tusmørket varer 42′	3 43
T. 7	Amalia	8 46	◗ ſ. Kv. 4. 56′ Eftm.	4 31
F. 8	Ingeborg	10 4		5 32
L. 9	Dionyſius	11 31		6 44
	Bryllupsklæderne, Matth. 22.			
S. 10	20 S. e. Trin.	N. F.	Gereon	7 58
M. 11	Fred. 4 Fødſ.	12 59		9 4
Ti. 12	Pr. Frederik	2 27	Maximilian	9 58
O. 13	Angelus	3 57	Sol. op 6. 28′ n. 5. 5′ Tusmørket varer 42′	10 45
T. 14	Calixtus	5 29		11 26
F. 15	Hedevig	O. E.	○ ſ. M. 12. 5′ Form.	12 7
L. 16	Gallus	5 7	☾ nærmeſt Jorden	0 28
	Den kongelige Mand, Joh. 4.			
S. 17	21 S. e. Trin.	5 25	Florentinus	1 12
M. 18	Luc. Evang.	5 53		1 57
Ti. 19	**Flyttedag**	6 47	Balthaſar	2 47
O. 20	Felicianus	8 4	Sol. op 6. 43′ n. 4. 47′ Tusmørket varer 43′	3 41
T. 21	11000 Jomfr.	9 36	◖ ſ. Kv. 3. 3′ Eftm.	4 38
F. 22	Cordula	11 8		5 48
L. 23	Søren	O. F.		7 2
	De 10000 Pund, Matth. 18.			
S. 24	22 S. e. Trin.	12 39	Proclus	8 15
M. 25	Crispinus	2 3		9 14
Ti. 26	Amandus	3 24		10 0
O. 27	Sem	4 44	Sol. op 6. 57′ n. 4. 31′ Tusmørket varer 44′	10 42
T. 28	Prſ. Caroline	6 3	Dr. Mar. Soph. Frederikke Simeon og Judas	11 18
F. 29	Narcisſus	N. E.	● n. M. 6. 3′ Form.	11 53
L. 30	Louiſe Charl.	4 16	Abſalon	0 11
	Skattens Mont, Matth. 22.			
S. 31	23 S. e. Trin.	4 31	Kprdſ. Louiſe. Reform. Beg.	0 46

November

eller **Slagtemaaned.** 30 Dage. 1875.

		Maan. N. E.		Høiv.
M. 1	Alle Helgen	4 54	☾ fjerneſt Jorden	1 32
Ti. 2	Alle Sjæle	5 35		2 0
O. 3	Hubertus	6 32	Sol. op 7. 12′ n. 4. 16′ Tusmørket varer 45′	2 40
T. 4	Otto	7 46		3 21
F. 5	Malachias	9 7		4 7
L. 6	Leonhardus	10 31	☽ f. Kv. 10. 42′ Form.	4 57

Jeſus prædiker om Salighed, Matth. 5.

S. 7	24 S. e. Trin.	11 57	Engelbrecht	5 57
M. 8	Claudius	N. F.		7 5
Ti. 9	Theodor	1 24		8 12
O. 10	Luther	2 53	Sol. op 7. 27′ n. 4. 1′ Tusmørket varer 46′	9 15
T. 11	Morten Viſp	4 26		10 9
F. 12	Torkild	6 3		10 59
L. 13	Arcadius	O. E.	○ f. M. 10. 20′ Form.	11 47

Odelæggelsens Vederſtyggelighed, Matth. 24.

S. 14	25 S. e. Trin.	3 50	Frederik	0 11
M. 15	Leopold	4 34	☾ nærmeſt Jorden	1 0
Ti. 16	Othenius	5 44		1 51
O. 17	Anianus	7 14	Sol. op 7. 41′ n. 3. 49′ Tusmørket varer 48′	2 43
T. 18	Heſychius	8 50		3 33
F. 19	Eliſabeth	10 23		4 23
L. 20	Volkmarus	11 51	☾ f. Kv. 1. 27′ Form.	5 17

Jeg priſer dig Fader, Matth. 11.

S. 21	26 S. e. Trin.	O. F.	Mariæ Ofr.	6 21
M. 22	Fred. Ferdin.	1 12	Cecilia	7 23
Ti. 23	Clemens	2 31		8 23
O. 24	Cryſogonus	3 51	Sol. op 7. 55′ n. 3. 38′ Tusmørket varer 49′	9 18
T. 25	Catharina	5 10		10 5
F. 26	Conradus	6 29		10 48
L. 27	Facundus	7 51		11 27

Jeſu Indtog i Jeruſalem, Matth. 21.

S. 28	1 S. i Advent	N. E.	Soph. Magdl.	
M. 29	Saturninus	3 34	● n. M. 12. 35′ Form.	12 6
Ti. 30	Chr. 6 Fødſ.	4 26	☾ fjerneſt Jorden	0 26
			Andreas	1 5

December

eller Christmaaned. 31 Dage. 1875.

		Maan.		Høiv.
		N. E.		
O. 1	Arnold	5 34	Sol. op 8. 7′ n. 3. 31′	
T. 2	Bibiana	6 51	Tusmørket varer 51′	1 44
F. 3	Svend	8 15		2 22
L. 4	Charl. Fred.	9 39	Barbara	3 1
				3 41

Tegn i Sol og Maane, Luc. 21.

S. 5	2 S. i Advent	11 2	Sabina	4 22
M. 6	Nicolaus	N. F.	☽ f. Kv. 2. 46′ Form.	5 10
Ti. 7	Agathon	12 26		6 14
O. 8	Mariæ Undf.	1 53	Sol. op 8. 18′ n. 3. 26′	7 16
T. 9	Rudolph	3 25	Tusmørket varer 52′	8 29
F. 10	Judith	5 3		9 37
L. 11	Damasus	6 46		10 38

Johannes i Fængsel, Matth. 11.

			Epimachus	
S. 12	3 S. i Advent	O. E.	○ f. M. 8. 36′ Eftm.	11 34
M. 13	Lucia	3 17	☾ nærmest Jorden	0 2
Ti. 14	Crispus	4 41	Nicatius	0 55
O. 15	Tamperdag	6 21	Sol. op 8. 26′ n. 3. 24′	1 45
T. 16	Lazarus	7 59	Tusmørket varer 53′	2 30
F. 17	Albina	9 32		3 13
L. 18	Lovise	10 57		3 55

Johannis Vidnesbyrd, Joh. 1.

			Nemesius	
S. 19	4 S. i Advent	O. F.	☾ f. Kv. 3. 46′ Eftm.	4 38
M. 20	Abraham	12 19	Solhverv, korteste Dag	5 28
Ti. 21	Thomas	1 39	Vinter begynder	6 25
O. 22	Japetus	2 57	Sol. op 8. 31′ n. 3. 26′	7 28
T. 23	Torlacus	4 17	Tusmørket varer 53′	8 30
F. 24	Adam	5 36		9 29
L. 25	Juledag	6 57	☾ fjerneſt Jorden	10 20

Phariſæerne og de Skriftkloge, Matth. 23.

S. 26	S. i J. og N.	8 8	St. Stephan	11 6
M. 27	Joh. Evang.	N. E.	● n. M. 7. 54′ Eftm.	11 48
Ti. 28	Bornedag	3 22		0 9
O. 29	Noah	4 40	Sol. op 8. 33′ n. 3. 32′	0 50
T. 30	David	6 3	Tusmørket varer 53′	1 27
F. 31	Sylvester	7 27		2 2

Tabel, som viser hvad Klokken er efter Middeltid, naar Solskiven viser 12.

Jan. 1	12 4′	Marts 28	12 5′	Aug. 8	12 5′	Okt. 23	11 44′
„ 3	12 5′	„ 31	12 4′	„ 15	12 4′	Nov. 1	11 44′
„ 5	12 6′	April 3	12 3′	„ 19	12 3′	„ 14	11 45′
„ 8	12 7′	„ 7	12 2′	„ 24	12 2′	„ 20	11 46′
„ 10	12 8′	„ 10	12 1′	„ 27	12 1′	„ 24	11 47′
„ 12	12 9′	„ 14	12 0′	„ 31	12 0′	„ 27	11 48′
„ 15	12 10′	„ 18	11 59′	Sept. 3	11 59′	„ 30	11 49′
„ 18	12 11′	„ 23	11 58′	„ 6	11 58′	Dec. 2	11 50′
„ 21	12 12′	„ 28	11 57′	„ 9	11 57′	„ 5	11 51′
„ 25	12 13′	Mai 6	11 56′	„ 12	11 56′	„ 7	11 52′
„ 30	12 14′	„ 24	11 57′	„ 15	11 55′	„ 10	11 53′
Febr. 11	12 14′	Juni 2	11 58′	„ 18	11 54′	„ 12	11 54′
„ 12	12 14′	„ 8	11 59′	„ 20	11 53′	„ 14	11 55′
„ 24	12 13′	„ 13	12 0′	„ 23	11 52′	„ 16	11 56′
Marts 2	12 12′	„ 17	12 1′	„ 26	11 51′	„ 18	11 57′
„ 7	12 11′	„ 22	12 2′	„ 29	11 50′	„ 20	11 58′
„ 11	12 10′	„ 27	12 3′	Okt. 2	11 49′	„ 22	11 59′
„ 14	12 9′	Juli 2	12 4′	„ 6	11 48′	„ 24	12 0′
„ 18	12 8′	„ 7	12 5′	„ 9	11 47′	„ 26	12 1′
„ 21	12 7′	„ 14	12 6′	„ 13	11 46′	„ 28	12 2′
„ 24	12 6′	Aug. 1	12 6′	„ 17	11 45′	„ 30	12 3′

Forklaring af Beregningen af Klokkeslettet for Høi- og Lavvande.

Ved Beregningen af Klokkeslettet for Høivande og Lavvande tager man først de Tal, der findes i den sidste Række i hver Maaned og lægger dertil Havnetiden efter den vedføiede Tabel. Den første Talrække i denne Tabel indeholder det hosstaaende Steds Havnetid, den anden angiver Tidsforløbet fra Høivande til Lavvande og den tredie Middel-springflodhøiden i Fod.

Tabel til Beregning af Høi- og Lavvande.

Agger	3 44	5 19	1	Dicksander Gat, ved Sydenden af Flak-strømmen	0 36	6 50	—
Altona	4 54	7 45	8	Fanø, N. O. Pynt	2 17	—	—
Amrum	0 55	6 49	9	„ N. V. Pynt	1 57	—	—
Blaavandshuk	1 19	6 8	6	„ Midten af Vestkysten	1 6	—	—
Blankenese	4 19	7 36	—	Frederikshavn	5 37	6 0	1
Blauort Sand	0 13	6 31	—	Fredriksstad	2 12	7 34	11
Bongsiel	1 48	6 38	12	Glückstad	2 44	7 13	12
Bordelum Siel	2 17	8 37	—	Hals	8 25	4 57	1
Brunsbüttel	1 33	7 14	11	Hamborg	5 4	7 48	—
Büsum, udenfor Havnen	0 56	6 15	—	Helgoland	11 45	6 51	10
Cuxhaven	0 43	6 53	12				
Dagebøl	1 54	6 54	10				

Hirtshals	4 3	6 14	1
Hjerting	2 20	6 5	—
Husum Havn	2 11	7 25	—
Høier Kanal	2 54	6 33	7
Krück Aue	3 0	—	—
List	1 56	6 15	7
Meldorf Havn	1 7	7 45	12
Nordby	2 37	6 4	6
Norderpiep	0 25	6 18	13
Nymindegab	2 16	5 48	2
Ording	0 20	7 23	11
Pelvorm	1 32	6 14	12
Pin Aue	3 22	7 34	11
Rendsborg	7 17	7 18	4
Schulau	4 10	7 32	—
Seesand	0 25	6 54	10
Skagen	5 37	6 6	1
Skallingende	1 51	—	—
Støren Itzehoe	3 35	—	—
Støren Størort.	2 24	7 17	—
Süderoog	0 45	6 44	11
Sydvesthorn	2 18	7 36	9
Sønderhoe	1 57	6 42	5
Teufelsbrücke	4 39	7 41	—
Thorsminde Gab.	3 9	5 35	2
Tvilensleth	3 32	7 27	—
Tønningen	1 36	7 11	11
Vollervik	0 49	6 45	12
Vyk	1 56	6 21	10

Exempel: at finde Klokkeslettet for Høivande og Lavvande den 8de Januar ved Agger:

Af Pillen for Høivande i Januar	0	Tim.	19 Min.
Hertil lægges Havnetid for Agger	3	—	44 —
	4	Tim.	3 Min.

Det Udkomne er Klokkeslettet for Høivande om Formiddagen. Er det fundne Klokkeslet større end 12 Timer, da trækkes 12 Timer fra, og det Udkomne er nu Klokkeslettet for Høivande om Eftermiddagen.

Klokkeslettet for det paafølgende Lavvande faaes ved til Klokkeslettet for Høivande at lægge Tidsforløbet fra Høivande til Lavvande. Da denne Mellemtid for Agger er 5 Tim. 19 Min., faa indtræffer Lavvande Kl. 9. 22′ om Formiddagen. Blev Lavvandsklokkeslettet større end 12 Tim., da trækkes 12 Tim. fra, og det Udkomne er nu Klokkeslettet for Lavvande om Eftermiddagen.

Trækkes fra de fundne Klokkeslet 25 Min., erholdes derved Klokkeslettene for de næstforegaaende Høivande og Lavvande; lægges derimod 25 Min. til, faa har man Klokkeslettene for de næstfølgende Høivande og Lavvande.

Formørkelser.

I Aaret 1875 indtræffe følgende Formørkelser:

1) En total Solformørkelse den 6te April, der blot bliver synlig i den sydlige Del af Afrika, Indien og Kina. Den bliver total i det indiske Ocean og i den sydostlige Del af Asien.
2) En ringformig Solformørkelse den 29de September. Denne Formørkelse, som ligeledes ikke kan iagttages i Danmark, bliver synlig i hele Afrika, i den sydvestlige Del af Europa, i Storbritannien, paa Island, i Grønland og i den østlige Del af Nordamerika. Den bliver ringformig i et Bælte, der over Atlanterhavet strækker sig fra Østkysten af Nordamerika til Vestkysten af Afrika og derfra over den sydlige Del af Afrika.

Planeterne i Aaret 1875.

Merkur er i Almindelighed Solen saa nær, at den ikke kan sees med blotte Øine. De bedste Tider at søge den paa vil være om Aftenen den 14de Februar, den 9de Juni og den 6te Oktober, da den har størst østlig Afstand fra Solen. Før Solopgang vil den letteſt kunne iagttages den 29de Marts, den 27de Juli og den 15de November, da den har størst vestlig Afstand fra Solen.

Venus vil i Begyndelsen af Aaret være synlig 3 Timer før Solopgang paa den østlige Himmel, og i Midten af Januar vil den skinne med størst Glands. Dog staaer den meget lavt paa Himmelen. Den 18de Februar har den størst vestlig Afstand fra Solen. Paa denne Tid har den en østlig Bevægelse i Skytten, gaaer i Begyndelsen af Marts ind i Stenbukken og i Slutningen af denne Maaned ind i Vandmanden. Den bliver nu stedse vanskeligere at iagttage, fordi den i de følgende Maaneder nærmer sig Solen. Efterat den den 23de September har været i Konjunktion med Solen, fjerner den sig fra denne i østlig Retning, saa at den i Slutningen af Aaret vil kunne iagttages en kort Tid efter Solnedgang.

Mars har ved Aarets Begyndelse østlig Bevægelse ind i Vægten og staaer op henved Kl. 3 om Natten. I Februar, Marts og April gjennemløber den Skorpionen med aftagende Hurtighed og bliver stationær i Midten af Mai. Den 20de Juni er den i Opposition med Solen og har følgelig naaet den største Glands, men da den paa denne Tid kun kommer nogle faa Grader over Horizonten vil den vanskelig kunne iagttages. Fra nu af høver den sig mere paa Himmelen. I November og December gjennemløber den Stenbukken og Vandmanden og vil kunne sees efter Solnedgang til mellem Kl. 9 og 10.

Jupiter er i Begyndelsen af Aaret synlig om Morgenen før Solens Opgang. Paa denne Tid har den østlig Bevægelse i Jomfruen, hvor den bliver stationær i Midten af Februar. Bevægelsen bliver nu vestlig og samtidig hermed indtræffer Opgangen stedse tidligere paa Aftenen. Den 17de April er den i Opposition med Solen, hvoraf følger, at dens Glands er størst, og at den kan sees hele Natten. Den vestlige Bevægelse i Jomfruen varer til Midten af Juni, hvorefter Bevægelsen atter bliver østlig. Paa denne Tid kan Planeten sees et Par Timer efter Solens Nedgang, eftersom dens Nedgang indtræffer omtrent Kl. 1 om Natten. Denne Tidsforskjel mellem Solens og Planetens Nedgang bliver imidlertid mindre og mindre, saa at Planeten vil blive usynlig i Oktober og November. I December vil den med østlig Bevægelse i Vægten være synlig et Par Timer før Solopgang.

Saturn kan ved Aarets Begyndelse iagttages henved 3 Timer efter Solnedgang; men den staaer meget lavt paa Himmelen, eftersom den har østlig Bevægelse i Stenbukken. Derved nærmer den sig Solen, saa at den snart bliver usynlig. Paa Grund af Planetens lave Stilling paa Himmelen, begynder den først at blive synlig i Mai en kort Tid før Solopgang. I Midten af Juni staaer Planeten op ved Midnat og i Midten af Juli Kl. 10 Aften. Den 15de August er den i Opposition

med Solen og kan derfor sees hele Natten. Den øvrige Del af Aaret vil den, med aftagende Glands, være synlig nogle Timer efter Solens Nedgang. I Begyndelsen af Juni er Planeten stationær; derpaa gaaer den i vestlig Retning indtil i Slutningen af Oktober, da den atter er stationær, hvorefter Bevægelsen igjen bliver østlig, stedse i Stenbukken, som den ikke forlader.

Planetsystemet.

	Siderisk Omløbstid.	Middelafstand fra Solen, naar Jordens Middelafstand (90005000 Mile) antages som Enhed.	Solens Diameter = 186594 Mile. Solens Omdreining 25 Dage og 12 Tim. Masse.			Planeternes Middelsafstand fra Solen, udtrykt i Mile.
			Diameter.	(Sol. Masse antaget som Enhed.)	Omdreining.	
	Dage.		Mile.		T. M.	Mill.
☿ Merkur	87.97	0.387	650	1:4348000	24 5	7.7
♀ Venus	224.70	0.723	1640	1:412150	23 21	14.5
♁ Jorden	365.26	1.000	1719	1:354030	23 56	20.0
♂ Mars	686.98	1.524	928	1:2968300	24 37	30.5
♃ Jupiter	4332.58	5.203	19183	1:1050	9 55	104.1
♄ Saturn	10759.22	9.539	16376	1:3512	10 30	190.9
♅ Uranus	30686.82	19.183	7255	1:20574	—	383.8
♆ Neptun	60126.72	30.037	7575	1:17500	—	601.0

Planeternes Drabanter.

Maanen bevæger sig i 27 Dage 8 Timer omkring Jorden i en Middelafstand fra denne af 51800 Mile. Dens Diameter beløber sig til 469 Mile. **Jupiter** ledsages af 4, **Saturn** af 8, **Uranus** af 4 Drabanter og **Neptun** i det Mindste af 1 Drabant.

Asteroiderne.

Imellem Mars og Jupiter befinder sig en Mængde smaa Planeter, som kaldes Asteroider, og som ikke ere synlige uden Kikkert. De Opdagedes Antal var i Begyndelsen af Aaret 1874 naaet op til 136, hvis Middelafstande fra Solen ligge imellem 44 og 68 Millioner Mile. Planeterne ere opførte i den Orden, hvori de ere opdagede.

1 Ceres. 2 Pallas. 3 Juno. 4 Vesta 5 Astræa. 6 Hebe. 7 Iris. 8 Flora. 9 Metis. 10 Hygiea. 11 Parthenope. 12 Victoria. 13 Egeria. 14 Irene. 15 Eunomia. 16 Psyche. 17 Thetis. 18 Melpomene. 19 Fortuna. 20 Massalia. 21 Lutetia. 22 Calliope. 23 Thalia. 24 Themis. 25 Phocea. 26 Proserpina. 27 Euterpe. 28 Bellona. 29 Amphitrite. 30 Urania. 31 Euphrosyne. 32 Pomona. 33 Polyhymnia. 34 Circe. 35 Leucothea. 36 Atalante. 37 Fides. 38 Leda. 39 Lætitia. 40 Harmonia. 41 Daphne. 42 Isis. 43 Ariadne. 44 Nysa. 45 Eugenia. 46 Hestia. 47 Aglaja. 48 Doris. 49 Pales. 50 Virginia. 51 Nemausa. 52 Europa. 53 Calypso. 54 Alexandra. 55 Pandora. 56 Melete. 57 Mnemosyne. 58 Concordia. 59 Elpis (Olympia). 60 Danaë. 61 Echo (Titania). 62 Erato. 63 Ausonia. 64 Angelina. 65 Cybele (Maximilian). 66 Maja. 67 Asia. 68 Leto. 69 Hesperia. 70 Panopea. 71 Niobe. 72 Feronia. 73 Clytia. 74 Galatea. 75 Eurydice. 76 Freja. 77 Frigge. 78 Diana. 79 Eurynome. 80 Sappho. 81 Terpsichore. 82 Alkmene. 83 Beatrice. 84 Clio. 85 Io. 86 Semele. 87 Sylvia. 88 Thisbe. 89 Julia. 90 Antiope. 91 Ægina. 92 Undine. 93 Minerva. 94 Aurora. 95 Arethusa. 96 Aegle. 97 Clotho. 98 Ianthe. 99 Dike. 100 Hecate. 101 Helene. 102 Miriam. 103 Hera. 104 Clymene. 105 Artemis. 106 Dione. 107 Camilla. 108 Hecuba. 109 Felicitas. 110 Lydia. 111 Ate. 112 Iphigenia. 113 Amalthea. 114 Cassandra. 115 Thyra. 116 Sirona. 117 Lomia. 118 Peitho. 119 Althæa. 120 Lachesis. 121 Hermione. 122 Gerda. 123 Brunhilda. 124 Alceste. 125 Liberatrix. 126 Velleda. 127 Johanna. 128 Nemesis. 129 Antigone. 130 Electra. 131 Vala. 132 Æthra. 133 Cyrene. 134 Sophrosyne. 135 —. 136 —.

Kometerne.

Jagttagelsen har vist, at nogle af Kometerne efter en vis Tid vende tilbage mod Solen og saaledes periodisk blive synlige fra Jorden. De mærkeligste af disse ere følgende fire, der sædvanlig benævnes efter Halley, Olbers, Biela, Encke, og have følgende Omløbstider og Afstande fra Solen:

	Mindste Afstand fra Solen.	Største Afstand fra Solen.	Omløbstid.
Halley's.....	12 Mill. Mile	702 Mill. Mile	76.2 Aar
Olbers's	24 — —	674 — —	74 —
Biela's.....	18 — —	123 — —	6.6 —
Encke's.....	7 — —	81 — —	3.3 —

Foruden de her anførte Kometer gives der 6, som ligeledes periodisk blive synlige fra Jorden, nemlig:

Faye's opdaget	den 22 November 1843	7 Aar	5 Maaneder
Vico's —	— 22 August 1844...	5 —	6 —
Brorsen's —	— 26 Februar 1846..	5 —	7 —
d'Arrest's —	— 27 Juni 1851	6 —	5 —
Tuttle's —	— 4 Januar 1858 ..	13 —	8 —
Winnecke's —	— 9 Marts 1858...	5 —	7 —

Fortegnelse over Markederne i Aaret 1875.

(Sluttet 1 Juli 1874.)

Sjælland, Møen og Bornholm.

Aakirkeby, 2 April og 1 Oktbr. Kram, Heste, Kvæg og andre Kreaturer.
Asnæs, 15 April og 19 Oktbr. Kreaturer, Avlsredskaber og hvad Bonden behøver til sin Avlings Drift.
Faxe, 10 Marts og 13 Oktbr. Kreaturer.
Frederiksborg eller **Hillerød,** den sidste Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende og slagtede Kreaturer. 15 Jan., 12 Febr. og 16 Marts Heste og Kvæg; 21 April Heste, Kvæg og Kram; 25 Juni; 9 Septbr. Heste, Kvæg og Landbovarer; 2 Novbr.; 14 Decbr. Heste, Kvæg, andre Kreaturer og Landbovarer.
Frederiksund, den anden Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 29 Jan., 26 Febr. og 30 Marts Heste og Kvæg; 28 April Kram og Heste; 16 Juli Kram; 20 Oktbr. Kram, Heste og Kvæg; 7 Decbr. Heste og Kvæg.
Frederiksværk, 4 Febr., 6 April, 6 Juli, 1 Septbr. og 3 Decbr., alle med Heste og Kvæg.
Helsinge, 13 Jan., 14 April, 9 Juni og 13 Oktbr. Kreaturer og Landbrugsgjenstande.
Helsingør, 24 Febr. Kreaturer; 16 April, 22 Juli og 22 Oktbr. Kram og Kreaturer.
Hillerød, see Frederiksborg.
Horsholm, 20 April og 29 Oktbr. Heste, Kvæg, Landbrugs- og Husflidsprodukter samt Byens Haandværkeres Arbeider.
Hjembæk, 25 Juni.
Holbæk, den 1ste Tirsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer; i Tilfælde af Helligdag afholdes Torvedagen den næste Tirsdag. 10 og 31 Marts samt 14 April Heste og Kvæg; 11 Juni Heste, Kvæg, Kram, Haandværks- og Skovbovarer; 15 Oktbr. Kvæg; 23 Novbr.
Houby, 25 Juni.
Kallundborg, 2 og 16 Marts samt 6 April Heste og Kvæg; 15, 16 og 17 Juni Uld; 23 Juni; 24 Septbr. Heste, Kvæg og Skovbovarer; 3 Novbr. Heste og Kvæg.
Kjøbenhavn, hver anden Onsdag Heste.
Kjøge, første Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 10 og 31 Marts samt 14 April Heste og Kvæg; 19 Mai Heste, Kreaturer og Landprodukter; 30 Juli; 29 Oktbr.
Korsør, 4 Marts, 8 Juni og 5 Novbr. Kram, Heste og Kvæg.
Mogenstrup, 25 Juni.
Næstved, 3die Onsdag i hver Maaned med Heste, Kvæg og andre Kreaturer, og i Septbr. og Novbr. tillige med Kram.
Nykjøbing, den anden Onsdag i hver Maaned Kreaturer; 3 Juni Kram og Heste; 12 Oktbr. Kram, Heste og Kvæg.
Onsbjerg, 29 Juni Kreaturer og Kram.
Præstø, 2den Tirsdag i hver Maaned med Heste, Kvæg, Faar og Svin; 23 Juni Kram; 26 og 27 Oktbr. Kram; 9 og 10 Decbr.
Ringsted, første Torsdag i hver Maaned, eller, naar denne er en Helligdag, den næstfølgende Torsdag, Torvedag med levende Kreaturer. 9 og

23 Marts samt 13 April Heste og Kvæg; 8 Mai Heste og Kvæg; 22 Juni; 22 Septbr.; 21 Oktbr. Heste og Kvæg; 19 Novbr. Kvæg.

Roskilde, første Mandag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 5 og 19 Marts samt 2 April Heste og Kvæg; 12 Mai Kram; 20 Juli Heste og Kvæg; 7 Septbr.; 14 Oktbr.

Ronne, 14 April og 13 Oktbr. Heste, Kvæg og andre Kreaturer, Landprodukter og Husflidsfrembringelser.

Skjelskor, anden Tirsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 21 Mai Heste, Kvæg og Landmandens Husflidsprodukter; 23 og 24 Juni; 21 Septbr. Kram, Heste, Kvæg og Frugt; 25 Oktbr. Heste og Kvæg.

Slagelse, 1ste Onsdag i hver Maaned, eller, naar denne er en Helligdag, den næstfølgende Onsdag, Torvedag med levende Kreaturer. 11 Marts samt 1 og 8 April Heste og Kvæg; 4 Mai Heste og Kvæg; 1 og 2 Juli; 5 Oktbr. Heste og Kvæg; 9 og 10 Novbr.

Slangerup, 23 Marts; 11 Mai; 4 Juni; 26 Novbr. Kram, Haandværksvarer, Heste og Kvæg.

Soro, den anden Onsdag i Septbr., Oktbr., Novbr. og Decbr. Torvedag med Heste, Kvæg og andre Kreaturer. 12 Marts samt 3 og 9 April Heste og Kvæg; 14 Mai Heste og Kvæg; 30 Juni; 28 Septbr. Heste og Kvæg; 4 Novbr.

Stege, 8 Marts Heste og Kvæg; 7 og 8 Oktbr. Kram, Heste og Kvæg.

Storehedinge, 2 og 16 Marts samt 6 April Heste og Kvæg; 13 Mai og 15 Oktbr. Kram og Heste.

Tudse, 1 Oktbr. Gaasemarked.

Vexo, 27 April og 4 Novbr. Heste og Kvæg.

Vordingborg, 2 Marts og 6 April Heste og Kvæg; 26 Mai Heste og Kvæg; 9 Juli; 6 Oktbr. Heste og Kram; 28 Oktbr. Heste og Kvæg.

Fyen, Langeland og Aro.

Aarup, Skydebjerg Sogn, 30 Marts og 19 Oktbr. Heste og Kvæg.

Asfens, første Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 3 og 17 Febr. samt 2 Marts Heste; 23 Juni og 22 Septbr. Heste, Kvæg og Fødevarer; 25 Oktbr. Kreaturer.

Bogense, 1ste Torsdag i hver Maaned, eller, naar denne er en Helligdag, den anden Torsdag i samme Maaned, Torvedag med levende Kreaturer. 4 og 25 Febr. samt 11 Marts Heste og Kjøbmandsvarer; 2 Juli og 28 Septbr. Kram; 14 Oktbr. Heste, Kram, Kvæg, Korn og Fødevarer; 9 Novbr. Føde- og Fedevarer.

Brobyværk, 19 Marts og 20 Oktbr. Kreaturer, Faar og Lam, Gæs, Fedevarer og andre Landmandens Produkter samt Husflidsgjenstande.

Egeskov, 16 Septbr. Heste, Kram, Kvæg, Korn og Fedevarer.

Faaborg, 2den Tirsdag i hver Maaned, undtagen Juni, Juli og August, Torvedag med levende Kreaturer. 15 Febr. samt 1 og 15 Marts Heste; 17 Juni Kram; 5 Oktbr. Lam og Gæs; 26 Oktbr. Heste, Kram, Kvæg, Korn og Fedevarer.

Kjerteminde, 1ste Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 10 Febr. Kreaturer; 1 Marts Heste og Kvæg; 15 Juni Kram og Kreaturer; 13 Oktbr. Heste, Kram, Kvæg, Korn og Fedevarer; 17 Novbr. Heste og Kreaturer.

Marstal, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 28 Mai og 24 Septbr. Kreaturer og Kram.

Middelfart, 1ste Tirsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 5 og 18 Febr. Heste og Kvæg; 24 Febr. og 10 Marts Kreaturer; 20 April Kvæg; 13 Juli Heste, Kvæg, Korn og Fedevarer; 23 Septbr. Heste, Kvæg, Kram og Fedevarer; 30 Oktbr. Føde- og Fedevarer.
Nyborg, 1ste og 3die Onsdag i hver Maaned fra 1 Oktbr. til 1 Mai Torvedag med levende Kreaturer. 2 og 15 Marts Heste; 6 Juli Kram; 15 Oktbr. Heste, Kram, Kvæg, Korn og Fedevarer. 8 Novbr. Fedevarer, Mel og Gryn, Kreaturer, Lam, Gæs og deslige.
Odense, 1ste og 3die Mandag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. Falder en af disse Torvedage paa en Helligdag, forlægges den til den paafølgende Onsdag. 16 Febr., 3 og 16 Marts Heste og Kvæg; 17 og 18 Marts Kram; 15 og 16 Juli Kram; 6 og 7 Oktbr. Kram — ved dette sidste Marked kunne kun Odenses og Nyborgs Handlende indfinde sig med Varer til Forhandling; 18 Novbr. Heste, Kvæg, Korn og Fedevarer.
Ringe, 18 Marts Kreaturer; 9 Novbr. Heste og Kvæg.
Rudkjøbing, Torvedag hver Lørdag. 12 Marts Heste; 22 Juni Kram; 1 Oktbr. Heste, Kvæg, Lam, Fedevarer og Husflidsfrembringelser; 29 Oktbr. Kram.
Svendborg, første Lørdag i hver Maaned Marked med levende Kreaturer. 27 Febr. og 13 Marts Heste og Kvæg; 22 Juli Kram; 12 Oktbr. Lam og Gæs; 3 Novbr. Kram, Heste, Kvæg, Korn og Fedevarer.
Ærøeskjøbing, 22 Juni Kram; 12 Juli Heste; 19 Oktbr. Kram.

Lolland og Falster.

Maribo, 16 Febr., 2 og 16 Marts Heste og Kvæg; 15 Juni Kram, Heste og Kvæg; 22 Oktbr. Kram; 29 Oktbr. Heste.
Nakskov, 11 og 25 Febr., 11 Marts, 30 Septbr. og 21 Oktbr. samt 4 Novbr. alle med Heste, Svin, Gæs og andet Fjerkræ samt Fedevarer.
Nykjøbing, 28 April Heste og Kvæg; 20 Juli og 6 Oktbr. Kram; 12 Novbr. Heste og Kvæg.
Nysted, 18 Marts og 8 April Heste og Kvæg; 2 Juni Kram; 21 Septbr. Kram, Kvæg og Heste.
Nødby, 9 Febr. og 23 Marts Heste og Kvæg; 2 Juli Kram; 20 Oktbr. Kram; 16 Novbr. Heste og Kvæg.
Saxkjøbing, 23 Febr. og 9 Marts Heste og Kvæg; 8 Juli; 1 Oktbr.; 9 Novbr. Heste og Kvæg.
Stubbekjøbing, 15 Marts Heste og Kvæg; 29 Juni Kram; 28 Oktbr. Heste og Kvæg.

Jylland.

Aalborg Stift.

Aalborg, Torvedag med levende Kreaturer hver Onsdag fra Fastelavn til Paaske og fra Mikkelsdag til Jul. 2 og 23 Febr. Heste; 15, 16 og 17 Juni; 17 Septbr. Honning og Bøddere; 11, 12 og 13 Oktbr. Kvæg; 14 Decbr. Heste og Kvæg.
Agersted Kro, 24 Septbr. Kvæg og landlige Fabrikater.
Blokhus, 23 Marts Kreaturer, Avlsredskaber og Trævarer.
Dronninglund eller **Hjallerup,** 3 April Kvæg; 7 og 8 Juni Heste; 21 Juni Kram; 2 Oktbr. Fæ.
Fjerritslev, 1 Oktbr. Kreaturer og landlige Fabrikater.

Flauenskjoldkro, 20 Septbr. Kvæg, Faar, Landprodukter og landlige Fabrikater.
Frederikshavn, 20 Juli Kram og andre Varer; 4 Oktbr. Heste og Kvæg.
Hals, 23 Septbr. Kreaturer, Kram og Trævarer.
Hjallerup Kro, see Dronninglund.
Hjørring, 30 Jan. og 20 Febr. Heste; 28 April Kvæg; 4 Juni Heste; 13 Juli Kram; 20 Oktbr. Slagtekvæg.
Hormested, 27 Septbr. Kreaturer, Fisk og Trævarer.
Jerslev Kro, 6 April og 29 Septbr. Kreaturer, Trævarer og landlige Produkter.
Jetsmark, 7 Oktbr. Kreaturer.
Koldby Kro, 31 Marts og 16 Oktbr. Heste og Kvæg.
Lessø, 14 og 15 Oktbr. Kreaturer samt uldne og fede Varer.
Lille Nygaard, 22 Marts Trævarer.
Lokken, 5 Oktbr. Kvæg.
Lokkensvei Kro, 22 Septbr. Kreaturer og landlige Fabrikater.
Manstrup, 30 Marts og 19 Oktbr. Kreaturer og landlige Fabrikater.
Nykjøbing paa Morsø, 22 Febr. Heste; 12 Juni og 2 Aug. Heste og Kvæg; 3 Aug. Kram; 2 og 18 Oktbr. Slagtekvæg og Gæs.
Nørre Sundby, hver Tirsdag fra Oktbr. til Fastelavn Kreaturer. 4 Jan. Heste og Kvæg; 1 og 22 Febr. Heste; 21 April Kreaturer; 19 Mai Trævarer; 9 Oktbr. Trævarer og Slagtekvæg; 13 Decbr. Heste og Kvæg.
Oddesunds Havn paa Sunddravet, 2 April Kreaturer; 4 Oktbr. Kreaturer, alle Slags Trævarer, Lerkar og hjemmegjorte Alenvarer.
Skagen, 1 Juni Kram; 28 Septbr. Kreaturer.
Skræm, 20 April Kreaturer; 15 og 16 Septbr. Kram og Kreaturer.
Sæby, Torvedag hver Lørdag. 29 Jan. og 19 Febr. samt 5 Juni Heste; 7 Juli Kram; 6 Oktbr. Slagtekvæg; 26 Oktbr. Kram.
Thise, 1 og 2 April Kram og Kreaturer.
Thisted, Torvedag hver Lørdag. 20 Febr. Heste; 10 Juni Heste og Kvæg; 7 Juli Kram og Uldvarer; 28 Septbr. Heste, Kvæg, Træ- og Alenvarer samt Lerkar; 13 Oktbr. Kram.
Thyholm, 1 Oktbr. Kreaturer, Trævarer og hjemmegjorte Alenvarer.
Vesterbrondersley, 7 Septbr. Heste, Kvæg og landlige Fabrikater; 8 og 21 Oktbr. Kreaturer.
Vesterhassing, 26 April og 25 Septbr. Kreaturer og landlige Produkter.
Vestervig, 11 Juni og 27 Septbr. Heste og Kvæg.
Vildsunds vestre Side, 31 Juli Kreaturer.
Vorsaa, 16 Oktbr. Kvæg og landlige Fabrikater.
Oslos, 5 Juli Heste; 6 Juli Kram og Trævarer.

Aarhus Stift.

Aarhus, hver Fredag Fedekvæg — saavel Kreaturer som Faar og Svin; 5 Febr. Heste og Kvæg; 1 og 8 Marts Heste; 12 Juli Heste og Kvæg; 28, 29 og 30 Juli Kram; 12 Oktbr. Kvæg; 17 Decbr. Heste og Kvæg.
Anbæk, 14 April, 24 Mai, 21 Juli og 25 Oktbr. Kreaturer, Landbrugs- og Husflidsprodukter.
Ans Kro, 28 April Kreaturer; 22 Septbr. Heste, Kvæg og Kram.
Bræstenbro, 8 April, 10 Septbr., 29 Oktbr. og 15 Decbr. Kreaturer.
Ebeltoft, 4 og 5 Marts samt 7 Juli Heste, Kvæg og Haandværksvarer; 1 og 2 Oktbr. Kreaturer og Haandværksvarer.

Faarup Jernbanestation, 16 April, 7 Septbr. og 10 Novbr. Kvæg og Landbohusflidsfrembringelser.
Fuglsø, 1 Mai og 5 Oktbr. Kreaturer og Landprodukter.
Gjerlev Kro, 14 Mai og 6 Oktbr. Korn, Kreaturer, Trævarer, hjemmegjort uldent Tøi, Lærred og Pottemagervarer.
Glæsborg, 20 April og 23 Septbr. Kvæg og Landprodukter.
Grenaa, 3 Marts, 6 Juli samt 24 Septbr. Heste, Kvæg og Haandværksvarer; 4 Novbr. Kreaturer. Torvedag hver Lørdag.
Hadsten Kro, 15 April Kreaturer.
Hadsund, 13 Mai og 7 Oktbr. Korn, Kreaturer, Trævarer, hjemmegjort uldent Tøi, Lærred og Pottemagervarer. Markederne holdes paa den nordre Side af Fjorden ved Hovedgaarden Dalsgaard.
Hobro, Torvedag hver Fredag. 24 Febr. Heste og Kvæg; 11 Mai, 1 Juli, 8 Septbr. og 21 Oktbr. Kreaturer; 9 Novbr. Heste og Kvæg; 15 Decbr. Heste.
Horsens, første Torsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 24 Febr., 3, 10 og 17 Marts Heste; 3 Mai Kvæg; 25 Juni Kram og Heste; 28 Septbr. sædvanlige Varer; 18 Decbr. Heste og Kvæg.
Hovedgaard Jernbanestation, 29 Septbr. Kreaturer.
Hover Kro, 19 Marts, 21 Mai, 17 Septbr. og 19 Novbr. Kreaturer.
Kjellerup, 13 Mai og 7 Oktbr. Kram og Kreaturer.
Klovborg By, 28 April Kreaturer, Landprodukter og Husflidsfrembringelser; 13 Oktbr. Kreaturer.
Knudstrup, 29 Juni samt 14 og 15 Oktbr. Kram.
Maarupvad, 13 Jan., 10 Febr., 14 April, 9 Juni, 14 Juli, 11 Aug., 8 Septbr. og 10 Novbr. Kreaturer og Landprodukter.
Mariager, Torvedag hver Torsdag. 9 Marts Kreaturer; 4 Juni, 20 Juli, 19 Oktbr., 2 Novbr. sædvanlige Varer.
Nimtofte, 8 Jan. Kreaturer; 2 Febr. Heste; 11 Novbr. Heste og Kvæg.
Ny-Logten Kro, den første Onsdag i hver Maaned Kreaturer og Landbovarer.
Odder, 21 Jan. Kreaturer; 15 Marts Heste og Kvæg; 14 Mai og 22 Juli Kreaturer; 23 Septbr. Heste og Kvæg; 5 Novbr. Kreaturer.
Randers, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Hver Lørdag Marked med Kreaturer. 5 og 6 Januar Heste; 4, 5 og 6 Febr. Kram, og Marked ophører Lørdag Eftm. Kl. 2; 4, 25, 26 og 27 Febr., 6 Marts, 11, 12 og 13 Marts, Heste; 17 April alt Slags Kvæg; 21 og 22 Juni Uld; 9 og 10 Juli Heste; 13 og 14 Aug. alle Slags Kreaturer; 14, 15 og 16 Oktbr. Kram, de to sidste Dage tillige alt Slags Kvæg, og Marked ophører Lørdag Eftm. Kl. 2; 27 Oktbr. Uld; 16 Decbr. Heste.
Rye, 4 Mai Heste, Kvæg og Kram; 3 Novbr. Kram, Heste og Kvæg.
Ronde, 17 Marts, 19 Mai, 15 Septbr. og 17 Novbr. Kreaturer.
Salten, 13 Juli Heste, Kram, Kvæg, Haandværks-, Træ- og Havevarer.
Silkeborg, Torvedag hver Lørdag. 27 Febr., 6 og 13 Marts Heste; 18 Marts Kram, Kreaturer og Husflidsprodukter; 23 Juni Heste, Kvæg, Kram og Husflidsprodukter; 24 Septbr. Kram og Husflidsprodukter; 25 Septbr. Heste og Kvæg; 28 Oktbr. Kram, Kreaturer og Husflidsprodukter.
Sjellebro, 17 Marts, 13 April, 12 Mai og 16 Oktbr. Kreaturer.
Skanderborg, Torvedag hver Tirsdag. Den første Tirsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 23 Febr., 2, 9 og 16 Marts Heste; 26 Mai Kram og Kvæg; 24 Juni Heste; 23 Juli Kram og

Kvæg; 10 Septbr. Kram; 11 Septbr. Heste og Kvæg; 27 Oktbr. Kram og Kvæg.

Skovgaard Kro, 27 April Kreaturer og Faar; 2 Septbr. Kreaturer, Faar og Sæderug.

Sporring Kro, 19 Marts, 30 April, 24 Septbr. og 29 Oktbr. Kvæg.

Thirstrup Kro, 10 Marts, 12 Mai, 13 Oktbr. og 8 Decbr. Kreaturer og Landprodukter.

Trunst, 8 Juni og 5 Novbr. Heste, Kvæg og Husflidsprodukter, det første tillige Kram.

Veilby, 3 April, 4 Mai, 12 og 30 Oktbr. Kvæg.

Vrads, 10 Mai og 23 Septbr. Kreaturer, Faar og Landprodukter.

Olstvad, 9 Septbr. Heste og Kvæg.

Ribe Stift.

Asfing, 5 Oktbr. Kram, Kreaturer, Haandværksvarer, Trævarer og Husflidsprodukter.

Bekke, 14 Septbr. Kreaturer, Trævarer og hvad Bonden behøver til sin Avlingsdrift.

Billund, 15 Oktbr. Kvæg, Trævarer og Avlsredskaber.

Brande Kro, 3 Aug. Kreaturer; 30 Septbr. Kreaturer og Landmandens Produkter.

Christianshede, 30 Oktbr. Lærred, Havevarer og Avlingsprodukter.

Dalager, 31 Marts Heste, Kvæg og Trævarer; 30 Aug. Heste og Kvæg; 31 Aug. Kram.

Foldingbro, 9 April, 14 Mai og 19 Oktbr. Kvæg.

Fredericia, Torvedag hver Mandag og Torsdag. Hver Fredag fra Mortensdag til Jul Kreaturer. 12 Febr. Kreaturer; 19 Febr. Heste og Kvæg; 26 Febr., 5 og 12 Marts Kreaturer; 17 Marts Heste og Kvæg; 27 April Kreaturer; 14 Juli Heste og Kvæg; 19 Novbr. Kram, Heste og Kvæg.

Give, 5 Marts, 2 April, 3 Septbr., 1 Oktbr., 5 Novbr. og 3 Decbr. Kreaturer; 30 Juni Kreaturer, Trævarer, Uld, uldne Varer, Korn og deslige.

Gjellerupland, see Lundby.

Grindsted, 11 Septbr. Kreaturer, Faar og Trævarer.

Herning, 18 Mai Heste, Kvæg, Haandværksvarer, Trævarer, Havevæxter og Husflidsprodukter.

Holstebro, Torvedag hver Tirsdag. 24 Febr. Heste og Kram; 15 og 21 April Studemarked; 20 og 21 April Kram og Kvæg; 16 Juni Heste; 1 og 2 Juli Kram; 13 Septbr. Kvæg; 7 og 8 Oktbr. Kram og Kvæg; 4 og 5 Novbr. Kvæg.

Holsted, 7 Jan. Trævarer og hvad Bonden behøver til sin Avlingsdrift; 2 April og 5 Novbr. Kreaturer.

Jellinge, 11 Mai og 27 Septbr. Kreaturer, Trævarer og Rebslagerarbeide.

Juelsminde, i Klakring Sogn, 21 Septbr. Kreaturer.

Kolding, Torvedag hver Tirsdag. 5 Febr. Kram; 6 Febr. Heste; 27 Febr. og 5 Marts Heste; 12 og 19 Marts Heste og Kvæg; 1, 8 og 21 April Kvæg; 15 April Kreaturer; 29 April Kram og Kvæg; 13 Mai Kvæg; 27 Juli Kram og Kvæg; 18 Septbr. Kvæg; 7 Oktbr. Kram og Kvæg. Hver Fredag i den 2den, 3die, 4de, 5te, 6te og 7de Uge efter Mikkelsdag Kvæg.

Kollund, 1 Novbr. Kvæg, Haandværksvarer, Trævarer, Havevæxter og Husflidsprodukter.
Lemvig, Torvedag hver Lørdag. 23 Febr. Heste; 26 April Kreaturer; 15 Juni Heste og Kvæg; 13 Juli, 6 Aug., 5 Oktbr., 2 Novbr. Kram, Kreaturer og Trævarer.
Lundby, 16 April Kreaturer, Lærred og Avlingsprodukter; 1 og 2 Septbr. Kram, Heste og Fæ. Paa samtlige Markeder falholdes desuden Haandværks- og Trævarer, Havevæxter og Husflidsfrembingelser.
Nørre Kollemorten, 1 Mai og 18 Oktbr. alle Slags Kreaturer.
Randbøl, 12 Mai Kreaturer og Rebslagerarbeide.
Ribe, 27 Febr. Heste og Kvæg; 6 og 13 April Kreaturer; 20 April Kram og Kreaturer; 27 April og 4 Mai Kreaturer; 15 Juni Kram og Trævarer; 19 Juni Heste; 27 Juli Heste og Kvæg; 31 Aug. Kreaturer; 1 Oktbr. Kram og Trævarer; 5, 12, 19 og 26 Oktbr. samt 2 og 9 Novbr. Kreaturer.
Ringkjøbing, Torvedag fra Paaske til Mikkelsdag Lørdag, ellers Onsdag. 25 Febr. Heste og Kvæg; 13 og 14 April Kreaturer og Trævarer; 17 Juni Heste og Kram; 24 Juli Heste og Kvæg; 6 Oktbr. Kram; 20, 21 og 22 Oktbr. Kram og Kreaturer.
Sneiberg, 12 April Heste og Kvæg. 13 April Kram og hjemmegjorte Alenvarer. Paa samtlige Markeder falholdes desuden Haandværks- og Trævarer, Havevæxter og Husflidsfrembingelser.
Sønderomme, 29 April og 29 Oktbr. Kreaturer og Bondevarer.
Tarm, 13 April og 22 Septbr. Heste, Kvæg, Kram og Trævarer.
Thim Kro, 4 Oktbr. Slagtekvæg, Bøder og øvrige Landbofornødenheder, Rebslager-, Sadelmager- og Smedearbeide samt mere eller mindre forarbeidede Træsager.
Uhe, 31 Mai Kreaturer samt hvad Landmanden behøver til sin Bedrift.
Ulfkjær, 23 Aug. Heste, Kvæg, Træ og Fisk.
Varde, Torvedag hver Torsdag. 26 Febr. Heste og Kvæg; 11 og 12 Marts Kram og Trævarer; 20 April Kreaturer og Landbrugsgjenstande; 8 Mai Kreaturer; 18 Juni Heste; 29 og 30 Juni Kram og Trævarer; 26 Juli Heste og Kvæg; 9 og 10 Septbr. Kreaturer; 28 og 29 Septbr. Kram; 27 og 28 Oktbr. Kreaturer; 17 Decbr. Kram og Trævarer.
Veien, 22 Juni Kreaturer.
Veile, Torvedag hver Onsdag. 26 Febr., 4, 11 og 18 Marts Heste; 4 Mai Heste, Kvæg og Kram; 2 Juni samt 24 og 25 Septbr. Kreaturer; 13 Oktbr. Kram; 29 og 30 Oktbr. Kreaturer.
Videbæk Kro, 12 Oktbr. Kreaturer, Træ- og Kramvarer.
Vinderup, Gaard i Sahl Sogn, 19 April og 8 Oktbr. Kreaturer samt de Trævarer, Bonden behøver til sin Avlingsdrift.
Vorbasse, 17 April Kreaturer og Landbrugsgjenstande; 6 Aug. Heste, Kvæg og andre Varer.

Viborg Stift.

Aabro, 25 Mai og 11 Oktbr. Kreaturer og Husflidsprodukter.
Bjeringbro, 27 April og 9 Septbr. Kreaturer.
Bjornsholm, 23 Septbr.
Bostrup Kro, 22 Septbr. Kreaturer, Trævarer og Husflidsprodukter.
Holmgaard, 2 Juni og 20 Septbr. Træ, Korn, Kreaturer og hjemmegjorte Alenvarer.

Hvalpsund, 21 Mai og 19 Oktbr. Kreaturer, Korn og Husflidsprodukter.
Logstør, 29 Jan., 31 Marts og 29 Juni Kreaturer og Landbovarer; 29 Septbr. Kram og Trævarer; 14 Oktbr. Kram, Haandværksvarer og Landprodukter.
Ved **Navn So,** 7 Juli Heste, Kvæg, Kram og Landbovarer.
Nibe, 12 Marts Kreaturer og landlige Fabrikater; 27 og 28 April Kram, Kreaturer og Fisk; 21 Septbr. Kram, Kreaturer og Korn; 15 Oktbr. Kvæg og landlige Fabrikater; 3 Novbr. Kvæg; 26 Novbr. og 7 Decbr. Kreaturer.
Sjørup, 3 Juni Kram; 5 Oktbr. Kreaturer, Korn, Trævarer og Landprodukter.
Skive, 6 Jan. Kram; 23 Febr. Heste; 19 Mai Kreaturer; 14 Juni Heste og Kvæg; 15 Juni Kram; 3 Aug. Heste, Kram og Kvæg; 24 Septbr. Kvæg; 30 Septbr. Rug; 6 Novbr. Kreaturer, Gæs og Trævarer; 8 og 9 Decbr. Kreaturer.
Viborg, sidste Lørdag i hver Maaned og fra Mikkelsdag til Jul hver Lørdag Torvedag med levende Kreaturer. 3 og 24 Febr. Heste; 12 og 19 April Studemarked; 8 Mai Kvæg; 25 og 26 Juni Kram og Kreaturer; 8 Juli Heste; 28 Septbr. Kram, Kvæg og Trævarer; 9 Oktbr. Heste og Kvæg; 23 Oktbr. Kvæg; 23 Novbr. Slagtekvæg.

Hertugdømmet Slesvig*).

Paa Kvægmarkederne maa falholdes Heste og andre Kreaturer.

Aabenraa, 16 og 23 Febr. samt 5 Mai Kvæg; 20 Juli Kvæg og derefter 3 Dage med Kram; 19 Oktbr. Kvæg og derefter 3 Dage med Kram; 2 Novbr. samt 16 og 17 Decbr. Kvæg.
Arnæs, 1 Juni Kvæg; 2 og 3 Juni Kram.
Arnum, 1 Mai og 2 Oktbr. Kvæg og Trævarer.
Augustenborg, 3 Mai Kvæg; 3 og 4 Mai Kram.
Bollerslev, i Aabenraa Kreds, 29 April og 8 Novbr. Kvæg og Kram.
Bredsted, 11 Febr., 20 Mai og 2 Decbr. Kram; 11 Febr., 21 og 28 April samt 5 og 12 Mai, hver Fredag fra Midten af Oktober til Midten af November Kvæg.
Broager, i Sundeved, 7 Mai og 2 Novbr. Kvæg; 7 og 8 Mai samt 2 og 3 Novbr. Kram.
Bromølle, paa Als, 25 Mai Kvæg.
Burg, paa Femern, 26 April Kvæg; 28 Juni Skomagerarbeide; 28, 29 og 30 Juni Heste; 20, 21, 22 og 23 Oktbr. Kram.
Dynnevit, paa Als, 14 Juli Kvæg.
Eggebæk, 3 Mai og 1 Oktbr. Kvæg.
Ekernførde, 8 Febr., 21 Juni og 30 Septbr. Kvæg og Kram; 1 og 2 Oktbr. Kram; 29 April Kvæg.
Fjolde, Husum Kreds, 15 April Kram og Kvæg; 13 Septbr. Kvæg.
Foldingbro, 20 April og 18 Oktbr. Kvæg.
Flensborg, 7 Marts Eftm. Kl. 4 til 13 Marts Eftm. Kl. 4 samt

*) Denne Fortegnelse over Markederne i Hertugdømmet optages her til Underretning for de Beboere i Kongeriget, for hvem disse Markeder kunne have Interesse.

9 Oktbr. Kram; 25 Jan., 25 og 26 Febr., 14 April, hver Fredag i April og Mai, 14 Juli, 11 Septbr., 25, 26 og 28 Oktbr. samt 4 og 11 Novbr. Kvæg.

Frederiksstad, 30 April og 6 Septbr. Kram i 8 Dage; 22 Juli Kvæg og Kram; 23 Juli Kram.

Garding, 28, 29 og 30 Jan. samt 17, 18 og 19 Juni Kram; begge Markeder begynde Onsdag Eftm. Kl. 4 og ende Lørdag Eftm. Kl. 4; 16 Febr., 21 Septbr., 19 og 26 Oktbr. samt 2 og 9 Novbr. Kvæg.

Graasten, 29 April Kvæg.

Gram, 12 Mai og 21 Oktbr. Kvæg og Trævarer.

Hadersley, 5 April, 26 Juli og 21 Septbr. Kram i 3 Dage; 5 Jan., hver Mandag i Fasten til Palmesøndag; 16 Marts, hver Lørdag fra midt i April til Pintse, 21 Juni, 21 Septbr., hver Mandag i de første 7 Uger efter Mikkelsdag Kvæg.

Hanved, ved Flensborg, 1 Mai og 29 Septbr. Kvæg.

Husum, fra 23 Mai Eftm. Kl. 4 til 30 Mai Eftm. Kl. 4 Kram og Uld; fra 21 Septbr. Kl. 11 Form. til 28 Septbr. Kl. 11 Form. Kram; hver Torsdag fra 1 Advent til St. Hansdag og i den 3die til inkl. 7de Uge efter Mikkelsdag (i Tilfælde af Festdag, Onsdagen forud), hver Onsdag fra St. Hansdag til Advent, 15 Marts, 18 og 19 Mai samt 20 Septbr. Kvæg.

Højer, 5 Mai samt 21 og 28 Oktbr. Kvæg og Træ.

Jels, 20 Febr. Kvæg; 13 Aug. Kvæg, Rebslagerarbeide, Trævarer og Husflidsfrembringelser.

Kappel, 29 April Kvæg; 5 Mai og 21 Oktbr. Kram og Kvæg.

Klipley, Aabenraa Kreds, 8 April og 9 Septbr. Kvæg.

Krop, Slesvig Kreds, 22 Oktbr. Kvæg.

Langhorn, ved Bredsted, 19 April og 19 Aug. Kram og Kvæg; 18 Aug. Kram.

Lyksborg, 8 Juni Kvæg; 8 og 9 Juni samt 27 og 28 Septbr. Kram.

Læk, Tønder Kreds, 3 Mai, hver Tirsdag fra Fastelavn til Udgangen af Juli, hver Tirsdag fra Mikkelsdag til Jul samt 4 Oktbr. Kvæg; 3, 4 og 5 Mai samt 4 Oktbr. Kram.

Løgumkloster, 7, 8 og 9 April, første Dag med Lærred, Træ- og Pottemagervarer; Krammarkedet begynder Onsdag Eftm., og Markedet ender Fredag Eftm. Kl. 4; 15 og 16 Aug. Kram; 23 Febr., 8 Marts, 8 April, 3 Mai, 15 Juni, 19 Juli, 16 Aug. og 4 Oktbr. Kvæg.

Niblum, paa Før, 20 og 21 April Kvæg.

Nordborg, paa Als, 17 og 18 Marts samt 27 og 28 Septbr. Kram; 22 Jan., 4 Mai og 1 Novbr. Kvæg.

Nybøl, Tønder Kreds, 28 Jan. samt 21 Juni Kram og Kvæg; 26 April, 3 Mai, 18 Oktbr. og 1 Novbr. Kvæg.

Oldenswort, Eidersted Kreds, 13 Juli, 10 Aug., 14 Septbr. og 12 Oktbr. Kvæg.

Rapsted, Tønder Kreds, 7 Mai og 7 Oktbr. Kvæg.

Rendsborg, 21 Febr., Søndag før 29 Juni og Søndag efter 21 Septbr. Kram. Disse 3 Markeder begynde om Eftermiddagen og vare 4 Dage, den første Dag tillige Heste og Kvæg; 25 og 26 Oktbr. Oxer og Kvæg, den foregaaende Dags Eftm. holdes et Formarked. 28 og 29 April magert Hornkvæg og Heste udenfor Porten. 11 Jan. Heste.

Satrup, Slesvig Kreds, 26 April og 15 Septbr. Kvæg.

Skjærbæk, 28 April og 20 Oktbr. Kvæg og Trævarer.

Slesvig, fra 31 Jan. Eftm. Kl. 4 til 9 Febr. Kram; 1 Septbr. Kram i

8 Dage; 9 Jan., 4 Marts, 27 April, 4 og 11 Mai, 6 og 7 Septbr., 22 og 29 Oktbr. samt 5 Novbr. Kvæg.

Süderstapel, ved Frederiksstad, 21 og 22 April samt 6 og 7 Oktbr. Kram og Kvæg.

Svabsted, Husum Kreds, 4 Oktbr. Kvæg og Kram.

Sønderborg, 27 Mai, 10 Aug. samt 30 Septbr. Kram i 2 Dage; 4 og 18 Marts, 5 Mai, 13 Septbr. samt 22 Oktbr. Kvæg.

Sønderbrarup, Slesvig Kreds, 26 og 27 Juli Kram og Kvæg; 14 Oktbr. Kvæg.

Toftlund, Hadersleb Kreds, 22 Febr. og 14 Aug. Kvæg, Rebslagerarbejde, Trævarer og Husflidsfrembringelser.

Treia, Slesvig Kreds, 14 April og 28 Septbr. Kvæg.

Tønder, fra 18 Mai Eftm. Kl. 4 til 21 Mai Eftm. Kl. 4 Kram og Uld; fra 28 Septbr. Eftm. Kl. 4 til 1 Oktbr. Eftm. Kl. 4 Kram og Humle; 8 Jan., 12 Febr., hver Fredag fra 1 Marts til 1 Juni (i Tilfælde af Festdag, Lørdag derefter), 4 Aug., 3 og 22 Septbr., hver Mandag fra 1 Juli til 29 Septbr. med Undtagelse af 2 og 30 Aug. samt 20 Septbr., hver Fredag fra Mikkelsdag til midt i Decbr. Kvæg.

Tønning, fra 9 til 12 Mai Eftm. Kl. 4 og fra 12 til 15 Septbr. Eftm. Kl. 4 Kram; fra 12 til 15 Mai Uld; 20 Aug. hver Onsdag, saalænge Kvægtransporten til England varer (Udgang Juni til midt i Novbr.), 11, 18 og 25 Oktbr. samt 1 Novbr. Kvæg.

Ullerup, 2 April og 26 Oktbr. Kvæg.

Vyk, paa Før, 2 Mai Kram; 18 Oktbr. Kram i 4 Dage; 18 Oktbr. Kvæg.

Østerlogum, Aabenraa Kreds, 7 Mai og 6 Aug. Kvæg, Trævarer og Husflidsfrembringelser; 8 Oktbr. Kvæg.

Hertugdømmet Holsten.

Ahrensboeck, 15 Marts og Mandag efter 29 Septbr. Kram og Kvæg. Markederne begynde Søndag Eftm. Kl. 4 og ende Mandag Aften.

Altona, 15 Marts, 21 Juni, Mandag efter 8 Septbr. og 6 Decbr. (Julemarked) Kram; Markederne begynde Mandag Morgen og ende Onsdag Middag Kl. 12. I Juledagene indtil 26 Decbr. holdes det saakaldte Dommarked; men dette Marked har sluttet sig til Julemarkedet og bliver forlænget til 28 eller 29 Decbr. Kvægmarked hver Mandag, Onsdag og Fredag.

Altrahlstedt, 20 Septbr. Kram og Kvæg.

Bargteheide, 10 Juni og 11 Nov. Kram, Heste og Kvæg.

Barmstedt, 15 Marts, 26 Mai, 16 Aug. og 29 Oktbr. Kram, Heste og Kvæg.

Bergstedt, 5 Juli og 1 Novbr. Kram.

Bornhoved, 21 Juli Kram; 23 Oktbr. Heste og Kvæg.

Bramstedt, 26 April til næste Dags Middag Kram og Kvæg; 12 Oktbr. Kram; 7 Septbr. Heste og Kvæg.

Brunsbüttel, 29 og 30 Juni Kram.

Burg, 25 Mai og 1 Oktbr. Heste og Kvæg.

Crempe, 3, 4 og 5 Marts samt 27, 28 og 29 Oktbr. Kram; 6 Jan. og 27 Juli Heste og Kvæg.

Delve, 18 Marts og 1 Novbr. Kram, Heste og Kvæg.

Eichede, 8 Marts Kvæg; 18 Oktbr. Kram og Kvæg.
Elmshorn, 18 Febr. Kram og Heste; 31 Mai og 30 Septbr. Kram; 1 Novbr. Kvæg.
Fackenburg, 17 Febr. og Mandag før 28 Juli Kram og Heste.
Glückstadt, 25 April, 18 Juli, samt 17 Oktbr. alle i 3 Dage med Kram. Det sidste Marked tillige Oxemarked.
Grömitz, Kirkeby i Cismar Amt, 18 Marts og 3 Juli Kram.
Grube, Kirkeby i Cismar Amt, 10 Mai og 13 Decbr. Kram.
Hademarschen, 20 Oktbr. fra Kl. 8 Form. til 21 Oktbr. Kl. 12 Middag Kram, Heste og Kvæg; 21 April Kvæg og Heste.
Hamberge, Kirkeby i Reinfeld Amt, 29 Septbr. Kram.
Haselau, Kirkeby til Godset Haselau, 10 Mai Kram.
Haseldorf, Mandag efter 20 Oktbr. Kram.
Heide, 3 Febr. og 7 Juli Kram og Heste; Hestemarkedet begynder Tirsdag Middag og Krammarkedet varer til Torsdag Middag. 26 April Hornkvæg.
Heiligenhafen, 8, 9 og 10 Juli samt 18 og 19 Oktbr. Kram.
Henstedt, 19 April, 30 Aug. og 6 Decbr. Kram, Heste og Kvæg.
Herzhorn, 3 Mai og 26 Juli Kram.
Hörnerkirchen, 28 April og 14 Oktbr. Heste og Kvæg.
Hohenfelde, i Steinburg Amt, 7 April og 22 Oktbr. Kvæg.
Hohenwestedt, 19 Marts og 1 Oktbr. Kram, Heste og Kvæg.
Horst, 19 April og 16 Oktbr. Kram, Heste og Kvæg.
Itzehoe, fra 7 Marts til 10 Marts og fra 12 til 15 Septbr. Kram; 25 Febr. og 1 Septbr. Heste; 17 April, 7 Septbr. og 28 Oktbr. Kvæg.
Kaltenkirchen, 7 og 8 Oktbr. Kram og Kvæg.
Kellinghusen, 13 og 14 Mai Kram, Heste, Kvæg og Trævarer; 24 Juni Heste.
Kiel, Omslaget begynder 6 Jan. Kl. 4 Eftm. og varer til 18 Jan. Kl. 4 Eftm. Betalingsterminen Octavæ Trium Regum gaaer fra 6 til 14 Jan. med Respitdage til 17 Jan. Fastemarkedet begynder 14 Febr. Eftm. Kl. 4 og ender 17 Febr. Eftm. Kl. 4; Søndag efter 29 Juni Eftm. Kl. 4 til Onsdag Eftm. Kl. 4; 10 Oktbr. Eftm. Kl. 4 til 13 Oktbr. Eftm. Kl. 4. De tre sidste Markeder ere tillige Hestemarkeder om Søndagen. 26 April Kvæg.
Klein-Wesenberg, Mandag efter 29 Septbr. Kram.
Leezen, Kirkeby i Segeberg Amt, 21 Juli Kram.
Lütjenburg, 1 Marts Kram, de tvende følgende Dage Kvæg og Heste; 19 Juli i 3 Dage Kram; Mandag efter 28 Oktbr. og de følgende 3 Dage Kram, den sidste Dag tillige Hornkvæg; 26 April Kvæg; Mandag før 24 Juni Heste.
Lunden, 5 April samt 4 Oktbr. Kram, Heste og Kvæg.
St. Margrethen, 18 Juli Eftm. Kl. 4 i 4 Dage.
Marne, i Sydditmarsken, 27 og 28 April Kram og Kvæg; 28 April, 5, 12 og 19 Mai Kvæg; 11 og 12 Oktbr. Kram og Kvæg; 13, 20 og 27 Oktbr. samt 3 Novbr. Kvæg; 28 Decbr. Heste.
Meldorf, 8 Marts og 13 Septbr. Kram og Heste, det andet Marked især med Føl. De 4 Søguedage efter 28 Oktbr. Kvæg.
Michaelis-Donn, 11 Mai Kram og Trævarer.
Neuenbrock, Landsby i Steinburg Amt, 7 Jan. og 29 Juli Heste.
Neumünster, 29 og 30 April samt 20 og 21 Aug. Kram, den første Dag tillige med Heste og Kvæg; 20, 21 og 22 Oktbr. Oxemarked, første Dag tillige med Heste og begge de første Dage Kram.

Neustadt, 4 og 5 Febr. Kram; 24 Mai Kram og Heste; 1 Nov. Kram og Kvæg, Krammarkedet varer i 3 Dage.
Niendorf, 10 Mai og 8 Oktbr. Kram og Kvæg.
Nienstädten, 31 Mai og 27 Septbr. Kram og Kvæg.
Nortorf, 20 April og 11 Novbr. Kram, Heste og Kvæg.
Nüchel, (Kirchnüchel), ved Eutin, 26 April og 8 Septbr. Kram.
Oldenburg, i Holsteen, 1 Febr. Heste og Kløverfrø; 22 Febr. Kram; 13, 14 og 15 Juli Kram og Heste; 25, 26 og 27 Oktbr. Kram; 5 og 6 Novbr. Kvæg.
Oldesloe, 19 Marts, 28 Juni og 13 Septbr. Kram, Heste og Kvæg; 8 Novbr. Kvæg.
Ottensen, 28 Juni og 16 Aug. Kram og Kvæg.
Pinneberg, 16 Marts Kram, Heste og Kvæg; 21 Oktbr. Kram og Kvæg.
Plöen, 22 og 23 Febr. Kram, Mandagen tillige Heste; 31 Mai, 1 og 2 Juni Kram, Mandagen tillige Heste; 6 og 7 Septbr. Kram, Mandagen tillige Heste; 8 til 11 Novbr. Kram, den første Dag tillige Heste og Kvæg.
Poppenbüttel, 8 Septbr. Kram, Heste og Kvæg.
Preetz, 1 Febr. og 11 Mai Kram, Heste og Kvæg; 8 Marts og 11 Oktbr. Heste og Kvæg.
Quickborn, 8 Marts, 29 Juni og 27 Oktbr. Kram og Kvæg.
Reinfeld, 10 Mai Kram, Kvæg og Heste; 15 Novbr. Kram, Kvæg og Heste.
Rellingen, 15 Juni og 11 Oktbr. Kram.
Sande, 26 April og Mandag før 8 Septbr. Kvæg. Tiden for disse Markeders Afholdelse er ganske afhængig af de Markeder, der i de samme Dage afholdes i Bergedorf.
Schenefeld, 3 Mai Heste og Kvæg, 11 Oktbr. Kram, Heste og Kvæg.
Schlamersdorf, Kirkeby ved Segeberg, 14 Juni Kram.
Schonberg, i Provstiet, 3 Mai og 25 Oktbr. Kram.
Segeberg, 21 Jan. Heste; 3 Mai, 24 Aug. og 2 Novbr. Heste og Kvæg. De tre sidste Markeder begynde den foregaaende Dags Eftm. Kl. 4 og ophøre Dagen efter Hovedmarkedsdagen om Aftenen.
Sieck, 18 Marts og 1 Decbr. Kram og Kvæg.
Steinbeck, 3 Mai og 4 Oktbr. Kram og Kvæg.
Stockelsdorf, 7 Juni, 20 og 21 Septbr. Kram og Heste.
Sülfeld, 23 Juni Kram; 3 Nov. Kvæg.
Süsel, Kirkeby i Ahrensboeck Amt, 3 Mai og 13 Decbr. Kram.
Tellingstedt, 30 April Kram, Heste og Kvæg; 25 Oktbr. Kvæg.
Trittau, 10 Mai og 25 Oktbr. Kram og Kvæg.
Uetersen, 20 April Kram, Heste og Kvæg; 11 Juni Kram; 26 Juli og 20 Oktbr. Kram og Kvæg.
Vorbrügge, 2 Aug. Heste; 7 og 8 Aug. Kram og Træ.
Wandsbeck, ved Hamborg, 19 og 20 April, 24 og 25 Mai, 30 og 31 Aug. samt 11 og 12 Oktbr. Kram, Heste og Kvæg.
Wedel, ved Elben, 14 Dage før Fastelavn Kram; 23 April og 25 Mai Kram og Kvæg; 26 Oktbr. Kram, Oxer og Hør.
Wesselburen, 26 April og 1 Oktbr. Kram, Heste og Kvæg; desuden holdes hver Onsdag med Undtagelse af de tvende Uger, hvori de anførte Markeder falde, et Ugemarked.
Wilster, 4 Jan. og 31 Juli Heste; 24 Aug. i 8 Dage Kram.
Woldenhorn, 27 April og 28 Septbr. Kram og Kvæg.

Hertugdømmet Lauenborg.

Basthorst, 3 Mai og Fredag efter 29 Septbr. Kram og Kvæg.
Büchen, 16 Marts Kram; 12 Oktbr. Kram, Heste og Kvæg.
Glüsing, 29 Juni Kram, Heste og Kvæg.
Gronau, 26 April og 27 Septbr. Kram og Kvæg.
Lauenburg, 15 Febr. Heste og Kvæg; 1 og 2 April Kram, Heste og Kvæg; 19 Mai Kvæg; 7 og 8 Oktbr. Kram, Heste og Kvæg; 29 Oktbr. Heste og Kvæg.
Mölln, 28 April, 8 Juli og 20 Oktbr. Kvæg; 16 til 18 Nov. Kram.
Ratzeburg, 1 Marts og 19 Juli Kram; 10 Marts og 27 Okt. Kvæg.
Sandesneben, 5 Marts Kram; 22 Oktbr. Kram og Kvæg.
Schipphorst, 27 April og 22 Oktbr. Kram.
Schwarzenbeck, 9 April og 5 Oktbr. Kvæg.
Siebenbäumen, 7 Mai Kram og Kvæg.
Zecher, Mandag efter 1 Septbr. Kram.

89de Fortsættelse

af **økonomiske Anmærkninger fra det Kongelige Landhusholdningsselskab, Landalmuen især til Tjeneste.**

Nogle advarende Ord til den danske Landbruger om Oxens ondartede Lungesyge.

Af G. Westring, Docent ved Veterinær- og Landbohøiskolen.

Da England i 1865—67 hjemsøgtes af Kvægpesten, og saa mange af dets Landbrugere maatte see deres smukke og kostbare Besætninger blive bortrevne af denne Syge, skyldtes dette fornemlig de engelske Veterinærers Ukyndighed i Smitsoternes Historie og den deraf hos dem og selvfølgelig ogsaa hos Befolkningen følgende Modvillie mod de Foranstaltninger mod Sygen, som Erfaringen til alle Tider har vist at være de eneste rette. Englænderne kjendte ikke det, som var passeret, da Kvægpesten kom til England for halvandet hundrede Aar siden, og de Faa, som kjendte det og stræbte at gjøre de derpaa grundede Anskuelser gjældende, formaaede først seent at trænge igjennem med deres Raad. Det kostede Englands Landbrugere adskillige Millioner at lære den Stumps Historie, og endda vilde de rimeligvis snart have glemt den igjen, ifald

ikke de forandrede Samfærdselsforhold havde ført med sig, at Kvægpesten jævnlig kunde komme og minde dem derom.

Dengang frygtede vore Landbrugere for deres Besætninger; og det er ganske vist, at Danmark af alle Lande har mest Grund til at frygte for Kvægets Smitsoter, thi dels har det af alle Lande det forholdsvis største Kvægbesætning, dels er det jo især Malkekvæg, vi holde, og det volder selvfølgelig langt større Tab, naar det skal slagtes for at standse en Smitsot, end hvor Besætningen er Fedekvæg.

Men Kvægpesten er dog langtfra den af Kvægets Smitsoter, som vi mest maa frygte; thi dels gjør den altid saa megen Opsigt, hvor den kommer, at man vel kan vogte sig for den eller dog let kan blive den vaer itide, dels ere vi i det Hele ikke meget udsatte for den. Derimod er der en anden Smitsot hos Kvæget, som vi have særdeles Grund til at frygte, nemlig den, som kaldes Oxens ondartede Lungesyge. Denne er udbredt og grasserer stadig i alle Lande vest og syd for os, ja i alle Lande i Europa, de skandinaviske og maaskee Rusland undtagne, og den er langt farligere end Kvægpesten; den er langt farligere end denne at vogte sig for, og den er langt værre end denne at blive kvit igjen, naar den ret har faaet Indpas i et Land, ja egentlig har man endnu intet Exempel paa, at noget af de Lande er blevet fri for den igjen, hvor den engang har faaet Lov at sprede sig. Dette er begrundet i flere Forhold ved denne Syge, men da disse lettest ville forstaas, ved at kjende dens Maade at optræde paa, ville vi kaste et Blik derpaa.

Naar Kvæget angribes af denne Smitte, bliver det ikke hastig sygt, saa at man kan se, at det feiler noget af Betydenhed. De første 4—6 Uger efter vil kun den, der har Øvelse i at kjende denne Sygdom, kunne se, at Dyret har den, og oftest vil det slet ikke kunne siges med Vished i denne Tid, undtagen Dyret dræbes; da kan man faa Vished, thi Sygdommen medfører eiendommelige Forandringer i Brystindvoldene. I denne første Tid af Sygdommen har Kvæget en tør, klingende, kort Stødhoste, og det kan længe være det eneste Tegn, den yttrer sig med; senere kommer der Tegn paa, at Dyret befinder sig ilde og ikke kan trives; det rækker sig ikke, naar det har ligget, er mat af Øine, bliver magert og faar et daarligt Haarlag; naar Sygdommen skrider frem, vil det ei heller æde ret, som det pleier, og det aander hastigere end ellers.

Men alle disse Sygdomstegn kunne lige saa vel findes hos en Ko, der har Lungetæring, en Sygdom, der jo er meget almindelig her i Landet, og som ofte feilagtig kaldes for Lungesyge, og det vilde altsaa let kunne hænde, at et Tilfælde af Oxens ondartede Lungesyge kunde blive antaget for at være Lungetæring. Dette er en meget farlig Side ved Oxens ondartede Lungesyge, thi derved bliver det jo altid vanskeligt at faa den opdaget itide, og det er altid det, som det kommer an paa overfor en Smitsot.

Efter at Sygdommen har vist sig saadan i fire til sex Uger eller længere, kan den tage lige saa langsomt af igjen, og Dyret kan da komme sig helt eller ogsaa kun tildels, naar der er kommet uhelbredelige Forstyrrelser i Lungerne.

Men i al den Tid, baade medens Sygdommen er i det snigende Udviklings Stadium, og medens den tager af, ja saalænge der er en Rest af Sygdommens Produkter i Lungerne, kan Dyret smitte andet Kvæg og vil som oftest smitte alt det, det staaer i Stald sammen med, eller

hvortil Smitten kan bringes ved at hænge ved Klæder, Foder eller lignende.

Dette er en anden meget farlig Side ved Oxens ondartede Lungesyge. Der er ingen anden Smitsot hos Kvæget, der kan smitte i saa lang en Tid; lægges al den Tid sammen, i hvilken et Dyr, der har faaet denne Smitsot, kan smitte igjen, kan det udgjøre henved et Par Aar. Og det skal vel mærkes, at i al den Tid kan Dyret have Evnen til at sprede Smitte, uden at det er let at opdage, ja ofte uden at det er muligt at opdage, at det er Bærer af denne Smitte.

Derfor er det ofte saa vanskeligt at spore denne Smitte, og det har givet Anledning til, at mange have paastaaet og nogle endnu ville paastaa, at denne Sygdom kan komme af anden Grund end Smitte. At den kan smitte, er der kun meget faa Kyndige, som tvivle om nu, men der er som sagt nogle, som tro, at den ogsaa kan komme af anden Grund. Hos os have vi ganske vist ikke nogensomhelst skjællig Aarsag til at tro saaledes, thi den har aldrig vist sig her, uden at det har kunnet paavises, med hvilke Dyr Smitten er bleven bragt hertil; men i de Lande, hvor den er meget udbredt, kunde der vel være nogen Anledning til at tro, at den kunde avles uden Smitte, fordi det, som ovenfor nævnt, er saa vanskeligt at spore dennes Gang. Og dog er der ikke mere Grund til at antage, at den kan komme uden Smitte, end der er til at tro, at der kan komme Skimmel paa Noget, uden at der er kommet Skimmelsporer til det først; og at dette er nødvendigt, det har Videnskaben vist for enhver, som vil se det.

Men det er den tredie farlige Side ved Oxens ondartede Lungesyge, at der kan næres Tvivl om dens udelukkende Opstaaen ved Smitte; thi tror man først, at den kan komme af anden Grund, saa har man afgjort tabt i Kampen imod den; hvor den Tro har faaet Indpas, der har Sygen sat sig fast, og det vil den altid gjøre, saa sikkert som to og to er fire.

Somme Steder har denne Sygdom vist sig meget dødelig, saaledes at endog 70 af 100 af de angrebne Dyr ere døde deraf; men det almindeligste er, at kun 3 af hver 10 dø, og det er den fjerde farlige Side ved denne Syge. Thi naar Folk se, at omtrent 7 af hver 10 angrebne Dyr komme sig igjen, saa synes de, at det er Synd at dræbe hele Besætningen, fordi denne Syge er kommen ind i den, og det er dog den eneste Fremgangsmaade, som har vist sig fordeelagtig; heldigvis er det ogsaa den Fremgangsmaade, som Loven byder at følge her i Landet. Det er et stort Held for Danmark, at Loven byder saa, thi derved have vi været istand til at standse og udrydde Sygen, hver Gang den er kommen til os, og den har været bragt herind flere Gange. At den hver Gang er bleven standset ved kun at dræbe den Besætning, hvortil den er bleven ført, kunne vi anse for et stort Held, om vi end ikke maa nægte, at det skyldes vore Veterinærers Dygtighed, at den er bleven opdaget itide, og de overordnede veterinære Myndigheders Energi og urokkelige Fasthed, at Lovens Forskrifter ere blevne bragte i Udførelse til Punkt og Prikke.

Men ret set volder det, at standse Sygen ved at slaa hele den Besætning ned, hvori den er kommen, ei heller Eieren Skade, men er tvertimod til hans Fordel; thi selv om kun tre af hver 10 Dyr, som bleve angrebne, skulde dø, vilde dette jo volde et Tab af 30 Rd. for

hvert Hundrede, Besætningen var værd; men naar Besætningen bliver slaaet ned efter Lovens Bydende, bliver hvert sygt Høved erstattet Eieren med to Trediedele af dets Værdi og hvert sundt med dets fulde Værdi. Regner man nu hertil, hvad Tab der vilde komme af, at Dyrene ikke give ordentlig Mælk og sætte meget af i Huld i den lange Tid, Sygdommen varer, og endvidere at mange af dem, der overstaa Sygdommen, blive Vantrevninge hele deres Liv, fordi Lungerne have taget Skade, saa vil det let ses, at den Mand, der havde det Uheld at faa denne Syge i sin Besætning, vilde handle klogt ved saasnart som muligt at faa den opdaget og faa Loven bragt i Anvendelse paa den.

De Gange Sygen har været her i Landet, er den bleven ført hertil med Kvæg fra et Sted, hvor den herskede, og det har vel været Tilfældet overalt, hvor den er kommen; men medens vi have været saa heldige at faa den standset itide, er det kun faa andre Steder, hvor dette er skeet. I Tydskland, Schweitz, Holland og Belgien, Frankrige og England er den meget udbredt og volder Kvægholderne overmaade store Tab. I England regne de, at omtrent 8 af hvert Hundrede Høveder i Landet tabes aarlig ved denne Syge; Holland og Belgien tabe neppe mindre ved den; og efter en tydsk Videnskabsmands Beregning taber Tydklands Kvægholdere mindst syv hundrede Tusinde Rigsdaler aarlig ved den; og der er intet for dem at gjøre derved, thi Sygen er bleven saa udbredt i disse Lande, at ingen offentlige Foranstaltninger imod den kunne overkommes.

Vi maa altsaa være meget taknemlige for, at vi hidtil ere slupne saa godt for den her hjemme, og der kan vel være Grund for vore Landbrugere til at frygte for, at den skulde komme flere Gange; thi ingen kan dog vide, om vi i Fremtiden vilde have samme Held til at faa den standset igjen. Og der bliver med hvert Aar større Fare for at faa den herind; thi vore Landbrugere have faaet Trang til at krydse vore Kvægstammer med Korthornskvæg for at faa et fordelagtigere Dyr at fede paa, og Krydsningskvæget hentes især fra England, hvor Sygen jo er meget udbredt. Ganske vist ville vel alle være saa forsigtige som muligt, naar de hente Dyr fra et smittet Land, men denne Syge er netop meget slem at vogte sig for, fordi Dyrene kunne være syge og smitte, uden at det er let, ja endog uden at det er muligt at se, at de ere syge, og de kunne smitte, efter at de ere komne sig af denne Sygdom, naar der blot er en lille Rest af Lungen, som ikke er bleven helt frisk igjen, og det kan det være ganske umuligt at opdage, naar man ikke vil slaa Dyret ihjel og efterse dets Lunger. Derfor er der neppe anden Udvei, naar man ikke helt vil forbyde Indførsel af Kvæg fra smittet Land, end at paabyde, at saadanne Dyr skulle hos den, der indfører dem, staa afsondrede og betragtes som smittefarlige i sex Maaneder, efter at de ere komne herind. Inden den Tids Forløb vil Sygen vise sig, om der er kommet nogen med Dyret, og saa vil den kunne blive standset itide.

Husmiddel mod Hoste.

Et sikkert Middel mod Hoste er lige Dele Emservand og kogende Mælk.

Middel mod Tandpine.

6 Draaber Kreosot blandes med 1/2 Lod Kollodium, rystes godt, og kommes paa Bomuld, der trykkes ned i den hule Tand.

At opfriske falmede Haandskrifter.

Naar Skrift af Ælde eller af andre Aarsager er bleven ulæselig eller ganske ukjendelig, saa kan man gjøre den ligesaa tydelig, som den har været før, idet man væder Papiret med en Opløsning af Jernvitriol. Man kan enten stryge denne paa med en Pensel, eller dyppe et Stykke Trækpapir deri og saa lægge dette paa Skriften.

At overvintre Petersillie.

Henimod September Maaned renser man Petersillien, tørrer den i Skygge, hakker den meget smaat og opbevarer den paa et tørt Sted. Naar man vil bruge den, lader man den først opsvulme i varmt Vand, og man vil finde, at den hverken har tabt i Farve eller Smag.

At røge Kjød.

Vil man røge Drekjød saaledes, at det bliver saftigt, meget velsmagende, navnlig ikke faaer nogen ubehagelig Røgsmag og holder sig længe, kan følgende prøvede Fremgangsmaade anbefales: Det fra Slagtningen endnu varme Kjød bliver godt indsmurt med en Blanding af 32 Dele Kogsalt og 1 Deel Salpeter, derpaa bestrøet med saa megen Rugklid, som der vil hænge fast, og derefter, indsvøbt i et enkelt Lag Trykpapir, hængt i Røg.

For at uldne Tøjer ikke skulle krympe ind

i Vasken, maa man vaske dem med Sæbe i saa hedt Vand som muligt, og, saasnart de ere rene, strax skylle dem i koldt Vand, udbrede dem og hænge dem op til Tørren.

At ødelægge Ukrud paa brolagte Veje og Gaardspladse.

I Paris ødelægger man Ukrudet paa Steenbroen med følgende Middel. Man koger 100 Pd. Vand, 20 Pd. ulædsket Kalk og 2 Pd. Svovlblomme i et Jernkar, lader det Hele staa nogen Tid, gyder det Klare af og anvender det efter Omstændighederne mer eller mindre fortyndet til at bestænke de brolagte Veje, Gader og Pladse med, hvor det snart ødelægger Ukrudet.

At bortskaffe Oliepletter af Papir.

Man bestrøer det tilsmudsede Blad med skrabet, hvid Bolus, indtil det udgjør et Lag saa tyk som en Knivsryg; derpaa lægges Papiret mellem 2 Brætter i en Presse, hvor det under jævnt Tryk bliver staaende i 24 Timer; og derpaa børster man Bolus'en af med en Børste.

Ribsvin.

Man afpresser de modne Ribs gjennem et Linned Stykke og blander 6 Pd. Saft med 3 Pd. god Franskbrændevin, $1^1/_4$ Pd. hvidt Sukker og 6 Pd. Vand. Blandingen kommer i et lufttæt tillukket Lerkar og rystes fra Tid til anden, hvorved Sukkeret opløses i en Tid af 7—8 Dage. Efter den Tid kan man afhelde det Klare og opbevare det i godt tilproppede Flasker. Man faaer paa denne Maade en meget god Drik, der i Smag ligner Konstantiavin.

Frosne Æg.

Naar man blander frisk Brøndvand med Salt og lægger de frosne Æg deri, trækkes Frosten ud af dem, og de blive lige saa gode som tilforn.

Middel til at gjøre Læder vandtæt med.

Man tager 2 Lod fintskaaret Gummi elastikum, smelter det i en glasseret Potte over meget svag Kulild, kommer en lille Spiseskefuld Linoliefernis deri og rører det bestandig om. Hver fem Minutter kommes et lignende Kvantum Linoliefernis deri, indtil det Hele danner en jævn flydende Masse; men mere end 6 Lod Linoliefernis maa ikke kommes deri. Nu tager man det Hele af Ilden og rører 1 Lod Fisketran og ligesaamegen Terpentinolie deri. Denne Blanding gjør Læderet vandtæt og holder det meget smidigt.

At tilintetgjøre Ormene paa Frugttræer.

1 Pd. Skorstensfod opløses i 18 à 20 Potter Vand, og ved Brugen fortyndes Vædsken endnu med 38 à 40 Potter Vand. Med denne Lud oversprøjtes Træets Blade om Aftenen, og den næste Morgen ville alle Ormene ligge døde paa Jorden.

At forynge gamle Aspargesbede.

Hertil betjener man sig af Kogsalt, idet man om Foraaret bestrøer de paa sædvanlig Maade beplantede og kultiverede Aspargesbede dermed saaledes, at man tager 100 Pd. Kogsalt til hver 160 Kvadratfod Overflade. De gamle og næsten aldeles udmattede Aspargesplanter give derefter en dobbelt saa rig Høst, som man kan vente af kraftfulde unge Planter. Men Saltet maa i Midten af Marts udstrøes ovenpaa Aspargesbedene.

At bortskaffe Rust af Staal og Jern.

Hvis Rustpletterne ikke ere for gamle, er det tilstrækkeligt at tilspidse en god Blyantspen og med denne at afgnide Rustpletten. Ere Pletterne større, tager man et tykkere Blyant og gnider dem dygtig dermed. Paa denne Maade gaaer Rusten bort, og paa dette Sted kommer ikke saasnart Rust igjen. Er Rusten dybt indgroet, bærer man sig ad paa samme Maade, afbørster Stedet med en reen, tør Børste og gnider Stedet paany med Blyant.

Tabel

for Omsætning af Skilling i Rigsmønt til den nye Mønt i Krone og Øre.

Sk.	Kr.	Øre	Sk.	Kr.	Øre	Sk.	Kr.	Øre	Sk.	Kr.	Øre	Sk.	Kr.	Øre	Sk.	Kr.	Øre	Sk.	Kr.	Øre
1	„	2	**17**	„	35	**33**	„	68	**49**	1	2	**65**	1	35	**81**	1	68
2	„	4	**18**	„	37	**34**	„	70	**50**	1	4	**66**	1	37	**82**	1	70
3	„	6	**19**	„	39	**35**	„	72	**51**	1	6	**67**	1	39	**83**	1	72
4	„	8	**20**	„	41	**36**	„	75	**52**	1	8	**68**	1	41	**84**	1	75
5	„	10	**21**	„	43	**37**	„	77	**53**	1	10	**69**	1	43	**85**	1	77
6	„	12	**22**	„	45	**38**	„	79	**54**	1	12	**70**	1	45	**86**	1	79
7	„	14	**23**	„	47	**39**	„	81	**55**	1	14	**71**	1	47	**87**	1	81
8	„	16	**24**	„	50	**40**	„	83	**56**	1	16	**72**	1	50	**88**	1	83
9	„	18	**25**	„	52	**41**	„	85	**57**	1	18	**73**	1	52	**89**	1	85
10	„	20	**26**	„	54	**42**	„	87	**58**	1	20	**74**	1	54	**90**	1	87
11	„	22	**27**	„	56	**43**	„	89	**59**	1	22	**75**	1	56	**91**	1	89
12	„	25	**28**	„	58	**44**	„	91	**60**	1	25	**76**	1	58	**92**	1	91
13	„	27	**29**	„	60	**45**	„	93	**61**	1	27	**77**	1	60	**93**	1	93
14	„	29	**30**	„	62	**46**	„	95	**62**	1	29	**78**	1	62	**94**	1	95
15	„	31	**31**	„	64	**47**	„	97	**63**	1	31	**79**	1	64	**95**	1	97
16	„	33	**32**	„	66	**48**	1	„	**64**	1	33	**80**	1	66	**96**	2	„

Ved Plakaten af 5te August 1831 er anordnet: at Den, som gjør Indgreb i det Universitetet i Kjøbenhavn forundte Privilegium paa at forsyne Kongeriget med Almanakker, være sig ved her i Riget at indføre og forhandle fremmede Almanakker, eller ved uden Universitetets Tilladelse at trykke nogen Almanak, skal udrede en Mulkt af 20 til 200 Rdl. Sølv, hvorhos de Exemplarer, hvormed den Paagjældende antræffes, blive at konfiskere, og han endvidere at ansee med en Tillægsmulkt af 1/4 Rdl. for hvert saadant Exemplar; og det skal paaligge samtlige Politi-Øvrigheder at have nøie Tilsyn med, at der ei gjøres Indgreb i foranførte Privilegium. Ved Kongelig Resolution af 23de Decbr. 1831 bestemmes endvidere, at saadanne videnskabelige, æsthetiske og andre Skrifter, i hvilke en Almanak eller Kalender findes aftrykt, maa herefter fra fremmede Steder indføres og sælges, saafremt det findes, at den i Skriftet indeholdte Almanak eller Kalender udgjør den mindst betydelige eller væsentlige Del af Skriftet; og at det, i Tilfælde af Tvivl om saadan Skriftets Beskaffenhed, skal tilkomme den Kongelige Direktion for Universitetet og de lærde Skoler — altsaa nu Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet — at afgjøre, hvorvidt der kan være Grund til at lade Skriftet anholde og at anlægge Søgsmaal mod Vedkommende, eller ikke.

Nogle smaa Indtægtskilder.

„Mange Bække smaa gjøre en stor Aa", siger Ordsproget, og flere, om endog smaa Indtægtskilder, ville for enhver Familie i en mindre Stilling, naar de tillige let og uden stor Bekostning kunne erhverves, være af største Betydning, ofte bidrage til at holde Nøden borte og opretholde Vedkommendes Mod og Selvstændighed.

Nogle saadanne, for Smaamændene passende, let erhvervelige Indtægtskilder, skulle her paapeges, i det Haab, at af de mange, som faa disse Linier i Hænde, dog nogle ville prøve derpaa, og saaledes en Skjærv være bidraget til den mindre bemidledes, til vore Arbejderes virkelige og materielle Gavn.

Biavl, Gedehold, Kaninavl, Husflid, ere de Ting, her skulle omtales.

Biavl. I Henhold til, hvad de koste at holde, er den Indtægt, Bierne kunne yde, vistnok større end noget andet Dyr;

thi hele Udgiften til dem bestaaer kun i, hvad Kuberne koste og en passende Plads til Opstillingen deraf. — Hvad Pasningen angaaer, da fordre de deraf ikke mere, end at dette kan være en behagelig Syslen i Fritiden. Bruges de gamle Straakuber, og Bierne sværme, maa der passes lidt paa i Sværmetiden, — bruges de nyere Kuber efter Dzierzonsk Mønster, kan Sværmningen undgaaes og 40—50, ja indtil 100 Pund Honning af et Bistade er ingenlunde ualmindeligt i jævn gode Somre. Det er her ikke Hensigten at give en Anvisning til Biavl, men kun yderligere at anbefale denne som en let tilgængelig Indtægtskilde og opstille nogle faa Hovedregler:

1) man maa skaffe sig fuldstændigt Kjendskab til Biernes Naturhistorie, som et aldeles nødvendigt Grundlag for at kunne behandle disse Dyr rigtigt;

2) bruges den ældre Kubebiavl, saa anvend ikke for store Kuber, fast og glat bunden, hold dem dækkede med gode Halmhætter; hav rene, glatte Standbrædder og tilklin nøje enhver Aabning undtagen Flyvehullet, der med en Skyder gjøres større eller mindre efter Aarstiden. Tag ikke for mange Sværme, højst 1—2, af hvert Stade og afværg yderligere Sværmning ved at sætte Krandse eller Stimler under;

3) og endelig, anvendes de Dzierzonske Kuber, da begynd med 1—2 Stader, og former først Stadernes Antal, naar fornøden Erfaring er vunden i Brugen af disse Kuber. Benyt Kuber af ensartet indvendigt Maal og anskaf, naar Stadernes Antal formeres, en Honningudslyngningsmaskine, da kun derved det størst mulige Honningudbytte kan vindes.

Da Kuberne efter Dzierzonsk Princip have saa mange og store Fordele, fremfor de ældre Kuber, maa de ubetinget anbefales.

Gedehold. Geden er et af vore nøjsomste Dyr, og omtrent 1 Kande Mælk daglig vil en god Ged kunne give om Sommeren og halvt saa meget om Vinteren. Det fornødne til dens Fodring vil om Sommeren let kunne samles, selv om der ingen Jordlod haves, hvor den kan tøjres, saameget mere, som den hellere æder alle Slags Ukrudt o. desl. end godt Græs; om Vinteren kan den fodres med lidt Hø, alle Slags Rodfrugter, Kartoffelskrællinger, Brødskorper og lignende Affald fra Husholdningen. Geden faaer hvert Aar 1—2 Lam, som, dersom man vil have fuld Nytte af Mælken, helst strax dræbes; vil man lade dem leve, kunne de slagtes 8—10 Uger gamle eller ældre; deres Kjød er ligesaa velsmagende som Lammekjød.

henad Foraaret, naar Geden skal have Lam, ophører Malkningen, og det er da gavnligt daglig at give den lidt Klid, Havre eller Byggrutning paa Hakkelse.

Mælken er langt bedre end Komælken og smager ligesaa godt; der kan laves baade Ost og Smør deraf. — Geder bør imidlertid aldrig gaa løse, da de ødelægge Træer og Buske ved at afgnave Barken, hvilket er deres kjæreste Føde.

Kaninavl. Naar Kaninavlen her anbefales, ville maaske Mange sige: „Men hvad skulle vi dog dermed, det er da bestemt noget aldeles unyttigt!" Se vi imidlertid hen til England, Frankrig, Belgien o. fl. Steder, finde vi, at Kaninavlen der drives endog efter en stor Maalestok, og at Kjødet benyttes af alle som en meget yndet, sund og nærende Føde. Man anslaaer de Kaniner, der aarlig forbruges i Frankrig, til 70—80 Millioner, Prisen er gjerne 5 à 7 Mark for Stykket, hvilket saaledes repræsenterer en Kapital af ligesaamange Dalere. Den hos os almindelige Kanin er baade mindre og dens Kjød tillige ringere end den franske eller engelske Kanin, ligesom eiheller de, der her spise Kaniner, gjøre sig nogen særlig Umage med deres Opdræt eller Fedning. I Udlandet sættes Kaninens Kjød lige med Kjødet af de bedste Fjærkreaturer, og de opnaa ved god Opdræt og Fedning en Vægt af 8—12 indtil 20 Pund Stykket; Kjødet benyttes baade til Suppe, til Steg og som Ragout.

Der er allerede udkommen et Par billige Smaaskrifter, der give fuldstændig Anvisning til denne Avl, tildels derefter skal endnu anføres følgende: Kaninen forlanger et rent, tørt og om Vinteren tillige lunt Opholdssted. Græs, Kløver og desl. er passende Foder for dem, dog maa det ikke være vaadt af Regn; ligeledes taale de ej heller godt Salat, Nælder eller Skarntyde. De fodres 3 Gange daglig og kunne tillige gives lidt rent Vand, eller Mel udrørt i Vand. Til Slagtning fedes de i omtrent 14 Dage, helst i et mørkt Rum, med kogte Kartofler, Klid, Byg, Havre, Brød og fint Hø, at give dem forskjellige Krydderurter i grøn eller tørret Tilstand, saasom: Thimian, Lavendel, Krusemynte, Salvie eller Hjertensfryd, skal gjøre Kjødet mere velsmagende.

Kaninerne ere som bekjendt meget yngelsomme og kunne let 6—8 Gange aarligt føde hver Gang 6—8—10 Unger, saa at en Mand, der holder 3 Hunner og 1 Hankanin, hele Aaret igjennem 1 a 2 Gange ugentlig vil kunne have en god, sund og velsmagende Ret Kjødmad paa sit Bord med en yderst ringe Bekostning og den Smule Uleilighed, som Pasningen fordrer.

Kaninskindene ere i Udlandet meget søgte, og der drives hermed en betydelig Handel; de betales med 24—48 ß. Stykket efter Aarstiden og Skindenes Godhed.

Jeg har selv i flere Aar holdt Kaniner og spist dem jævnligt, tillavede paa forskjellig Maade, og kan saaledes fuldstændigt stadfæste alt, hvad der fra Udlandet berettes om Kjødets Brugbarhed og Velsmag.

Det er saaledes ogsaa fuldkommen klart, at der ved de høje, stadig stigende Kjødpriser, er al mulig Opfordring for Smaafolk, navnlig blandt Landboerne, til at forsøge denne Avl og benytte Kjødet som et billigt og godt Fødemiddel, med Tilfredsættelse af alle uformuftige Fordomme; — selv den Lækkermundede tør jeg indestaa for, vil føle sig tilfredsstillet ved en veltillavet Ret Kaninkjød.

Husflid. Herom har Almanakken allerede tidligere indeholdt en længere Artikel, og denne Sag har i alle Landets Egne fundet saa varme og utrættelige Forkæmpere, at neppe nogen er forbleven ukjendt med de mange og store Fordele, baade i materiel og moralsk Henseende, derved kan naaes, saa at al yderligere Anbefaling derfor her maa anses for at være overflødige.

Idet jeg slutter disse Bemærkninger om „nogle smaa Indtægtskilder", skal jeg særlig opfordre alle Smaafolk i Byerne som paa Landet til at forsøge mere eller mindre deraf i fuld Overbevisning om den store Nytte, deraf vil kunne høstes.

Kolding, i August 1874.

C. T. Nyegaard.

Aarets Budskab.

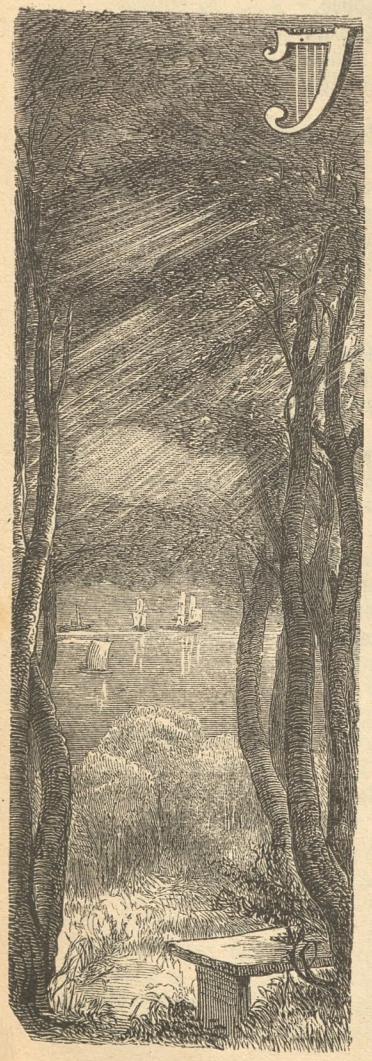

Jær hilset Du, min Læser!
Se jeg kommer
Med Aarets Budskab, trøstig
som jeg kan;
Een Svale, veed jeg nok,
gjør ingen Sommer,
Men Haabet skæmmer heller
ingen Mand,
At lyve og at „trykke Al-
manaken",
Er gamle Ord, hvis Eens-
betydning svandt;
Nu veed man: Almanaken
taler sandt;
Den nøjes ikke med „lidt
Sandt i Snakken."

— En Sommeraften gaaer
jeg ud i Skoven,
Sollyset falder skraat derind
fra Vest,

Skovhallens Kuppel staaer i Brand foroven,
Men under Taget lysner det til Fest;
Af tusind Tunger jubles Aftensangen
Til Tusinder af Myggesværmes Dans;
Her vil jeg give Lyd min Spaadomssans
Og blande Svalens Røst med Glædesklangen.

„Jeg troer der skjønnest er i Danmark!" lyder
Fra Udsigtsbænken Sangen over Sø;
Selv tankefattig jeg dog glad udbryder:
„Her er det sødt at leve, tungt at dø!"
Den gyldne Sæd i Solens Glans sig gynger,
Hist blinker Bølgeskum og hvide Sejl;
Det er, som stod jeg for et Tryllespejl
Og lytted' til den Lov, Naturen synger.

Her tør vel Fattigmand sit Ord forkynde,
Hvor tusind Røster tolke Sjælens Trang;
Her tør han vel en Haabets Strofe nynne;
Kald det saa længe nok: een Svales Sang.
Her er det godt at bo og rart at bygge;
I Danmark Lykken hævde vil sin Bo;
Saa stolte Bøge andetsteds ej gro;
Her er der Fryd i Lys og Fred i Skygge.

— Saa er mit Budskab da, at Gud vil være
Med gamle Dannmark indtil evig Tid;
Saa er mit Budskab da, at Alles Ære
Vil hjælpe til mod Vold og indre Splid;
Saa er mit Budskab da, at Kjærligheden
Vil fastne Grunden til et Fremtidsværk;
Mit Budskab er, at Enighed gjør stærk,
Naar Skulder imod Skulder hegner Freden!

I Juni 1874.

Camillo Bruun.

En smuk Historie.

Steen Steensen Blicher var en forunderlig Natur, som altid laa i Strid med sig selv, han vilde og han vilde ikke, han gav ligesaa let efter for enhver af sine egne Indskydelser, som han var utilbøjelig til at følge Andres. Han kunde opgive en Idee paa Halvvejen, selv om han indsaae dens Nytte, og ivrig forfølge en anden, som han forud vidste, ikke vilde bringe Frugt. Han var i høj Grad et Stemningsmenneske, som vel enhver Digter maa være; det var ogsaa just denne Egenskab, der gjorde ham saa ejendommelig, stor og henrivende i alle hans dejlige Digte. I Retning af Fantasi besad han derimod ikke synderlig Magt; hans Vid fængslede ikke, hans Lune glimrede ikke, hans Stil frigjorde sig sjelden fra Paavirkning af den Samfundskreds, han mest holdt af at bevæge sig i. Undertiden kunde han begynde en Jagtdag overgiven og jublende som et Barn, da var han Elskværdigheden selv, og hans Stem-

ning fik Udtryk i Smil og Velsignelse til alt omkring ham. Da kom de frem for Lyset, disse hans Sjæls rige Børn, vemodig og klagende, selv i deres Lykke. — Hvormange straalende Planer undfangede han ikke i saadanne Øjeblikke, hvormange ufødte Mesterværker forjættede han ikke Fremtiden! — først var der et langt episk Digt i Smag med Grundtvigs „Krønikerim," der skulde fortælle vore jyske Herregaardes Historie, saa en stor Tragedie over Marsk Stiig, helst i to Afdelinger, saa en Mængde Bind nye Fortællinger om Natmændsfolkene, jysk Bondeliv, jyske Sagn og Eventyr. Lidt efter slog denne Stemning om i aldeles modsat Retning, da kunde han sidde hele Timer og stirre frem for sig, tavs, sammensunken og aandsfraværende. Hvad han grublede over i disse mørke Mellemrum, var ikke blot den udstrakte Lyngegn, der hvor han var Konge og Herskер, heller ikke de henfarne Bedrifter, den vilde Hede havde været Skueplads for; ak nej, det var vist blege og sørgelige Syner af hans eget Liv, der droge forbi ham, gjennemlevede Kampe, bitre Skuffelser, forsvundne Illusioner, Ulykker, som dræbte Mennesket, men skabte Digteren: det var Sorgen, der lærte ham at synge.

„Den var jeg værst, som jeg vilde bedst, og det var mig selv," sagde han engang, da han pludselig vaagnede op efter en saadan Drøm og strøg med Haanden hen over Panden, som om han søgte at bortmane de mørke Billeder. „Det bløder derinde, det vil blive ved at bløde, til Urværket engang staaer stille. — Kom lad os gaa!

I de lyse Øjeblikke var han meget meddelsom, fortalte umulige Jagthistorier, som han selv troede, standsede de Forbigaaende paa Vejen og fik sig en Passiar med dem. Ved enhver saadan Lejlighed udviklede han en særegen Begavelse til at gaa ind i en Andens Tankekreds, stige eller synke, indtil han stod i Højde med den, han gav sig af med, fritte og forske, smigre og lokke, for umærkelig at faa den Mening frem, den Tanke eller det Billede, han søgte. Altfor meget paavirket af sine egne Stemninger til en rolig og kritisk Opfattelse af Andre, besad han for Øjeblikket et Skarpsind, en Jagttagelsesevne, der lod ham gjennemskue, hvad der fængslede ham og hvad han brød sig om at kjende. Mødte han i disse lyse Øjeblikke med en Kapital af 2 Rigsdaler i Lommen, en Trængende, der ikke undsaa sig for at paakalde hans Armod, kunde Blicher give ham hver Skilling, han ejede, og siden selv savne og undvære. Saaledes er nu engang disse Mennesker.

En Sommerdag i August skulde jeg møde Blicher i Aarhus

og derefter vandre vesterpaa med ham, ind igjennem Landet. Han vilde til Dejberg for at besøge en gammel Taterfamilie, saa til Ringkjøbing, over Stauning Fjord og hilse paa Fogden i Sønder-vigklit, som havde indbudt os til at skyde Vadefugle paa Stranden. Intet af Stederne kom vi.

I Aarhus laa der Brev, hvori Blicher fortalte, at han og Frederik Snedorf Birch vare kjørte med en Grydemand til Spørring, der ventede de mig begge To; jeg maatte endelig tage derop snareſt muligt; Blicher kunde „af visse Aarsagers Skyld," ikke forlade Kroen, før jeg kom. Saa drog jeg da til Spørring endnu samme Aften.

Lidt udenfor Byen kom en Mand gaaende imod mig, svingende med en tyk Stok. Han bar en falmet, grøn Kalmuks Frakke og en Kasket med en bred Skygge, som gik ned over Øjnene. Det var Blicher.

Frederik Snedorf var falden ned af Grydemandens Vogn, Gud veed hvorledes. Han sad nu ovre i sin lille Stue hos Mølleren, indsvøbt i Plaster og Bandager. Blicher havde tilbragt hele den lange Dag med at ligge i Sofaen og høre hans Sange, foredragne paa et forstemt Klaveer, det var ikke til at holde ud længer, han var nu gaaet lidt hen ad Landevejen for at trække frisk Luft.

Han havde forandret sig paafaldende, siden vort sidste Møde; graahaaret, næsten skaldet, gik han kroget og foroverbøjet, som om han ledte efter sin Grav, — hvad fortalte ikke disse matte, glandsløse Øjne, der før havde været saa frejdige og klare! hvilket Præg af gjennemlevede Prøvelser og Kampe bar ikke hans furede Ansigt. Alt var som opløst, som sløjfet i ham: Livet, Tanken, Sproget, alene Munden havde endnu bevaret sit tidligere troskyldige og godmodige Udtryk.

Blicher var desuden i daarligt Humør den Aften. Han havde nylig været i Kjøbenhavn, boet ude i Store Kongensgade hos P. L. Møller, som skulde udgive hans samlede Skrifter.

„Vi havde det ellers rart, vi To," fortalte han, „vi fik os en fornuftig Passiar, saae til gamle Venner og Bekjendte, lavede Chokolade i Kakkelovnen og kunde have moret os dejligt, hvis vi blot havde havt noget at more os for, men det var Knuden. Saa fandt P. L. Møller paa en Ansøgning om Understøttelse til mig af Fonden ad usus publicos; jeg skrev den ren og gik op til Excellencen. Jeg havde ellers kun ringe Lyst til den Tur, men det fik ikke at hjælpe, Peter Ludvig satte Mod i mig og afsted gik det. Oppe paa Palaiet blev der sagt, at Excellencen ikke var tilstede for Nogen, men jeg

tænkte, lad os se ad, siden vi nu engang er kommen paa den Galej, saa gik jeg ind i Forværelset, kiggede lidt paa Billederne, stod andægtig og hostede og rømmede mig for at de skulde høre, der var Nogen, som ventede. Lidt efter kom Excellencen ud i Galop, saae paa mine bare Hænder, min luvslidte Frakke, og spurgte, hvad jeg vilde. De maa satte Dem kort, føjede han til, for jeg skal til Majestæten paa Amalienborg, og jeg har ingen Tid. Ja og jeg skulde til Spiseværten i „Tre Hjorter," sa'e jeg, men jeg har ingen Penge. Saa nævnede jeg mit Navn og fortalte mit Ærinde, men der var ingen Ting ved den Sag at gjøre, jeg maatte se at hjælpe mig med min Pension. — Farvel! — Jeg rystede mine Fjær, da jeg kom udenfor og tænkte: Det var den Gang til Golgatha. Her kommer Du vist aldrig mere. Forresten, — hvorfor skulde Manden ikke have Lov til at snærre, som han gjorde? — hvad skylde de mig? — Ingenting! — hvad er jeg? Ingenting! det falmede Løv er glemt, der kommer nyt i Stedet, Verden staaer nok uden den Spentrup Præst og hans Digte."

Blicher overdrev alt i denne burleske Skildring, han havde ogsaa Uret i sin Opfattelse af Sagen. Excellencen, han omtalte, var gamle Collin, en Mand, hvis Liv har været viet til at virke for Andre, han huskede denne Audiensdag længe efter, at Blicher havde glemt den, han skaffede ham en langt rigere Hjælp, end han kunde vente. Blicher har sat sig sit lysende Minde i sine Skrifter, Collin sit i taknemmelige Hjerter.

„Med Jagten er det ogsaa skidt," vedblev han lidt efter. „Hver en Bondeknold ligger og plaffer med sin Bøsse, Haren, skyder de væk, medens han ramler, Fuglene tage de Æggene fra, ja, Gud forlade dem det; igaar saae jeg en Hvalp paa Hosesokker løbe en Harekilling op, og slaa den ihjel med sin Kjæp; men saa kom jeg med *min* Kjæp og gav Drengen en god Livfuld Bask for den Bedrift. — Det er sandt! forgangen var vi da ovre hos Forpagteren paa Kallø og røg en Brok ud. Jeg var Mester for det Hele; vi stoppede dens Gange og røg med Spaaner og vaadt Halm, som den slemme Syge. Saa om Aftenen, da vi gravede efter i Højen, fandt vi hende ude i den ene Gang, sammenrullet og kvalt af Røgen. Hun havde taget sine to smaa Unger med sig, knuget dem ind til sit Bryst og bøjet sig sammen om dem i Dødens Smerte, hver Unge under sin Forpote."

Næste Morgen droge vi videre, Solen skinnede, Lærken sang, og Folkene paa Marken sang, medens de gik og høstede Rug. Der var ikke en Sky paa Himlen, ikke en Sky i vore

Hjerter. Idag var Blicher den Gamle, fornøjet med Alt, saae sig glad paa Alt og havde tusinde morsomme Indfald.

„Nu skal vi over ad Galten til," sagde han. „Der boer Kirsten River, en gammel Taterkvind. Jeg trænger til at faa mig en Passiar med hende. — Det er ellers en mærkværdig En, den samme Kirsten; jeg troer, Vorherre ikke var paa det Rene med sig selv om, hvad hun skulde blive til, Kvinde eller Mand, saa blev hun til lidt af begge Dele. Hun holder sig helst alene og driver ikke gjerne i Flok med de andre Skøjere; saasnart hun kommer sammen med dem, bliver det altid til Ufred. Christen Kranberg var den Eneste, der kunde tumle hende; han snærrede hende engang Arme og Ben sammen med hendes egne Strømpebaand og satte hende ud i Gladvad Mose; men Christen er nu bleven gammel og aflægs og har slaaet sig ned som Glarmester i Rakkerkulerne ved Deiberg. Forresten har hun, paa sin Maade, været to Gange gift, og de snakke om, hun slog begge sine Mænd ihjel, da hun blev ked af dem."

Lidt efter kom vi til Kirstens Hus udenfor Galten. En lille Tue, som neppe ragede 3 Alen i Vejret, halvt Straa og Lyng, halvt Græstørv, det var det Hele; en Kaalhave, omgærdet af et sammensunket Dige, laa ved Stedet. Den blaa Røg steg op af et Hul i Taget, en spraglet Hane stod bunden ved det ene Ben og hilsede vort Komme med et gjennemtrængende Gal. Der var intet Vindue i dette Hus, men i den lille Karm, hvor Ruderne skulde sidde, laa et sammenrullet Stykke Dynevaar til at stoppe ind i Aabningen, naar Regnen og Stormen kom.

Lejligheden indenfor bestod kun af et Rum, hvori en rødmalet Skotrok, et lille Bord, fastrammet i Lergulvet, og et Ildsted næsten optog hele Pladsen. Paa den ene Væg hang to udspilede Katteskind, midt paa den anden var der fastklinet et Billede af Christus paa Korset, hvorunder stod skrevet med rødt Blæk: „Ens Død er en Andens Brød, Anders Sillesen Hjembæk." Under Billedet sad et lille Stykke Spejlglas, bag dette en stor Redekam og et spraglet Fastelavnsris. — Kohorn, Bunker af Ben, optrevlet Tovværk og gamle Klude laa spredte omkring paa Gulvet. — Alt var tilrøget, smudsigt og modbydeligt i denne tre Alens Elendighed, som endnu fik et sørgeligere Præg ved det klare Sollys, der trængte ind igjennem den aabne Dør.

Kirsten sad paa et omvendt Dejtrug og flettede Halmsimer, da vi traadte ind. Det var en stor, mandhaftig Kvinde, med et gulbrunt Ansigt, lutter Rynker og dybe Folder, omkring

Munden et graat strittende Skæg og om Hovedet et broget Klæde, der samlede et mægtigt, graaligt Haar. Hendes sorteblaa Øjne tindrede med en forunderlig uhyggelig Glans.

Blicher og hun bleve strax gode Venner. Han bad om en Drik Vand, og Kirsten gik ud til Kjedlen og bragte en fyldt Krukke tilbage, han bød hende et Kræmmerhus Kaffebønner, hun udbrød i Taksigelser, han præsenterede hende Tobak af min Pung, Kirsten tog saameget, hun kunde holde i sine fire, sortebrune Fingre, puttede Røgtobakken i Munden og tyggede den med synligt Velbehag.

„Hvor stammer hun egentlig fra?" spurgte Blicher i Samtalens Løb.

„Ja, hvem veed det?" svarede Taterkvinden, „det skal være et klogt Barn, der kjender sin Slægt. Dengang An' Skusters kom ud af Huset i Viborg, søgte hun til de Andre og drev om blandt dem med Stav og Pose, saa gik hun ned i en Grøft bag Tarum Kirke, der fødte hun mig en Aften ved Solnedgang. Men naar min Fødselsdag falder ind, det veed jeg saa sikkert, som Sol staaer paa Himlen, det er den Dag, de holde Vorbasse Marked, for Abraham Musen tog mig op og svøbte mig, det han mange Gange har fortalt siden. — Jeg blev født i en Grøft, og min Moder blev lagt i en Grøft, hende gravede jeg selv ned, da hun ikke kunde mere."

Blicher sad paa Bordet, med et Stykke Karduspapir i Haanden og skrev nogle Linier derpaa. Kirstens Ansigt fortrak sig til et Smil, der viste en Rad store Tænder, spidse og skarpe som et Rovdyrs. „Nej, se kun!" sagde hun, nu sidder han der og skriver og skriver, saa gjør han en Bog om det, jeg kjender nok vor Fa'er fra Spentrup, men det bliver hans Sag, hvad jeg fortæller, kan Ingen sætte mig for." —

„Er det sandt, Hun har havt to Mænd?" spurgte Blicher, da hun fulgte os ud af Døren. Kirsten standsede, hun stod og betænkte sig lidt, derpaa vinkede hun ad Blicher, trak en Medestang ud fra Halmtaget og gik om bag Kaalhaven. Ved Diget laa en stor Bunke Lyng og Grene foran en Huggeblok. Kirsten ragede Lyngen tilside med Medestangen, underneden kom det gule Hoved af en Benrad tilsyne. „Dæ legger den væst," sagde Taterkvinden triumferende. „Sie, huo En griin a Jer! — De æ aa de jenneſt, te han øuner no." (evner nu) Hun ragede Lyngen tilbage igjen og stillede Huggeblokken lige over Skelettets Hoved. Hvad hun mente dermed, fattede jeg ikke ret.

„Vi maa til at skrive en smuk Historie om den Kvind'" sagde Blicher, da han atter havde givet sig paa Vandring. —

„Hvor findes der en saadan Figur blandt alle vort Samfunds visne og slikkede Unger, om vi saa søge lige oppe fra Skagen og ned til Slesvig? — Der burde i det Hele taget være fortalt noget mere om dette Folkefærd, som stavrer om mellem os, uden at vi ret agte paa det. — Skriv, skriv!“ vedblev han, „De er yngre, end jeg, — naar vi To ere døde, er der Ingen, som kan skrive om dem, for saa er Skøjeren forsvunden, og der er Ingen, som kjender dem mere.“

Lidt efter kom Præsten fra Voldum kjørende imod os. Han skulde ud paa Skolevisitats og bad os om at tage op til

Præstegaarden og blive der Natten over. Blicher tog imod Indbydelsen, og vi gik videre.

„Nu maa vi bære os smukt og belevent ad," sagde jeg til Blicher, da vi naaede Voldum, „og vise Præstefolkene, at det ere fjeldne og fornemme Gjæster, de huse.

„Det maa vi," svarede Blicher med en ubeskrivelig Bevægelse af Haanden mod Næsen, — frem for alt fornemme; hvis de ikke kan se, jeg er født til at være Kammerherre, maa de være ualmindelig tungnemme."

Jeg rettede lidt paa Blichers Pynt, børstede Støvet af hans grønne Frakke, saa traadte vi ind i Præstegaarden.

Ovre ved Kostalden var der et Opløb af Karle og Piger, samlede om en ung Tyr, som havde slaaet sig løs og rendt det ene Horn af sig. Den stod nu med blødende Pande, gispende og brølende, medens de forbandt den.

„Der maa jeg over," sagde Blicher. Han hivede lidt op i sine Benklæder og vadede dernæst ufortrødent gjennem Vand og Søle over til Stalden. Lidt efter saae jeg ham fra Vinduet som Hovedmand i Forsamlingen. Han stod i Skjortemærmer, han lo, han gav Raad, han lagde selv Bindet om Tyrens Pande, medens de Andre holdt den. Da han senere kom ind i Stuen, hvor Familien var samlet, gik Præsten hen til sin Datter, en ung og livsglad lille Pige, tog Blicher ved Haanden og sagde:

„Her bringer jeg Dig en berømt og kjærkommen Gjæst, Johanne, en Mand, Du holder meget af, og som har voldet Dig megen Glæde; gjæt saa hans Navn."

Den unge Pige blev blussende rød, hendes klare og uskyldige Øine fæstede sig bly og undseelige paa Blicher, som stod foran hende, smilende og rød af Anstrængelser, lidt tilstænket og ikke ganske frigjort for Blod og Haar, efter den fuldbragte Operation. Hun anede ikke, hvem han var.

„Det er Blicher," sagde Faderen, „Steen Steensen Blicher, din Yndlingsdigter, kjender Du ham saa?"

Johannes Aasyn udtalte den dybeste Overraskelse. — „Steen Blicher!" gjentog hun langsomt og tvivlende, derpaa brast hun pludselig i Graad, skjulte sit Ansigt i sine Hænder og løb ud af Stuen.

„Hos hende har jeg ingen Lykke gjort," sagde Blicher leende. „Du kyste hende med dine lange Lovtaler."

Senere ud paa Aftenen spurgte jeg Johanne, hvorfor hun var bleven saa bevæget ved at se Blicher.

„Jeg tør ikke sige det," svarede hun forlegen. „De leer

vist af mig, jeg er saa bedrøvet over, at jeg bar mig saa galt ad."

„Siig det kun, De kan nok betro mig det, jeg fortæller ham det ikke igjen."

Hun betænkte sig lidt og saae ned for sig. — „Blicher!" hviskede hun med Læber, der skælvede af Bevægelse, — „jeg har læst ham, fra jeg var en ganske lille En, jeg kan alle hans Digte udenad, jeg har ogsaa sat min egen Musik til dem. — Naar jeg var glad, tyede jeg til ham, han havde Ord for alt, hvad jeg følte; naar jeg var bedrøvet, syntes jeg, han trøstede mig; hvad der var Godt og Smukt, forenede jeg i Tanken paa ham, — og nu iaften, — Han der seer saa gammel, saa sløv, saa gyselig dagligdags ud, han ligner slet ikke mine Drømme."

Jeg var træt og gik tidlig til Ro. Blicher blev siddende oppe hos Præsten og Forpagteren og drak Thevandspunsch og fortalte Jagthistorier. Hans Soveværelse var ved Siden af mit. Da jeg vaagnede næste Morgen og gik ind til ham, laa han halvpaaklædt, med Støvlerne paa, i Sengen. Lyset havde han ladet brænde, til det smeltede i Stagen og overdryppede det smukke Bordtæppe. En ny Bog af Præstens laa foran ham, dens uopskaarne Blade havde han, i Mangel af Kniv, sprættet op med Fingrene. Medens jeg søgte at rette lidt paa alt dette, sad Blicher overende i Sengen, gned sine Øjne, saae sig omkring og smilede nok saa livsaligt.

„Forpagteren brygger en rigtig god Thevandsknægt," bemærkede han, „men jeg troer alligevel ikke, de holde mig for en forklædt Kammerherre."

Derefter gik Rejsen videre. Vi kom ind paa Heden, hvor alt var Lyng og Sand og brune Bakker, hvor Hjejlen fløjtede sin Sørgesang og Urfuglen klukkede, medens den løb langs med de gamle Agerrener og gjemte sine Kyllinger for de Kommende. Blichers Aasyn opklaredes, hans Skridt bleve længere.

„Her er min Kirke," sagde han, „her har jeg drømt og jublet og grædt. Lad os sætte os ned, her er Gud tilstede. Mærker Du den friske Luftning vesterfra? Det er Havet, som drager Aande. Histovre, hvor Solen glimrer og virrer, kommer Fammet (Luftspejlingen) frem, med smukke Træer, med Haver og Søer og rindende Floder, det er som en ung Kvindes Drøm, hvori alt er lyst og rent og duftende, men desværre, efter Drømmen har Virkeligheden kun Sand og Støv og Smuds at byde hende. Derovre, hvor Vejen gaaer til Viborg, har vi Hammershøj, ved den ligger der en stor Kampesten, som

de kalde „Herrens Møde," om den kan jeg en smuk Historie. Nu skal De høre:

Der boede en Herremand nede paa Fusingø, han saae en Dag en Pige og sagde til hende: „Hvis Du vil følge med mig op paa min Gaard, kan Du blive der og faa det godt." — „Det vil jeg helst lade være," sagde hun.

„Jeg skal holde meget af Dig," siger han, „klæde Dig i Fløjl og Silke, og Du skal føre et Liv, som den rigeste Adelsfrue i Landet."

„Om I saa bød mig alle Guds Stjerner paa Himlen, fulgte jeg dog ikke med," svarer hun. Herremandens Ansigt blev blodrødt, det var Tegn paa Vrede. „Naa det gjør Du ikke, hvorfor?"

„Fordi jeg holder af Christen Hammer fra Bjerregrav, han skal være min Husbond og Herre, naar Gud giver bedre Tider."

„Det vil vist vare længe, inden det kommer dertil," svarer Herremanden og red sin Vej.

Otte Dage efter sad Christen Hammer i Jern hos Birkefogden, anklaget for at have fældet en Raabuk i Herremandens Skov. Sagen lod sig ikke nægte, de havde været Tre om at gribe ham og seet ham fælde Bukken. Herremanden forlangte ham dømt efter Lovens Strenghed, og derved var Intet at gjøre. Birkefogden gik ned til Fusingø og bad for ham, det var hans Datter, Synderen skulde ægte. Han gik en Gang og han gik to, tredje Gang tog han sin Datter med og begge knælede ned udenfor Porten, og bleve liggende der og bade om Naade, til Herremanden kom. — „Hvad staaer der i Loven?" spurgte den strenge Herre.

„I Loven staaer, at han skal lade sit Liv, siden han lagde Haand paa Eder, da I vilde gribe ham." „Saa lade vi det blive derved," sagde Herremanden og kneb den grædende Pige lidt i Kinden. „Jeg forlanger ikke mere. Man maa ogsaa være billig."

„Kan han ikke slippe med Bremerholms Jern for Livstid?" spurgte den unge Pige ydmygt.

„Saa faaer Du ham jo ikke til Husbond."

„Jeg beder ogsaa kun om, at hans Liv maa blive skaanet," svarer hun.

„Ja, staa nu op og gaa jeres Vej," sagde Herremanden. „Jeg skal paa Jagt med nogle gode Venner og gider ikke hørt mere paa den Snak."

Dommen blev da fældet, og Christen Hammer skulde

rettes med Sværd, herude paa den store Kæmpegrav, hvor han havde begaaet sin Misgjerning. Saa blev Pladsen afpælet, og de skikkede Bud op til Mestermanden ved Klode Mølle, at han skulde komme med sit Sværd og rette Christen. — „Det er sandt!" udbrød han pludseligt, „om Klode Mølle veed jeg ogsaa en smuk Historie, det er bedst, De faaer den først." Og nu begyndte han at fortælle om Klode Mølle, trods alle mine Indvendinger. —

„Der var engang en Papirskusk, der rejste fra Haraldskjær: han tog ind paa Klode Mølle, for at blive der om Natten. Samme Kusk havde en styg, gammel Pudelhund, som holdt meget af ham og ikke kjendte større Glæde, end at følge efter sin Herre. Kusken derimod brød sig ikke stort om den, og da han skulde hjemmefra, lænkede han Hunden og sagde: Du bliver her, dit grimme Spektakel! jeg vil ikke have Dig med. — Den Hund hed Sulten."

„Sultan!" forbedrede jeg.

„Den hed Sulten, fordi den var saa tynd og slunken og ikke fik nok at æde. Derved bliver det. — Ovenfor Rimerslund saae Kusken Sulten ligge paa sin gamle Plads ved Bagsmækken i Vognen, den havde listet sig op, mens han var inde i Kroen, og laa og krøb sammen mellem Pakkerne. Kusken tog sin Pidsk, jagede Hunden ned, og blev ved at slaa efter den, til den løb tilbage mod Hjemmet. Paa hin Side Horsens var den der igjen, da luskede den langs med Hækken et Stykke bag efter Vognen og stod af og til stille og saae saa bønligt hen efter Kusken, om han dog ikke vilde kalde og give den Lov til at følge med Vognen, som den var vant til. Da Kusken fik Øje paa Hunden, blev han vred. Nu skal Du ske en Ulykke, sagde han, tog et Stykke Snor, bandt en stor Sten fast om Hundens Hals og kylede den ud i en Lergrav. Sulten gjorde ingen Modstand.

Medens han bandt Stenen fast, stod den og saae op paa ham med sine troskyldige Øjne, om han kunde bære det over sit Sind, at gjøre den Fortræd, den fulgte ogsaa villig hen til Lergraven, logrede med sin Hale, og peb kun ganske sagte, da han kylede den ud. Derefter kjørte Kusken videre. — Kort at fortælle, han kom da til Klode Mølle, spændte fra og satte Hestene ind, men næste Morgen var han forsvunden; Ingen kunde begribe, hvorledes. Der blev gjort Melding og søgt og søgt, og Alle talte om den Papirskusk, men han var ikke til at finde. Saa en otte Dage efter, kommer der en lille Pige ind i Krostuen og siger: „Der er vist noget galt fat, nede

bag vor Toft, der hvor Grisene gaa, for der ligger en stor sort Hund og hyler og hyler, den har rodet Jorden op om sig og vil ikke bort. Forgangen saae jeg den, og igaar og idag ligger den der ogsaa, jeg har logret for den og givet den et Stykke af min Mellemmad, men den vilde ikke æde." — Krostuen var fuld af Gjæster, alle gik de om bag Toften; der laa en Hund

med et Stykke Strikke om sin Hals, saa mager og afkræftet, at den neppe kunde rejse sig, den saae paa de Fremmede og krøb sammen, som om den var bange for dem, saa klynkede den lidt, gav sig til at rode op i Jorden og snusede til Stedet. Bønderne gravede Jorden op; da de kom lidt ned, fandt de Papirskuskens Lig. Kromanden havde slaaet ham ihjel og taget hans Tegnebog. Sulten døde paa hans Grav.

Naada! hvor var det saa, vi slap? — Mestermanden blev hentet for at rette Christen Hammer, men Dagen før han skulde lade sit Liv, vilde hans Kjæreste endnu gjøre et Forsøg paa at røre den strenge Herremands Hjerte. Hun tog sine bedste Klæder paa, bandt sig et fort Baand om Halsen, klædte sin lille Søster paa samme Maade, saa gik de med hinanden i Haanden ned til Fusingø. Herremanden var hjemme og lod dem komme ind i Stuen.

Ellen kastede sig ned for hans Fødder og bad om, at Christen i det mindste maatte faae Lov til at leve Efteraaret ud.

„Det varer mig for længe," sagde Herremanden. „Til Maria Himmelfartsdag. Her kan Du se, hvor Du skulde have boet, hvis Du, Tosse! var kommen op til mig paa Gaarden," sagde han. „Denne Stue skulde være Din. Den næste med det grønne Betræk ogsaa. Der staaer et Skab af de kosteligste Klæder fra min salig Kones Tid. Den Engel! dem skulde Du have havt Lov til at vælge imellem, og ligge paa Løjbænk og ingen Ting bestille, saa lang Dagen var. Hvad!" — — „Naar jeg bliver stor, vil jeg komme herop," sagde Ellens Søster, „maa jeg det? Ellen holder af at vaske og bage og gaa i Huset, men jeg holder af at pynte mig og faa kjønne Klæder." — Herremanden smilede og saae paa Barnet. Hvor gammel er Du?" — „Tretten Aar, men til Sankt Birgitte bliver jeg fjorten." — „Aa ja! vi kan snakkes ved derom, naar den Tid kommer. Lad ham da leve, til Stæren derude i Lunden har holdt op at kvidre, det bliver til Sankt Hansdag; men saa heller ikke et Døgn længer." — Med den Besked gik de fra Fusingø. — Siden vi tale saameget om Fusingø, saa falder det mig ind, at det jo var derfra Jens Gylding stammede, han hvis Haand visnede, fordi han slog sin Fader. Derom er der ellers en smuk Historie, kjender De den?"

„Nej! men den kan vi faa en anden Gang. Lad os nu først blive færdig med Christen Hammer."

„Det er bedst, vi faaer den, mens jeg husker den," sagde Blicher, „især da den er saa kort. — Jo, den Jens var en slem Knægt, som rendte efter Pigerne, forødte sit Gods og førte et lystigt Liv nede paa Nebbegaard. En Aften, da han havde Gilde hjemme, kommer hans gamle Fader rejsende op til Gaarden, gaaer ind i Borgestuen uden at mæle et Ord og tager Tappen af Ankeret, de sad og tømte, saa den røde Vin flød hen ad Gulvet. Jens blev vred og slog Faderen paa Øret. Gjæsterne lagde sig imellem dem, men gamle Gylding bad dem tie stille og gaa deres Vej. Han kom til at slaa mig

imod sin Vilje," sagde han, „det var ikke hans Mening, men det vil blive ham et dyrt Slag alligevel." — Dagen efter begyndte Jenses Haand at visne og svinde ind, og Alt, hvad han tog fat paa, visnede. Ulykken fulgte ham i Hælene, hans Kreaturer døde, Sæden slog fejl paa Marken, Græsset var som skoldet bort, og Folk, han kom i Lag med, vendte ham Ryggen og vilde ikke gjerne have med ham at bestille. Saa faldt det Jens ind, at han havde begaaet en stor Synd mod sin Fader, han klædte sig paa og red ned til Fusingø, hvor den Gamle boede. Han bankede paa Porten, og bankede igjen, men Hr. Gylding lukkede Vinduet op og sagde: „Gaa din Vej, der er Ingen hjemme." — Det gjentog sig saa paa en bestemt Dag i syv Aar. Hr. Gylding vilde ikke lukke op. Saa det ottende Aar gik Jens om Søndagen hen og satte sig paa en Sten udenfor Kirkedøren og raabte til Alle, som gik ind: „Beder for Gudfaders Skyld Hr. Gylding om Naade for hans Søn." — Det gjentog sig ogsaa en Tidlang; tilsidst kunde han næsten ikke mere, men op til Kirken maatte han alligevel. Han saae daarlig og ringe ud og havde kun en gammel Vadmels Kappe til at hytte sig i; naar han slog den tilside, kom hans syge Arm tilsyne, og da kunde de se, den var visnet lige op til Axelen. Engang ved Paasketid sad Jens igjen paa sin Sten udenfor Kirken; da talte Præsten om, at idag var det en Glædesfest, da skulde vi tilgive dem, der havde syndet og gjort os Fortræd. Alle Folk i Kirken vidste nok, at hans Ord gjaldt den gamle Gylding, som sad i sin Stol og bøjede sig ned, for at Ingen skulde se han græd. Da Prædikenen var tilende, rejste han sig op og gik ud til Jens og rakte ham Haanden. — Lidt efter kom de begge To ind i Kirken og holdt hinanden i Haanden, og da havde den Gamle slaaet sin Kappe over Jens, for at Alle kunde vide, at nu var det bleven godt imellem dem; saa sad de i Stolen og saae paa hinanden, og Jens blev ved at holde fast paa sin Faders Haand, men Ingen af dem sagde noget. Da saa Gudstjenesten var forbi, stillede Menigheden sig i en lang Række udenfor Kirkedøren og hilsede, mens Jens og hans Fader gik forbi; siden fulgte de bag efter dem og sang Paaskesalmen for dem, lige til de kom til gamle Hr. Gyldings Port. Efter den Dag blev det bedre med Jens, han fik sin Helsen igjen, men den visne Arm kom sig dog aldrig. — Det var altsaa til Sankt Hansdag, at Christen Hammer fik Lov til at leve. Han boede nede hos Birkefogden, som havde taget Jernene af ham, han vidste nok, at det ikke faldt Synderen ind at løbe bort. Ellen læste for ham, men Christen hørte

sjelden rigtig efter. Han sad og saae sig om og vred sine Hænder. „Næste Gang, naar Løvet springer ud, hvor er jeg saa?“ spurgte han. Nu staaer Bygget i Vip, naar det grønnes igjen, saaer jeg det ikke at se. — Nu er der kun fire Uger tilbage, — nu kun fjorten Dage. — Saa græd de begge To.

I den sidste Tid havde Birkefogden vist sig forunderlig hemmelighedsfuld, han syntes ikke mere at være saa bedrøvet over det, der forestod, det var, som om der pludselig vaagnede

et nyt Haab i ham, men han udtalte sig ikke for Nogen. Tre Dage før Sankt Hansdag sagde han til Christen: „Imorgen skal det være. Bered Dig til Døden. Christen forstod ham ikke, han tog sit Jern paa og højede Hovedet, men Alle undrede sig over, at Fogden vilde være strengere end Herremanden. Han lod Folk snakke, kaldte Stokkemændene sammen, og næste Morgen blev Christen sat paa en Vogn og kjørt ud til Kæmpegraven histovre. Ellen sad i Halmen foran ham og læste Salmer og Bønner for ham, men bag efter Vognen gik Mestermanden med det lange Sværd paa Skuldren. Der havde samlet sig mange Mennesker om Toget, Alle ynkede de Christen og talte ilde om Birkefogden. Han red foran paa en sort Hest, ganske langsomt, og sad og saae sig om til alle Sider, som om han ventede Nogen. Paa engang rejste der sig en Støvsky foran dem. Nede paa Vejen mod Øst kom der et langt Ryttertog. Bønderne bleve jagne tilside, da det fremmede Tog kom nærmere. Fremmest i Toget red en høj Mand med Fjer i Hatten, mægtig og streng at se til og indsvøbt i en sort Klædes Kappe. Det var Kong Christian den Fjerde. Han drog omkring paa Gjæsteri, som det dengang kaldtes, og skulde nu op til Viborg og holde Ting der. Da Birkefogden med Synderen kom ham imøde, vinkede han ad dem, at de skulde holde stille og spurgte, hvad her var paafærde. Birkefogden steg af Hesten, tog sin Hat af og tiltalte Kongen knælende paa Jorden. — „Det er en stakkels Synder, som skal lide sin Dom, fordi han forbrød sig mod den strenge Herremand," svarede Fogden. — „Hvad er hans Brøde?" spurgte Kongen, „han seer mig saa ærlig og godlidende ud og har en ung Kvinde til at læse Bønner for sig. Det er ikke noget daarligt Tegn." — „Han har fældet et Dyr paa Herremandens Mark," svarede Birkefogden. —

„Ja, og jeg har Ret til at dømme ham derfor," sagde Herremanden fra Fusingø; „det staaer i Loven. — Det skal gaa til efter Lov og Ret," sagde Kongen. „Drag afsted med din Synder. Vorherre være hans Sjæl naadig." — Men Birkefogden drog ikke afsted. Han blev liggende og strakte sin Haand op mod Kongen. — „Der er en Ret, ældre end Loven," sagde han med høj og lydelig Stemme, som Alle kunde høre. „Fra gamle Dage har det været sagt, at naar kongelig Majestæt møder en Synder paa hans Vej til Døden, da kan Kongen udstrække sin Haand og lyse ham i Fred og Naade. — Vil I gjøre det, vil I frelse ham, vil I gjøre en gammel Mand og hans Barn lykkelig, da skal I blive velsignet af os,

Herre Konge! og vi skulle bede for Jer alle vore Dage." — — Christen Hammer knælede, Ellen knælede og Birkefogden laa knælende. Kongen steg ned af sin Hest. Han smilede. „Siden

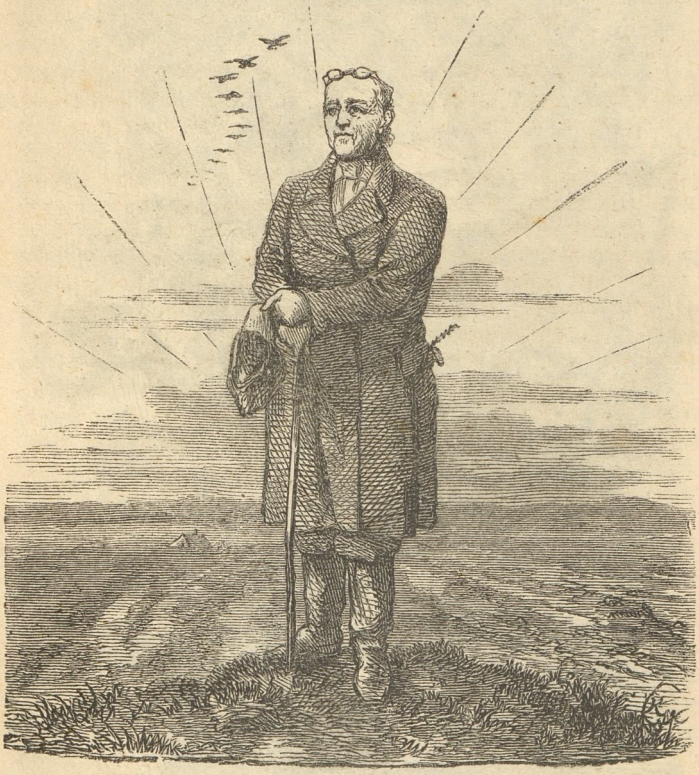

det er Sagnet, og siden det er min Ret, der er ældre end Loven, saa lad os benytte den; tag Jernet af Synderen, han skal være fri og frels, og det Dyr, han tog fra Herremanden, vil vi se at betale ham paa anden Maade."

Christen Hammer udstødte et jublende Skrig, Folket trængte sig i en tæt Kreds om Kongen, strakte Hænderne ud mod ham, og kysede Sømmen paa hans Kappe.

Birkefogden vidste nok, hvorfor han havde skyndt sig med at føre Christen ud paa Vejen, netop den Dag, Kongen skulde komme."

Det fortalte Blicher. Dagen var svunden, Solen sank ned i Vest; som en kjærlig Moder, der lyser Velsignelse over det Hjem, hun forlader, bredte den til Afsked sit varme Lys ud over Egnen, mere glødende og farverigt end før. Lyngbakkerne lignede i deres rødviolette Skær et stort Fløjlstæppe. Mosen dampede, Kirkeklokken lød, en enlig Lærke sang oppe i den gjennemsigtige Luft. Alt var Fred og Ro og Hvile.

Paa Højen stod den gamle Præst, støttende sig til sin Stok. Han havde skudt Brillerne tilbage over Panden og saae ud over Egnen. Det var ikke mere Fattigdommen, Affældigheden, Tilintetgjørelsen, dette Aasyn viste; hans Skikkelse syntes at gro ivejret. Det var Præsten i sit Tempel, der stod. Medens han tav og stirrede frem for sig, laa der et rørende Udtryk af Alvor og Tungsind udbredt over ethvert af hans Træk. — Hvad tænkte han paa under denne dybe Tavshed? Var det en Lovsang, der lød i hans Hjerte, eller var det maaske et Klagesuk, fordi ogsaa han var en synkende Sol, i Begreb med at gaa bort, og ikke mere at komme tilsyne.

Carit Etlar.

Dent du Midi med Eremitagen

(Af Ludvig Wagner.)

Men hvad er det dog for en Eremitage?" spørger Læseren forbavset og føjer maaske til: „den har jo ikke mindste Lighed med den i Dyrehaven!"

Det er nu heller ikke underligt, at her er stor Forskjel paa vort lille Kapel, hvis egentlige Navn forresten er: „Vor Frue paa Fjeldet", og paa Christian den Sjettes Jagtslot. Men for at foregribe de mange Spørgsmaal, hvortil omstaaende Billede kan give Anledning, vil jeg, uden Frygt for at synes altfor grundig, begynde med at give en Skildring af Egnen, hvor denne Eremitage ligger.

Fra hvilken Kant man end kommer til den dejlige Genfersø, drages Blikket uvilkaarligt mod den sydøstlige Ende, hvor Højalperne lukker for Udsigten. Man aner, at der bag den sorte Kløft histomme maa skjule sig Noget, som er værd at se. To mægtige Fjelde staa her paa Vagt ved Indgangen til den øvre Rhonedal. Dent du Midi, Kjæmpen paa

højre Side, skjuler sin vældige Krop i dunkle Fyrreskove, et lysegrønt Græstæppe klæder Gubbens Skuldre, og det snedækte Hoved bærer en Krone, som deler sig i 7 Tinder. Ligeoverfor dette Bjerg med de majestætiske Former knejser Tetten Dent de Morcles vild og barsk; Toppen hæver sig truende, som en uhyre Finger. Og Kjæmperne her omkring lader det ikke blive ved tomme Trusler; endnu taler man om den forfærdelige Ulykke, som skete for over et Aartusinde siden, da et Fjeld skred ned i Genfersøen og drev dens Bølger med saadan Vælde op mod Bredderne, at Indbyggerne i flere Stæder druknede; en By blev saa ødelagt, at da en ny Slægt tog Bolig der paa Stedet, kaldte man den lille Stad, som rejste sig paa de gamle Tomter, Villeneuve (Nykjøbing).

Ja disse Bjerggubber har oplevet mange Ting. I længst forsvundne Tider, saa lyder Sagnet, da mægtige Vætter boede her, havde en god Fe sit Slot i en Hule ved Dent du Midi. Fra sin Bolig saa hun ned i det dybe Svælg, som Rhone fik dannet, da den engang følte sig saa stærk, at den banede sig en Vej mellem de to Bjerge, som tidligere stødte sammen ved Foden. En Dag fik Feen Øje paa to Børn, som vandrede i Skoven langs Brinken, ledsagede af en gammel Kvinde. Det var deres Slægts Arvefjende, den lede Her, som boede i Dent de Morcles. Med venlige Ord og fagre Ord havde hun lokket Børnene ud paa det farlige Sted, og styrtede dem her ned i Afgrunden. Men den gode Fe, som havde vogtet paa hendes Færd, greb dem i sin Favn og bragte dem hjem til Ridderenken, deres Moder. Endnu sees Borgens smuldrende Mure, men Tetten, som gav den Navn, er længst uddød. Feen er draget bort til andre Egne, og hendes Bolig, som fordum straalede af Guld og Krystaller, er nu kun en mørk og uhyggelig Hule med lange, vildsomme Gange og skumle Hvælvinger. Man har ikke engang Lov til at gaa ind paa egen Haand, men maa forsyne sig med Adgangstegn i det gamle Slot, som vel er en Aarsunge mod hin Ruin, men dog i sine mosgroede Mures og mørke Tinders Sprækker har Attest paa at være en gigtsvag Invalid.

Havde Stenene Mæle, da skulde de fortælle os mere end Eventyr. Ja, disse Fjelde ere rige paa historiske Minder lige fra Hannibals Tog over Alperne til Napoleons Tog. De har seet ned paa mangt et Træk af heltemodig Opoffrelse, lige fra den Tid, da den christne Høvedsmand Mauritius i Spidsen for sin Legion, der udelukkende bestod af hans Troesbrødre, huggede ned i denne Egn, fordi de ikke vilde tilbede Kejser

Diokletians Billede, og indtil vore Dage, da Beboerne af Kanton Wallis forsvarede Indgangen til Rhonedalen for at værne om deres gamle Grundlov mod de protestantiske Kantoners fremfusende Iver.

Lige under Fegrotten og Slottet spænder en muret Bro sin dristige Bue over Kløften; ved den ene Side sees Kanton Waadts Vaabenskjold, hvidt og grønt, og lige overfor skinner Wallises 13 Stjerner os imøde paa rød og hvid Grund. Strax bag Pynten ligger Byen St. Maurice med sine ærværdige Taarne og Kirker, af hvilke den skjønneste, som udgjør en Fløj af det store Augustinerkloster, bærer Navn efter Mauritius.

Men vi vil ikke opholde os længere paa Vejen; det er jo Eremitagen, vi agter at gjæste. Der ligger den, et godt Stykke op ad Dent du Midi, paa den Side af Bjerget, som vender indad mod Rhonedalen. Nede fra det lave tager den sig ud som en Svalerede, der hænger paa den lodrette Fjeldvæg; man begriber ikke, hvorledes den i sin svimlende Højde skulde være tilgængelig for andre Væsner end Fugle. Men nu opdager vi en Vej, som fører tilvejrs i Sikksak. Snart stiger den jævnt, snart er den udhugget i Trin (vi har for meget at se til at ændse dem videre, men ved Nedstigningen tæller vi, at der er over 400), snart gaar man hen ad de forunderlige naturlige Terrasser, som ligger temmelig højt over hinanden, og næppe er over 3 Alen brede. Det er vistnok dem, der hos en eller anden Eremit har fremkaldt Tanken om at grunde en Helligdom deroppe.

Ved Opgangen til Kirkestien saa vi indlagt i Klippevæggen et smukt Billede af brændt Ler (Terrakotta), forestillende Pilatus, som tor sine Hænder. Saadan er der 14 Billeder, de saakaldte Stationer, Fremstillinger af Lidelseshistorien, som findes i alle katholske Kirker og langs med Opgangen til Valfartskapellerne. Her møder vi ogsaa efterhaanden hele Rækken; Vandringen faar derved en ejendommelig Stemning. Men om herved Tanken vendes indad, saa er der paa den anden Side meget, som giver een Lyst til at se sig om; med hvert Trin, vi stiger tilvejrs, bliver Udsigten videre. Hovedtaarnet i St. Maurice med sin svære Tagpyramide, omgiven af 4 Smaataarne, ser allerede ud som et lille Stykke Legetøj, og Blikket strejfer et langt Stykke ind i Rhonedalen, hvor det spejder efter at fange et Glimt af de mærkelige Fosse, som snart har hulet sig en dyb Vej gjennem Fjeldenes Indre, snart hænger frem foran Klippevæggen som et florlet Gardin. Selve Stien har ogsaa sine Skjønheder: hist og her har et Frø

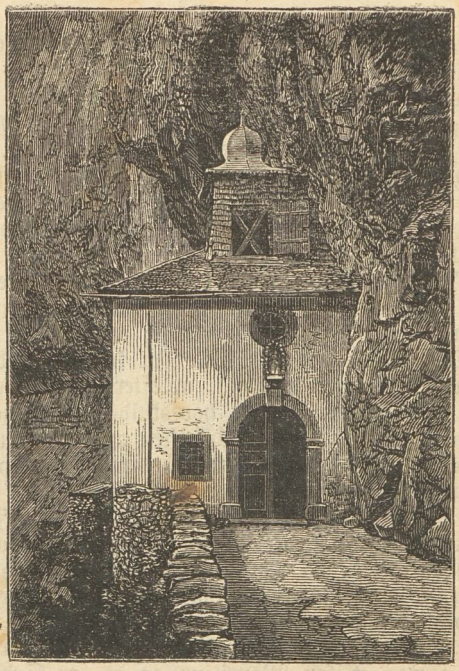

fundet Vejen til en Klipperevne, det fortæller de mange Græsstraa og Blomster, Buske og Smaatræer, som vinker ad os og hvisker til os: „end om vi klædte Fjeldet!“ Det er der rigtignok langt frem til; men af og til gaar man paa Terrasserne bag et naturligt levende Hegn af Avnbøg, Benved og Løn. Andre Steder er det kun et tarveligt Grønsvær, som arbejder paa at skjule den smalle Kant langs Stien. Ved en af Stationerne, den, hvor Christus segner under Korset, omgiver vilde rødkantede Pæoner, blaa Iris og gule Akkelejer Billedet og danner en Ramme, finere end nogen, der er dannet ved Menneskehænder. Endelig kommer vi forbi Gravlæggelsen, og den sidste Terrasse ligger for os. Til den ene Side udvider den sig, saa den bliver noget over 10 Alen bred, og paa denne lille Plet, mer end halvt overhvælvet af det udludende Fjeld, ligger Eremitagen. Over Døren sees Maria med Barnet; det er til hende, „Vor Frue paa Fjeldet“ er indviet.

Taget er tækket med Spaan; Spiret er forklemt af Klippen, som det støder imod. Kapellets Indre er tarveligt,

som i vore Landsbykirker; men der er ikke den Tomhed, som vi ere vante til. Ser man nøjere til, saa kjendes det, at det er Beboerne selv, som i Tidernes Løb har prydet deres Kirke. Den Væg, som vender mod Bjerget, er helt behængt med Billeder. Øverst er en Række af bibelske Emner, troskyldige og ret godt udførte, aabenbar skjænkede af samme Giver. Derunder er ophængt flere Rækker af indbyrdes meget forskjelligt Udseende. Et Billede viser os en Mand, som ligger paa Knæ i et Fængsel; ved Døren staar Slutteren. Indskriften siger, at Fangen ved et Under undslap Revolutionens Rædsler i Lyon 1793. Vi ser fremdeles en Mand, som med sine Døttre knæler ved deres Moders Leje; en Moder, som knæler ved sin Datters Seng; et Skib, som kæmper med Bølgerne; en Fader, der i Hjerteangst opløfter Hænderne, medens Sønnen, en tolvaars Dreng, hovedkuls styrter ned i en Afgrund paa 264 Alen, som Indskriften melder. Om alle disse Folk læser vi, at de bønhørtes af den hellige Jomfru, som viser sig paa hvert af Billederne især, omgiven af Skyer, med Barnet i Favn. Tidt er hun forholdsvis smuk, kjendelig nok malet efter gode Forbilleder, medens de egentlige Hovedpersoner ere saare tarvelige, da Maleren her intet havde at gaa efter. Hvem som ikke havde Raad til at lade udføre Oliemalerier, udtrykte sin Tak ved at ophænge Skillingsbilleder, eller ved at sætte en Buket af Papirsblomster paa Altrene, af hvilke der ere tre, et for Vor Frue, et for Mauritius og et for Sebastian, der maatte bløde for sin Tro, fastbunden til et Træ, som Skive for de vilde Hedningers Pile.

Paa Hovedalteret ligger en tarvelig, men saare smagfuld Alterdug, Gave fra en Kvinde i Menigheden; det er skiftevis Stjerner og Kors.

Der er bag mange af disse Prydelser en barnlig Enfold, som gjør Hjertet godt, saa man siger til sig selv: Gid vort Folk kunde føle sig saa hjemme i sine Kirker, som Katholikkerne!

Nogle aflaasede Døre i Kapellet sætter Fantasien i Bevægelse. Forgjæves søger vi at udgrunde, hvad her kan være for hemmelighedsfulde Rum. Katakomber kan det ikke være; skulde det være Marterkamre eller ensomme Fængsler fra Inkvisitionens Tid? Er det Oplagssteder for skjulte Skatte? Det kunde vel og tænkes, at de gamle Eneboere, havde havt deres Leje derinde; men hvorfor laase saa omhyggelig af? Eller mon det ikke kunde være Løngange, som fører ned til Rhone eller op til Fjeldets Tinder? Paa disse Spørgsmaal bliver jeg min Ledsager Svaret skyldig. —

Toget mod Anholt.

En Sømandshistorie fra Aarhundredets Begyndelse,
meddelt af Holger Drachmann.

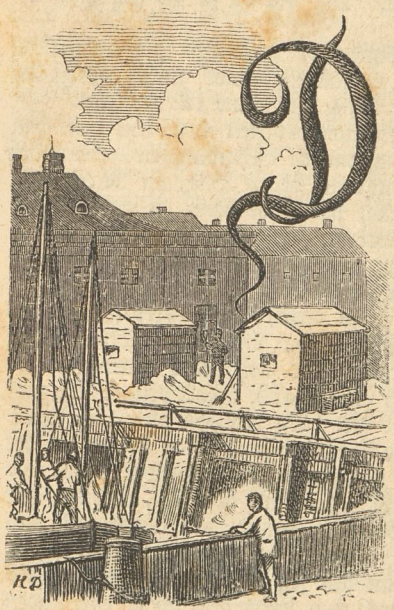

Der er vistnok ikke Mange i Danmark, som ikke kjender lidt til Sandkisten paa Kongens Nytorv, ved Nyhavn. I det mindste af Omtale eller gjennem Afbildninger vil den være de Fleste saa bekjendt, at vi ikke behøver at opholde os videre ved Beskrivelsen deraf. Vi kan strax give os ifærd med den Person fra samme Sandkiste, hvem vi skylder en væsentlig Del af disse Optegnelser, og denne Person vil vi da indføre under hans Navn: gamle Kristoffer Barkholt, og lade ham selv fortælle ovenstaaende Begivenhed.

Det er allerede nogle Aar siden. Hvis En eller Anden nu vil søge gamle Kristoffer paa det antydede Sted, gjør det os ondt at maatte erklære, at denne Søgen bliver forgjæves. Den gamle Fyr er afgaaet ved Døden, og det er vel knap nok, at hans Kolleger i Sandfaget endnu mindes ham. For os staaer han imidlertid, og vil forhaabentlig endnu i nogen Tid vedblive at staa, i det samme klare, rolige Lys, frit ud fra alle Omgivelser, hverken trykket af Charlottenborgs røde Murstensmasse eller forstyrret af Nyhavns travle Færdsel, hævet nogle Alen op over Torvets og de tilstødende Gaders Menneskevrimmel, støttende sig til den slidte Skovl, og kastende et skarpt Blik nedover Nyhavns mudrede Kanal, nedover „Sandheste", Pramme, Baade, Jagter og Smaaskonnerter. Vi seer ham for os i den blaa, korte Jakke, med en graa, ulden Lap over den ene Skul-

der ligesom en Epaulet. Ja — et Hæderstegn havde han fortjent, den gamle Fyr; men da han aldrig havde hørt til de Folk, der, efter hans eget Udtryk, kunde „bore" sig frem, saa havde Hæderen indskrænket sig til hans egen Overbevisning om at have gjort sin Pligt. Og det er jo for saa vidt tilstrækkeligt.

Et lille Hædersminde kunde vi forøvrigt føle os fristede til at rejse over ham. Og i saa Henseende kunde vi gjerne tage et spøgende Udbrud af hans eget Lune til Indtægt.

Vi stod nemlig en smuk Sommeraften oppe hos ham paa „Dækket" af Sandkisten. Lugerne til Beholdningen nedenunder var lukkede; Arbejdet var endt for denne Dag, og Mandskabet havde Fyraften. Sandhestene, baade de bred- og rundgattede, var fortøjede hver ved sin Bolværkspæl ligesom „rigtige" Heste i et Spiltov. „Der er den Forskjel," forklarede den Gamle, „mellem vore Heste og saa Vognmændenes, at vore Heste løber langt raskere, især med en halv Vind, og fordrer langt mindre Pasning end disse Kralliker, som Brændehandlerens Kuske kalder for „Løbere". Forøvrigt er det bedre Tider nu for Brændehandlerne end for os Sandmænd. Folk bruger ikke nær saa meget Gul'sand nu som før. Og desuden bli'r man gammel og for sløj til at passe Forretningen. Men det er nu det samme," vedblev han, idet han stødte den omvendte Skovl med Skaftet ned i en Sandbunke, „man kan dog sige, at man har passet sin Dont ved Sandet, saa længe man kunde. I min Ungdom slød jeg ovenpaa Sandet; da jeg var bleven ældre, gravede jeg efter det; og nu kan jeg nok snart lægge mig tilankers under saadan en Bunke som denne her, og en eller anden god Ven kan saa stikke mig en Skovl oveni Bunken med Bladet opefter, og saa kan han skrive derpaa: Herunder hviler Kristoffer Barkholt, som tjente Kongen i sine unge Dage og Sandkompagniet til sin Død."

Naa ja, en saadan Indskrift foreslog han altsaa selv. Vi vil imidlertid, idet vi gaar ind paa hans Forslag, udvide denne Indskrift saaledes, at den paa en noget fyldigere Maade kommer til at omhandle netop det første Punkt. Vi vil lade ham selv fortælle om, hvorledes han „tjente Kongen i sine unge Dage". En Anden kan da maaske komme bagefter med Meddelelserne om, hvorledes han tjente „Sandkompagniet til sin Død".

„Det var i Aaret 1811," fortalte gamle Kristoffer os. „Ja, det er nu længe siden, og længe førend Deres Tid. Jeg var en ren Dreng dengang; en Hvalp paa 16—17 Aar. Men

stor og stærk var jeg. Hverken Alderen eller det haarde Arbejde ved Sandgravningen havde krummet min Ryg. Jeg var begribeligvis Nybo'rsdreng, og mine Forældre var Nybo'rsfolk. I Foraaret 1810 kom jeg ombord hos Premierlieutenant Peter Nikolai Skibsted, og jeg var med til at tage den engelske Kanonbaad „Grinder" under Samsø. Da vi kom til Kjøbenhavn med den Prise, blev min Fa'er meget glad, eftersom jeg nemlig ogsaa havde faaet min Andel i Prisepengene, da Kanonbaaden blev vurderet. Mine Forældre fik naturligvis Mønsterne, og ved Sommertid det samme Aar var jeg igjen ombord hos Lieutenant Skibsted, som nu havde faaet 3 armerede Luggere under sin Kommando. Vi havde Ordre til at gjøre Engelskmanden saa meget Afbræk som muligt, og navnlig snuppe saamange Skibe som muligt ud af hans Konvojer, men denne Gang blev det rigtignok os selv, som blev snuppede. Vi kom lidt for nær ved to engelske Linjeskibe ude i Kattegattet; og da vor Chef fandt, at Luggere og Linieskibe ikke passede rigtig godt sammen i en Dans, saa holdt vi ind til Grenaa, og slap ogsaa helskindet fra den løbende Fægtning derude i rum Sø. Men Engelskmanden vidste nok, hvad han gjorde. Da Mørket faldt paa, kom to armerede Barkasser, tæt bepakket med Matroser og Marinere, roende ind imod os. Vandet var svært grundt der, hvor vi laa. Vi kunde ikke flyde længer ind, og det hjalp saaledes ikke, at nogle Infanterister, som var marscheret op inde paa Strandbredden, begyndte at skyde ud efter Fjenden. De kunde ikke naa ham, og han roede os da paa Siden, efterat han først havde beskudt os langskibs; og saa begyndte Entringen.

Ja det kunde blive en lang Historie, hvis jeg vilde spinde videre paa denne Ende. Men det er Anholt, vi skal have fat i, og jeg vil da blot sige saameget om Fægtningen ved Grenaa, at vor flinke Chef omsider maatte overgive sig, efterat en Trediedel af hans Folk havde maattet pakke sammen. Jeg og et Par andre Kammerater havde set vort Snit og var sprungen overbord, just som Lieutenanten gav Kaarden fra sig. Der blev jo nok skudt efter os, men vi slap dog helskindet iland; og da jeg atter var kommen til Kjøbenhavn og havde meldt mig til Tjeneste, blev jeg foreløbig sendt paa Holmen til Takkelarbejde ombord paa Linjeskibet „Phønix", der blev bygget af Tømmeret fra alle de Skibe, som Englænderne havde væltet af Beddingerne i 1807.

Jeg kunde maaske her med det samme give Dem et lille Vink om, hvordan det stod til her hjemme paa den Tid. Natur-

ligvis kjender De Sagerne fra Deres Historiebøger; men saadan et lille Vink fra En, der selv var nærværende med sine egne Øjne, kan dog allenfals ikke skade.

Ser De, hvad der foregik i 1807, det behøver vi ikke at opholde os længe ved. Gud bedre det! Det kjender vi Allesammen. Flaaden var væk, Modet var væk, og Landets Pengepose havde en ordentlig Læk. Engelskmanden regerede og dominerede allevegne, og saadan en rigtig Modstand, som kunde forslaa noget, var det ikke tænkeligt at sætte imod ham. Der blev jo nok udstedt Kaperbreve til Skibsførere og andre Personer, og desuden gjorde Kanonbaadene og nogle af vore Brigger og Fregatter Alt, hvad de kunde for at skade Fjenden, men smaat var det og blev det. Engelskmanden havde sin store Flaade i Søen, og for hvert Skib, han mistede, sendte han to eller tre istedet.

Folk var da ogsaa omsider ked og træt af det Hele, og naar jeg netop undtager Sømændene, som altid var klar til at slaaes, saa var der vistnok ikke Mange, som ikke ønskede en Ende paa den langvarige Krig. Men hvad skal man sige? Vi skulde jo dengang være gode Venner med Franskmændene, og saa maatte vi jo lade Engelskmanden skyde vore Skibe ifænk og tage vort Mandskab. Dog, det forstod vi simple Folk os ikke paa. Det maatte Regeringen vide bedre Besked med, og saa gik da Krigen sin Gang efter bedste Beskub, og netop i Foraaret 1811, som jeg omtalte for Dem, skulde der foretages en rigtig Extraaffaire med Anholt.

De kjender jo nok Anholt, — De veed, deroppe i Kattegattet. Den havde Englænderne besat nogle Aar iforvejen; jeg troer, det var i Begyndelsen af Sommeren 1809. Dens Fyr har jo meget vigtigt for de engelske Krydsere i Kattegattet, og Fjenden havde derfor rundtomkring Fyrbygningen lavet stærke Batterier med Mure og Jordvolde. Jeg troer, at Kommandanten over disse Batterier og de 400 Mand Soldater, som laa i Besætning, hed Kaptajn Maurice.

Der havde nok allerede en Gang før været Tale om fra dansk Side at forsøge paa at tage Den tilbage, og Regeringen havde desangaaende taget den flinke Lieutenant Falsen med paa Raad herom. Men Lieutenanten — det sagde man i det mindste — havde raadet fra at indlade sig paa de Dele.

Jeg har naturligvis ikke nogen Forstand paa Sagen, og jeg havde dengang endnu mindre, end jeg sidenefter fik, men jeg kan godt huske den Aften, da jeg var bleven paamønstret i den Kanonbaad, som Lieutenant Falsen selv førte. Jeg var som sagt kun

en Hvalp dengang, men jeg sad og lyttede inde i den gamle „Brokkensbod" efter, hvad to gamle Højbaadsmænd sagde anbelangende denne Affaire. Turen var nemlig nu alligevel kommen istand. Falsen var bleven gjort til Chef for en Flotille af 12 Kanonbaade, 1 Lugger og 12 Transportbaade. Vi skulde tage Soldater ombord oppe ved Grenaa, og saa skulde Anholt igjen komme tilbage under dansk Flag. Men de gamle Baadsmænd sagde, at Lieutenanten sletikke var videre fornøjet med sin Kommando. Det vil da sige: han var jo hverken bange af sig, ejheller vilde han forsømme sin Pligt; men han havde Aaret iforvejen fraraadet det Hele, og sagt, at saasnart den engelske Admiral Saumarez igjen viste sig med sin Flaade i vore Farvande, vilde Anholt komme under Englænderne, om den saa hundrede Gange var bleven tagen tilbage af os.

Dette havde Regeringen imidlertid ikke villet laane Øre til. Den skulde og maatte tages, der hjalp ingen Kjære Mo'er, og nu var da Expeditionen kommen istand.

De to Baadsmænd sagde forresten mange andre Ting. Navnlig var de sletikke fornøjede over, at vi skulde have Soldater med paa den Tur. Men det kan man nu ikke regne; for Søfolk og Soldater kan aldrig gaa i Spænd sammen.

Naa, Dagen efter lettede hele Flotillen fra Rheden, med Undtagelse af de Fartøjer, som allerede vare stationerede oppe under jyske Kyst. De større Kanonbaade kommanderedes af vor Chef i hans eget hurtigsejlende Fartøj, der oprindelig var en engelsk Prise. Kanonchalupperne førtes af Premierlieutenant Fog, og iblandt hans Officerer var den raske Gut, Sekondlieutenant Peter Buhl. Han havde allerede som Kadet i 1807 ombord i en Kanonbaad mistet den ene Arm i en varm Fægtning med det engelske Batteri ved Gamle Pesthus. Her ved Toget mod Anholt viste han sig som en gammel, prøvet Søhelt, og da han efter denne Affaire var bleven udvekslet af engelsk Fangenskab, kom han ombord i Fregatten „Najaden", og fandt sin Død sammen med dette smukke Skib Aaret efter i Lyngør Havn paa den norske Kyst.

Ved Gjerrild Bugt, Norden for Grenaa, fandt vi ganske rigtig alle Soldaterne. Der var nok en 6—700 Mand. Pokkers pyntelige saae de ud i deres røde Munderinger, med stramme Buxer, og store Patrontasker paa Agterspejlet. I Kaskjetterne havde de nogle Tingester, der lignede Lampepudsere. Naar de drejede sig, eller naar de skulde til at løbe, smed de den ene Haand bag paa Tasken ligesom om de pludselig Alle-

sammen fik et Hold i Ryggen. Forøvrigt sloges de godt; det fik vi da senere se Prøver paa.

Deres Chef hed nok Melsted og kaldtes Major. Et Jern til at gaa paa, det var han. Og han fik da ogsaa sin Død derovre under Batterierne.

Han og Lieutenant Falsen gik nu omkring og stak Hovederne sammen; og min Sidemand i Baaden fortalte mig, at nu raadslog de om, hvordan vi bedst skulde overrumple Engelskmændene derovre paa Øen, saa at ikke en Eneste kom levende tilbage til England. Men jeg tænkte allerede dengang ved mig selv, at det skulde gaa underligt til, om der ikke udaf al denne Paastyr, af de mange Mennesker og de mange Fartøjer, der var samlet her paa Kysten, skulde komme Noget for Engelskmandens Ører; saameget mere som hans Ører paa de Tider var meget lange.

Imidlertid fik Maanedslieutenant Bech Ordre til om Morgenen den 26de Marts at gaa ud med en Jolle og rekognoscere Farvandet omkring Øen. Ved Middagstid omtrent kom Bech tilbage og meldte, at Farvandet var frit for fjendtlige Krigsskibe med Undtagelse af en lille Skonnert, som havde været stationeret Vintren over som et Slags Vagtskib for Øen. Da dette Skib ikke kunde være nogen stor Hindring for Expeditionen, blev Ordren til at holde sig klar i Baadene givet samme Aften, og da Natten faldt paa, blev Soldaterne indskibede i god Orden, og hele Eskadren gik under Sejl for en jævn vestlig Brise. Klokken 3 om Morgenen naaede vi over paa Sydsiden af Anholt.

Det var begribeligvis ganske mørkt endnu, da vi var naaet saa vidt, og det kunde ikke være belejligere, naar vi skulde overrumple Fjenden. Hvor han var, vidste vi ikke, undtagen netop, at han var oppe omkring Fyrtaarnet. Et Par Hundrede Mand vadede nu iland med Premierlieutenant Holsten. En af vore Officerer, jeg husker ikke længer hans Navn, fik Ordre til at tage nogle af os Folk med sig iland, for at agere Reserve. Vi vare jo vante til at passe vor Dont og holde vor Mund, og vi kom derfor iland uden mindste Støj. Men det var noget helt andet med Soldaterne; de kunde ikke lide det kolde Vand, eller de var maaske saa sikkre paa allerede at have Engelskmændene mellem Neglene, — nok er det, at de gjorde Spektakel, og paa een Gang blinkede det inde mellem Klitterne; vi hørte et Par Skud, og nu var Fanden løs. Engelskmanden havde været paa sin Post. Der faldt en to—tre Kanonskud fra Fyrtaarnet, der gik ogsaa et Par Raketter tilvejrs, og min Sidemand

sagde til mig, at der var Ugler i Mosen eller fjendtlige Krydsere i Farvandet. Det samme tænkte nok ogsaa den Søofficer, der kommanderede os; han bandede i det mindste som en Tyrk, og sagde, at han vilde ønske, at Lieutenant Falsen ikke var roet væk med Baadene igjen.

Vor Chef var nemlig, saasnart han havde sat alle Soldaterne og os iland, roet med Baadene op imod Fyrtaarnet, som han vilde beskyde, medens Soldaterne stormede Batterierne rundt omkring det.

Nu stod vi der i Mørke paa Strandbredden. Vi Folk fra Baadene, som skulde være Reserve, havde hver en Huggert og et Par Pistoler, og jeg tænkte ved mig selv, at det kunde være meget godt, at vi vare saa godt udstyrede, naar vi blot snart fik Lov at bruge vort Udstyr; men at staa her paa Stranden og lege Skildvagt medens Soldaterne sloges, det var der ikke Spor af Plaser ved. Det samme tænkte nok ogsaa vor Officer; han var meget utaalmodig, og bandede i et væk.

Imidlertid var Soldaterne, saasnart Kanonskuddene vare faldne fra Fyrtaarnet, rykket ind over Klitterne. De fyrede i et væk; vi hørte Skrig og Skraal og saae Glimtene af Skuddene, og vi tænkte Allesammen ved os selv, at det nok gik varmt til derovre under Batterierne.

Som vi saadan stod og hørte efter Fægtningen, kom der en Underofficer og en Menig af Soldaterne løbende tilbage hen imod os og fortalte, at den første Styrke under Lieutenant Holsten var bleven kastet tilbage fra Batterierne, og at Major Melsted nu var i Ilden med de øvrige Soldater.

„Der skulde I ogsaa være," sagde Søofficeren og begyndte at skjælde de to Soldater ud. Underofficeren sagde imidlertid, at han blot var gaaet tilbage for at underrette Reserven om Sagernes Stilling.

„Naa ja," sagde Officeren, „saa er det vel bedst, at Reserven rykker frem."

Min Sidemand, som før havde været med til at slaaes mod Batterier, mente rigtignok, at Reserven skulde vente til den fik bedre Besked, men Lieutenanten sagde, at jo før vi kom derhen, des bedre gik det, og at de, der ikke vilde frem, kunde gjerne blive tilbage. Saa raabte vi naturligvis Allesammen Hurra, og med de to Soldater og vor Officer i Spidsen gik det ind over Klitterne.

Imidlertid var det begyndt at gry ad Dag, og vi kunde nu ogsaa saa smaat begynde at se, hvordan vi stod i det. Vi stod nok ellers ikke saa synderlig godt i'et. Foran Fyrtaarnet

sloges de paa Kraft; men de skreg ikke længer Hurra som i Begyndelsen; de hvinede kun engang imellem, naar de bleve trufne af Kuglerne, og saavidt vi kunde se, blev Soldaternes Ild svagere, men Fjendens stærkere.

„Det er nok i rette Tid, at vi komme her," sagde vor Officer, og nu svingede han sin Sabel og raabte: „Op paa Skandsen, Gutter!" Men vi kom ikke op paa Skandsen dengang. De spyede os Gevær- og Kanonkugler lige i Ansigtet; Flere rundt omkring mig bleve saarede, og vi trak os tilbage ligesom Soldaterne. Saa kommer der en Landofficer løbende hen til os, og saa siger vor Officer til ham: „Naa, Kaptajn Borgen! dette her gaar nok ikke godt." „Nei," siger saa den Anden, „vi maa trække os tilbage mellem Klitterne, og søge Dækning for denne forbandede Ild. Vi have mistet et halvt hundrede Mand, og desværre er baade Major Melsted, Kaptajn Prytz og Lieutenant Holsten faldne. Disse Skandser ere os for stærke med det Skyts, vi har. Træk De med Reserven ned imod Stranden, saa gaaer vi ind imellem Klitterne, indtil Lieutenant Falsen kan komme og tage os i Baadene." — Det var jo noget bedrøveligt, og de stakkels Soldater saae ogsaa meget modfaldne ud. Der var forresten ikke andet at gjøre; vi trak ned ad Stranden til, og Soldaterne gik ind imellem Klitterne.

Som vi nu trækker ned ad Stranden til, faaer vi pludselig Øje paa Kanonbaadene, der kommer roende vesterover ned langs Kysten. Den vestlige Brise var gaaet over til en frisk Kuling, og vi kunde se, at det faldt haardt for Baadene at ro op imod Vinden, hvilket heller ikke blev gjort lettere derved, at saa mange Mand var sendt iland, som ellers skulde have betjent Aarerne.

„Der har vi endelig Baadene," raaber vor Officer.

„Ja, og der har vi en engelsk Fregat," raaber saa jeg, og peger ud mod et stort Skib, der netop kom krydsende op bag om Pynten, og syntes at have stor Lyst til at snakke et Ord med Kanonbaadene.

Vi satte nu i Løb ned til Stranden, alt hvad Remmer og Tøj kunde holde, og vi traf da en Jolle, som var sendt iland fra Flotillen med den Besked, at alle Mand skulde skynde sig ud i Vandet, forat Baadene kunde tage dem ombord saa nemt og hurtigt som muligt.

Vi og et andet Reservekorps, som ikke havde været i Ilden, kom da ogsaa i en Fart ud i Vandet og ombord i Baadene saadan som det bedst lod sig gjøre. Men der var jo naturligvis ikke al den Orden, som skulde være, og istedetfor at komme

ombord i mit gamle Fartøj hos Chefen, kom f. Ex. jeg ombord til Lieutenant Buhl, og de Andre fordelte sig, som de bedst kunde omkring hos de forskjellige Officerer. Det gjaldt jo fornemligt om at skynde sig for at slippe væk fra Fregatten, eller i det mindste for at kunne møde den med fuldtalligt Mandskab og helst tilsøes.

Medens vi nu var ifærd med dette, blev der sendt Bud paa Bud ind til Soldaterne, at de skulde skynde sig ned til Sydkysten for ogsaa at blive tagne ombord. Men Pokker stod i det. Der kom hverken Bud eller Soldater tilbage, og vor Chef var næsten ude af sig selv af Utaalmodighed og Ærgrelse over at maatte vente her med al Udsigt til snart at være under Fregattens Kanoner.

Men saa kommer da det sidste Bud løbende tilbage i fuldt Firspring. Det var en ung Matros, som jeg godt kjendte. Han blødte over hele Ansigtet, og medens han nu stod og tørrede Blodet og Sveden af sig, forklarede han, at alle de tiloversblevne Soldater derinde mellem Klitterne — og det var vistnok henved en 500 Mand — havde overgivet sig til Englænderne, som var rykket ud fra Batterierne, saasnart Flotillen var begyndt at trække sig vesterover, og man havde observeret, at Fregatten gjorde Jagt paa Baadene. En af de danske Officerer havde raabt til ham, at nu var jo Alting tabt, nu da Baadene maatte flygte, og saa var det jo bedre at skaane Menneskeliv end at lade sig skyde ihjel allesammen.

Matrosen havde set, hvorledes Soldaterne kastede Geværerne, og Officererne gav deres Sabel fra sig. Saa havde nogle engelske Soldater skudt efter ham og havde givet ham en Skramme i Kinden, og saa var han løbet herned.

Naa; det kan nok hænd's sig, at Søofficererne vare ærgerlige! At overgive sig saadan glat væk uden først at gjøre i det mindste Forsøg paa at komme i Baadene, det var „kun Noget, som Soldater kunde finde paa," sagde vor gamle Baadsmand.

Ingen af os fik forøvrigt Tid til at tænke synderligt herover; thi nu mylrede de engelske Soldater ned gjennem Klitterne, ja Nogle kom endogsaa saa langt frem, at de begyndte at skyde ud paa os.

Et halvt Hundrede Mand af os Matroser maatte da atter ud i Vandet og vade med Huggerten og Pistolen i Næven ind paa Stranden, for at slaaes med Englænderne, indtil det sidste Reservekorps var kommen ombord i Transportbaadene.

Jeg var kommen med i denne Kommando; thi det skulde

være de yngste og raskeste af Folkene, som kunde bruge Benene og Armene med.

Vi brølede da vort Hurra, saasnart som vi var komne ind paa det tørre Sand, og saa gik det i en Haandevending op mod Klitterne, hvor Engelskmændene stod og skød ud paa os. Vi dukkede os det bedste vi kunde bag Sandtuerne; nogle af os faldt og blev liggende, eller humpede ned til Vandet; Resten var snart inde blandt de forreste Engelskmænd, og nu kan det jo nok være, at det gik fornøjeligt til. Vi fyrede vore Pistoler af lige i Ansigtet paa dem til Tak for den Frokost, de havde givet os oppe ved Fyrtaarnet. Og naar ikke Pistolkuglen havde smagt godt nok, saa langede vi dem en Tilgift i Skallen med Huggerten, saa de dejsede tilhøjre og venstre.

De Forreste maatte da ogsaa tilbage; nogle af dem smed Geværerne, og raabte Pardon, men vi havde Allesammen saadan daarlig Hørelse den Dag, og vi kløede paa dem, det bedste vi havde lært. Vi var jo desuden bleven kolde om Fødderne af al denne Pjadsken omkring i Vandet, og vi trængte til at faa Varme i Kroppen.

Alligevel kunde det nok være muligt, at vi paa denne Maade tilsidst var kommen for dybt i Kast med Engelskmændene. De begyndte allerede at sværme temmelig tykt omkring os, men saa lød Hornsignalet derude fra Flotillen, og vi trak os tilbage saa anstændigt som muligt, og slog godt omkring os, og lod dem skyde paa os, forat de ikke senere skulde kunne sige, at vi løb vores Vej.

Da vi atter var kommen ned til Vandet og skulde til at vade ud til den nærmeste Jolle, var der en hel Flok lige efter os, som vistnok gjerne vilde have affkaaret os fra Baadene. Men saa hørte vi en Officer derude fra Vandet raabe ind til os: „Træk til Luvart, Gutter," og just som vi havde taget Skankerne til os, saa — Bum, bum kom der to Kanonkugler susende fra Baadene lige midt ind imellem de stakkels Engelskmænd, som blev masede og knasede, og som hylende og skrigende foer til alle Sider ligesom Græshopper for en Tordenregn.

Saa kom vi da ud i Baadene, og hvordan det nu gik eller ikke gik, saa kom jeg ogsaa denne Gang ombord hos Lieutenant Buhl; saa at det jo aabenbart var Skæbnens Bestemmelse at jeg skulde slaaes med den engelske Brig, og gaa til England som Krigsfange.

Seer De. Da vi nu Allesammen var i Baadene, og da der ikke var flere Engelskmænd tilbage paa Stranden, som

kunde forulempe os, saa gjaldt det jo om at klare sig fra Fregatten.

At miste 5—600 Mand ved saadan en Affaire, det var jo slemt nok, men det kom da igrunden over Landetatens Kappe; Søfolkene havde jo hidtil gjort deres Pligt. Men hvis nu Fjenden fik Kløer i Baadene, saa var det først rigtig galt; og dette skulde vi se at klare os fra.

Vor Chef, Lieutenant Falsen, viste sig her som en Mand, der baade havde Hoved paa Skuldrene og Omtanke i Hjernen. Han var aldrig forknyt og aldrig raadvild, og han var det da heller ikke ved denne Lejlighed.

Fregatten nærmede sig mere og mere med korte Krydsbougter; men det var ikke alene denne, vi skulde tage det op med; nej, Folkene, som havde været i den anden Reserve, fortalte, at der laa en Orlogsbrig paa Nordsiden af Øen; saa nu var jo gode Raad dyre.

Det blæste nu mindst en rebet Mersejlskuling af Vesten. Søen havde rejst sig og var bleven svært krap herinde mellem Grundene. Vi trak paa Aarerne, saa at det smurrede i Armene; det var svært Arbejde, men værre blev det.

Nogle af Transportfartøjerne, som i nogen Afstand godt kunde se ud som de store Kanonbaade, havde faaet Ordre til med Sejl og Aarer at holde ned ad Isefjorden til, og vi havde da Allesammen den Fornøjelse at se, hvorledes Fregatten bed paa Maddingen og gav sig paa Jagt efter de formentlig gode Priser. Snart var baade Fregat og Transportbaade ude i Horisonten, og nu var da Luften nogenlunde renset omkring os. Saa klemte vi paa, og roede med hele Flotillen Vesten om Øen op mod Læsjø Grundene.

Her kom ganske rigtig den engelske Orlogsbrig busende ned paa os.

Vor Chef gav Ordre til at sprede Fartøjerne saa meget som muligt for at tage Braadden af Fjendens Skyts. Men Søen var nu saa høj og Kulingen saa stiv, at vi ikke kunde gjøre noget Rigtigt ud af det i en samlet Fægtning. Vi ladede og skød, det bedste vi kunde, men enten dansede Kuglerne højt op over Briggen, eller de slog ned i Vandet længe førend de var kommen hen til ham. Det Bedste ved det Hele var, at Briggens Kugler gjorde akkurat det samme, saa at vi ikke led nogen Skade herved. Men nu begyndte Briggen at gjøre Jagt paa et enkelt Fartøj ad Gangen, og saa maatte det da tilsidst ende med, at i det mindste nogle af Baadene gik rabundus.

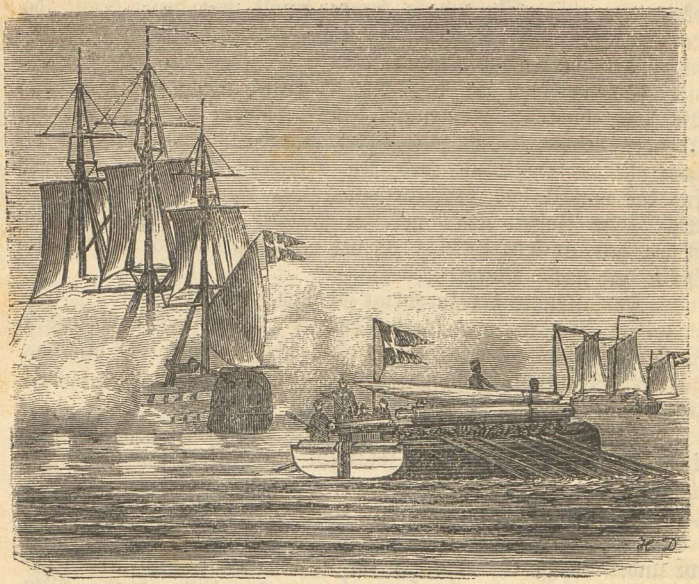

Det var jo ikke heldigt, men Lieutenant Falsen vidste ogsaa Raad herfor.

Han signaliserede til Lieutenant Fog, som førte Chalupperne, at han skulde ro op imod Vinden og paa den Maade se at faa Forspring for Fjenden, saa at han kunde bringe Chalupperne ind et Sted under jyske Kyst.

Vi spyttede da i Næverne og trak paa Aarerne, saa at Vandet stod helt op over Bougen paa os. Jeg sad paa den agterste Tofte i den Baad, som Lieutenant Buhl kommanderede. Jeg maa sige, uden at rose mig selv, at det maaske var den bedst bemandede Baad i hele Chalup-Flotillen; men Baaden var noget tung, og vi kom lidt efter lidt i Agterhaanden trods al den Umage, vi gjorde os for at vinde med de andre. Paa engang raaber saa Lieutenant Buhl: „Se, Gutter; nu jager Briggen Lieutenant Falsens Baad; den Jagt kan saamænd blive langvarig, kjender jeg Baaden ret.“

Vi saae Allesammen, hvordan Falsens Baad, der oprindelig var taget fra Englænderne, og som var et overmaade hurtigt Fartøj, spillede Briggen alle de Puds, den kunde overkomme. Snart var den til Luvart for Briggen, og snart var

den i Læ. Engelskmændene havde travlt med deres Sejl; de maatte brase hvert Øjeblik, og snart havde de fuldt Sejl og snart vare de oppe i Vinden.

Endelig blev de dog ked af Legen og gav Jagten op. Vi saae, hvordan Lieutenant Falsen hilsede med Flaget, da Briggen vendte, og vi saae ogsaa, hvordan Kanonbaaden længere ude verlede Skud med den armerede Skonnert, som jeg før har omtalt, og som nu ogsaa var kommen paa Tapetet. Saa satte Falsen Kurs nedefter Sundet, og vi hørte ogsaa senere hen, at han lykkelig og vel var sluppen ind til Kjøbenhavn den næste Morgen.

Nu begyndte det forøvrigt at knibe for os.

Da Briggen var bleven ked af Jagten paa Lieutenant Falsen, begyndte den at kigge efter Chalupperne, og vi, som jo var det agterste Fartøj, kunde snart hilse paa den i vort Kjølvand.

Lieutenant Buhl, der naturligvis ikke kunde tage Fejl af, hvorledes det vilde gaa os, smækkede sin Kikkert sammen, som han nu ikke længer havde Brug for, og saa holdt han en lille Tale til os, som jeg endnu kan huske Ord til andet:

„Gutter," sagde han. „Om en halv Snes Minuter er vi under Briggens Kanoner, og vi behøver ikke megen Reguladetri for at regne ud, hvem der er den Lille af os. Men det kan ogsaa være det samme. Vi kan nu engang ikke gjøre os større end vi ere, og det kan Briggen da for den Sags Skyld heller ikke gjøre. Det Vigtigste er, at vi holder ud saalænge som muligt. Kan vi blot tage det op med Engelskmanden en Timestid, saa har de andre Chalupper faaet saa stort et Forspring, at de kan naae i Havn; og saa kan det jo være ligegyldigt, hvor vi til den Tid er. Og nu klar ved Kanonen her agter, og Gud være med os."

Vi raabte Hurra, og strax efter sendte vi det første Skud mod Briggen. Det ramte ham akkurat under Gallionen, og vi saae Splinterne flyve til alle Sider.

„Blot en Alen lavere, Gutter; saa kunde han have faaet Lov til at bruge sine Pumper," sagde Lieutenanten.

Vi ladede igjen, og fyrede med den agterste Kanon, medens vi samtidigt roede af alle Kræfter. Denne Gang fejlede vort Skud, men vi modtog en Kugle fra Briggen, som slog en Splint ud af Kanonraperten og saarede en Mand forude. Stakkelen gjorde sig al mulig Umage for at holde sig paa Toften, men snart blev Smerterne saa store, at han gled ned i Bunden af Fartøjet, og laa der og jamrede sig.

„Lad være med den Hylen, Mand," raabte vor lille Lieutenant, som nu var lutter Fyr og Flamme. „Det nytter s'gu ikke at lamentere; man skal tage det med Ro," sagde han, og pegede paa sit venstre Frakkeærme, hvor engang hans Arm havde været indeni.

Det var forresten underligt for os Allesammen, som vare ombord i det lille Fartøj, at se det store Skib komme skummende og skydende nærmere og nærmere til os. Jeg gad egenlig vide, om mange Andre end netop danske Søfolk paa den Tid vilde have taget det op med saadan en Overmand! Men da vi nu engang var i Ilden, saa tænkte vi ikke synderligt herover, men saae bestandigt paa vor lille Lieutenant, hvor kvik han rettede Kanonen, hvor han raabte og skreg, naar et af vore Skud havde truffet Briggen, og hvor han var flink til at rive sin Skjorte itu og forbinde dem, der blev saarede.

Endelig traf en engelsk Kugle for anden Gang vor agterste Kanon. Og dennegang blev Kanonen væltet helt ned om Bagbord og slog ovenikjøbet den Mand ihjel, som stod klar med Viskeren.

„Vi maa give os, Gutter!" sagde saa Lieutenanten, og trak sit Sejerværk op af Buxelommen. „Vi har holdt det gaaende i tre Kvarter; nu skal vi blot se at faa det sidste Kvarter af Timen til at gaa med."

Og han vendte sig omkring og saae efter de andre Chalupper. De var næsten ikke til at øjne længer. „Se saa, nu er det Tid," raabte han, og huggede med sin Sabel Flagstangen over agterude. Men samtidig gav han Ordre til, at vi Allesammen skulde stuve os væk under Tofterne. Han vilde ikke dreje til, sagde han; han vilde have at Briggen skulde sætte sine Baade i Vandet og selv komme og tage os. Vi forsvandt da ogsaa Alle som een Mand under Tofterne. Briggen vedblev at fyre; men da den ikke vilde skyde os isænk, og saaledes gaa Glip af sin Prise, saa lod vi den fyre rask væk henover Hovederne paa os; og imidlertid laa vi nede paa Bunden, og de Raskeste iblandt os rev Vittigheder af sig, og om det saa var Lieutenanten, saa lo han med af dem.

Saa maatte da Briggen endelig bekvemme sig til at sætte sine Fartøier ud; og det sinkede jo ikke saa lidt endda. Og da saa Fartøjerne kom paa Siden af os, saa rejste Lieutenant Buhl sig op, og rakte sin Sabel til den Officeer, der først sprang op paa Esingen af Kanonbaaden.

De engelske Officerer saae jo nok lidt arrige ud; men da vores Lieutenant sagde dem nogle pæne Ord paa deres eget

Sprog, saa smilte de og gav Ordre til deres Mandskab, som allerede stod klar med Huggerterne i Næven, at de skulde behandle os manerligt.

Vi fik da Lov til at blive liggende, hvor vi laa; de engelske Matroser satte sig til Aarerne i vort Sted, og snart efter var vi inde under Fokkerøstet paa Briggen.

Kanonbaaden blev med en Slæber ført agterefter, og vi kom op paa Dækket, hvor Chefen gjorde et Skrabud for vor lille Lieutenant, og bad ham gaa ind i sin Kahyt.

Det er jo rigtignok ukristeligt at tale saaledes, men jeg kan dog ikke sige andet, end at vi glædede os Allesammen, da vi saae Blodspor paa Dæksplankerne, og da de engelske Matroser pegede hen paa den ene Jagerkanon i Bougporten, som var bleven helt smadret af en af vore Kugler.

Vi blev forresten strax efter jaget nedenunder Allesammen, men saa meget havde vi dog faaet at se der oppe fra Dækket, at Kursen efter Lieutenant Fogs Kanonchalupper var forandret, og at Stævnen nu var lagt over mod den svenske Kyst.

Der var nemlig to af Kanonbaadene, der havde valgt denne Kurs, efterat Flotillen havde spredt sig, da Kampen mod Briggen begyndte.

Engelskmanden haabede nu, at han til Gjengjæld for Lieutenant Fogs otte Kanonchalupper, som vi havde narret ham for, kunde gjøre disse to Baade til Prise. Den ene af dem fik han da ogsaa Fingre i, men den anden undkom.

Da vi havde opholdt os paa Banjerne en Timestid eller to, rystedes Skuden af Kanonskud oppe fra Dæksbatteriet, og da denne Musik havde varet nogen Tid, og det atter i nogen Tid havde været stille oven over os, saa aabnedes Lugerne, og et Par Dusin danske Gutter, hvoriblandt der var flere Saarede, blev sendt ned til os.

Det var Mandskabet fra den ene Kanonbaad. De havde ligesom vi holdt Kampen gaaende saa længe som muligt, forat give deres Kammerat Tid til at bjerge sig. Endelig havde de faaet et Grundskud, saa at Baaden begyndte at fylde; og saa havde de strøget.

Vi blev nogle Dage ombord som Fanger i Briggen. Dens Navn var „Sheldrake," og den var senere med til mange Træfninger, baade heldige og uheldige, med de danske Kanonbaade; saa jeg skal love for, at den til Slutningen lærte dem at kjende.

Toget mod Anholt var altsaa endt; og heldigt var jo ikke Udfaldet, men værre kunde det dog være blevet, hvis vi

Søfolk havde baaret os ad som Soldaterne. Det var jo Regeringen selv som vilde have denne Affaire istand, og naar Regeringen vil have Noget istand, og naar den ikke vil høre efter, hvad erfarne Mænd siger, saa maa den jo ogsaa bære Følgerne.

Alligevel er jeg, Kristoffer Barkholt, vel tilfreds over, at jeg slap saadan fra det, som jeg gjorde. Og lige saa tilfreds er jeg over, at jeg var med, saadan som jeg var. For jeg kan nu fortælle Dem dette herfens, og jeg kan sige med Sandhed, at jeg aldrig har været med iblandt raskere Folk end dengang, og det baade hvad Officerer og simple Folk angaaer. Ikke engang er jeg ked over, at jeg var under engelsk Fangenskab, skjøndt dette rigtignok var den smaleste Del af Fornøjelsen; men jeg fik dog derved Lejlighed til at se mig lidt omkring blandt Folk; — og det har man altid godt af senere hen. Og da jeg nu endelig engang er kommen paa Gled med Aaret 1811, saa kan jeg ligesaa godt med det samme fortælle Dem Følgerne af denne Anholtstur.

Vi blev nemlig, da vi som sagt havde været nogle Dage ombord i „Sheldrake," først over i et andet engelsk Fartøj, som nok skulde gaa til London med Depescher.

Paa Overfarten gik det nok an; man behandlede os meget godt, og vi fik baade Proviant og frisk Luft saa meget vi behøvede. Men da vi saa kom op ad Themsen, saa var det, at vi blev puttet ombord i disse fordømte Prisonskibe udenfor Chatham, som De jo nok har hørt Tale om. Det var gamle Linjeskibe med Jernstænger i alle Kanonportene, hvor der gik Vagt Dag og Nat med skarp ladte Gevœrer og med Ordre til at skyde Enhver paa Pelsen, som forsøgte paa at svømme iland. I Begyndelsen blev vi stukket ombord i et Skib, som var fuldt af lutter Franskmœnd, der saae saa elendige ud, at det formelig var en Ynk at skue. Senere kom vi dog sammen med en hel Del andre danske Fanger i et Skib for os selv. Kosten var saa knap og saa daarlig som muligt, og jeg tør nok bande paa, at den Proviantsforvalter, som skulde besørge vor Furage, tjente sig en god Skilling — den Tyveknœgt. Baade den slette Proviant og Heden ombord i det tœtpakkede Skib gjorde, at Mange af os blev syge og Nogle af os døde. Resten havde da kun den Fornøjelse at sidde og snakke sammen om de forskjellige Togter, som vi havde været med paa; og saaledes blev da Expeditionen til Anholt vendt og drejet mangfoldige Gange, og vi kunde ved Slutningen hver eneste lille Ting ved den hele Affaire udenad, baade saaledes som det var

gaaet til og saaledes, som vi mente at det burde være gaaet til, — og det er derfor ikke saa underligt, at jeg nu saa mange, mange Aar efter kan huske det Hele saa tydeligt.

Naa, endelig blev da Nogle af os udvexlede, og Nogle tog Hyre ombord paa engelske Skibe; hvad der da ikke var saa underligt, naar man tænker paa det Opholdssted, som vi havde.

Blandt de Sidste var ogsaa jeg; men jeg deserterede fra Skibet, saa snart det var løbet ind i en norsk Havn. Saa

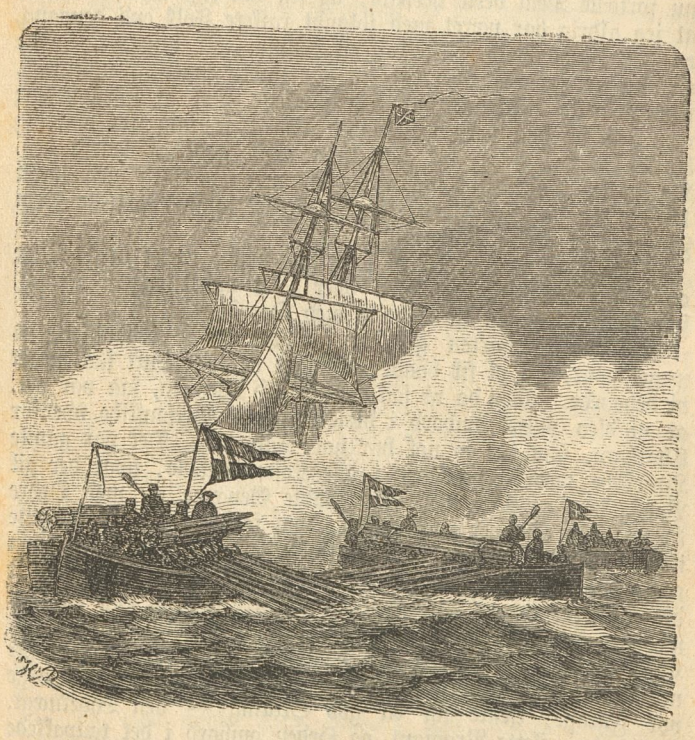

kom jeg omsider tilbage til Kjøbenhavn, og der blev jo en Glæde hos de Gamle, da de atter saae mig indenfor Nybo'rs-husets fire Vægge.

Jeg laae nu nogen Tid hjemme, for at komme mig efter al den Feber, jeg havde faaet i Kroppen ombord paa det for-dømte Prisonskib. Saa meldte jeg mig atter til Kongens Tjeneste, og kom ud endnu engang i Træfning inden Krigen endtes. Men dette hører ikke her hjemme."

Den Gamle holdt inde, og stødte med sin Skovl ned i Sandbunken, og vedblev at mase rundt iblandt Sandskornene, som om han i Tankerne tilintetgjorde et lignende Antal af sine britiske Fjender. Derpaa rettede han sin krumbøjede Ryg ivejret, hilste os paa orlogsmæssig Vis, og gik ind i sit lille „Ruf," idet han, saavidt vi kunde opfange Lyden af Melodien, smaanynnede: „Holmens faste Stok."

Ja, den engelske Krigs Tider er forbi. Nyboders Dage ere vel snart ogsaa talte; og der vil maaske komme den Dag, hvor Holmens faste Stok kun existerer som et Sagn i de Grovsmedes og Fyrbøderes tætsluttede Rækker, der til den Tid muligvis vil udgjøre vort Søværns Blomst. Men indtil dette skeer, indtil røgspyende, hermetisk tillukkede Maskiner med en fodet, oljeplettet Befolkning i deres Indre fuldstændig har fortrængt de gamle, smukke Fartøjer, — saa længe vil vel Fortællingerne om disse Fartøjer og deres Besætninger kunne gjøre Regning paa et villigt Øre.

Hvad er „Stinten"?

„Og hvad var saa Stinten? Det var en lille Fisk, knap af en Fingers Længde og Tykkelse, som i et Tidsrum af nogle faa Dage viste sig i uhyre Masser i Aaen ved Nørremølle, Søens (Viborgs) nordlige Udløb. Jeg erindrer ikke at have seet Benævnelsen „Stint" i nogen Naturhistorie, saa det er maaske kun et lokalt Navn, og heller aldrig har jeg seet denne lille Fisk noget andet Sted end ved Nørremølle. Det eneste Sted, hvor jeg har seet en noget lignende, er ude paa Skallingen ved Vesterhavet, hvor Fiskerkonerne til visse Tider af Aaret grave Masser af Smaafisk op af Sandet i Ebbetiden, hvilke de kalde „Snevler"".

Da det vistnok er gaaet flere af Almanakens Læsere, som Forfatteren*) til ovenanførte Linier, ville nogle Oplysninger om denne mærkelige Fisks Navn og Natur maaske ikke være uvelkomne.

Navnet „Stint" findes i mange af vore ældre Naturbeskrivelser, lige fra Pontoppidans Atlas og til Justs Naturhistorie, som er trykt i Viborg 1810. Benævnelsen „Stint" er, hvad allerede Schonevelde 1624 angiver, Tydsk, og bør

*) Thomas Lange: Fra min Skoletid i Viborg (se Aargang 1874).

derfor ikke beholdes. Fiskens danske Navn er „Smelt" („Helt og Smelt de gaae i Dands"), og dens „systematiske" Betegnelse Osmerus Eperlanus Lin.

Smelten hører til Laxenes Familie, og gaaer som denne til visse Tider fra Havet op gjennem Floder og Aaløb for at yngle i de ferske Vande, hvilket hos os skeer i Marts og April. Den lille Fisk gjør et høist eiendommeligt Indtryk ved sin masseagtige Optræden, sin skjønne Perlemoderglands, sit Farveskifte, og endelig ved sin eiendommelige Halvgjennemsigtighed, som endogsaa tillader at skjelne Hjernens Form gjennem de den omgivende Benvægge. Den besidder tillige en høist mærkelig Lugt, som af friskkrællede Agurker, og det er rimeligviis dette, som har givet den baade sit tydske Navn (Stint af stinken), som det engelske (smelt af „to smell" at lugte), der da atter har vundet Hævd hos os.

Af Smelten gives der to Former. Den større (Havformen) kan naa en Længde af indtil 13 Tommer, og et halvt (engelsk) Punds Vægt; den kaldes i Norge „Slom". Ferskvandsformen (paa norsk „Nors"), bliver derimod sjelden mere end 3—4 Tommer, og det er denne, som i Jylland ogsaa kaldes „Maltfisk" paa Grund af sin eiendommelige Lugt. Vistnok er det tillige denne Eiendommelighed som gjør, at den ikke spises, men endog i visse Egne ansees for giftig. Heri ligger en stor Vildfarelse; thi ristet med Smør har den ikke alene en fin Smag, men taber ogsaa sin ubehagelige Lugt.

Smelten er ikke særegen for Viborg Sø med tilhørende Aa; men den er eiendommelig for Halvøen. Den findes i alle Jyllands Indsøer, ligetil den nordligste, Gaardbo-Sø, et Par Mil fra Skagen. Derimod mangler den saavel i Skaane som paa Sjælland, og medens dens Forekomst fra det mellemste Sverig og nordefter er sikker nok, maa man vistnok anse en Angivelse om, at den i haarde Vintre skulde søge ind i Fure-Søen for usikker.

Med Hensyn til de saakaldte „Snevler", maa der være ment en fra Smelten forskjellig Fisk, nemlig „Snæbelen" (Coregonus oxyrhynchus. Lin.), som forekommer ved Vesterhavet syd for Nissum-Fjord. Dens Navn mellem Fiskerne er vexlende „Snæbel", „Snævel", „Snøvel" og „Snøvl", Navne der alle lade sig aflede af den snabelformede Forlængelse, hvori Overkjæben ender.

Vilh. Bergsøe.

Sandfærdig Beretning

om,

hvorledes Høker Grejersen Nærum udmærkede sig til-lands og til-vands, samt hvilke Følger dette havde for Familien.

Det var i de rigtig gode, gamle Dage! Fra Hovedvagten stirrede de tre gule Malmkartover bistert over mod den „eneſtaaende" Blyhest, beredte til at skyde tværs igjennem Charlottenborg, hvis Hr. Folket skulde falde paa at gaa til Amalienborg, for — utænkelige Tanke! at forlange en Konstitution. I Gaderne vankede Leerbæks „den Gule" fortroligt hver med sin Politibetjent under Armen, og i den røde Kancellibygning spøgede Rejersens Rødkridtspenne ved højlys Dag. Voldene holdt paa Byen; Byen holdt paa Voldene, og det, saa at Halmlæssene hverken kunde komme ud eller ind; men det var en Fordel, thi saa kunde Fjenden heller ikke komme, og det var jo Hovedsagen.

Ja, man havde Fred i de Dage! Hoffet og Svanerne sejlede fredeligt sammen i Kanalerne; Guvernøren fredede

om Violerne, og passede strengt paa Cigarerne, for at Kanonerne ikke skulde gaa af og give Anledning til umotiverede Krigsrygter, og hvad Majestæten angik, saa var han i det heldige Tilfælde, „alene“ at vide, hvad der tjente til Landets Bedste, og det var grumme heldigt; thi nutildags er der nok Ingen, som veed det.

Ja, det var en mageløs Tid! Bagerne lavede Franskbrød saa store, at de hverken kunde svøbes ind i Berlingeren eller Adresseavisen. Bollerne vare ligesaa vægtige som de Toskillinger, hvormed man betalte dem, og hvad „Skruer“ angik, saa kjendte man ikke andre end dem, man fik hos Jsenkræmmeren, og de havde dog Ende. Desuden var man langt tilbage med Opfindelser. Petroleum og Socialisme, Tændstikker og den frie Kjærlighed, Lokomotiver og Folkets Selvstyrelsesret, Balloner og Konsortier, Brandkasser og motiverede Dagsordener, Darwinisme og Generationsforvexling — alt Sligt var endnu ikke opfundet, og hvad Dampen angik — ja, saa vidste man ikke stort mere, end at Dampe sad paa Christiansø, fordi — ja, det var en Statshemmelighed.

Men det nytter jo ikke at nægte det. Sommetider kedede man sig, og skjøndt det at kede sig, er en ærlig Sag, saa kedede man sig dog lumskt. Naar man havde læst „Raketten“, og af „Berlingeren“ erfaret, at Hs. Majestæt behagede at inspicere Tropperne paa Exercerpladsen eller skyde en Hare paa Amager, tog man fat paa den lille, firkantede Adresseavis, og læste den for Morskabs Skyld udenad, paatværs over Spalterne. Saa tog man sig en Middagslur og trak saa om Aftenen op paa Volden, hvor man stirrede dybsindigt ned i Stadsgraven — ud kunde man jo ikke komme, og artige Børn gaa altid tilsengs Kl. Syv. Naar man saa for at trøste sig havde faaet et Glas Punsch, lavet to Kjældermænd og sunget tre af Rahbeks Viser, gik man tilsengs med den Bevidsthed, at man i Loyalitet og ædel Nationalkarakter ikke stod tilbage for nogetsomhelst Folk paa Jorden, og at det var overmaade stygt, at Englænderne havde brændt Byen af for saa fredelskende Mennesker som de danske. Ak ja! Man var dengang ligesaa naragtig som nu; man var det blot paa en anden Maade.

Men med et Folk, som keder sig, skal man altid være varsom, selv om man har en Leerbæk og tre Kanoner i Baghaanden. Derfor morede man det ogsaa — efter fattig Lejlighed. Snart spillede Guldæblerne paa gammel Torv, og „Tappenstregen“ blev udført med „mærkværdig Præcision“ af Byens samtlige Garnisonskorpser. Snart inviterede

man Folket til at høre paa Taffelmusiken, naar de høje Herskaber behagede at tage menneskelig Næring til sig, og derefter lod man en Kontreadmiral vise, til hvilken Grad den danske Sømandsdygtighed havde udviklet sig i Forhold til de kinesiske Farvande i Frederiksberg. Men undertiden gjorde man ogsaa noget Større. Man lod et virkeligt Skib virkeligt løbe af Stabelen og — hermed begynder vor Historie.

Junisolen havde alt i hele otte Dage skinnet med en mere end kongelig Glands henover Staden og forvandlet dens majvaade Gader til en støvbelagt Ørken. Der var saaledes al Grund til at vente, at Himlen den niende vilde aabne sine Sluser, om ikke for Andet, saa for at døbe den Trækolos, som nu fuldt færdig stod paa Beddingen, parat til at løbe ud paa de Danskes Vej til Roes og Magt. Man blev derfor behagelig overrasket, da Solen den nævnte Dag steg op paa sin Konningestol, som Digterne kalde det, lige saa blank, lige saa pletfri og lige saa skinnende, som den overhovedet kan gjøre det paa de faa Dage i Aaret, hvor den faaer Lov til det af Skyernes lunefulde Dronning. Byen laa som uddød. Sommerdagens sittrende Solvarme lyste hen over lukkede Porte og tilstængede Vinduer. Alle, lige fra den Rigeste til den Fattigste, vare fra den tidligste Morgenstund vandrede ud til Holmen for at se det første danske Linjeskib løbe af Stabelen efter Ydmygelsen i 1807. Der var noget Stort, noget Løftende i denne Folketomhed paa Torve, i Gader og i Stræder. Det var et Folk, som med Harmens brændende Rødme havde seet en stor Nation fornedre sig selv og det; et Folk, som havde lidt og taalt, og som nu med jublende Begejstring ventede det Øjeblik, da den første unge Phønix skulde svinge sig ud over Redens forkullede Brande.

Det gjorde derfor et næsten underligt Indtryk, at se en firskaaren Sømand, tilsyneladende i dybe Tanker, slentre hen over det solbeskinnede Kultorv med Blikket søgende over mod Peder Hvidtfeldtsstræde. Ankommen til Hjørnet af denne historiske Plet, standsede han et Øjeblik med en betænkelig Mine. Saa trak han op i Stropperne paa sine mægtige Røjsere, trykkede Sydvesten fastere paa Hovedet og spyttede endeligt en mægtig Skraa ud tilvenstre, dog kun for at forsyne sig med en anden, der gav hans højre Kind en med en ondartet Tandbyld tilsvarende Hævelse. Derpaa satte han sig atter i Gang; stod saa et Øieblik paany stille, fløjtede Begyndelsen til en Ægteskabets Hemmeligheder skildrende Vise, slog et Knips i Luften med Fingrene og stilede derpaa i et mærkeligt Isbjørne-

trav ned til den modsatte Ende af Strædet, hvor han atter henfaldt i dybsindige Betragtninger ved Synet af en Kjælder, som vi nærmere skulle tillade os at beskrive.

I Hjørnet stod en Kurv med Tørv af tvivlsom Brændeværdi. Over denne hang et mikroskopisk Favnemaal med Datidens Svovlstikker, flade Fyrrespaaner med de dertil hørende uundværlige Flintesten og Trøske. Over Kjælderdøren hang et Skilt, forestillende en Maskine, der var ifærd med at trække Armene af Led paa en Mand og en Kone, som begge stirrede op mod en Indskrift, der i sin lakoniske Korthed lød: „Her rulles". Iøvrigt havde Kjælderen to Vinduer, forsynede med lyserøde Gardiner, bag hvilke en Klukflaske med et klart Fluidum, samt en sort og en hvid Pølse paa en Tintallerken vare de mest seværdige Gjenstande. Af Inskriptioner fremviste Vinduerne trende, som alle i lige Grad bidroge til at orientere Beskueren i Dybets Mysterier. „Sur- og Vandsennop" var nu ikke saa overmaade fristende; mere tillokkende syntes derimod følgende: „Hær Beværtes med Varm spise hele Dagen", og over dette prangede med citrongule Bogstaver „Grejersen Nærum", saaledes fordelt paa de to Vinduer, at det overlodes til Beskuerens behagelige Skjøn, hvorvidt Værten hed „Grejer" eller „Sennærum", eller om der muligt var tvende Værter, som her havde forenet sig i et broderligt Kompagniskab.

Sømandens Blik strøifede spejdende fra den ene til den anden af disse Herligheder; men for en dybere Menneskekjender end den Gadedreng, som lige i dette Øjeblik stak Hovedet ud af Urtekræmmerens væltede Sukkerfad, vilde det være klart, at Sømandens Blik søgte noget Andet indenfor disse lyserøde Gardiner, Noget, som fyldte ham med Tvivl og Uro, for ikke at sige Bekymring. Endeligt rullede han sin athletiske Skikkelse sammen til det mindst Mulige, firede sig ned ad Trappen, som krøb han tilkøjs i sit Lukaf, stødte Døren op og traadte ind med en vældig Ed, hvis Virkning endmere forstærkedes af Tørvekurven, som han havde taget med sig i Farten.

Kjælderen var tilsyneladende tom. Vi sige med Forsæt „tilsyneladende"; thi henne i et Hjørne stod en lille rødmusset Mand og skyllede Flasker; men han fyldte trods sin begyndende Korpulence saa lidet i det øde Kjælderrum, at man godt kunde have overseet ham. Desuden var der i hele hans duknakkede Personlighed Noget, som syntes at tyde paa, at han var vant til at blive overseet, vant til at sparkes tilside og vant til at faa Tørvekurve over Hovedet, saa at det slet ikke gjorde noget paa-

faldende Indtryk paa ham, at den djærve Sømand kylede Kurven med Resten af Tørvene op over Disken og ned i Vandkarret, medens han med Stentorstemme udbrød: „Er Kjællingen hjemme?“

„Hy—y—y—s!“ hvisfede den lille Mand og tabte af Forskrækkelse Hagesmækken ned mellem Tørvene.

Der var i dette langtrukne Hys noget saa ubeskriveligt Forklarende af fjorten Aars Kjælderliv, at Sømanden blot svarede: „Saa til Helvede!“ hvorpaa han skrævede hen imod Døren med en Mine, som om dette ene Hys havde kvalt alle hans Forhaabninger. Herved fik han imidlertid Foden ind i den Hesteko, som Grejersen, der var en troende Mand, havde naglet foran Døren, og da han derved tabte Balancen og med hele sin Vægt faldt ned paa det Trædebrædt, som Nærum af Frygt for ikkebetalende Kunder lumskeligt havde anbragt, lød der en Klokkestorm, som øjeblikkeligt fremkaldte en alt andet end ønskelig Virkning.

„Om Kjællingen er hjemme?“ hvinede en høj Kvindestemme ude fra Køkkenet. „Jo, Du kan tro, hun er hjemme!“ — og inden den forbløffede Sømand kunde faa sin Støvlehæl ud af Djævlefoden, stod Madam Nærum ved Disken, iført sin blommede, gule Katunstrøje og med et Ansigt, der var temmelig livligt.

„Skammer Du Dig ikke ved at kalde Din egen Søster for Kjælling?“ gjentog hun i en, om muligt, endnu højere Tone. „Kjælling? Det kan Du kalde Din egen for, hvis hun ikke var rendt fra Dig for længe siden. Jeg er saa god en Madam, som Nogen i Strædet, Krtekræmmerens ufortalt, og hører jeg det nok engang, smider jeg Dig ud af Butiken, saa sandt jeg hedder Madam Grejersen Nærum. Nu skulde Du vel have ham paa Svir igjen ligesom sidste Gang, inden jeg fik ham propeneret ind i „Maadeligheden“? Hvad?“

Den svære Sømand syntes vant til disse Udbrud af søsterlig Veltalenhed; thi han brummede, medens han trak sig uden for hendes Hænders Skudvidde: „Naa, naa, saa galt var det da heller ikke ment! Jeg kommer mestens for at gjøre Jer et lille Forslag, hvorved der kunde tjenes nogle pæne Skillinger inden Aften.“

Madam Nærums Ansigt antog pludseligt et Udtryk, som vi vel ikke ville kalde blidt, men blot mindre bistert. Imidlertid gav hun ikke straks Kjøb, men svarede blot i en snærrende Tone: „Jo, nu skal vi se, at vi tjene Skillinger ved Dig!“

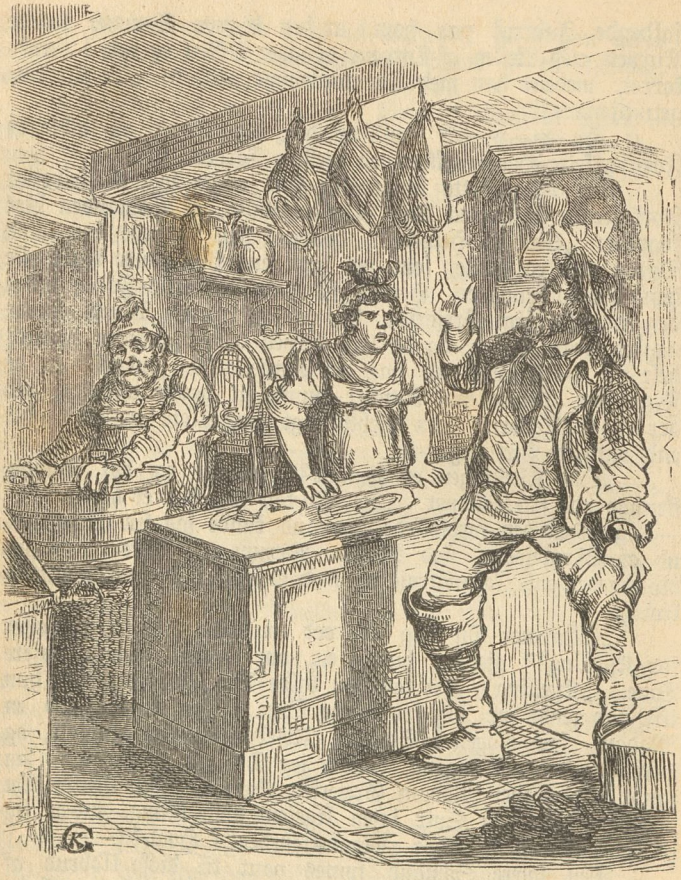

„Ja, maaske og maaske ikke," brummede Sømanden, idet han uden videre Komplimenter halede Røjferen af for at udfri den af Djævlekloen. „Det kommer Altsammen an paa, hvordan I bære Jer ad."

„Hvormed?" spurgte Madamen i en Tone, der nærmede sig den fredelige.

„Sagen er nu saa meget ligefrem," fortsatte Sømanden. „Men Du vil da vel ikke lade mig staa her med tør Mund, Kathrine? Op med en Dram, saa skal jeg klare Ærterne for Jer."

Madam Nærum syntes i første Øieblik ikke meget villig til at „komme op" med Noget; men da hun saae den Bevægelse, som Broderen gjorde hen imod Døren, fik hun i en Hast Skillingerne vejet imod Drammen, som et Øjeblik efter sunklede paa Skjænken. Sømanden drak og satte Glasset fra sig med de Ord: „Singgodt Kathrine! Nu kan Du lade Din Mand skylle Glasset — det bliver han da ikke fuld af."

Det var, som om disse Ord forekom den brave Nærum særdeles vittige; thi han puttede Glasset i Vallien, idet han med en dæmpet Fnisen gjentog: „Næ, det bliver han ikke fuld af."

„Det skulde Du ogsaa prøve paa, Dit forfaldne Uhyre!" bemærkede Madamen i en irriteret Tone, og lagde derpaa blidere til: „Hvad var det, Du mente, Morten, med de Skillinger?"

Denne strøg sig om Munden med Ærmet af sin Pjækkert og sagde med et lunt Smil til Klukflasken i Vinduet: „Seer Du, Kathrine, det er en morderlig Hede, vi har i disse Dage, ligesom dengang, da vi laa tilankers i det røde Hav og pilkede efter de Kanoner, som Kong Herodes havde tabt paa Vejen til Bethlehem. Naa, det forstaaer Du Dig nu ikke paa! Men seer Du, idag er alle Mand paa Benene der ude paa Holmen, og alle omtrent lige saa tørstige, som Israeliterne før Moses fik lavet sit Vandværk. Kunde man nu skaffe de Folk en Dram eller to, saa gav de nok en Skilling eller to til Gjengjæld."

„Jøsses, Morten, det er jo forbudt!" sagde Høker Nærum med grædende Stemme, idet han vred Karkluden af. „Ingen maa bringe en Draabe Brændevin ind paa Holmen."

„Det veed jeg nok, Din Tosse!" brummede Morten. „Troer Du, det vilde betale sig for Jer, hvis Alle og Enhver kunde rende derind med Flasker, fulde af Finkel?"

Argumentet var slaaende, og der opstod et Øjebliks Tavshed, hvori Enhver vistnok gjorde sin Beregning. Endeligt kom Madam Nærum med følgende praktiske Bemærkning: „Hvorledes skaffer vi det derind, Morten?"

„I har jo mig," svarede Morten med en Betoning, hvori Søsteren for første Gang følte hans Betydning. „Jeg kan lukke saa mange Lærker ind, som det skal være."

Høker Nærum maatte i dette Øieblik efter al Rimelighed anse sig selv for en Lærke; thi han bemærkede med sin sædvanlige frygtsomme Stemme, at han ikke begreb, hvorledes „Varerne" skulde komme med.

„Du er et Fæ, Nærum!" sagde Morten belærende; „men

det kan Du ikke gjøre for, desformedelst at Vor Herre skaber Enhver efter sin Evne. Hvormange Lærker har I i Huset?"

„Vi har kun den, som hænger derude paa Muren; men han har ikke slaaet i mange Dage, saa der er vist en Skavank ved ham," bemærkede Nærum.

Morten sendte sin Søster et betydningsfuldt Blik, og brast saa i en Latter, som bevirkede, at han nær aldrig havde faaet Skraaen op igjen. Endeligt sagde han med en af Hoste kvalt Stemme: „Lad Grejersen gaa over til Sivertsen, Kathrine, og kjøbe saa mange Lærker, som Raden har paa Lager. De flade Tingester kan Din Mand mageligt stikke under Vesten. Jeg skal ogsaa nok bære min Part, saa det skulde gaa underligt til, om vi ikke fik smuglet nogle Potter ind paa den Maade. Der bliver dyr Tid paa en Sopken idag, og iaften deler vi Fortjenesten."

Madam Nærum betænkte sig et Øjeblik. Saa trak hun Pengeskuffen ud og strøg dens Smaaskillinger over i sin Mands blaatærnede Lommetørklæde. Saa klirrede Klokken, sat i Bevægelse ved Høker Grejersens trivelige Skikkelse; men næppe havde Døren lukket sig efter ham, før hun vendte sig mod Broderen, idet hun hviskede: „Dette her gaaer aldrig godt, Morten! Brændevin er Roden til al Ondt."

„Sikke noget Sludder!" — sagde Morten, idet han med een Haand lettede Ankeret op paa Diften, „Vor Herre hjælper nok den, som hjælper ærlige Folk til en ærlig Dram."

Ude paa Holmen, hvor Solen brændte paa, saa at Tjæren smeltede derved, stode Masserne sammentrængte Hoved ved Hoved. Plumpe Baade med Hundreder af Tilskuere, og elegante Chaluper med det splittede Orlogsflag flæbende langt bag efter sig, fore ustandseligt frem og tilbage over den blanke Vandflade, som gjenspejlede Tusinder af forventningsfulde Ansigter fra sit himmelblaa Dyb. Skibe laa smykkede med Flag lige fra Rælingen til Masteknappen. Musik tonede hist og her, kridhvide Telte og vimpelsmykkede Balkoner vare rejste, og over det Hele hævede sig den uhyre Trækolos, tung og ubevægelig, en Sphinx, som kun det menneskelige Snille formaaede at løse og sætte i Bevægelse. Over det hele uhyre Menneskehav var der en forunderlig dæmpet Stilhed. Var det fordi man frygtede et Uheld, eller var det Ærefrygten for Kongen og det kongelige Hus, der skabte denne næsten andagtsfulde Tavshed. Det er ikke

let at sige; men sikkert er det, at der over disse Tusinder af ventende Tilskuere var en næsten trykkende Stilhed, idet Majestæterne traadte frem til Balkonens Rand, en Stilhed, som kun af og til paa en noget respektstridig Maade blev afbrudt hist og her for at give sig Luft i Latter og spottende Tilraab. Hvad der gav Anledning til Støjen og Munterheden var to Figurer, som i bugtet Slangegang forsøgte at bane sig Vej gjennem de tæt sammenpakkede Masser for, som de mente, ubemærkede at kunne slippe forbi den kongelige Loge. Men hvilke to Figurer var det ikke? Den ene kort, buttet, stumpet, tilsyneladende stoppet med Tvebakker og kantet med Propper; den anden høj, svær, en Kæmpe af Skikkelse, men med en underlig svajende, vaklende Gang, hvis Svingninger endmere forøgedes ved de Puf og Stød, han overalt modtog paa sin møjsommelige Vandring. Det var, for at fatte os i Korthed, ingen andre end vor gode Ven Grejersen Nærum og hans værdige Svoger Morten, som her forsøgte at klare Bugterne langs Bulværket; men Nærum havde rigtignok et Ansigt, som frygtede han betydeligt for at gaae i Vandet, og Morten en Holdning, som viste, at han ikke var sikker paa Landjorden. Endeligt standsede de ved et Slæbested, som lagde uoverstigelige Hindringer ivejen for deres videre Fremtrængen, saameget mere, som der her stod en kongelig Page til Tegn paa, at saavidt gik Grænsen for almindelige Dødelige; men ikke et Skridt videre.

Da lød der pludselig en dump Susen gjennem Tilskuernes Rækker. Den forplantede sig fremad lig en Efteraarsstorm, der først faaer de tørre Blade til at rasle hen mellem Skovenes Stammer for derpaa med en susende Lyd at bøje selv Egenes Kroner. Saa kom der et Hurra, mægtigt, bedøvende; Kanonernes Torden syntes kun at forstærke det. Stiverne sloges fra. Røg og Damp, blandet med rødlige Flammer, slog op under den stolte Orlogsmands Boug, jublende Fanfarer blandede sig i Masternes Raab, Krudttaagerne væltede udover Vandet som gigantiske Svaner paa et oprørt Hav, Bølgerne hævede sig som i Raseri, væltede skummende og sydende højt op over Bulværket, og da de atter trak sig tilbage, var den kongelige Page og den lille, trivelige Nærum forsvundne, medens man samtidigt hørte Mortens Stentorstemme udraabe de betydningsfulde Ord: „Der gik han, den Onde lyne mig, tilsøes!“

Der er ved ethvert pludseligt indtrædende Ulykkestilfælde noget Forstenende, Noget, som kuer selv den Modigste, og frem-

bringer en Lamhed som i Drømme. Da den lange, sorte, skumbekrandsede Bølge trak sig tilbage fra Bulværket, hvirvlende to Mennesker ned i Dybet, hørtes ikke et Ord, ikke et Skrig; men da et Øjeblik efter en galloneret Pagehat og en hvid bomulds Nathue i broderlig Forening dukkede op af de sydende Vande, raabte en tyk Madam, idet hun fik Krampe: „Du godeste Gud, nu drukner de jo!“ Dermed var Impulsen given til den almindelige Forfærdelse, hvori man ikke beslutter sig til nogen Handling. En Baad, den eneste som syntes at kunne udrette Noget, blev ført af uøvede Hænder. Den kom paatværs af den tilbagevigende Braadsø, kæntrede, og et Øjeblik efter saae man den uøvede Besætning ride paa dens Kjøl. Forfærdelsen blev almindelig. Masserne bølgede frem og tilbage med Fare for at gaa over Bulværket. Man raabte, man skreg, man puffedes, man stødtes, man besvimede, og midt under den almindelige Tumult, saae man et mærkeligt Havuhyre hæve sig op af de fortegraa Bølger, paa hvilke det red saa let og sikkert, som om det aldrig havde været dets Agt at gaa tilbunds. Uhyret med Tangen om Hovedet og den ene Tøffel krampagtig fastklemt i sin højt oprakte venstre Haand var ingen andre end vor værdige Ven Grejersen Nærum, og den chokoladefarvede Gjenstand, som han paa en ubarmhjertig Maade forsøgte at give „en Gammel“, maatte være den kongelige Page, som i dette Øieblik havde et alt andet end „hoffähigt“ Udseende.

„Stik en Trosse i ham og varp ham iland!“ tordnede Mortens Stemme fra Bulværket, hvor han ragede en halv Alen op over alle Andre. Det var, som om dette Kommandoraab elektriserede Grejersen og gav ham hans Aandsnærværelse tilbage. I et Kast slyngede han Trætøffelen op over Bulværket som et synligt Tegn paa, at han havde forstaaet sin Ven Mortens venlige Tilraab; derpaa vendte han sig i Vandet, klarede Pagen nogenlunde fra sig, fik ham atter fat ved Frakkekraven, og roede nu med smaa, korte Tag, ikke ulig en kæmpemæssig Klumpfisk, hen imod Slæbestedet, fra hvis Rand Morten gav ham en Haandsrækning, hvorpaa den kongelige Page blev baaren bort, medens Grejersen Nærum var den beundrede Gjenstand for Mængdens udelte Hyldest.

Endnu medens Nærum omstændeligt forklarede, hvorledes han var gaaet ud, og hvordan han var kommet op, hørtes en beundrende Mumlen, som fra det kongelige Telt forplantede sig henimod det Sted, hvor Helten i vor Fortælling befandt sig. Masserne veg ærbødigt til Side, og i den derved dannede

Aabning viste sig en kongelig Adjutant, som fulgt af to Officerer styrede lige hen mod den forbløffede Nærum, der af Forskrækkelse tabte den Bomulds Nathue, hvormed han vilde bedække sin hæderkronede Isse. Nærnm vidste i dette Øieblik ikke rigtigt, om man vilde arrestere ham for Insubordination mod det kongelige Hof, eller om man maaske agtede at skyde ham i Mindelighed for Indsmugling af Brændevin; men hans Tvivl løstes som Dug for Solen, da Adjutanten slog ud med Haanden og

med høj Røst udtalte følgende mindeværdige Ord: „Hs. Majestæt har befalet mig at overbringe den kongelige Pages højhjertede Redningsmand Dannebrogsmændenes Hæderstegn. Hvor er han?"

„Her! Her!" lød det fra alle Sider, saa at det blev umuligt for den daanefærdige Grejersen at finde selv det ringeste Tilflugtssted. Inden han vidste, hvordan, hvorfor eller hvorledes, havde han det blanke Sølvkors paa Brystet, og til sin store Forskrækkelse følte han sig hævet, løftet, baaret, sat paa Skuldre og

raabt Hurra for, indtil han i en Tilstand af forvirret Forfjamskethed blev sat af udenfor Holmen, hvorfra endnu en stor Menneskemasse fulgte Dagens Helt til sit beskedne Hjem.

Fra det Øieblik af, at Grejersen Nærum var bleven Dannebrogsmand, indtraadte der en hel Forandring i hans menneskelige Tilværelse. Hertil maa vi først henregne, at Forholdet til hans ømme Halvdel bedrede sig til en Grad, hvorom den skikkelige Nærum visnok aldrig havde drømt. Koner ere altid stolte af deres Mænds Fortjenester, hvad enten disse ere indbildte eller virkelige, og naar Grejersen om Eftermiddagen spadserede ud ad Vesterport med den nye Paraply under venstre Arm, og sin gamle, — om Forladelse — midaldrende Kone under højre, gav det et elektrisk Stød i dem begge, naar Skildvagten skuldrede Gevær, og Folk vendte Hovederne for at se, hvem det var, der saaledes blev hædret. Madamen kunde ved slige Lejligheder endogsaa smile ømt til sin lille, trivelige Mand, kalde ham „søde Nærum", spørge om han var træt, og proponere et „lille Glas", naar de stege ned i Kjælderhvælvingens Dybder. Dertil kom, at Nærums pekuniære Status havde forbedret sig over al Forventning. Den unge Mand, som han saa tilfældig havde reddet, var nemlig af en rig Familie, som ansaa det for en simpel Pligt at yde sin eneste Søns Redningsmand et klækkeligt Vederlag for den Livsfare, hvorfor han efter deres Mening havde udsat sig. Som en Følge deraf, var baade Rullestiltet og Tintallerkenen med den sorte og hvide Pølse bandlyste for bestandigt. Tørvekurven og Svovlstikkerne vare brændte. Meddelelserne om den varme Spise hørte til Familiearkivets hengjemte Aktstykker. I Vinduerne havde de lyserøde Gardiner veget Pladsen for en overdaadig Opstilling af Oste, Æg, Smør og veritable Spegepølser, medens to lyseblaa Skilte med Vejrmøller paa det Høitideligste forkyndte, at Grejersen Nærum havde taget Borgerskab i Staden som vel meriteret Høker, hvem det ogsaa var tilladt at handle med Mælk og Gryn til Dagens billigste Priser.

Kun een Ting var bibeholdt af det gamle Inventarium, og det var Klukflaskeu. Men nu var der Hyperikon i Brændevinen, og paa Bunden glimrede det rene, skjære, uforfalskede Guldstøv, som et Tegn paa det Maal, Familien tilsigtede, og den Vei, den agtede at betræde. Kun een Fjende havde Familien faaet, og det var Klukflaskens ivrigste Ven og Beundrer

— Morten. Hvad der havde givet Anledning til Bruddet, kan ikke siges med Bestemthed. Nogle mene, at Morten havde faaet den slemme Vane, at tage Varer paa noget mere end tre Maaneders Kredit. Andre, og denne Forklaring har mere Rimelighed for sig, paastaa derimod, at Morten en Aften, da han havde tømt Klukflasken, havde været saa uforsigtig at udtale som sin uforgribelige Mening, at det var „noget Sludder", at Grejersen var bleven Dannebrogsmand. Da Madam Nærum dertil i en irriteret Tone havde bemærket, at saavidt hun det vist aldrig, havde Morten forklaret, at han nok næste Gang skulde sørge for at være ene om at smugle Brændevin ind paa Holmen, samt at det var en let Sag at bjerge „saadan en Hvalp", naar man havde Frakkeforet og Lommerne fulde af tomme Lærker og selvfølgelig ikke kunde gaa tilbunds, hvad

Nærum under alle andre Omstændigheder ellers vilde have gjort. Da han til Slutningen fremkom med den dristige Paastand, at det egentligt burde være ham, som skulde have havt Korset, dels fordi han havde skaffet Grejersen ind paa Holmen, og dels fordi han havde trukket Pagen op af Vandet, brast de sidste Trevler af den Nærumske Taalmodighed. Huldskab, Troskab og Familieskab blev gjensidigt opsagt under en Strøm af de mest bidende Talemaader, og Grejersens Had til Lærker var fra dette Øjeblik af saa rodfæstet, at han ikke alene knuste dem, han hidtil omhyggeligt havde opbevaret i Kjælderens dybeste Mørke, men ogsaa kvalte den Stakkel, han havde hængende udenfor paa Muren og anskaffede en Kanariefugl istedet. Fra dette Øjeblik af begynder den anden Periode i den Grejersen-Nærumske Familieudviklings Historie, en Periode, som med eet Slag fører os ind i Krigerlivets Tummel og Besværligheder.

ærum var ikke alene bleven Borger i Staden, han var ogsaa bleven Medlem af „Borgerne"; det vil sige, han var traadt ind i Borgervæbningen, en Milits, som i hine glorværdige Dage spillede en ganske anden Rolle end nutildags, hvor den væsentligt kun synes at være til for at vise, hvorledes en Borgervæbning ikke skal være indrettet. Men dengang, hvilket Liv, hvilket Røre, hvilken krigerisk Aand rørte sig ikke i Korpset? Vi skulle ikke omtale disse taktiske Bevægelser paa Fælleden, som bidrog til at bringe en saa mægtig Forvirring i disse Pampasslletters Drøvtyggere, at de enten forvildede sig langt ud ad Strandvejen, eller ogsaa i Spidsen for Korpset drog ind ad Nørreport, sekunderende Regimentsmusikens højtidelige Toner og bringende Forvirring i Alt, undtagen i Rækkerne, lige til Hesten paa Kongens Nytorv. Heller ikke skulle vi dvæle ved Uniformen. Det er med et

smerteligt Suk, at vi mindes disse hvide Unævnelige, som bare saa tydelige Spor af Fjendens Kugler og Fælledens yppige Plantevæxt, disse uforlignelige, rødmussede Svalehaler med de blaa Rabatter, og endeligt denne mærkværdige Chakot, hvis Baadeform med den mægtige Pompon til Mast alene var nok til at slaa Fjenderne med Rædsel. Dog, vi skulle ikke dvæle ved disse stolte Minder af en svunden Tids forsvundne Storhed; vi skulle blot notere, at Grejersen Nærum, lig Bonaparte og andre af Aarhundredets store Feltherrer, var indtraadt i et Korps, der aabnede alle Krigerhæderens Muligheder for ham. Han bar, som en fransk Forfatter saa aandrigt har sagt, Marskalstaven i sit Tornyster, og i sine ærgjerrige Drømme længtes han stundom efter et nyt Bombardement for at vise, at det ikke var Livjægerne alene, som formaaede at forsvare Classens Have.

Det nytter nemlig ikke at skjule det. Grejersen nærede ikke alene et dybtfølt Had til Englænderne, som havde bombarderet Byen, men ogsaa til Livjægerne, som havde forsvaret den. Det kunde maaske i første Øjeblik synes vanskeligt at forene disse to Modsætninger; men naar man, som vi, var noget dybere inde i Peder Hvitfeldtsstrædes Mysterier, vilde man der finde tilstrækkelige Motiver, som retfærdiggjorde den glødende Forbitrelse, som Grejersen Nærum havde fattet for „de grønne Springfyre", hvormed han betegnede denne Del af Kjøbenhavns Borgervæbning.

For Enden af Strædet boede nemlig Urtekræmmer Sivertsen, en af de mest kapriciøse og nederdrægtige Skabninger, som Vor Herre i en længere Aarrække havde frembragt. Ikke alene kjendte han Historien med Lærkerne, som Nærum paa sin Hædersdag havde været saa uforsigtig at kjøbe hos ham; men, hvad der var meget værre, han havde ikke den ringeste Respekt for Dannebrogsmanden, ja, det var endog hændet, at Sivertsen med begge sine Drenge havde stillet sig op i Butiksdøren, naar Nærum vandrede ud med sin bedre Halvdel, og at de da i Kompagni havde frembragt en Række Slag og Triller, som paa en irriterende Maade skulde minde om den Fugl, som Nærum hadede mere end Pesten. Endnu værre blev Forholdet, da Sivertsen ved en Række Kneb og Underfundigheder, som vi holde det under vor Værdighed at omtale, avancerede til Lieutenant i Korpset, og saaledes paa en haandgribelig Maade blev stillet over Dannebrogsmanden; men allerværst blev det dog ved følgende fatale Begivenhed, som i Begyndelsen truede med aldeles at spektralanalysere den Nærumske Glorie, medens den i

Virkeligheden kun skulde bidrage til at lade den udstraale et forøget Patentlys.

En Morgen — Nærum har i sine efterladte Papirer udtrykkeligt bemærket, at det var Tamperdag — laa vor Helt med begge Albuerne i Vinduet og stirrede dybsindigt ud i Rendestenen, hvor en død Vandrotte afgav et sørgeligt Exempel paa det jordiske Livs Forgængelighed. Greben af underlige Tanker vandrede hans Blik lige over til Gjenboens Kjælder, hvor to Mursvende vare ifærd med en for Nærum aldeles uforstaaelig Idræt, som bestod i først at lette Kjældervinduerne af, for derpaa med nogle mærkelige Redskaber at bryde store Huller i Muren. Nærum lettede Brillerne af sin Næse og brød saa sit Hoved med det for Fremtoningen dybest Tilgrundliggende; men da dette ikke hjalp, kaldte han Reserven, det vil sige sin Kone, til Hjælp. Heller ikke Madam Grejersen kunde, ganske imod Sædvane, løse det Gaadefulde ved Fænomenet, og saaledes blev der ikke andet tilbage end at sende „Peter" — Grejersen var nemlig avanceret til at holde Dreng — over for at erfare de skjulte Planer, som bevægede en Husejer til at slaa sin Kjælder i Stykker. Peter kom tilbage med et forvirret Ansigt og med den ubegribelige Besked, at der skulde indrettes „en Viktualiehandel". En Viktualiehandel? Hvad var en Viktualiehandel? — Nutildags behøver man ikke at spørge derom; men dengang var Ordet nyt, og Nærum havde intet Konversationslexikon. Men der var Noget i disse dumpe Hammerslag, som forfærdede ham og fyldte hans Sind med en Uro, han ikke selv kunde forklare sig. Tilsidst blev det ham for galt. Han greb sin nye Paraply, satte sin gamle Hat ovenpaa den hvide Bomuldsnathue og trak Frakken med Dannebrogskorset over den blaastribede islandske Nattrøje. Derpaa styrede han med Holger Danske-Skridt ned ad Strædet, tæt forbi Urtekræmmer Sivertsen, ligegyldig om denne vilde „slaa" eller ikke.

To Timer efter kom Nærum hjem. Det var med en smertelig Stønnen, at han sank ned i den brede, udpolstrede Lænestol, som ellers havde fostret hans kjæreste Drømme, og her blev han siddende lige indtil hans Livsledsagerinde kom ind for at meddele ham, at han skulde have Frikadeller med botfeltske Roer til Middag.

Disse Ord, som ellers altid havde været i Besiddelse af en magisk Klang, forfejlede dennegang aldeles deres Virkning. Ja, saavidt vi tør stole paa Peters Referat, svarede Grejersen endogsaa i en mat Tone, at det ikke længere var Tider at spise

Frikadeller i, og endte med at forklare, at han hos Studenten oppe paa Kvisten havde faaet at vide, hvad en Viktualiehandel var.

„Hvad er det da?“ spurgte Madam Nærum med et bistert Blik over til Murhullerne, hvorfra Kalkstøvet og Murgruset føg ud, som fra Skydeskaarene paa en fjendtlig Skanse.

„Hvad det er?“ gjentog Nærum med grædende Stemme. „Det er noget fransk Vindbeutleri, der betyder det Samme, som en Spækhøkerhandel. Jeg faaer „en Riv'a“ siger Studenten. Det er Urtekræmmer Sivertsen, der etablerer sin Broder som Spækhøker. Gid Fanden havde ham!“

Og Grejersen Nærum havde Ret i at udstøde dette lidet poetiske Udraab. Han fik virkelig en Rival, som Studenten havde sagt, og „Riva'en“ kom ganske af sig selv kort Tid efter. Ikke alene anskaffede den nedrige Sivertsen Ruder af Spejlglas; men han havde ogsaa den Frækhed, at oplyse sin Butik med argandske Lamper og var derved istand til om Aftenen at indhylle sig og sine Skinker i en Straaleglorie, som paa det Fuldstændigste oplyste den Grejersenske Kjælders Skyggesider. Dertil var han Ejer af et kemisk Fyrtøj, som han med en til Nederdrægtighed grænsende Malice havde opstillet paa Disken, for at Kunderne kunde tænde deres Cigarer. Endvidere var han første Opfinder af den for al reel Høkerhandel ødelæggende Ustik, at give Pigerne et Æg paa Snesen i Tilgift, ligesom han ikke undsaae sig for, ved Nytaarstide at stikke Enhver, som havde handlet hos ham hele Aaret rundt, en Daler paa Næven. Samtidigt dermed forskrev han sine Varer direkte fra Landet, medens Nærum nu en Gang for alle var vant til at hente dem paa Kultorvet, og endeligt stod han, hvad der maaske ærgrede Grejersen allermest, ikke alene i sin Butik, men ogsaa i Livjægerne med Udsigt til at avancere til Lieutenant.

Saaledes stod Sagerne omtrent et Aar, og aldrig var Tiden gaaet saa tungt og trangt for Grejersen Nærum, som i disse tre hundrede og fem og tresindstyve Dage. Skridt for Skridt var det gaaet tilbage med Søgningen i den forhen saa blomstrende Kjælder, og om Grejersens blomstrende Kinder havde der lagt sig et let Skær af Melankoli, som forresten klædte ham godt, men som var meget dyrt at vedligeholde i Længden. Endeligt fattede han en Dag en fortvivlet Beslutning. Han

gik lige over til sin Rival og tilbød ham i en resigneret Tone fem hundrede Daler, Frugten af mange Aars Anstrengelse og Sparsommelighed, hvis han vilde søge en anden Gade eller for Fremtiden handle med sine Kunder paa samme Vilkaar, som Grejersen. Sivertsen svarede hertil med en Bemærkning om, at saavel i Krig som i Fred maatte det altid være den Svageste, som fortrak, hvilket irriterede Grejersen i den Grad, at han lod nogle ikke uforstaaelige Vink falde om, at han paa Holmen havde en Svoger, der hed Morten, og som var i Besiddelse af nogle ganske mærkværdige Legemskræfter. Hertil var Sivertsen uforskammet nok til at bemærke, at han som ugift vel endnu ingen Svoger havde, men at det skulde være ham særdeles kjært, naar han engang ved passende Lejlighed traf sammen i Enrum med sin højt ærede Modstander, da at give ham „en Dragt", som nok skulde blive siddende, selv om han endnu engang skulde være saa heldig at plumpe i Vandet ovenpaa en kongelig Page. Hermed var Krigen erklæret. Grejersen Nærum og Sivertsen & Komp. stode fra nu af som Modstandere paa Liv og Død. Katastrofen maatte blive frygtelig!

Det led henad Efteraaret. August med sine varme skyfri Dage var allerede til Ende, Høsten var forbi, og stubbede Marker vidnede overalt om, at der ikke var mere at bjerge i Lade. Paa denne Tid af Aaret faa, selv i vore Dage, Militairpersoner en underlig Sygdom i Kroppen. Den bestaaer i at faa et bestemt Antal Mennesker stillede op i bestemte Rækker, for med meget bestemte Skridt at marschere mod et bestemt Maal, hvor der findes en Fjende, som i Reglen er ubestemt. Imidlertid lader man dog, som om han gjorde særdeles meget Ondt og var i høj Grad farlig. Man kjører frem med Kanoner, rider op med Husarer, tramper ned med Dragoner og affyrer i det Hele taget saa mange Skud, at Raabukkene og Krondyrene sætte en rød Streg i deres Almanak paa en Dag, der af dem betragtes som værre end en Jagtdag. Naar man saa endelig har skudt, trommet, blæst, manøvreret, marscheret og kjørt Fjenden op i en Krog, hvor han hverken kan holde sig eller findes, erklærer man Slaget for endt og komplimenterer hinanden for den udmærkede Holdning, som Tropperne have udvist. Derpaa stiller man sig selv i en lang Linie, lader den Overstkommanderende eller ogsaa Majestæten ride langsomt ned foran Fronten paa en hvid Hest, slaaende ud med Haanden og gjentagende disse Ord: „Børn! jeg er fornøjet med Eder! Naar Fjenden engang staaer for Landets Grænse, skal" — — — Resten høres ikke. Den bortdøer i

de almindelige Jubelraab, hvorpaa der svinges ud og med ligesaa bestemte Skridt marscheres tilbage for at nyde Fredens Hvile indenfor Fæstningens Porte. Alt dette kaldtes en Høstmanøvre og var til særdeles Opbyggelse ikke alene for Landets Sønner og Stadens Døtre, men ogsaa for alle de Landmænd, som fik deres Marker trampede til, deres Hegn revne ned, og deres Heste kulrede for Resten af Efteraaret.

Vi træffe altsaa Grejersen lig en anden Achilles ifærd med at iføre sig sin glimrende Rustning. Peter har omhyggeligt børstet Støvletterne, og Mutter seet efter, at de unævnelige Hvide ere uden Plet og Lyde. Selv har han med en determineret Mine spændt Sabelgehænget fast om den ingenlunde smækre Midie, og endnu engang eftertalt Patronerne for at overbevise sig om, at ikke den uforbederlige Peter har knebet et Par Stykker for at foranstalte et extra Fyrværkeri, medens han er borte. Nu griber han med en udfordrende Mine den vældige Muskedonner, prøver endnu engang, om Flintestenen slaaer behørigt an, og efter at have forvisset sig om, at ingen Fjende vil undgaa disse dødbringende Skud, sætter han Borgerhjelmen med den vajende Fjerbusk paa sin dannebrogsmandige Isse, idet han synker lidt ned i Knæene for at ikke den vældige Pompon skal støde mod de under Loftet hængende Flæskesider. I dette Øjeblik er han ligefrem stor, og faldt der nu en engelsk Bombe ude i Gaden, vilde han uden Betænkning gaa ud og skrue Brandrøret af, for at bruge det til Mundbid paa sin Pibe.

Madam Nærum synes at føle den Krigeraand, der ligesom en Glorie straaler ud fra Grejersens hele Personlighed; thi hun tilkaster ham et meget sigende Blik og hvisker ømt: „Har Du Pandekagerne, Fatter?“ — hvilket faaer Nærum til i en distrait Tone at bemærke: „De ligger i Baglommen.“

„Men Syltetøjet, Fatter! Hvor skal vi gjøre af det? Jeg har en yndig Krukke Kirsebær-Marmelade, og hvad er Pandekager uden Kirsebær?“

Grejersen synes at føle det Sande i denne Bemærkning; thi hans Blik antager et dybsindigt Udtryk, idet han henkaster: „Flasken ligger i den anden Baglomme, og Smørrebrødet har jeg i Tornyfiret. Hvor Pokker skal vi gjøre af Marmeladen?“

Da farer en af disse lynsnare Ideer, som det kun er givet Kvinderne af føde, gjennem Madam Grejersens Hoved. Hun aftager Chakoten, snører dens indvendige Læderbeklædning op, binder et Blæreskind om Marmeladekrukken, og Værket er

fuldbragt. Fem Minutter efter støder Grejersen pustende til sine Vaabenfæller paa Allarmpladsen.

Slaget er endt. Paa den uhyre Valplads, hvor den rødmende Sol under sin blodige Nedgang endnu svagt belyser de vildt henhvirvlende Støvskyer, som en flygtende Eskadron Heste og et Par Bataillonер Køer sætter i Bevægelse, ligge Borgervæbningens ædle Sønner henstrakte i maleriske Grupper, medens Mødre og Sønner beundre de slanke Geværpyramider, paa hvis blanke Bajonetter Solen endnu trykker et luende Afskedskys. Dagen har været varm i Ordets egentlige Forstand, og det endnu rygende Vibenshus, hvor Staben indtager en let Forfriskning, vidner med sine knuste Hegn og tiltrampede Grønsvær tilstrækkeligt om Kampens Bedrifter. Grejersen har faaet Bugt ikke alene med det, men ogsaa med Smørrebrødet, og er just ifærd med at give sig i Lag med den ædlere Del af sin Furage, da en Ordonnantsofficeer sprænger forbi Grupperne, idet han, svingende sin Sabel, forsvinder paa den anden Side af Hegnet. Et Øjeblik efter hvirvle Trommerne til Hornenes Klang. Allarmsignalet lyder, Grupperne løse sig og der formeres Bataillon, idet Enhver med forbavset Blik stirrer paa sin Sidemand for at erfare, hvad dette pludselige Opbrud har at sige. Man bliver ikke længe i Uvished derom; thi et Øjeblik efter galopperer den Overstkommanderende frem foran Rækkerne, idet han med en af Bevægelse rystende Stemme udraaber: „Kamerater! Hs. Maj. har udtalt, at han føler sig tilfreds med Eder! Som et synligt Tegn paa Allerhøjstsammes Tilfredshed, har det behaget Hs. Majestæt allernaadigst at bifalde, at Vibenshus stormes endnu en Gang. Fremad! For Konge og Fædreland!"

Et stormende Hurraraab, som ikke syntes at ville tage nogen Ende, forkyndte, hvorledes de brave Borgere opfattede denne kongelige Naade. Selv Grejersen raabte, skjøndt han havde betydeligt Værk over Lænderne, sit Hurra med en saadan glødende Kampbegejstring, at Marmeladekrukken svimlede derved; men med den Aandsnærværelse, som altid er givet den sande Krigер, fik han i en Fart Hageremmen spændt fastere, og nu gik det gjennem Tykt og Tyndt, gjennem Mudder og Støv, frem mod det Maal, hvor Grejersen skulde mødes med sin Skæbne.

Man havde ikke marscheret ret langt, før man opdagede, at det var Livjægerne, som holdt det stærke Fort besat. Dæk-

kede af Gjærder og Grøftevolde, saae man kun Løbene af deres blanke Riffelpiber glimte i Sollyset, og ligesom Stormkolonnen svingede op foran Fæstningens Front, aabnedes der en Ild fra Havegjærderne, fra Træernes Toppe og fra Bygningens Vinduer, som man med et mildt Udtryk maatte betegne som morderisk. Alligevel vaklede den brave Kolonne ikke et Øieblik. Trods, at den under Krigens sædvanlige Gang vilde være bleven liggende paa Pletten, stormede den dog med et heroisk Raseri frem over den ubedækkede Vej for med et sandt Løvemod at sætte over de Hegn og Stakitter, som adskilte den fra Fjenden. Her havde Grejersen et Uheld, som under andre Forhold vilde være kommet ham dyrt til at staa, men som nu kun bidrog til at sætte ham i en pikant Situation, der endydermere forherligede hans Krigerhæder. Idet han nemlig ikke uden noget Besvær satte over Havegjærdet, tog en fremspringende Lægte fat i de hvide Unævnelige, og da han, for at redde disse, kastede Benet frem med altfor vidt dreven Energi, blev han siddende, fastklemt mellem Stakittets fremstaaende Spidser. Trods denne usikre Stilling, og trods det sikre Maal, som han derved afgav for Fjendens Skud, vedblev han dog at lade og fyre med en til Dødsforagt grænsende Ihærdighed, indtil han endeligt hørte et Ratsch, og i samme Øieblik følte sig befriet ikke blot for Lægten, men ogsaa for sine Skjøder, og den Del af Uniformen, der laa indenfor disse. Saavel hans Tapperhed, som hans medfødte Blufærdighedsfølelse drev ham til med et Par rasende Spring at sætte tværs over Gaardspladsen og lige ind ad det Vindue, der stod aabent i Stueetagen. Men hvilket Syn mødte ikke her hans af patriotisk Iver glødende Blikke? Der stod lige foran ham i sin flunkende nye Uniform hans Rival, hans Dødsfjende, kort sagt — Spækhøker Sivertsen med Spejlglasvinduerne og det over hele Strædet berømte kemiske Fyrtøj. Alt hvad Grejersen havde lidt og døjet i det sidst forløbne Aar dukkede i dette Øieblik frem i hans hævntørstende Sjæl som sorte Snoge fra Mosedybets giftige Vande. Han følte i dette Øieblik, at han var i Krig, at han havde en personlig Fjende foran sig, at denne havde truet hans Liv, hans Existens, hans Kjælder. Han huskede paa, at Sivertsen havde lovet ham „en Dragt", naar de traf sammen i Enrum, og nu, da hans egen Dragt var saa sørgelig endevendt, forekom det ham som mere end en Haan, da Sivertsen først med en ironisk Mine præsenterede for ham og dernæst i en overlegen Tone spurgte, om han ønskede at faa sine Buxer lappede.

I dette Øjeblik var det, som om Grejersen saae noget Rødt dryppe ned fra sit Ansigt. Han fik en uimodstaaelig Lyst til at se Blod, til at skue denne sit Livs Modstander knust foran sine Fødder. Uden at vide, hvad han gjorde, lagde han an saa nær, at Musketløbet næsten berørte hans Modstanders Næse. Men ak! Han havde glemt en lille Omstændighed — at lade, og det var kun nogle høist uskadelige Flintestensgnister, som Aftrækkeren fremkaldte. I det næste Øjeblik var Sivertsen traadt tre Skridt tilbage. Han var ligbleg, og inden Grejersen klart kunde opfange de betydningsfulde Ord: „Din forbandede Æsel!" hævede Riffelkolben sig ivejret og faldt med hele sin knusende Vægt ned i Grejersens Chakot saa eftertrykkeligt, at denne blev ligesaa flad, som de Pandekager, han ikke længere havde i Baglommen. Hvad der videre foregik, er endnu til Dato en dunkel Gaade for den Grejersenske Bevidsthed. Han følte kun, at Lyset udslukkedes omkring ham, at Blodet styrtede ned over hans Ansigt, oa med det kvalte Udraab: „Aa, Herre Jeh! Jeg dør!" styrtede han om i de Slagnes og Faldnes Rækker.

Da Grejersen kom til sig selv, forekom det ham, at det var Stjerneskin, og at han hørte Livjægernes Honneurmarsch. Han lukkede Øjnene, og da Stjernerne vedblev at tindre, blev det ham først klart, at det maatte være Noget, der endnu gnistrede for hans Øjne, hvorimod Livjægernes Honneurmarsch hidrørte fra Korpset, som han i det Fjerne saae trække hjem over Fælleden. Han samlede det Forbigangne i sin Erindring og bestræbte at klare for sig selv, om han virkelig havde skudt Sivertsen, og da han endelig kom til det Resultat, at han havde faaet paa Hovedet, fordi han ikke havde skudt ham, paakom der ham den samme salige Fornemmelse, som naar man vaagner op af en ond Drøm, hvori man synes at have myrdet et Menneske. Nærum lænede atter Hovedet tilbage og syntes, at han laa ganske godt opad det bløde Grøftedige; kun var det ham umuligt at rejse sig, thi ved den ringeste Bevægelse dansede Stjernerne atter foran hans Øjne, og samtidigt dermed knasede det i Chakoten, medens Strømme af purpurrødt Blod vædede hans Ansigt. „Han har slaaet mig til Marmelade, det Afskum!" jamrede Grejersen og forsøgte lempelig at løfte op i Chakoten, hvorunder Blodet væltede frem; men ved denne Bevægelse paakom der ham nogle saa skærende Smerter, at han segnede hen i en ny Døs, idet han stønnede: „Ja, det er knust Altsammen!"

Lidt efter vaagnede han derved, at Nogen tog ham under

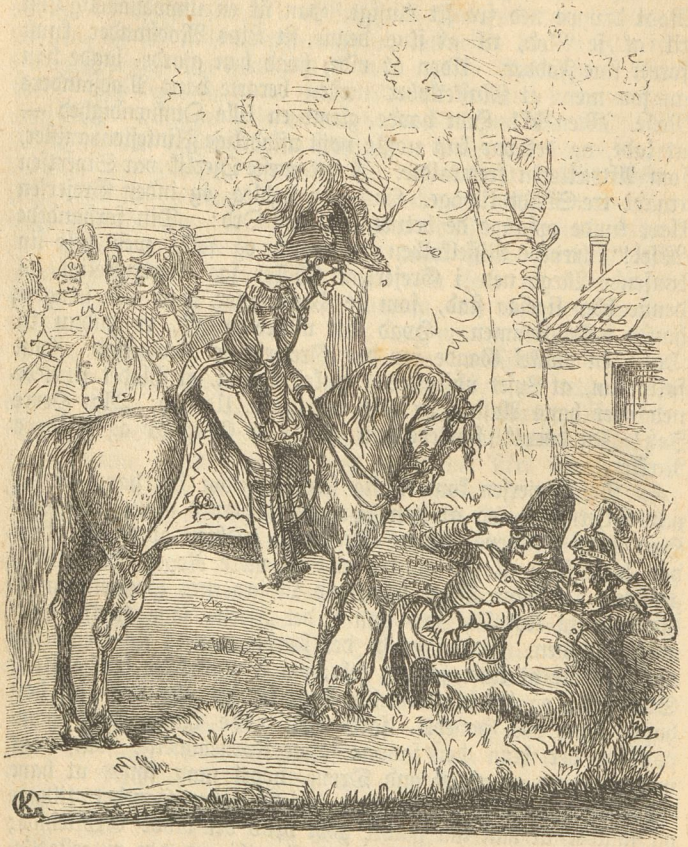

Armen. Han slog Øjnene op, og vilde næppe tro sine egne Sanser. Foran ham holdt paa en hvid Hest en lille mager Mand med en uhyre, trekantet Hat paa Hovedet, og ved Grejersens Side knælede Korpslægen, idet han følte hans Puls.

„Er den Mand haardt saaret?“ spurgte den lille Mand med en Stemme, hvori Grejersen øjeblikkeligt gjenkjendte Kongens.

„Knust Deres Majestæt!“ stønnede Grejersen med svag Stemme.

„Et Kolbeslag i Hovedet, Deres Majestæt, saavidt jeg kan skjønne," sagde Lægen meget alvorlig. „Splintret Brud af Hjernekassen, og Blødningen meget betydelig. Et alvorligt Tilfælde, Deres Majestæt, saavidt jeg kan skjønne."

Det gøs i Grejersen ved disse Ord, og han sagde allerede paa Forhaand Farvel til Kathrine, til Børnene og til Kjælderen. Men endnu mere gøs han, da han saae den lille Mand bøje sig langt ud over Hesten og betragte ham med et gjennemborende Blik, idet han udbrød: „Hvad? Er det ikke den samme Mand, som for et Aar siden reddede en af vore Pager paa Holmen."

„Jo, det veed Gud, det er, Deres Majestæt!" jamrede Grejersen og foldede Hænderne over Maven. „Jeg skal aldrig mere — —"

Til hvilken Grad Grejersen her kunde have forløbet sig, er ikke let at sige. Maaske vilde han paa sit Dødsleje give en fuldstændig Tilstaaelse saavel om Lærkerne, som om Sivertsen og Marmeladekrukken; men Kongen gav ham ikke Tid dertil.

„Vel, vel!" udbrød han, idet han slog ud med Haanden og kastede sin Hest omkring. „Lad der i alle Maader blive sørget godt for den Mand, der ligger. Vi skulle have ham i vor Erindring."

Med disse Ord sprængte Kongen affted til sin ventende Stab, og Grejersen Nærum følte sig saa overvældet af kongelig Bevaagenhed, at han hensank i en ny Besvimelse, under hvilken man fik hentet en Vogn, hvori han lempelig bragtes paa Hospitalet.

Nu er der Nogle, som ville paastaa, at den gode, gammeldags Borgerchakot havde taget den væsentligste Del af Stødet, og at den Hjerneryslelse, som tilførtes Protokollen, var overmaade svag. Ligeledes have onde Tunger havt travlt med at udbrede det for en kjøbenhavnsk Borger høyst ærekrænkende Rygte, at Bensplinterne ikke stod i nogensomhelst Forbindelse med Grejersens Hjernekasse, men derimod havde en foruroligende Lighed med Fajance, eller, som Nogle have sagt, Skaar af engelsk Lertøj. En Attest fra Oldermanden for det samlede kjøbenhavnske Fajance- og Porcellainshandlerlav udtaler sig vel ikke udtrykkeligt for Bensplinter, men gjør ved hele sin svævende og ubestemte Form det høyst usandsynligt, at det, som man forefandt i Grejersen Nærums blodige Chakot, skulde staa i Forbindelse med Sten- eller andet Tøj. Ganske bestemt

bør vi derimod afvise den lave Insinuation, at den voldsomme Blødning skulde alene hidrøre fra Kirsebær-Marmelade; thi Grejersen laa i hele sex Uger paa Hospitalet, og da han endeligt kom hjem, frembød hans Hovedbund saa umiskjendelige Furer paa kryds og tværs, at man skulde tro, at hans bedre Halvdel havde havt den under Behandling.

En solvarm September Eftermiddag stillede Korpset atter, og under Trommernes hvirvlende Bulder gik det med faste Skridt paany ud mod den verdenshistoriske Østerfælled. Bataillonerne opstilledes i Linie til Parade. Korpschefen, fulgt af sin glimrende Stab, red langsomt ned foran Rækkerne, og over hans alvorlige Ansigt hvilede der et Udtryk af denne Følelse, som fik Napoleon til at udbryde: „Husker paa, at Aartusinder skuer ned paa Eder fra disse Pyramider!"

Endelig standsede han sin Hest lige ud for Grejersen, og idet han vinkede med Haanden, hørte man Trommerne buldre langs med hele Linien. Grejersen fik en Fornemmelse af Stivkrampe, og rettede sig med Geværet paa Skulderen saa strunk som en Tinsoldat. Knapt vare de sidste Hvirvlers hendøende Ekko forsvundne bag Vibenshus, før Nærum fik Ordre til at træde frem foran Geleddet, et Bud, som han kun adlød med Besvær og ligesom i Drømme. Næppe var han traadt frem, før Chefen oprullede et Papir, som hans Ordonnants havde rakt ham, og med høj Røst oplæste:

„Ifølge Hans Majestæts allerhøjeste Befaling, udnævnes herved Menig Lars Grejersen Nærum til Underofficer i Kjøbenhavns Borgervæbning!"

Atter hvirvlede Trommerne, Grejersen vidste selv ikke hvorfor, og atter oplæste den Overstkommanderende med høj Røst:

„Ifølge Hans Majestæts allerhøjeste Befaling, udnævnes herved Underofficer Lars Grejersen Nærum til Sekondlieutenant i Kjøbenhavns Borgervæbning!"

Det gav et Chok i den ærlige, skikkelige Nærum, som gik over til et svagt Anfald af forstenet Epilepsi, da Trommerne tredie Gang buldrede løs ned ad Linien, og den Overstkommanderende for sidste Gang oplod sin Røst saaledes:

„Ifølge Hans Majestæts allerhøjeste Befaling, udnævnes Sekondlieutenant Lars Grejersen Nærum til Premierlieutenant i Kjøbenhavns Borgervæbning med særlig Paaskjønnelse af den

Iver og Nidkjærhed han har lagt for Dagen i Korpsets Tjeneste under den sidst stedfundne Høstmanøvre."

Jublende Hurraraab og klingende Fanfarer afsluttede denne Udnævnelse, som „Berlingeren" fra de Dage med Rette kalder en af de skjønneste Triumfer, som Korpset havde fejret, og i en Tilstand af besvimet Forskrækkelse og hædersbetynget Ydmyghed førtes Grejersen tilbage i sine Kameraters Rækker, for otte Dage derefter at gjense dem med Epauletter og trekantet Hat.

Vi skulle ikke forsøge at beskrive Madam Nærums Henrykkelse, da hun om Aftenen modtog sin hjemvendende Helt og Ægtefælle. Derimod kunde der vel være Anledning til at udmale Ægteparrets Forbavselse, da de den følgende Morgen tittede ud gjennem de beskedne Kjældervinduers blanktpolerede Glasruder. „Hvor Satan er Sivertsens Vinduer?" udbrød Grejersen, idet han gned sine Øjne og stirrede over Gaden med samme Udtryk som Sultan Soliman, der ikke kunde finde Aladdins Palads. Ja, hvor vare de? — Den mægtige Troldmand, som man herhjemme kalder Nureddin-Skifteretten havde vel ikke flyttet Sivertsens Palads over til Afrika, da Sligt under vore smaa Forhold maa ansees som alt for bekosteligt. Den havde derfor nøjedes med at flytte Sivertsen til Hestemøllestræde og sætte forsvarlige Skodder for det blinkende Spejlglas. Fallit! — Det var en Begivenhed saa alvorlig, at selv Hr. og Madam Grejersen Nærum ofrede den nogle alvorlige Betragtninger.

Som en Følge af disse blev det paatænkte Lieutenantsgilde i Høkerforeningens Lokale afbestilt, og man nøjedes med et mindre i Kjælderen, hvortil selv Morten blev indbuden og fik den fornødne Syndsforladelse. Fra dette Øjeblik af behandlede han sin Svoger med al den Respekt, som tilkommer en virkelig Lieutenant og hans Frue. Faa Aar efter flyttede Grejersen op paa første Sal og antog Titelen Grosserer, samtidigt med, at den gamle, ærværdige Kjælder udvidedes og forskjønnedes med Jernsøjler og Spejlglas. Hvilket Omfang Grejersens Forretning antog efter Otte og Fyrre, skulle vi slet ikke vove at omtale. Det maa være nok at anføre, at han døde som en af Stadens mest ansete Handlende, just som han skulde udnævnes til Borgerrepræsentant. Hans ældste Søn overtog Firmaet under Navn af „Grejersen Nærum & Sønner", og er han ikke bleven Etatsraad, kan man være fuldstændigt overbeviist om, at han vil blive det.

Vilhelm Bergsøe.

I Havtaagen.

(Af Carl Andersen.)

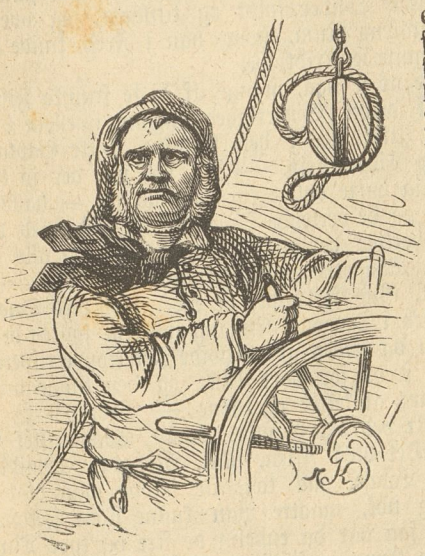

er var ikke Andet for, end at væbne sig med Taalmodighed og finde sig i Taagens Lumer. I fire og tyve Timer havde den Lov til at binde vor Damper, men klarede det ikke op, inden Døgnet var ude, saa at vi i den Tid kunde finde Vej imellem Skærene og vinde ind i Fjorden til den lille Handelsplads, var det vor Ret at vende Stavn og lade Fjord være Fjord. Altsaa Taalmodighed saalænge!

Vi laa under den sydostlige Kyst af Island, saa tæt indsvøbte af denne her saa hyppige sejge, uigjennemtrængelige Taage, der har sin Oprindelse fra de vældige Is- og Snemasser, som bedække Fjeldene paa denne Kant af Landet og som ingen Sommersol formaaer at smelte, at vi neppe kunde se et halvt Hundrede Alen fra os. Dampfløjten var i uafladelig Virksomhed for at advare de franske Fiskerskuder, hvoraf der vrimler i dette Farvand en stor Del af Aaret.

Disse idelige Signaler viste sig at være højst nødvendige; thi snart her, snart hist dukkede hvert Øjeblik noget underligt Uformelig-Stort frem, der saa strax efter tæt ved os forvandledes til en tungt lastet Skonnert eller Lignende, som laa og drev for braset Bredfok og ophalset Storsejl; Rælingen, der vendte mod os, tæt kantet med tjærede Sydvester og uldne Rødskjorter, hvis ene Ærme var i en stadig ensformig Bevægelse — op og ned, op og ned! — med Fiskesnøren; og bag

denne Række Vindskibelige Dækket saa opfyldt med Tønder til Opbevaring af Torsken og dens udtagne Lever, at Kaptajnen, der jo nok havde Ret til at „lure den lidt af", som det hedder i Sømandssproget, maatte prise sig lykkelig, om han fandt en eller anden af disse Tønder fyldt og tilslaaet, og ovenpaa samme en Kvadratalens Rum, hvor han i Fred kunde sidde og smøge af sin stumpede Kridtpibe.

Snurrige Fyre at se paa, mange af disse franske Fiskere! Men et Glimt af denne Snurrighed engang imellem i hele fire og tyve Timer, tilbragte i den klamme, tykke Havtaage, var dog lovlig knap Tidsfordriv. — Ja, saa var der jo Hvalerne, som vi idelig hørte boltre sig omkring os — havde vi blot kunnet se dem og de perlende Springvande, hvormed disse Havets Konger forherlige deres Optræden! — Og alle Søfuglene, Havsulerne, Maagerne og Edderfuglene! — Og — —

Nej, ærlig talt, Gud skal vide, at Tiden krøb med Sneglefjed, mens vi laa der i Taagen! Engang imellem syntes denne at ville skille sig; en og anden af de hvide Jøkeltoppe tilvenstre stak da et Øjeblik frem for vort Blik, og den tunge mørke Banke foran os syntes at lettes og lysne — Bedrag! I det næste Øjeblik var Alt ved det Gamle, Taage, Taage, slet ikke Andet end Taage. Det blev Aften, Nat, Morgen, Formiddag — endnu bestandig Taage, saa tæt, at havde man blot en Kniv, der var lang nok, maatte man kunne skære fjeldstore Huller i den. Men saa var da endelig de fire og tyve Timer forbi: vi kunde vende Kurs og fortsætte Rejsen!

Nu kom der Liv og Røre, nu fik vi travlt ombord. Kaptajnen — med sin Raaber i Haanden — og begge Styrmændene holdt Udkig fra Kommandobroen, og min Ven Johan stod ved Roret. Det er sandt, I veed jo ikke, hvem Johan var.

Det var en gammel Matros, godt over de Tres, sværlemmet, bredskuldret, med et rynket, vejrbidt Ansigt, et Par dybe, alvorlige Øjne og en lille Fure ved Munden, der, naar han blev tiltalt i Venlighed, viste sig at være et saa forunderlig velvilligt Smil, at jeg sjelden har set Mage dertil. Han gik altid stilfærdig omkring og passede sin Dont i Ro, og Ingen havde nødig at minde ham om hans Pligt; han vidste af sig selv, hvad han havde at gjøre. Men kom der haardt Vejr paa, med Storm og Søer, som, naar Damperen krængede, kunde naa Enden af Raaen, da var den gamle Matros paa sin Højde; thi hans vanlige Ro forlod ham heller ikke da et eneste Øjeblik, og der var en Sikkerhed og mandig Ligevægt over ham, som ingensinde lod sig kue af Elementernes Raseri

og som ikke undlod at meddele os Andre en vis Følelse af Tryghed, saa at man fandt sig i det Uundgaaelige i Fortrøstningen til, at ogsaa disse Ubehageligheder kun vare en Overgang og snart fik en Ende.

Nu stod han, som sagt, ved Roret, for der skulde passes godt paa, og han var den paalideligste Mand blandt hele Besætningen.

Der blev ringet, der blev fløjtet, der blev raabt i det Uendelige, mens Damperen søgte at klare sig ud af Taagen og kun anvendte saa megen Kraft, som den maatte have for at krybe bort — det var ikke ellevе Mil i Vagten det!

Jeg sad paa en Presenning, der var bredt over en Bunke Tovværk, i Nærheden af Johan, med hvem jeg tidt plejede at faa mig en lille gemytlig Passiar. Men af den blev der ikke Noget i Dag. Johan var tavs og havde andre Ting i Hovedet end at give mig Lektion i Sømandsvidenskab.

„Drej af til Syd-Sydøst! For Satan! Sover Du, Johan? Drej af!“ tordnede Kaptajnen fra Broen. „Vi har en Sejler foran os klos ind til Boven! — Dampen nede!“

„Om jeg sover?“ mumlede Johan i Skægget. „Det er første Gang i mange Tider, at min Kaptajn har havt nødig at spørge mig om den Ting, naar jeg først ordentlig var purret ud til Vagt.“

Jeg saae af Udtrykket i den Gamles Ansigt, at han følte sig dybt krænket over denne højst uforskyldte Tvivl om hans Aarvaagenhed.

At der forøvrigt havde været overhængende Fare for en Paasejling, saae vi nu; thi idet Damperen drejede af, gled en skiden, klodset sort Tingest af et Fiskerskib os saa tæt forbi, at jeg med Lethed havde kunnet hive en Ende Tov om Halsen paa hver af Rødskjorterne paa Dækket; jeg kunde tydelig skjelne Ansigtstrækkene, og jeg fik høre adskillige mindre høviske Bemærkninger om os i Anledning af det nys undgaaede Sammenstød, som lød saa meget ubehageligere for mit Øre, som de sendtes os i det platte selvlavede Blandingssprog, hvoraf de franske Fiskere betjene sig i disse Regioner, naar de pleje Samkvem med Landets Indbyggere. De mente sandsynligvis, at vi forstod dem bedst paa den Maade.

Det tog kortere Tid for vor Damper og det franske Fiskerskib at fjerne sig fra hinanden, end jeg har brugt til at fortælle derom, og dog var den tilstrækkelig til, at jeg i den kunde modtage et stygt og for stedse uudsletteligt Indtryk af dette Møde.

Jeg seer endnu den modbydelige Skikkelse der lige foran mig: et vildt strittende Skæg, rødt Ansigt med eet Øje og en Næse med et Knæk paa Midten, krum Ryg og den ene Skulder skydende sig op paa Siden af Hovedet — og saa hører jeg endnu tydelig denne hæse, plumpe Stemme, der skreg:

„Du styrer som en Mus i en Vandtønde, Du Klodrian der ved Roret! Det kan Du hente Atteſt paa hos Morten Fangel, naarsomhelst Du forlanger den."

Hans Kammerater, de andre Rødskjorter, hilste ham med en Latterſalve, nærmeſt vistnok fremkaldt af den hæslige Skabnings forvredne Miner og haanlige Haandtegn, men neppe af den noget tarvelige Vittig-

hed, han havde sendt os, da de jo vel ikke havde forstaaet det Mindste af den, eftersom den blev fremført i et Sprog, der bragte os den i dette Tilfælde mindre behagelige Nyhed, at vi blandt disse franske Fiskermænd havde en Landsmand i bemeldte Person, som endnu staaer for mig i al sin ovenfor antydede Hæslighed.

Men jeg glemmer heller ikke saa let Johan igjen!

Han var vel i dette Øjeblik forsaavidt inde i sin Gjerning, at han endnu havde begge Hænder paa Hjulet, men Ansigtet var vendt fra Kompashuset, og Øjnene stirrede i en Retning, der omtrent var modsat den, hvori Skibet skulde gaa, nemlig efter det i Taagen forsvindende Fiskerfkib. Han stod som forstenet ved Synet af et Gjenfærd, der pludselig havde aabenbaret sig for ham, for derpaa ligesaa pludselig at forsvinde. Det ellers saa milde Blik var stivt og hvast som en Kniv, som vilde det hugge sig igjennem Dunsterne og Tykningen, og en nervøs Trækning ved Mundvigen var det Eneste, der i dette Øjeblik gav Ansigtet Liv.

Men han blev vakt ved nok en Tordenhilsen fra Kommandobroen:

„Plager Fanden Dig i Dag, Johan? Nu er vi jo igjen ude af Kursen!"

Da var han atter ved sit Ror; sig selv bevidst igjen drejede han Hjulet, til Skibet lagde ret Kurs, og sikkert og let pilte dette nu afsted, saa at det inden mange Timers Forløb havde Taagen bagved sig og Klarhed foran Boven.

Men i gamle Johans Øjne kom der ingen Klarhed, hverken denne eller de nærmest paafølgende Dage.

Paa en længere Søreise er der utrolig Forslag i Tiden. Derfor hører en Extralur med til Afvexlingerne i Dagens Program, og en lang Nat, sovet bort i en god Køje, er da naturligvis en stor Herlighed — saa er man om Morgenen kommen saa meget videre, og man er sluppen saa nemt til det, især hvis Søen var rolig og Drømmeguden saa venlig at rulle sine kjønne Billeder op ved Ens Hovedgjærde. Altsaa „tidlig tilkøjs, sent op", er de Flestes Løsen. Med mig er det anderledes. Mig lokker den friske Morgenluft tidlig op af den kvalme Kahyt, og en Solopgang paa Havet er for mig noget saa Stort og Herligt, at jeg ikke med min gode Vilje bytter den bort mod den behageligste Morgensøvn. Jeg var derfor ikke længe om at komme i Klæderne, da jeg en Morgen vaagnede

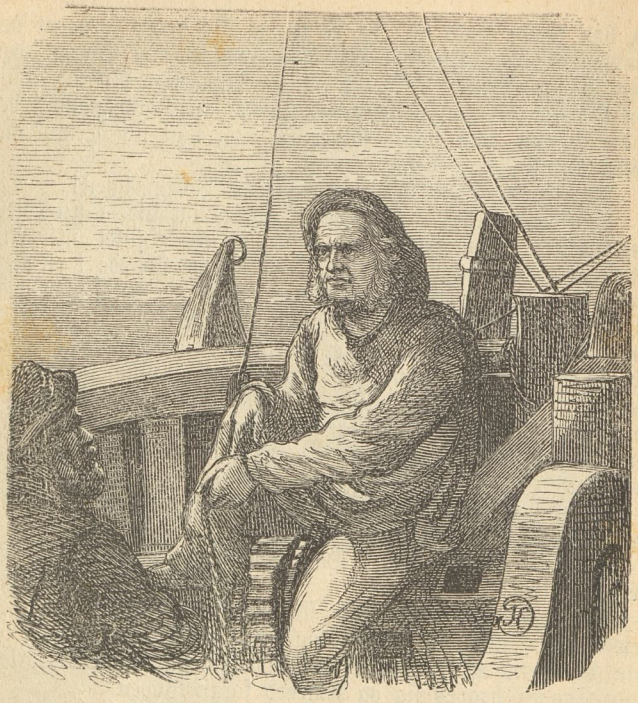

ved Daggry og af Søens Rislen tæt ved mit Øre og Lysningen igjennem den lille runde Siderude fornam, at det var stille og klart Vejr.

Det led mod Enden af „Hundevagten" — der var vel omtrent en Time til Solopgang — da jeg kom op paa Dækket. Det store Hav bredte sin glatte Flade, omhvælvet af en klar Himmel, rundt om mig, og en Sejler langt borte i Horisonten til Højre var den eneste Gjenstand, der i dette Øjeblik bragte mig en Hilsen fra Menneskelivet udenfor vort eget Skib. Ikke en Fugl saaes i Luften, ikke en Fisk kom op mod Havfladen, ingen anden Lyd hørtes end anden Styrmands Skridt paa Broen, hvor han holdt Udkig. Der var over det Hele udbredt denne ubeskrivelige, saa sært stemningsfulde Stilhed, som kun kan opleves paa det øde Hav i den aarle Morgentime, mens Kampen mellem Nat og Dag gaaer for sig.

Jeg gik forud i Skibet. Gamle Johan havde Vagt. Han

sad paa Spillet og syslede med noget Tovværk, som han spledsede sammen til en Varpetrosse. Han gjengjældte min Morgenhilsen med sædvanlig Hjertelighed, og lidt efter lidt kom der en Samtale i Gang imellem os, som — det laa vist i Luften! — tilsidst af sig selv gik over til en fuldstændig Fortrolighed. Jeg kan ikke i dette Øjeblik sige, hvorledes det gik til, men nok er det, vi kom tilsidst ind paa Mødet i Havtaagen og den Virkning, Synet af den uhyggelige Landsmand paa Fiskerskibet havde gjort paa ham.

Da fortalte den gamle Matros mig følgende Afsnit af sit Livs Historie:

„Jeg er født," begyndte Johan, „derovre paa Svendborgkanten og var den mellemste af tre Sønner, som vor Moder havde at forsørge med sine to Hænder, da hun var Enke, hvilket hun blev, da jeg var fire Aar gammel. Det var smaat med Fortjenesten for hende, Stakkelen, og derfor mente hun vel at gjøre en god Gjerning for sig og os Brødre, da hun giftede sig paany. Men der var liden Lykke ved den Ting, og Gud trøste hende i Himmerig for, hvad hun hernede maatte døje i sin anden Ægtestand! Der var knap Ransom paa Brød derhjemme, men der vankede desmere af Hug og Skænd af vor nye Fader, som han jo skulde hedde, saa langt jeg kan huske ham tilbage, og den lyseste Dag, jeg mindes i min Barndom, var den, da han i mit tiende Aar sendte mig ud blandt Fremmede for at tjene mit Brød. Min Moder græd, for hun syntes, at jeg var vel ung endnu til det Stykke Arbejde, men Vorherre velsignede de Taarer; thi han hørte mit barnlige Løfte, at det skulde blive de sidste Taarer, hun fældte for min Skyld, og jeg har fra den Stund af til den Dag i Dag paa en ærlig Maade søgt at komme igjennem Verden, har jeg end ikke drevet det til videre end til at sidde her og spledse en Ende Tov.

Tidlig stod min Hu til Søen, og naar jeg saae Skibene sejle forbi, fornam jeg en mægtig Længsel efter at følge dem ud i det Fjerne og lære fremmede Lande at kjende. Der kunde jeg tjene mange Penge, tænkte jeg, og saa siden komme tilbage og glæde min stakkels Moder. Ja, det gik da saa, at jeg en Dag fik min Lyst styret og tog Hyre med et engelsk Skib, hvorfra Skibsdrengen lige var løbet sin Vej. Kort og godt — jeg foer nu i flere Aar fra England paa de store Rejser, til Kina, Ostindien og andre Steder, og blev, naar jeg selv skal sige det, en Ulk, der altid havde let ved at faa god

Hyre, fordi jeg aldrig gjorde Knuder ombord og dertil forstod mine Ting saa nogenlunde.

Saa var det engang — jeg husker den Dag, som var det igaar, og sidste Maj var det dog fire og fyrretyve Aar siden — at vi laa ved London og havde losset en vældig Ladning The, som vi netop vare komne hjem med fra Kina i de sidste Dage af April. Kaptajnen var en ung, flink Mand, som var kommen af godt Folk og selv havde Part i Skibet. Han kunde godt lide mig, og skulde man lidt ud af det lige Kjølvand, for Exempel gaa et vanskeligt Ærinde eller fare varlig med en og anden Ting, saa var det gjerne mig, der fik Ordren til Sligt. Nu var det den Formiddag i Maj Maaned, at han kaldte mig ned i sin Kahyt og sagde til mig:

„I Dag skal vi To have os en fornøjelig Dag, Johan! Vi skal i Besøg paa Landet hos min gamle Moder og Søster. Tag disse Sager og bær dem i Land, men forsigtig, at vi kan bringe dem Presenterne hele i Huset."

Det var kostbare Sager af Elfenben og Sligt, og en god Del var der at bære paa, saa jeg tænkte ved mig selv: Skal Du slæbe langt paa dettehersens i denne Solvarme, saa bliver der nok Maade med Morskaben. Men det var da heller ikke Meningen, kan jeg tro. Nej, vi kom snart op i en dejlig Vogn og kjørte saa igjennem de utallige mylrende Gader. Solen skinnede paa Themsens Vande, paa Broerne og Skibene, paa St. Paul og alle Husene, saa Alting straalede for mit Øje. Men da vi saa endelig havde Kæmpebyen bag vor Ryg og kom ud i det Grønne, ja hvor var det da kjønt med alle de Marker og Enge, kransede af nysudsprungne Træer! Jeg maatte derved tænke paa Svendborgegnen paa saadan en smuk Solskinsdag.

Henad Middag holdt vi i Landsbyen — ja, De maa nu ikke tænke Dem en af vore Landsbyer, som de vare dengang, med skæve Huse, et skident Gadekjær og en Mødding midt paa Vejen, nej, paa det Lav! her var Alting pillet og pænt, som naar vi lige har spulet Dæk, Husene var pyntelige som smaa Slotte, og Blomster og Løv hang ud over de høje Havemure, som der nu altid skal til hos Engelskmanden, og det var for det meste rige Folks Landsteder, hvoraf dennehersens Landsby bestod. Vi holdt foran et af de kjønneste Huse med Vinløv op om Vinduer og Altan, og bleve modtagne af et hvidhaaret, gammelt Fruentimmer med sort Lin om Panden — for den Sags Skyld var hun da sortklædt fra Top til Taa, husker jeg — og en yngre Person. At dette var Kaptajnens Moder

og Søster, skjønnede jeg snart af Modtagelsen, han fik af dem. Det var klart, at de Tre holdt meget af hverandre, og denne gang var det over et Aar siden de sidst saaes, saa der faldt varme Hilsener imellem dem.

Jeg vilde nu læsse Sagerne af Vognen og bære dem ind, men den gamle Frue kaldte Pigen ud og bød hende hjælpe mig dermed. Med et Knix for Kaptajnen hoppede et ungt Kvindfolk med hvidt Hovedtøj, hvidt Forklæde og bare Arme ned af Trappen og stod hos mig.

Nu maa De vide, at der ikke i noget Land af dem, jeg kjender til, findes saa mange kjønne Fruentimmer, som i England; men jeg tør dog nok sige, at Mary, som hun stod der hos mig, neppe har havt sin Lige i Skjønhed og Venlighed og Alt, hvad Godt var!" —

Endogsaa i dette Øjeblik straalede gamle Johans Øine ved dette Minde fra hans unge Dage, og mens han talte om Mary, havde hans Stemme en ganske anden Klang end tidligere.

„Da vi kom ind i Huset med Sagerne, kunde jeg jo nok mærke, at Kaptajnen ikke havde talt ilde for mig, for den gamle Frue klappede mig paa Skulderen og sagde til Mary:

„Lad mig se, lille Mary, at Du sørger godt for Johan — saadan hedder Du jo, min Søn? — og se til at blive færdig med din Gjerning i god Tid, at Du siden kan føre ham om i Haven og Byen."

Hvilken Landlovs Dag dette var! Der var god Levemaade hos de Folk, Beef og Plumbudding, skyllet ned med skummende, klar Ale! Og ovenpaa dette — naa, hvor en Pibe smagte dernede i Haven! Der var Skygge under de tætte Træer, og Fuglesang og — hvad der var bedre end det Altsammen — Mary's muntre Latter! Den lod mig dog til Syvende og Sidst næsten glemme alt det Øvrige. Vi var allerede gode Venner deroppe i Køkkenet — vi simple Folk har altid lettere ved at finde Vej sammen end Folk af Deres Stand, skal jeg sige Dem — og nu! Timerne fløj afsted for os, mens Mary viste mig Havens Mærkværdigheder: de sære takkede Abetræer, de rødblomstrende Tulipantræer, Løngangene, Lysthuset og Hækken, de kunstige, konkylieftablede Høje, og hvad der ellers var at undres over.

Og siden vandrede vi sammen forbi Marker og Enge igjennem Alleer af høje, bredkronede Elmetræer — jeg seer det saa tydelig Altsammen, at jeg troer, jeg selv den Dag i Dag skulde kunne finde mig tilrette der paa Stedet — og dog har jeg aldrig været der siden den Eftermiddag, Mary og jeg stod ved Foden af Kirketaarnet.

Hun havde ført mig did sidst for at ende med denne Egnens fornemste Mærkværdighed. Det var et svært, firkantet Taarn, hvis røde Ydermure for største Delen skjultes af en gammel Vedbend, der var saa bred og tæt, at den paa Grund af sin Sjeldenhed var kjendt og omtalt i mange Miles Omkreds, fortalte hun.

Net som vi standsede ved dette Taarn, gik Solen ned og lagde sin røde Glans over den stille Egn, hvori Mary var den smukkeste Blomst, mens en Nattergal i det Samme slog i Elmetræets Krone bag Kirken. Det var den første Nattergal, jeg hørte, siden jeg gik derhjemme ved Svendborg som Dreng, og saa kom det saadan af sig selv, at jeg stod med Mary's Haand i min og trykkede et Kys paa hendes Mund — hun blev vel lidt rødere i Kinden derved, men dog ikke vred over min Dristighed. Det Eneste, hun sagde, var:

„Nu maa jeg skynde mig hjem, at jeg kan faa Thebordet i Stand, inden I skal afsted."

Da vi skiltes om Aftenen, hvifkede jeg hende i Øret:

„Jeg kommer engang og henter Dig til Kone, Mary!"

Det forekom mig, at jeg fik et godt Svar i det Haandtryk, hvormed hun sagde mig Farvel, da jeg skulde op paa Sædet hos Kusken for at kjøre tilbage til Skibet." —

Her holdt Johan inde i sin Fortælling. Han bukkede sig, som om han søgte efter Noget paa Dækket; men jeg mærkede da nok, at der i Førstningen var en fugtig Glans i den Gamles Øjne, og at det tog Tid for ham at samle sig igjen, inden han fortsatte saaledes:

„Et Par Uger derefter var vi allerede i travl Færd med at tage ny Ladning ind til Ostindien. Strengt Arbejde fra Morgen tidlig til Aften silde, men det gik mig let fra Haanden, for jeg havde Mary i Hjertet og Sang paa Læben. Jeg

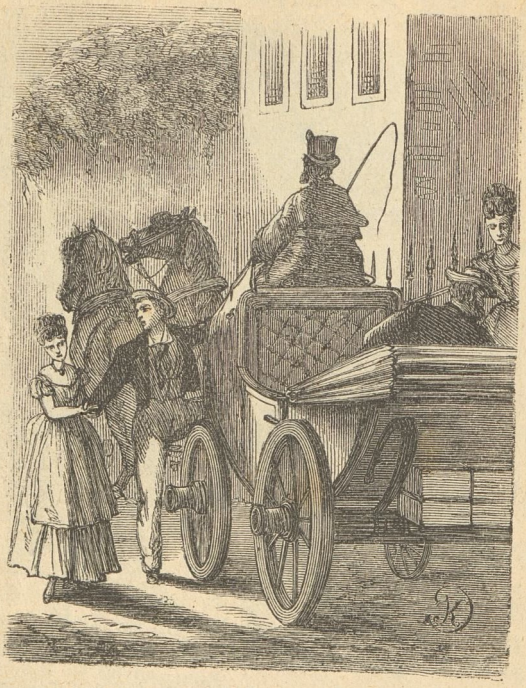

kunde ikke lade være med at synge og le, og jeg maa vel under al denne Munterhed have taget mig anderledes ud end jeg plejede — jeg fik da i det mindste spøgefulde Spørgsmaal nok af mine Kammerater i den Anledning, ja, for den Sags Skyld var der da heller ingen Mangel paa Gloser og Stikpiller. Og dem fik jeg af en Landsmand, der var kommen ombord til os i Kanton som Letmatros.

Han var kommen til Kina, fortaltes der, fordi han havde maattet rømme hjemmefra for gale Streger, men var nok ellers af bedre Folk. Det var en letsindig Fyr, som strax blev ked af enhver Ting; hjemme var han løben fra Bogen til Handelen, og i Kina løb han fra Handelen til Søen, skjønt han kun havde ringe Haandelag til vor Gjerning. Men fine Fornemmelser havde han endnu nok af, og derfor krænkede det ham dybt, saadan hvert Øjeblik at faa en Irrettesættelse, mangen Gang ledsaget af en varm Lussing af første Styrmands bar-

kede Næve. Mig havde han fra tidlig Færd af et Horn i Siden paa. Det var tydeligt, at han misundte mig den Indest, hvori jeg stod hos Kaptajnen og mine andre Foresatte.

Med alt det kunde han dog til sine Tider sætte et saa skikkeligt Ansigt op og være saa venlig i alle Lader, at man havde ondt ved at staa imod og tænke Andet end at Grunden i ham var god nok endda. Det fik jeg bekjende den sidste Eftermiddag, vi havde Landlov før vor Afrejse. Han og jeg vare komne fra de Andre og havnede i en Have ved et Beværtningssted, hvor vi gjorde Alle-Kruſene flittig Besked. Alt mens jeg drak, kom Munden paa Gled; vi To var jo dog, naar Alt kom til Alt, Landsmænd, og han var nu i sin venlige Ham, drak mig til, lo ved hvad jeg fortalte om Aarsagen til min Munterhed — ja, midt i min varme Tale om Marys Dejlighed glemte jeg alt Andet, indtil jeg pludselig blev kaldt til mig selv ved at Morten — saaledes hed han — sagde med et ondskabsfuldt Grin:

„Den Dukke gad jeg lært kjende; hun er da allenfals ikke knibsk af sig, hvis jeg ellers forstaaer mig paa Fruentimmerne.“

Han mærkede nok paa mig, at jeg tog ham den Spas ilde op, og vilde saa have mig til at drikke Mere. Men nu var Lysten forgaaet mig, Humøret var borte for den Gang, og jeg lovede mig selv paa Tilbagevejen til Skibet, at det skulde blive sidste Gang, vi To turede sammen i Land. Det Løfte fik jeg let ved at holde, for Dagen efter deserterede han fra Skibet.

„Saa blev vi da af med den liderlige Fugl," sagde Kaptajnen, da vi den følgende Dag sejlede ned ad Themsen.

Men jeg veed ikke, hvoraf det kom, at ihvorvel jeg ikke kunde lide ham, havde jeg dog hellere seet ham ombord under mine Øjne, end jeg gad vide ham i Land med det store Hav imellem os.

Det blev en lang Rejse; thi hvor vi kom i Havn, var der altid nye fordelagtige Fragter, som man ikke kunde lade gaa fra sig, og baade Rhederi og Mandskab tjente stolte Penge i den Tid. Dog var jeg glad, da vi endelig efter tre Aars Forløb paa en skimmende Sommerdags Morgen igjen styrede ind i Themsmundingen. Alle de tusinde Sejlere og de grønne Bredder med Byerne, Skibsværfterne og hele det travle Liv syntes at nikke mig imøde og byde mig Velkommen -- det var jo bag denne Brimmel, at jeg skulde træffe Mary igjen!

Det var samme Dags Eftermiddag, at Kaptajnen kom hen til mig i Forenden af Skibet og sagde:

„Nu er vi da saa vidt hjemme igjen efter vel endt Fart, Johan, og derfor kan jeg sige Dig strax saa godt som siden, at Rhederiet er saa vel fornøjet med Dig, at hvis Du bliver ved Skibet, gaaer Du næste Gang med som anden Styrmand i Stedet for Abbot, der nu rykker op, siden første Styrmand faaer Briggen at føre. Hvad siger Du til den Ting?"

„Dertil siger jeg blot: Tak, som byder, Hr. Kaptajn!" svarede jeg i min Sjæleglæde ved Tanken om, hvor net jeg nu kunde staa for Mary.

„Naa, det fornøjer mig at se paa Dig, Johan," sagde Kaptajnen. „Du straaler jo, som om Du alt havde trukket det største Lod i Lotteriet!"

„Det har jeg ogsaa, og vel det, Hr. Kaptajn!" svarede jeg, og fortalte ham saa, at jeg havde vundet Marys Kjærlighed, og hvilke Planer jeg gik med for hendes og min Fremtid. Men neppe havde jeg nævnet hendes Navn, før jeg saae, at der ligesom trak en Sky op paa hans Pande, og aldrig saasnart hørte jeg op, før han paa en, som jeg senere huskede det, underlig langsom, ligesom lidt forlegen Maade spurgte:

„Hvad vil Du med Mary? Du har seet hende for lidt til at kjende hende; lad den Fugl flyve, Johan!"

„Nej, den Ting er nu paa en Maade allerede afgjort imellem hende og mig, Hr. Kaptajn!" svarede jeg.

Da afbrød han Samtalen med saa mørk og alvorlig en Mine, at jeg ikke vidste, hvad jeg skulde tænke om den Ting. Saaledes havde jeg endnu aldrig seet ham i al den Tid, jeg havde faret med ham. Skulde han maaske selv være skudt i Pigebarnet? tænkte jeg.

Men det skulde ikke vare længe, inden jeg fik den Sags Redelighed at vide.

En af de første Aftener efter vor Hjemkomst kom Kaptajnen, der havde været fra Skibet den hele Dag, ombord og gav mig et Vink om at følge med ned i Kahytten. Der var en sær Alvor over ham, og han skjalv i Mælet, saa jeg selv kom til at skjælve derved, da han sagde:

„Jeg har kun drøvelige Tidender, Johan! Lad mig se, Du tager dem som en Mand. Jeg kommer lige fra min Moder og har nu hendes Ord for, at Mary er død og begraven allerede i Aar og Dag."

Jeg vidste ikke, om jeg skulde tro mit eget Øre eller ej, jeg var i det Øjeblik tilmode, som om Havet aabnede sig for at sluge mig, og jeg maatte støtte mig til Bordet, for ikke at segne omkuld. Kaptajnen saae min Rørelse ved dette Budskab og tænkte vel at række mig Noget, der bar op igjen, da han sagde:

„Naa, Du kan da endelig nok engang faa en Anden i hendes Sted. Naar man seer sig ret om, er det endda ikke sagt, hvor vel Du havde været tjent med denneherfens Mary."

Og saa berettede han mig en sørgelig Historie. Omtrent et halvt Aar efter vor Afrejse, fortalte han, var der kommen den Tidende til Mary, at jeg var død etsteds i Ostindien af den gule Feber. Aldeles trøstesløs var hun da kommen til sin Frue, der havde gjort Alt for at opmuntre hende og havde forklaret, at der jo ikke var indløben nogen Efterretning fra hendes Søn, Kaptajnen, som tydede paa Sligt. Tvertimod stod Alt til paa det Bedste, da han sidst sendte Brev fra Skibet. — Jo, Mary vidste det bedre, Johan var død af gul Feber, det havde hun fra en Kammerat af ham, som ovenikjøbet var hans Landsmand og selv var meget bedrøvet over saaledes at have mistet en rigtig god Ven. Kort og godt, der var Ingenting at stille op med Mary. Hun græd sine modige Taarer i den første Maaneds Tid, men siden begyndte hun saa

smaat at faa fine friske Kinder tilbage. Og saa var det knap et halvt Aar derefter, at den gamle Frue overraskedes ilde ved, at Mary sagde sin Kondition op for at tage ind til London. Hun havde i den senere Tid ikke været saa stadig til sin Gjerning som tidligere, men hendes Herskab havde baaret over med hendes smaa Forsømmelser og tiet, indtil man var kommen efter, at Mary havde hemmelige Sammenkomster med en ukjendt Mandsperson, hvorved hendes Rygte maatte lide; da havde Kaptajnens Moder taget Bladet fra Munden og foreholdt Pigebarnet det Upassende i hendes Adfærd, men kun faaet det Svar, der huede hende mindst, nemlig Opsigelsen.

Alt dette, fortalte Kaptajnen, havde han allerede længe vidst af Breve fra Hjemmet. Han havde aldrig talt derom med mig, fordi han tænkte, at jeg under den lange Fraværelse vel havde slaaet et Bekjendtskab af Hovedet, der kun var grundet i saa flygtigt et Møde som mit eneste Besøg derude i Landsbyen hin Sommerdag. Derfor var han bleven saa ilde stemt, da han af vor Samtale forleden ved Hjemkomsten mærkede, at min Hu endnu saa stærkt var bunden til Mary.

Han havde da besluttet at faa den Sag opklaret tilbunds, og nu kunde han berette mig Enden paa Historien, som var den, at stakkels Mary var gaaet i en styg Fælde, var snart bleven forladt af sin Forfører, havde derpaa født et Barn til Verden, som døde kort efter Fødselen, og var siden selv sygnet hen, indtil hun endelig fandt den sidste Fred i sin gamle Frues Arme, som havde faaet hende opsporet og bragt ud til Landsbyen. Her var hun bleven plejet af milde Hænder, og de havde lukket hendes Øjne og siden plantet Blomster paa hendes Grav derude under det gamle Kirketaarn med Vedbenden, som hun selv havde ført mig hen til hin smukke Sommeraften, da Nattergalen sendte os sit Kluk ned fra Elmetræet.

Jeg kan nu snart være færdig med Resten. Jeg faldt i en stærk Tungsindighed over Tabet af min stakkels Mary. Det milde, kjærlige Barn, som her var falden for sin Godtroenhed, var mig endnu saa kjær, at havde hun end været i Live, skulde jeg strax opsøgt hende og givet hende et godt Trøstens Ord. Hun havde sin Plads dengang hos mig, som hun har den endnu, ingen Anden har faaet den!

Jeg kunde ikke blive længere i England efter dette; jeg maatte afsted og det strax. Min kjære Kaptajn vilde holde paa mig; han huskede mig paa, hvad der ventede mig i dette Rhederies Tjeneste, men jeg blev ved Mit, og han maatte da

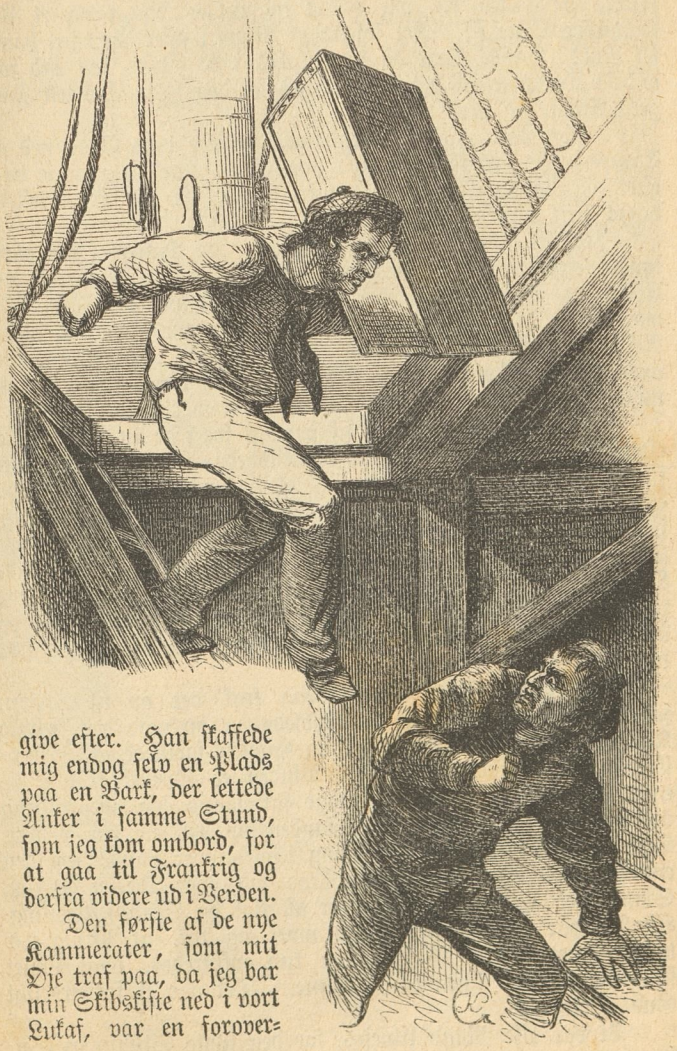

give efter. Han skaffede mig endog selv en Plads paa en Bark, der lettede Anker i samme Stund, som jeg kom ombord, for at gaa til Frankrig og derfra videre ud i Verden.

Den første af de nye Kammerater, som mit Øje traf paa, da jeg bar min Skibskiste ned i vort Lukaf, var en forover-

bøjet Skikkelse, der rullede nogle Skindklæder sammen paa en blaamalet Kiste. Da jeg omtrent var halvvejs paa Trappen, vendte Skikkelsen sig om — et rødplusset Ansigt og et Par forsvirede Øjne fik Lyset igjennem Kappen over sig: jeg havde set Nok! Havde Drik og Liderlighed i de sidste Aar end forandret Trækkene til det Værre, jeg fik dog straks Morten Fangels Ansigt ud deraf!

Kisten slap mig af Hænderne, raslede med Brag ned ad Trappen og bragte min Fod paa Gled, saa jeg maatte bagefter og endda kunde prise min Lykke, at jeg ikke brækkede begge Ben derved.

Jeg fik ikke rejst mig af Faldet, før Morten, der øjensynlig ogsaa straks havde gjenkjendt mig, benyttede sig af mit Uheld og sprang forbi mig opad Trappen med en Fart, som om den Onde hang ham i Hælene. Men nu vidste jeg ogsaa Nok: Forfærdelsen, der stod skreven i hans Ansigt ved min uventede Fremkomst, havde fortalt mig, at den samme Planke nu bar mig og Mary's nedrige Forfører over Havet!

Jeg veed ikke, hvor jeg fik den Ro fra i de to første Dage efter Gjensynet. Om det nu var Visheden om, at min Dødsfjende var mig saa nær, at jeg altid kunde faa Tag i ham, eller hvad Andet, nok er det, jeg følte nu en Fasthed over mig, som jeg ikke havde kjendt til siden Efterretningen om Mary's Død. Jeg passede mine Ting, og som efter en stiltiende Overenskomst gik Morten og jeg af Vejen for hinanden, naar vi vare paa Dækket, og var jeg i Lukafet, var han oppe, og omvendt. Længe kunde det vel alligevel ikke blevet ved paa den Maade.

Den tredje Dags Eftermiddag trak det op til Storm, som vi laa i Nordsøen og krydsede os op mod den franske Kyst. Søen gik allerede højt og Himlen fortnede af Tordenskyer. Ved Solnedgang syntes Vinden et Øjeblik at løje af, men kun for straks efter at tage fat paany saa meget desto voldsommere, det blæste efterhaanden op til en hel Orkan. Skibet krængede sig mangen Gang Kjølen over Vandet, og den ene Styrtesø efter den anden brød ind over Dækket og slog Smut med Tønder og Stumper af Ruf og Skandseklædning. Himlen var tilsidst bleven saa mørk og tyk, at Alting var hyllet i det dybeste Mulm, som kun opklaredes, naar Lynet skar sine Takker igjennem Skyerne. Det var et forfærdeligt Guds Vejr!

Vi var alle Mand tilvejrs, for den sidste Stump af Sejlene maatte tages ind. Topstængerne brast over vore Hoveder

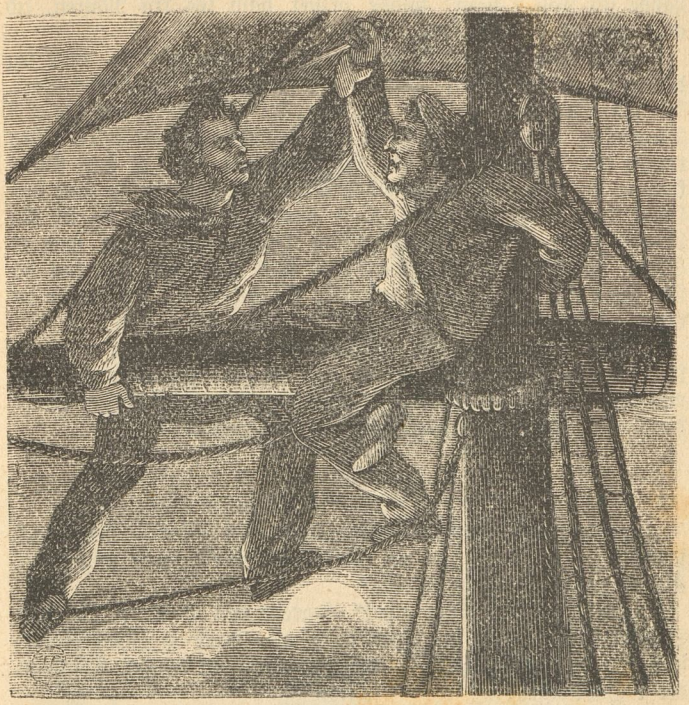

og Tovender piskede os om Ørene, men der maatte gjøres Forsøg paa at bjerge, hvad bjerges kunde. Jeg hang med stor Vanskelighed paa en Raa, som hvert Øjeblik truede med at gaa tilvejrs i Stormen, og havde min Hyre med, fra den at naa Mersvantet, da jeg med Et ved et Lynglimt saae ham, jeg neppe gider nævne, tæt foran mig. Med den venstre Arm klamrede han sig fast til Masten, i den udstrakte højre Arm blinkede en Kniv. Et nyt Lynglimt viste mig hans af Raseri fordrejede Aasyn, mens han svang Kniven og skreg:

„Nu har jeg Dig, hvor Du vel lader mig i Fred! Tag det og gaa saa til Mary!"

Før Kniven, som bestemt var, naaede mit Bryst, fløj den ham af Haanden. Mary's Navn, med Haan taget i denne Uslings Mund, havde givet mig en Aandsnærværelse, som jeg senere tidt og mange Gange har undret mig over: i næste Nu

havde jeg Tag i ham, havde vristet ham løs fra Masten, ud over Mersæt og ned paa Dækket.

Han slog sig fælt i Faldet og blev ilde tilredt; men jeg tilstaaer, at jeg ingen Anger følte over, hvad jeg havde gjort. Vi red Stormen af og naaede efter et Par Dage Havn i Dünkirken, hvor vi fik ham ind paa Marinehospitalet. Jeg troede ikke dengang, at der var Mulighed for, at han skulde komme sig mere. Det blev dog Tilfældet, hvad vi jo saae forleden Dag i Havtaagen. Han har altsaa slaaet sig til Ro blandt Fiskerne i Dünkirken, som sagtens har givet ham et Slags Naadsens Brød, siden han kom sig, for han kan da ikke gjøre stor Nytte med den usle Skabelon — det skulde da være, at han kan fordrive dem Tiden som deres Nar.

Men jeg vil haabe, at Morten Fangel og jeg nu have seet hinanden for sidste Gang — jeg vil i det mindste ikke risikere at møde ham oftere i disse Farvande, og derfor bliver dette min sidste Islandsrejse," sluttede Johan.

„Han havde saamæn ærlig fortjent sin Skæbne dengang," sagde jeg, „og den, han nu maa friste, forekommer mig heller ikke at være synderlig lystelig."

„Nej, det skal Gud vide!" svarede den Gamle; „en ond Samvittighed og en sur Fortjeneste maa være et slemt Følgeskab paa de gamle Dage — hu, ha, naar jeg tænker paa ham der i Havtaagen!"

„Nej, lad os saa hellere tænke paa, hvor smukt Solen nu staaer op for os To, Johan!"

Og et herligere Syn har intet Øje seet end det store Hav, der nu laa udbredt for os i den skinnende Morgenrøde.

Professoren med sine Lærlinge to
Til Skoven og Marken sig skynde:
Der vil de med Andagt og kunstnerisk Ro
Studere Naturens Ynde.

„Naturen är skön, det vet Gud den är"
Som i Stort, saa og i det Mindre:
Begejstrede de fordybe sig der
I et Kaalhoveds talende Indre.

Professoren holder et Kursus paa Stand
Om Kaalens æsthetiske Skjønhed!
De To kile løs det Bedste, de kan,
Og male dens saftige Grønhed.

De puste og nyde med god Appetit
Af Vinen og Skinken og Aalen —
Men, ak! imens seer Faaret sit Snit,
Gnaver løs og gjør Kaal paa Kaalen!

Da Taſken er tom og Flaſken læns,
De atter til Kaalen ſig vende —
Fortvivlelſe griber dem: hvor er dens
Æſthetiſke Skjønhed nu henne?

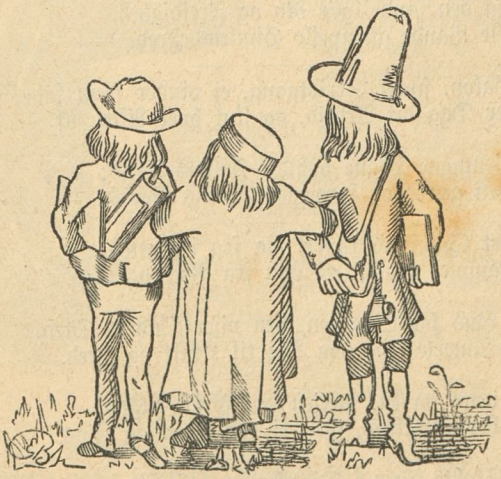

Profeſſoren med ſine Lærlinge to
Fra Skoven og Marken ſig ſkynde:
De har for idag tabt Sindets Ro,
Til at ſkatte Naturens Ynde!

Strøtanker.

(Af H. J. Matthiessen.)

„Med Guds Hjælp" er Ordet, hvorpaa det kommer an; —
Tag saa fat, og Tiden vil vise, hvad Du kan. —

Solglimt blinke gjennem brøstfældig Hyttes Tag,
Naadens Lys opliver en Oldings Graavejrsdag. —

Hed, stakaandet fyger en Storm med Orknens Sand,
Hule klingre Stikord med iltre Folks Forstand.

Ædel Vin fuldmodnes ikkun i Solens Glød;
Faste varme Hjerter i Hjemmets Moderskjød.

Theoriens Løjer og Langkaal smager godt; —
Selv at iagttage er svært og gaar kun smaat. —

Slyngel laa og drømte i lysen Morgenstund; —
Flid med Haand paa Værket opbygged Hjemmets Grund.

Frihed! ja den sande, gi'r Ro og Frejdighed,
Klare stille Vande gjenspejle Himlens Fred. —

Snart Galop, snart Skridtgang, ej vinder frem som Trav; —
Gjør hver Dag dit Arbejd, og slut hver Aften af. —

Smaa gjentagne Løgne ophidse Folkets Aand;
Lidenskaben gærer og sprænger Lovens Baand. —

Naar vort Samfund raver, saa søg i Hytten Ly; —
Spiret rammes snarest af Lyn fra Vredens Sky. —

Tak Du Gud for Smerten, den viser Ondets Sted,
Kors og Smerte lede paa Vej til Kraft og Fred.

Vil Du være forrest, fortjen den første Plads
Ved det bedste Arbejd, men ej ved Vind og Fjas.

Alt det Skabte skues i Digtekunstens Spejl; —
Videnskaben maaler, om Digteren tog feil. —

En Gudsdom.

(Af H. F. Ewald.)

aa Borgvolden ved Kallø Slot gik en klar Foraarsmorgen i Aaret 1530 Høvidsmanden, Hr. Erik Eriksen Banner, med sin Husfrue, Mette Nielsdatter Rosenkrantz, ledsagede af en anseelig Skare Frænder og Venner, der i flere Dage havde været deres Gjæster, og som vare indbudne for at fejre Fru Mettes Broder, Hr. Henrik Nielsen Rosenkrantz's Hjemkomst fra sin Reise til den hellige Grav i Jerusalem og med dem dele Glæden over atter at se ham sund og frisk i sit Fædreneland og blandt sine Venner.

Morgensolen skinnede klart over Kattegats Bølger, som legede ved Borgvoldens Fod, Ruderne i den skumle Borgs Vinduer blinkede, og det høje Vagttaarns røde Mur fik Smil paa Kind ved Vaarsolens Morgenhilsen, mens de lystvandrende Herrers og Fruers brogede Dragter og vajende Fjerbuske lysnede i Solglandsen. Paa Kvindernes Læber saaes Smil, fra Mændenes lød høviske Ord, og paa ethvert Aasyn kjendtes Glæden over den festlige Samværen hos Lehnsmanden paa Kallø i saa lykkelig en Foranledning.

Dog, da Selskabet et Øjeblik spredte sig, og Hr. Erik og Fru Mette nogle Øjeblikke bleve alene, blev der Lejlighed til at veksle Alvorsord; thi den stolte og strenge Frue havde kun ringe Sans for lystig Snak, og et Smil paa hendes Aasyn var at skue som Solblink paa et Staalpanser; men en smuk

og statelig Kvinde var hun, og hendes Husbond frydede sig ofte ved at se, med hvor megen Værdighed hun stedse forestod hans Hus, enten det var fuldt af muntre Gjæster, eller de hendroge Dagene i Ensomhed.

Hun var til alle Tider den Samme, en klogtig og besluttet Kvinde, der gjerne gav ham kloge Raad. Han mindedes just nu, da han saae en liden Baad gaa til Søes fra Fiskerlejet ved Stranden, at han een Gang ikke havde agtet paa en Advarsel, hun gav ham, og det havde bittert angret ham. Det var for tolv Aar siden, da han, ligesom nu, gik paa Borgvolden og saae en slig Baad ile bort paa Vindens Vinger — den tog med sig hans halve Formue; thi i den sad formummet hans Fange, Gustav Vasa, nu Sverrigs mægtige Konge, hvem Kong Christjern havde ladet hensætte paa Kallø under hans Opsigt, og han havde maattet gaa i Borgen for denne vigtige Fange med en stor Sum, den han, da den svenske Herre var undvegen, til sidste Skilling maatte bøde. Han havde trods sin Hustrues gjentagne Advarsel viist Hr. Gustav en ædel Tillid, som var bleven svegen, og fra denne Dag af fik Fru Mette en stor Magt over sin Ægteherre, saa han ingensinde tiere handlede hende imod.

Det kjendtes ogsaa nu paa hendes Mine, at hun var sig denne Magt fuldt bevidst. To af Gjæsterne sade alene paa den grønne Vold og skuede, fordybet i fortrolig Samtale, ud over den brusende Sø; det var Æresgjæsten, Hr. Henrik Rosenkrantz, og Jomfru Klara Andersdatter Bilde fra Stegeborg paa Møen, som i nogen Tid havde været Fru Mettes Gjæst og Selskaberinde. Fru Mette pegede paa disse To og sagde:

„Se, det Syn fryder mit Hjerte!"

Hr. Erik saae derhen og studsede. Hans Svoger, der var lidet brammende i sit Ydre og ellers havde den erfarne Mands Ro og Alvor i sit Væsen, syntes ganske betagen, og hans funklende Blik søgte Jomfru Klaras straalende, mens hun rødmende tilsmilede ham. Hun var vel værd at beskue, skjøn til enhver Tid, og dobbelt sager i denne Stund, med den friske Rødme paa de fine Kinder, det skjelmske Smil paa Læberne og det ømme Blik fra de klare Øjne, mens den svulmende Barm steg og sank, og hendes lyse Lokker flød som Guld om hendes hvide Hals; thi hun var egen i Meget, saa og i det, at hun bar sit Haar friere, end de fleste Jomfruer paa hendes Tid.

Da Hr. Erik i nogle Øieblikke stum havde betragtet dette Syn, sagde han:

„Forstod jeg Eder ret, min Hjertenskjær? Sigtede I til disse Tvende, Eders Broder og Jomfru Klara?"

„Til hvem ellers?" spurgte Fru Mette og saae ham fast ind i Øjet; „sidder dog kun han og hun der, hvorhen jeg pegede."

„Da," svarede Hr. Erik med Rynker i sin Pande, „maa jeg vel forundre mig! Er dog Henrik en trolovet Mand! Han er, som han kom fra sin store Reise, strax ilet til os; nu, kjønt nok det, og at Hjertet drev ham til hans Søster, det begriber allerbedst jeg. Dog, Pligt gaaer for Lyst, og bedre vilde det saa huet mig, om han havde styret sin Kaas først til Iversnæs*),

*) Wedellsborg.

at hans Trolovede, Jomfru Margrethe, kunde fanget Vished for, at han end er i Live."

„Pligt", udbrød Fru Mette, „der sagde I et sandt Ord, kjære Herre, og nævnede Tingen med det rette Navn! Ikkun det stramme Baand binder Henrik til den hoffærdige Jomfru, I der nævnede. Til enhver Tid slog Margrethe Gyldenstjerne paa Nakken af mig, jeg haver hende ikke kjær, det siger jeg lige ud. Hun mener sig større end nogen af os; men er hun end kommen af de rige Gyldenstjerner, og lede vi end stort Tab paa vor Formue, vi have vel at sidde og ligge paa endnu, og jeg gad seet den, der tør kimse ad vor Slægt. Smiler hun end til Eder og til mig, naar vi ere tilsammen, hun taler ilde om os paa vor Ryg; hun er saa falsk som overmodig og vil vorde Henrik en slet Hustru; aldrig vorder den Trolovelse ham til Velsignelse."

Hr. Erik rødmede en Kjende: han mindedes, at han i sin Tid havde fundet Behag i Margrethe Gyldenstjerne, og at hendes Selskab, naar de mødtes, end var ham kjært; thi hun var en tækkelig og forstandig Jomfru, sindig i sin Færd, og from nok, i meget et Modstykke til hans egen Hustru; men Fru Mette havde læst i hans Sjæl, og hvad hun der blev vaer, havde gjort hende saare nidkjær.

„Mit Hjerte," sagde han forlegent, „I forivre Eder nu ikke! Ej kaster Jomfru Margrethe Vrag paa os, al den Stund hun har Eders Broder, min gode Frænde, kjær."

„Ja," faldt Fru Mette ind, „hun fangede ham, giftesyg, som hun er, og kun lidet fager."

„Nu," svarede Hr. Erik, „da lad hende vorde gift, saa helbredes hun for de Nykker."

„Ja lad hende det, men ej skal min gode Broder kastes hen til hende!"

„Og han, skal han da svige sin Tro?"

„Der findes vel paa Raad," sagde Fru Mette tankefuldt. „Du seer det selv, hvor varmt Henriks Hjerte slaaer for Klara; se der en Jomfru som er ham værd, og hun bliver ej heller en fattig Brud."

„Tilvisse ikke," svarede Hr. Erik, „mere fager, end Margrethe, men og mere listig; Margrethe er ej falsk, tvertimod ærlig nok, tag mig ej til Mistykke, at jeg siger det. Er det saa og lidet sømmeligt, om Jomfru Klara tragter efter at fortrænge hende, eftersom de ere Frænker, og det samme Blod flyder i deres Aarer, saa vist som Karine Bilde er Margrethes Moder."

„Jeg veed det vel," udbrød Fru Mette med blussende Kinder, „at Margrethe har sledsket for Eder; men tro mig, jeg kjender hende bedre! Jeg siger Eder, at jeg, staaer det til mig, ej vil have hende i vor Slægt. Dog", føjede hun hastigt til, „ikke at jeg er til Sinds at spinde Rænker, det være langt fra mig! Havde jeg ej fornummet, at Henriks Hjerte er koldt mod hans Trolovede, og han selv i stor Kvide ved denne usalige Pagt, da vilde jeg paa ingen Viis blandet mig i den Sag. Dog, nu vilde det være Uret, ej at komme ham til Hjælp, det jeg agter og i lige Maade forventer af Eder."

Hr. Eriks Aasyn forraadte hans Magtesløshed i den Sag: men han slap for at svare, thi Hr. Henrik og Jomfru Klara havde rejst sig og kom nu hen imod dem.

„Ej," sagde Fru Mette, „I have nok talt Gammensord med hinanden og paa Eders Viis tydet det gamle Ord, at Morgenstund har Guld i Mund?"

Hr. Henrik blev rød, men Jomfru Klara gjensvarede smilende:

„Saamænd, kjære Frue, dog var der ej megen Skjemt deri. Hel alvorsfuld lød Hr. Henriks Tale, da han nys berettede mig om sin lange Rejse, fuld af Møje og Farer, om Hunger og Pest, som han lykkelig undgik, om Saracenernes Anfald i Ørkenen, dem han mødte med væbnet Haand og slog paa Flugt, om hans glædelige Ankomst til Jerusalem, hvor han ved Herrens Grav holdt sin Andagt og siden blev optagen i det hellige Broderskab og slagen til Ridder — den Tale klang som Guld i mine Øren, en uberejst og lidet vidende Jomfru som jeg er. Ak, hvad har den gode Herre ej alt skuet og oplevet og veed mere, end de Fleste!"

Hr. Erik tænkte, at Jomfru Klara ytrede sig mere veltalende og frit, end det passede sig for hendes unge Alder, og gjensvarede barskt:

„„Sandt nok det! Har han saa og, det jeg fornemmer, været mere meddelsom mod Eder, end mod os; men det skjønner jeg, at jo mere forfaren han er, desto nyttigere en Mand vil han vorde i Kongens og Rigets Tjeneste, saaer han nu snart Foden under eget Bord og bliver vel gift og hjemfaren."

„Saamænd," faldt Fru Mette ind, „og ej er Bruden langt borte — Henrik, gaa en liden Gang Borgvolden rundt med mig, jeg haver et Ord at sige dig!"

Hr. Henrik fulgte Opfordringen, og da de gik, saae Hr. Erik efter dem og rystede paa Hovedet. Som hans Hustru

nu viste sig, saa var hun i alle Forhold, lidet agtende Andres Mening og gik stedse lige til Maalet.

„Henrik", sagde hun til sin Broder, da de vare komne et Stykke bort fra de Andre, „hvad tykkes Dig saa om atter at være i Danmark? Er Du glad i Hu, hvad eller tynger noget dit Hjerte? Jeg seer Rynker i din Pande og Rødme paa dine Kinder, som var Alt ej efter dit Sind — fattes Dig Noget, da tal frit til mig, som er Dig en god Søster og tro Veninde, det Du vel veed."

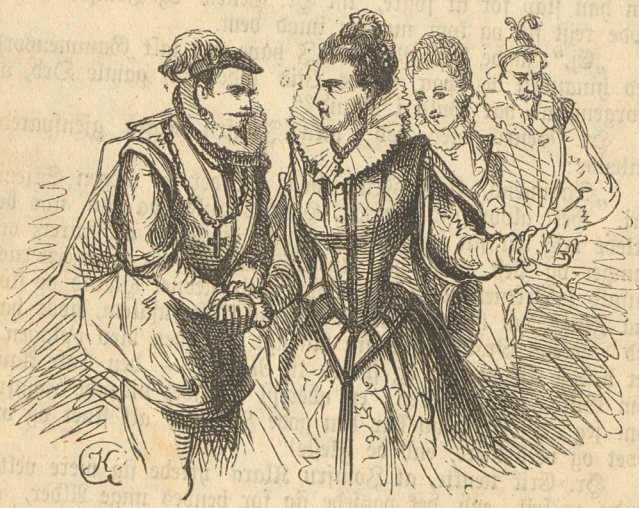

„Tak for din Kjærlighed," svarede han forlegent; „fattes mig Noget, da er Skylden ej din, saa ej heller din gode Husbonds, saa gjæstmildt I have modtaget mig, og frydet mig ved mange Frænders og gode Venners Nærværelse."

„Ej, derom tale vi ikke nu! Lad mig uden Omsvøb sige Dig et Ord, da spares megen Kvide — Du drog herhid og ikke til Iversnæs, fordi Du forlængst er led ved din Trolovede, og nu drages Du mægtigt til den yndefulde Klara Andersdatter?"

„Kjær Søster min!" udbrød Hr. Henrik i stærk Sindsbevægelse, „hvi siger Du Sligt og stiller mig for Øje, hvad

jeg selv neppeligen driſter mig til at tænke, end ſige gibe Ord?"

„Ak ja!" ſagde Fru Mette medynkſomt, „ſaa raadvilde og frygtagtige kunne ſtundom de gjæveſte Mænd være! Dog er det ikke fornødent, Du i den Sag figer Noget; dine Øjne have talet, og Klara har begrebet det Sprog og tydet det ret."

„Da har jeg handlet ſom en Daare," ſvarede Hr. Henrik ſukkende, „jeg ſom ſender en Jomfru Kjærlighedsblikke og tør dog ej bejle til hende, efterſom jeg er bunden til en anden! Ikke tør jeg fortøve her længere; den Dag imorgen drager jeg herfra og rider til Iversnæs, hvor Hjertens gjerne jeg end forblev her alle Dage, ſaa ſødt det er nu at dvæle her!"

„Til Iversnæs, at bedrage din Fæſtemø og hykle en Kjærlighed, ſom nu er en ſort Løgn?"

„Hvad er her nu andet at gjøre, end at hykle og vorde ilde faren, ſplidagtig i Hjertet, et Ulykkens Barn?"

„Bedre," ſvarede Fru Mette, „at løbe om, end at løbe ilde! Snærer det Baand Dig, da bryd det ſønder! Du handler da ſom en ærlig Mand. Det er dog nu ſaa, at Stjernen i Margrethe Henriksdatters Skjold har miſtet ſin Glans for Dig og vil ſnart ganſke ſlukkes; de røde og de ſølverne Tavler i Klara Andersdatters, de vinke Dig og ſpaa Dig Kjærlighedens Fryd og alle Livets Goder, flettede i hverandre, ret ſom de verlende Felter ſtaa i de Bilders Skjoldemærke."

„Jeg hører Dig med ſorgblandet Fryd," ſagde Hr. Henrik; „Du taler fortrøſtningsfuldt, og i dine Ord gjenkjender jeg din høje Aand; men ſiig, hvorlunde kan det, Du tilraader, ſtilles an og ſtikkeligt gjøres? Ikke kan jeg her ſige — Margrethe, jeg ynder Dig ej, min Hu ſtaaer til Klara! En Plet vilde det ſætte paa hendes Ære, jeg ſidſt nævnede, og ſom er mig dyrebar; man vilde tænke, at hun havde lokket mig til at ſvige mit Løfte til min Trolovede, og er Ulykken dog kun, at jeg ej kjendte Klara førſt; det tænkte jeg paa Stand ved det førſte Syn, da jeg for en Uge ſiden kom hertil — ved min Helgen, de ſyv Dage, jeg haver henlevet i Jomfru Klaras Nærhed, tykkes mig at have ſyv Aars Indhold og Værd."

„Jeg mener ſom Du," ſvarede Fru Mette og ſtillede ſig an, ſom tænkte hun efter. „Her tør ej tales lige ud, Verden er forvendt og taaler ej Oprigtighed; men er det da ikke kommet Dig i Tanke, at her er en anden Aarſag til at begjære Skilsmiſſe, og det en god — forglemmer Du, at Margrethe

Henriksdatter er dit Næstsøskendebarn, saa vist som din Farmoder, Sophie Henriksdatter, og hendes Farfader, Knud Henriksen Gyldenstjerne, vare kjødelige Søskende?"

Hr. Henrik studsede og saae paa sin Søster.

„Det nære Slægtskab," vedblev hun, „er i Sommes Tanker utilbørligt for Trolovede og vil blive Kirken en Forargelse, om I vorde formælede. Jeg spurgte forgangen Dag vor Kapellan, Hr. Søren, derom, dog uden at nævne Dig, og han svarede uden Betænkning, at den Mand, som i de Kaar fik Klædet skaaret sønder mellem sig og sin Trolovede, han gjorde en Gud velbehagelig Gjerning. Tænk derover og gjør, som din Samvittighed indgiver Dig det."

„Der lettede Du en Sten fra mit Hjerte!" udbrød Hr. Henrik glad. „Nu først begriber jeg min Kulde mod Margrethe, og at min Kjærlighed til hende saa saare snart døde bort; ja, der var vel stedse noget af den Sort os imellem, og nu skjønner jeg Sagens sande Beskaffenhed — det var Blodets Røst, som lod sig høre og forbyder mig nu plat at tage hende til Hustru; jeg agter i hende en dydig Jomfru og god Søster, ej Andet eller Mere."

„Ret saa!" sagde Fru Mette; „nu dages det for Dig; hold fast derved og gjør derefter!"

„Naar blot ej," vedblev Hr. Henrik med mindre sikker Røst, „det Slag vil ramme hende for haardt? Selv skjønner hun ej Sandheden, og alle vare vi blinde, da for fire Aar siden den usalige Pagt blev sluttet; gjorde saa heller ej Kirken da Indsigelse."

„Nej, al den Stund Fyens udvalgte Bisp, Knud Henriksen, er Margrethes Broder, og han ikke vilde handle sin Søster imod; des større hans Synd, at han ej gjorde sin Skyldighed, men bedre er sent, end for silde! Hvad angaaer hende selv," vedblev Fru Mette med et koldt Smil, "da vær ubekymret! Ikke er hendes Hjerte af Vox og vil smelte; nej, kjender jeg hende ret, da vil Du hasteligt vorde glemt, og hun finde sig en anden Hjertenskjær."

Saalunde fik Fru Mette Bugt med sin Broders Skrupler; men det Ord, hun der sagde om en anden Hjertenskjær, Margrethe Gyldenstjerne skulde finde, og som hun siden gjentog for sin Husbond, blev i senere Tider af ham erindret som skæbnesvangert.

Det højbaarne og muntre Selskab samledes nu atter, og da det blæste op til en Storm fra Øst, og det blev dem for svalt paa Borgvolden, begave de sig Alle op paa Slot-

tet og søgte Tidkort i Hallen. Snart gjenlød den af højrøstet Tale, Skjemt og Sang; Bægrene fyldtes og tømtes, og Dagen gik i Fryd og Gammen; men da det led ad Aften, bleve Spillemænd hentede, Giger og Fløjter tonede, og Dansen gik muntert.

Hr. Henrik tog ingen Del i Lystigheden; han holdt sig affides og saae til, og fulgte end hans Øjne Klara Bilde, mens hun svingede sig i Dansen, hans Samvittighed var atter bleven vaagen og lod sin Røst høre; han udfægtede en svar Dyst i sit

Hjerte, og Udfaldet var maaske blevet et andet, end Fru Mette ønskede, var ej den fagre Jomfru, der havde daaret ham, paa sine lette Fødder kommen hen til ham og paa ny spundet sine Garn om hans Hjerte.

Snart sade de ved et lidet Bord og legede Tærning med hinanden; men deres Tanker vare ej ved den Leg; de saae neppe, hvor mange Øjne Tærningerne viste; men med Blikke og Ord legede de en anden Leg, og den var ramme Alvor. Hr. Henriks Ære og Tro var Indsatsen, thi Hjertet var alt bortspillet; Jomfru Klara vandt, dog ej ved første Kast. Det gik ikke her, som i Visen om Gangerpilten, men omvendt.

Den første Guldtærning,
Som over Tavlbord randt,
Den Jomfru hun tabte,
Den Ungersvend han vandt.

Og saa gik det med den anden; men:

Den tredje Guldtærning,
Som over Tavlbord randt,
Den Ungersvend han tabte,
Saa glat den Jomfru vandt —

og den, som leer sidst, leer bedst. Hr. Henriks Trolovede, som sad ovre i Fyen, paa Iversnæs, tænkte paa sin Hjertenskjær og mente ham i fremmede Lande, hendes Tab var stort, men hans dog størst.

Alt den næste Dag blev det Brev skrevet, hvori Hr. Henrik opsagde Margrethe Gyldenstjerne sin Tro, og en Svend blev skikket med det til Iversnæs. Med det samme Bud fik hun at vide, at han var gjenvunden for Danmark og tabt for hende, og hans Troløshed gik hende nær til Hjerte, thi hun havde ham virkelig kjær. Dog var hun for ædelsindet og stolt til at trænge sig paa og vilde vel ladet ham fare, hvis hendes Frænder havde tilladt det; men der kom stort Røre i hele Slægten; de Gyldenstjerners Harme over, at en Jomfru af deres Æt var bleven forsmaaet og forstødt, var over al Maade stor, og hvad Hr. Henriks Samvittighedsskruppel over det nære Slægtskab angik, da dreve de Spot med denne Undskyldning og formodede, at der stak Andet bagved.

Hr. Henrik skulde da ogsaa snart erfare, at det ikke var saa let en Sag i hine Tider, at faa en Trolovelse hævet. Brydsomme Forhandlinger fulgte paa, og da Margrethes Frænder mente, at hendes Ære krævede den størst mulige Offentlighed, og at Alt, hvad der foretoges i denne Sag, blev vidnefast, saa berammede de et Møde i Kjøbenhavn og stevnede derhen

Henrik Rosenkrantz til at give Forklaring og forsvare sin Sag, om han kunde.

Dette Slægtmøde blev holdt i Helliggejsthuset og var meget talrigt; thi Margrethes Frænder vilde ved deres Nærværelse give hende Oprejsning og nedslaa al Sladder; Hr. Henriks vilde ikke svigte ham, da de vidste, at han vilde faa en haard Dyst at bestaa, og om end flere af hans Frænder skjønnede, at hans Sag ikke var god, saa var Slægtfølelsen i hine Dage langt stærkere end alt Andet; Frænder stode, hvor det blot nogenlunde var gjørligt, Last og Brast med hverandre, og Slægtskabet regnedes langt ud, saa at de fleste af Landets mægtigste og rigeste Slægter havde deres Stedfortrædere ved dette mærkelige Møde. Der saaes ikke blot Mænd og Kvinder af Slægterne Gyldenstjerne og Rosenkrantz, men ogsaa Slægterne Bille, Munk, Rønnov, Podebusk, Ulfstand, Krumpen og Flere toge Del i det, og iblandt dem var ikke mindre, end fem Biskopper og elleve Riddere og Rigens Raader. Margrethe Gyldenstjernes Moder, Fru Karen Bilde, var selv tilstede, og af hendes otte Sønner var Bisp Knud Gyldenstjerne den, der som Slægtens fornemste Medlem førte Ordet. Derimod viste Margrethe sig ikke den første Dag; thi Forhandlingerne varede tre Dage, men desto friere faldt Ordene, og bittre og drøje nok vare de.

Da den store og glimrende Forsamling havde indfundet sig i Helliggejsthusets Hal, fremstillede Henrik Rosenkrantz sig og erklærede, at hans Samvittighed forbød ham at ægte Jomfru Margrethe Henriksdatter, da det nære Slægtskab, der var imellem dem, ikke tillod det.

„Det kan ej vorde os til Lyksalighed paa Sjælens Vegne", sagde han tilsidst, „og er jeg haabende, at den gode Jomfru selv skjønner det, og er enig med mig deri, at vi bør skilles."

„Paa ingen Viis," svarede Hr. Knud, den Odense Bisp; „hun spørger tvertimod ved mig, hvoraf det kommer sig, at I, omendskjøndt I alt i nogle Aar har været hendes Fæstemand, dog først nu har fanget slige Skrupler?"

„Et sandt Ord, det!" udbrød Margrethes anden Broder, Christoffer Gyldenstjerne. „Dette ligner en sær Nykke. Jeg gjenkjender Eder ikke deri, Henrik! Neppelig kan jeg tro, det er Eders urokkelige Forsæt, at bryde eders præstegivne Ord og plat forskyde denne dydige Jomfru, vor ædelige Søster, uden anden Aarsag."

„Jeg forskyder Ingen," gjensvarede Hr. Henrik og saae op med et mørkt Blik; „jeg løser ikkun et Baand, der blev

knyttet i Utide, og giver Jomfru Margrethe hendes Frihed tilbage."

„Og I haver ingen anden Aarsag til dette Brud," spurgte Knud Bisp, „end den, I nævnede?"

„Ved Guds Moder," svarede Hr. Henrik undvigende og med usikker Røst, „jeg veed ikke andet med hende, end Dyd, Ære og Godt. Kald hende for god til mig, om I vil; hun være nu for mig som en Søster; kun forlange I ikke, at jeg skal tage hende til Hustru."

„Jeg staaer med Hr. Henrik i den Sag", sagde den gamle Bisp Stygge fra Børglum, „og maa det tilstaaes, at ikke, saa vidt mig mindes, Ægteskab tilforn er sluttet her udi Riget med saa nært Slægtskab."

„Jeg mener dog saa," tog Knud Bisp atter til Orde, „men i hvert Fald, da staaer jeg inde derfor, at om fornødent den hellige Faders Dispensation kan erholdes; og det er min Tro, at om Hr. Henrik end havde vor Søster kjær, da vilde han med Glæde gribe den Udvej og maatte derved plat beroliges og slaa alle Skrupler til Jorden."

„Paa ingen Viis," sagde Hr. Henrik og stødte sit Sværd haardt i Fliserne.

„Da," udbrød Knud Gyldenstjerne i stor Harme; „er I ej en god Christen, men tvivler om den hellige Faders Løse- og Bindemagt, som er ham given fra oven. Saa hænger det da sammen, at I er led ved vor Søster, og at, tænker jeg, en anden Jomfru har daaret Eders Hjerte; men en slig Fremfærd er Eder og Eders gode, hæderlige Slægt uværdig; den havde hidindtil et godt Lov paa sig for Ære, Fromhed og Trofasthed."

„Nu," sagde Hr. Hans Bille, Margrethes Morbroder, „Hr. Henrik tænker vel, det er som et Hestebytte, at tage sig en Hustru!"

„Saamænd!" udbrød unge Hr. Johan Oxe, Margrethes Søskendebarn, „de Kneb lærer man udenvelts; at love er herreagtigt, at holde er Fattigmands Tvang!"

Der opstod stor Larm blandt Rosenkrantzerne over disse nærgaaende Ord, og da Hr. Holger Ulfstand, ogsaa Margrethes Søskendebarn, raabte:

„Den har godt ved at lyve, der kommer langvejs fra, og har Hr. Henrik i det hellige Land hentet sig saa øm en Samvittighed, at hans Trolovede med Et bliver som hans Søster, da siger jeg, at den gyldne Ridderkjæde, han og hen-

tede sig der, hvor kjøn den end er, dog ej er bred nok til at dække saa stor en Løgn!"

— Da fløi mere end et Sværd af Skeden, og det vilde være kommen til Kamp og Blodsudgydelse, havde ej den fromme Bisp Ove Bilde lagt sig imellem og stiftet Fred, idet han formaaede Holger Ulfstand til at gjøre Hr. Henrik en Undskyldning.

Da Stilhed atter var bragt til Veje, begjærede Margrethes Moder, Fru Karen Bilde, at sige et Ord, og paa Grund af hendes høje Alder og Ærværdighed lyttede Forsamlingen ærbødigt til hendes Tale.

„Ville I, som jeg, kjære Frænder," sagde hun, „da lade vi nu den Strid være endt, at intet Fjendskab opstaaer mellem Hr. Henriks Slægt og vor, der hidindtil stode sammen som gode Venner, til vor og Rigets Gavn. Paa ingen Viis ville vi nøde Hr. Henrik en Brud paa, han ej skøtter om, allermindst vil Margrethe det, og jeg tænker som hun, at værst er for ham selv hans Troløshed, den han maa frygte, at Herren vil straffe. Det skal vel vise sig, om han idag har talet Sandhed, hvad eller en anden ugudelig Kjærlighed har vendt hans Hjerte fra min Datter. Usømmeligt længere at kives derom. Hr. Henrik har sin Frihed; om han i Fremtiden vil ægte en Anden, det forlange vi ej at afgjøre og have ej Magt dertil; han maa deri gjøre, som han for Gud og alle Andre kan forsvare, saa og Margrethe; de maa nu være hinanden kvit og ledige og hver for sig kunne indlade sig i Ægteskab, eftersom Gud vil det føje og den hellige Fader i Rom det tilstede."

Forsamlingen hørte i dyb Taushed paa den gamle Frues Tale, og de Fleste gave lydeligt deres Bifald til Kjende: thi de vare i Grunden glade ved at komme til en Afgjørelse; men for de nærmeste Slægtninge stod dog det brydsomme Arbejde tilbage, at komme overens om, hvorledes de ved Trolovelsespagten indgaaede Forpligtelser skulde hæves og alt Mellemværende, Gods og Guld betræffende, jævnes og afgjøres. Den Sag nødvendiggjorde et nyt Møde den næste Dag, saa at først den tredje Dag den egentlige Skilsmisseakt blev fuldbyrdet.

Paa dette tredie og sidste Møde gave begge Slægter fuldtalligt Møde, og nogle flere Frænder kom til, der iblandt Hr. Erik Banner og hans Hustru, Fru Mette, hvis Agt det havde været at være tilstede strax den første Dag; men de vare blevne forsinkede paa Rejsen, og da Fru Mette vel havde mærket, at hendes Husbond kun havde ringe Lyst til at befatte sig med denne Sag og staa hendes Broder bi, havde hun ham mis-

tænkt for, at han med Forsæt havde forhalet Rejsen. Hun var derfor i en ophidset Stemning, men dog tilfreds med, at hun havde naaet Maalet tidsnok til med egne Øjne at se Margrethe Gyldenstjerne blive forskudt.

Da Alle vare tilstede, førte Christoffer Gyldenstjerne sin Søster ind i Hallen, og de mange nysgjerrige og deltagende Blikke vendte sig imod hende. Omendskjønt hun var bleg som Døden, udholdt hun dog med Fasthed denne haarde Prøve. Tækkelig var hun at se til, en velskabt Jomfru, som bevægede sig med Anstand og havde et klogt og fromt Blik. Det tænkte Hr. Erik Banner, at hvor langt end Klara Bilde i Fagerhed overgik sin Medbejlerinde, hun vilde dog ingensinde formaaet at bære saa haardt et Slag med saa megen Sjælsstyrke og ikke formaaet at træde frem for denne store Forsamling med saa ædel en Stolthed.

Dog foer en flygtig Rødme over hendes Aasyn og hendes Haand rystede, da hun for første Gang efter saa lang en Adskillelse stod Ansigt til Ansigt med sin troløse Hjertenskjær, og det kjendtes ligesaa paa hans Aasyn, at hans Hjerte heller ikke forblev ganske urørt ved Synet af hende; men da hun blev sin dødelige Fjende, Fru Mette, vaer og saae hendes hoverende Mine, da gjenvandt hun sin Fatning og hørte uden at forandre en Mine paa den overflødig lange Tale og Forklaring, med hvilken Bisp Knud indledede den pinlige Skilsmisseakt. Hr. Henrik maatte dernæst til sin Pine højt og tydeligt vedkjende sig Aarsagen til Trolovelsens Opsigelse og give Jomfru Margrethe Oprejsning ved en højtidelig Æreserklæring, i hvilken han udtalte, at hun var en ærlig og god Jomfru, uden Plet paa sin Ære.

Derefter traadte de Begge frem, toge hver sat i sin Ende af et Silkeklæde, og Christoffer Gyldenstjerne overskar det med sin Dolk. Saaledes var Trolovelsen efter gammel Skik hævet og gjort død. Dog forpligtede Hr. Henrik sig til at udvirke Pavens Bevilling, og forinden denne indløb, turde hverken han eller Jomfru Margrethe indlade sig i et nyt Ægteskab.

Den heftigt forelskede, letsindige Klara Bilde agtede imidlertid hverken Paven eller Verdens Dom, og Hr. Henrik var svag nok til at bøje sig for hendes Vilje, som ikke taalte nogen Opsættelse, i det mindste af Trolovelsen. Denne foregik til almindelig Forargelse alt den sjette Dag, efter at Skilsmisseakten havde befriet Hr. Henrik for hans Trolovede, og nu tvivlede Ingen mere om, hvad der var den sande Aarsag til Margrethe Gyldenstjernes Forstødelse. Jomfru Klara viste imid-

lertid Verden en kjæk Pande og brød sig hverken om de misbilligende Blikke, der fulgte hende, naar hun viste sig, eller om de ildevarslende Spaadomme om Ulykke og Guds Straf, der mumledes i Krogene, og som kom hende for Øre.

„Lad dem harme sig og snakke," sagde hun trodsigt; „det kommer vel, som ske skal!"

Dermed tænkte hun paa sin lykkelige Forening med Hr. Henrik, som hun mente nær forestaaende; men Slægten krævede Pavens Bevilling, det tog Tid at indhente den, og Hr. Henrik blev imidlertid ansat som Lehnsmand paa Gulland, saa de bleve adskilte. Valget af ham til at værge for dette vigtige Punkt viste, at han, trods sin Ubestandighed i Hjertets Anliggender, dog var en dygtig, paalidelig og tapper Herre, naar det gjaldt Rigets Anliggender; men han fik nu vigtigere Ting at tage Vare paa, der hengik et Par Aar, Tiderne bleve onde, Grevens Fejde kom med dens Rædsler, og det saae ud til, at Klara Bilde maaske ingensinde vilde naa Maalet for sine brændende Ønsker.

Desto større var da hendes Fryd, da Freden omsider kom,

Pavens Bevilling var forlængst indløben, og nu gav hendes Fader, Hr. Anders Bilde, sit Samtykke til Ægteskabets Fuldbyrdelse. Han udrustede et Skib til sin Datter, og medgav hende sømmelig Ledsagelse og saa rundeligt et Udstyr, som det maatte ventes af en af Danmarks rigeste Jorddrotter.

Glad i Hu sejlede nu Jomfru Klara fra Stege Slot ad Gulland til, og omendskjøndt Sejladsen gik hurtig med god Børt, fløj hendes Længsel dog forud for Skibet, og ofte spurgte hun Skipperen, om han ikke kunde sætte flere Sejl til.

Det var lys Sommertid, Nætterne vare milde, saa hun ofte med sine Jomfruer sad paa Dækket, og da tonede Strengeleg og Sang, hvori hun var en Mester, og Søfolkene fik høre de gamle Viser, hvis Tone huede dem godt. Klart lød Sangen over Bølgerne, og liflig var hun at skue, som hun sad der med sin Luth i Skjødet og stirrede mod Nord, did, hvorhen hendes Længsel stundede. De forløbne syv Aar havde kun ældet hende lidet, fuldmod var nu hendes Skjønhed, Ben-

tetiden og de udstandne Gjenvordigheder havde ikke kuet hendes lette Sind, og hvem tænkte nu mere derpaa, at hun havde fraranet Margrethe Gyldenstjerne hendes lovlige Ejendom og tilliftet sig Hr. Henriks Hjerte? Tænkte hun lønligt; at der var En over Stjernerne, der havde opskrevet hendes onde Gjerning i Regnskabens Bog? Gik der som en Skygge gjennem hendes Sjæl den sidste Aften, da Gullands Kyster dukkede op af Havet, eller var det af overvættes Fryd, at hun blev bleg som en Dødning, da Udkigsmanden raabte Land! og hun fornam, at nu var hun Maalet ganske nær?

Den næste Morgen, da Skibet havde kastet Anker paa Visby Rhed, viste hun sig paa Dækket, redet som Brud, i en kostelig, perlestukken Kjortel og med Brudekronen, funklende af Ædelstene, paa sit Hoved; thi saa var Aftalen, at Brudetoget skulde gaa lige fra Havnebryggen til Kirken; men hendes Kinder havde ikke deres vante Smykke, den friske Rødme, og hendes Øjne vare taareblændede og matte, hun følte sig syg om Hjertet, og sagde til sin Amme, som stod hos, at hun havde havt en ilde Drøm om Natten.

Synet af Gullands Kyst mødte hende fremmed og koldt, og hun ofrede neppe Visby, denne fordum saa mægtige Hansestad, der laa udbredt for hendes Øjne med dens tætte Husrækker og talrige Kirkespir, et Blik; Bryllupsklokkernes Klang lød i hendes Øren dumpt og sørgeligt. Hun spejdede kun efter En, og endelig blev hun ham vaer.

Hr. Henrik kom ridende, prægtigt smykket som Brudgom, med Tempelherrernes Ordenskjæde paa sit Bryst og ledsaget af et talrigt Følge af Adelsmænd og Svende. Da rødmede hun højt og trak Vejret dybt, traadte frem til Rælingen og vinkede med et Klæde for at sende sin Hjertenskjær den første Hilsen; men som han, da han blev hende vaer, slog op med Haanden for at gjengjælde hendes Hilsen, da blev hans Ganger sky og gjorde et stort Spring. Hun saae med blegnende Kind Hesten stejle, Fjederen i Hr. Henriks Hat, der havde vajet over de andre og lysnet hende imøde, forsvandt. Da saae hun Intet mere, uden at Alle stimlede til, og hun hørte høje Raab,

Med Dødsangst i sit Hjerte steg hun i Baaden, som pilsnar gjennemskar Bølgerne, sprang i Land og ilede til Ulykkesstedet, hvor Alle med Forfærdelse og Medlidenhed i deres Blikke vege til Side, og hun saae, liggende paa Sandet, sin Elskedes blodige Lig; Hesten havde trampet ham til Døde. Da kastede hun sig over det affjælede Legeme, og hendes Jammerskrig rystede Luften, da man førte hende bort.

Men blandt Følget var der dem, der vidste, og vel mindedes, hvorlunde det fra først af var tilgaaet med denne Trolovelse, som havde kjendt Margrethe Gyldenstjerne, agtede hende højt og misbilligede Hr. Henriks Troløshed. En af dem udbrød, slagen af Rædsel, idet han saae til den fnysende Hingst, som stod der med gnistrende Blikke og skrabede Jorden med sine Hove:

„Den vilde Ganger var et Redskab i Herrens Haand, — en Gudsdom!"

Og de Andre mumlede efter ham — en Gudsdom! og de blottede deres Hoveder og bade en Bøn for den Dødes Sjæl.

Saalunde saae vore Fædre i enhver Ulykke en Guds Straf og sporede overalt Guds Finger, dog sjelden med saa megen Grund, som i Hr. Henriks Skæbne; og den guddommelige Retfærdighed standsede endda ikke herved, som vi ville se, naar vi atter opsøge Hr. Erik Banner paa Kallø Slot.

Han sad der, lykkelig og vel tilfreds, med sin Hustru, men det var ikke den stolte Fru Mette; alt for nogle Aar siden havde Døden bortrevet hende i hendes kraftigste Alder, og Aaret efter hendes Død var det Forunderlige skeet, at han havde hjemført Margrethe Gyldenstjerne som sin anden Hustru. Nu var der mere stille paa Borgen, mindre Brask og Bram, men og større Hjertefred og mere Lykke. Fru Margrethe agtede sin Husbond højt og sik ham kjær, elskede hun ham end ikke, som hun havde elsket Hr. Henrik.

Følte hun da ingen Frygt ved at træde i Fru Mettes Fodspor, ventede hun ikke at møde hendes Gjenfærd og ængstede det hende ikke at se, hvor strengt Herren forfulgte og tilintetgjorde hendes Fjender? Det syntes ej saa. Som et ægte Barn af en Tid, hvor Lidenskaberne gik høit, forvandt hun ikke sit Nag til Fru Mette, og, skjøndt ellers kristelig og from i sin Færd, undslap der hende dog stundom de Ord:

„Fru Mette vilde ikke unde mig sin Broder, nu maa hun dog unde mig sin Mand!"

Strøtanker.

(Af H. J. Matthiessen.)

Paradis var engang vor Fader Adams Hjem,
Lad os gjøre Hjemmet til Paradis igjen. —

Diamanten slibes med Diamantens Støv; —
Tankesproget klarer en Tanke der var sløv. —

Stir ej blindt paa Sorgen og synk ej hen i den,
Som en Fugl, hvis Øje til Slangen drog den hen. —

---

re Smaabørn blev fra Hjemmet ſendt,
At plukke Bær langs Skovens Skrænt.
Smukt ſpilled' Sol paa Birkens Gren,
Og Snegle krøb paa Mos og Sten,
Og Graner ſuſte, Drosler ſang,
Mens Børnene paa Stien ſprang.
I Varmen ſmed de Klud og Sko,
Hvor røde Bær i Lyngen lo;
Hejſa, det gik i munter Fart!
Til Ravneføde blev ej ſpart,
Nej, Alt blev pillet her ſaa bart,
At bort der maatte ſøges ſnart.

„Saa vil vi da la'e Kurven ſtaa,"
Den Ældſte ſagde, „mens vi gaa

Op over Bakken, at vi kan
Der finde nok et frugtbart Land.
Men Kari er for lille, hun
Faar vente her en liden Stund
Og passe paa vor Kurv imens,
Ja passe paa, den ej bli'r læns!"
Med disse Ord en Vidjevaand
Den Ældste stak i Barnets Haand,
Og treaars Glutten nok saa stolt
Som en Soldat paa Værget holdt.
„Og kommer Nogen, Kari, rask
Du gi'r ham blot et lille Dask!" —
„Javel, ja han skal faa Dada!"
Den Lille svared'. — De herfra.

Alene sad hun. Solen gled
Igjennem Løv til hende ned.
Hun passed' paa; selv Fluen ej
Fik Lov til her at sætte sig,
Ja, tænk! selv Sneglen vippet blev,
Som tryg og træg nær Kurven drev.
Men Tiden gik, og Ingen kom,
Hvor saa hun sendte Blikket om,
Og hun var ved at slumre ind,
Inddysset af den blide Vind,
Af Solens Kys og Droslens Sang —
Da hun fik høre vældig Gang;
Det brummed', bruste, brageb', brast,
Og Mulden sank, og tungt og fast
Hel kongelig mod hende skred
En brun og laadden Bamse ned;
Den tænkte, det blev herlig Mad,
Hvor ved sin Kurv den Lille sad.

Men nu der blev en artig Leg;
Thi op den Lille sprang og skreg:
„Gaa bort, gaa bort, Du stygge Hund,
Og hold fra mine Bær din Mund!"
Men Bamsen vilde sit, den trak
Blot Vejret dybt, hvorpaa den stak
I Kurven Snuden, aad og aad,
Saa der var ikke andet Raad,

End give den et dygtigt Rap
Paa Panden og den laadne Lab —
Forknyt var ej den treaars Tøs!
Den Brune standsed' lidt og nøs,
Men tog sig ellers Sagen let,
Den holdt sig til sin lækre Ret,
Og at den nød den ej paa Skrømt
Blev klart, da Kurven helt var tømt.

Forbløffet, dog opfyldt af Harm,
Den Lille atter hæved Arm,
At lange den ubudne Gjæst
Endnu en lille Affkedsrest.
Men Armen sænked sig igjen,
Da Gjæsten rakte Snuden hen
Mod hendes Mund og Næsetip,
Som hun trak til sig i et Svip;
Thi dertil hun fornam et Brum,
Der gjorde hende ganske stum —
Slig Hund saa's ingensinde før
Derhjemme løbe gjennem Dør.
Dog gjorde Bamsen Ingenting,
Kun snøfted', slog med Halen Sving,
Mens brummende den trasked' væk:
„Nej, se mig til den sølle Gjæk!
Tror nok, jeg kjender ej min Ret,
At spise mig i Skoven mæt —
Tak Du din Gud, din Kurv var fuld,
For ellers Du var spist, mit Guld!"

Da nu de tvende Andre kom
I Dødsens Angst, var Kurven tom —
Nys saae de Bamsen skride ned
Og takked' Gud, det blev derved. —
„Han spiste Alt, den stygge Hund,"
Den Lille skreg; „jeg slog dens Mund,
Men den brød sig om Ingenting,
Den slikked' mig og gik omkring."
„Ja, vi vil gjøre ligesaa,"
Den Ældste sagde; „hjem vi maa;
Saa faar det blive Andres Sag
At plukke Tyttebær idag!"

Carl Andersen.

Fra Dakefejdens Tid.

(Skitse af Beatus Dodt.)

et var en urolig tøjlesløs Tid, i hvilken Retten sad i Spydstagen og Loven var et dødt Bogstav, i hvilken Mord, Plyndring og Ran hørte til Dagens Orden, saaledes at selv den fredelige Borger ikke vovede at sysle med sin Gjerning uden under Beskyttelse af Sværdet, hvormed han stedse var omgjordet. Usikkerhed og Fare var forbunden med ethvert Foretagende, og den Handlende, for hvem det endelig var lykkedes at bringe sine Varer i Sikkerhed igjennem det Net af Røvere og Stimænd, der var spændt over det hele Land, havde vel Aarsag til at prise sin Gud.

Ridderne og den borgfæstede Adel tog for sig, hvad den lystede, af hvad Bondens var, og paa dennes Jammer og Klager blev der kun svaret med Svøben eller Hundehullet. Retfærdigheden var en Træl af Magten, og den, som var i Besiddelse af denne, kunde uanfægtet følge sin egen Vilje. Hvad Under var det da, at hist og her, snart i vort og snart i andre Lande, Stand rejste sig mod Stand, at det forpinte, udsugede og trælbundne Folk fortvivlet rystede i Lænkerne til de sprængtes, og at derefter dets længe undertrykte Had udgød sig i Raseri, at Mord og Voldsdaad betegnede Opstanden mod dets Undertrykkere, at Blodet flød i

Strømme, og at den Uskyldige maatte bøde med den Skyldige, indtil endelig Stormen udmattet af sit eget Raseri lagde sig, og Folket, enten overvundet eller ude af Stand til at benytte Sejrens Frugter, vendte tilbage under Aaget. Saaledes steg og sank Bølgerne i Middelalderens oprørte Hav, den ene opslugende den anden, indtil endelig Videnskabens og Kunstens Lys mildnede Sindene, og Frihedens stærke Sværd holdt Vilkaarligheden og Uretfærdigheden i Skeden.

En Sommerdag i Aaret 1536 var der en ualmindelig stor Forsamling af Bønder i den lille By Ekkjø i Smaaland. Landshøvdingen var kommen for at holde Thing, for at dømme, stifte Forlig og skille Trætter, og mange vare de Sager, han havde at afgjøre; thi Smaalands Beboere vare over hele Sverig bekjendt for deres stridslystne Sind, deres stive Nakker og deres skarpe Knive.

Paa Torvet udenfor Landshøvdingens Bolig gik det larmende til; urolig bølgede Mængden frem og tilbage, højrøstet Tale, Raab og drøje Eder fyldte Luften, idet Enhver paa Forhaand forfægtede sin Sag og søgte at gjøre sig selv saa ren og sin Modstander saa fort som mulig. Af alle de Sager, som idag skulde forhandles, var der dog ingen, der lagde mere Beslag paa den almindelige Interesse end den, som Bonden Niels Dake havde indbragt, og som lød paa Vold og Undertrykkelse.

Niels Dake, der var af en ligesaa rig som anseet Slægt i Smaaland, skulde ved sin Brud, Karin Alm komme i Besiddelse af en betydelig Ejendom, der grænsede op til hans egne Besiddelser, men som nu under et, som Alle antog, intetsigende Paaskud blev tilbageholdt af Ridder Jøns Armfeldt, af hvem Gaarden i sin Tid var kjøbt af Karins Fader.

Da nu Niels, der var en høj, smuk og kraftigt bygget ung Mand, var ligesaa bekjendt for sit gode Hjerte og sin retskafne Karakter, som for sit hastige iltre Sind og stive ubøjelige Haardnakkethed, der bragte ham til ikke at vige for Noget som helst, hvor han troede sig i sin gode Ret, saa var det intet Under, at man med Spænding saae Sagens Udfald imøde, idet man lovede sig mere end almindelig Udbytte af Dagens Begivenheder.

Uden at tage Del i Larmen, som herskede rundt omkring, stod Niels taus og alvorlig i Nærheden af Trappen, som førte op til Retssalen. Ved Siden af ham stod Karin: Over hendes blege, skjønt formede Ansigt hvilede et Udtryk af Ængstelse og Bekymring, og i hendes klare, blaa Øjne, der ufra-

vendt vare heftede paa ham, glinsede af og til en Taare, som hun forgjæves søgte at trænge tilbage.

„Lov mig Niels," sagde hun med et bønligt Blik, idet hun kjærligt trykkede hans Haand, „at Du, hvorledes Udfaldet end bliver, vil lade det bero derved. At stampe mod Braadden baader kun lidet, og bedre er det at leve i Fattigdom med Fred end i Overflod med Strid, og vi har jo saa dog Gods nok, selv om Sagen gaaer os imod."

„Det mangler os ikke, takket være Gud," svarede han med et Anstrøg af stolt Selvfølelse; „men hvad enten man er høj eller lav, fattig eller rig vilde det kun sømme sig ilde for en Mand at bøje sin Nakke under Voldsmandens Fod eller sit Hjerte under Urettens Skændsel."

„Og dog staaer det i den hellige Læst: at slaaer En Dig paa dit ene Øre, da skal Du vende det andet til," svarede hun mildt.

„Ja, ja det staaer der," svarede han smilende, „men for os Smaalændinge troer jeg ikke, at dette Bud er skrevet, al den Stund vi da snart Alle vilde komme til at gaa øreløse. Dertil kommer, Karin, at Landshøvdingen deroppe ikke dømmer efter den hellige Læst; men efter den Lov, der, som jeg frygter, passer bedst for ham og hans Lige."

„Megen Uret begaaes og mere endnu vil blive begaaet i denne Verden," sagde hun med dæmpet Stemme, idet hendes Læbers Skælven vidnede om hendes indre Bevægelse, „men den, der ikke formaaer at taale, og hvis Arm stedse er løftet til Strid derimod, han vil blive som en jaget Ulv, uden Rast og uden Hvile."

„Maaske, Karin, og dog vilde jeg hellere foretrække denne Lod end at være som det usselige Faar, der uden Modstand lader sig klippe saa ofte det behager dets Herre. Jeg forlanger jo hverken Gunst eller Gave af de høje Herrer, og selv om jeg fattig og ussel manglede Brødet, vilde jeg før dø af Sult end strække Haanden ud efter Naade. Nej, hvad jeg forlanger er kun, hvad Loven hjemler mig, og det slipper jeg ikke, før min Haand er visnet og min Arm lammet."

Den unge Pige drog et dybt Suk. „Maaske vil dog Herren," sagde hun resigneret, „vende Alt til det Bedste for os, og stemme Øvrighedens Hjerte til Retfærdighed. Men dit Blod er varmt, Niels," — „Som min Kjærlighed til Dig, Karin," afbrød han hende. „Det er min Stolthed, som det er min Lykke," svarede hun rødmende. „Vilde Du nu for din og min Kjærligheds Skyld love mig, at Du vilde dæmpe dit

haſtige, let opblusſende Sind, at Du i Taalmod og Ro vilde høre paa det, hvormed din Modpart vil fremkomme, at Du ikke vilde lade dig henrive til Vrede ved et ondt Ord eller en hadefuld Hentydning, da vilde det ſikkert baade vor Sag. Huſk paa, Niels, at et venligt Ord er ſom et Glimt af Foraarets Sol, der formaaer at ſmelte den haardeſte Is."

„Ja, Karin," ſvarede han, „naar alle Mennesker vare milde og bløde, ſom Du, og Alles Hjerter trofaſte og ærlige, ſom dit; men Haveſyge, Egenkjærlighed og Hovmod gjør dem haarde ſom Sten, paa hvem kun det endnu haardere Staal bider." Ved disſe Ord trykkede han hendes Haand og forlod hende, idet hans Navn nu blev opraabt.

Rettergangen i hine Tider var i alle Henſeender væſentlig forſkjellig fra, hvad den er nuomſtunder. Uden vidtløftige og tætbeſkrevne Akter og Indlæg, uden lange Taler for og imod afſagde Dommeren ſin Kjendelſe, naar han havde hørt Parterne, og maatte ſaa end Retfærdigheden altfor ofte lide under en ſaa ſummariſk Fremgangsmaade, ſaa var paa den anden Side Pinen ogſaa ſaa meget kortere, og det Ene fik da at bøde paa det Andet, ſom Matroſen ſagde, da han kaſtede Proviantforvalteren overbord.

Hvad Niels Dake havde at fremføre var ligeſaa kortfattet, ſom Beviſerne for hans Fæſtemøes gode Ret til det omſtridte Jordegods vare tydelige og klare, og da han havde endt, hørte han ſom det ſyntes med fuldſtændig Ro og Ligegyldighed paa ſin Modparts Indſigelſer. Dommen blev ſnart afſagt. Ridder Jøns Armfeldt blev tilkjendt Jordegodſet og Niels paa ſin Fæſtemøes Vegne idømt en Bøde for unødig Trætte.

„For unødig Trætte," gjentog Niels bleg ſom et Lig og med en Røſt, der gav Gjenlyd i Salen, idet han traadte ſaa tæt ind paa Landshøvdingen ſom Skranken tillod det, „Ja, jeg kan forſtaa det; thi unødig Trætte kan det vel kaldes, naar en ſimpel Mand forlanger ſin Ret, ſelv om den er nok ſaa ſoleklar, hos en Ridder og Adelsmand, unødig Trætte maa det vel kaldes, naar jeg eller mine Lige værger ſig mod Svøben, hvormed han ſkal hudflettes, eller Hælen, hvormed han ſkal trædes i Støvet; unødig Trætte maa det vel kaldes, naar vi beraabe os paa Retfærdigheden eller Landets Love; thi ingen af Delene ere jo til for os. Men ſaa ſandt der er en Gud til, ſaa ſandt han veed og ſeer, at der i denne Sag er overgaaet mig en ſkændig og uretfærdig Dom, ſaa ſandt vil han engang, naar Tiden er kommen, ſtaa det forknytte Folk bi og løſe Mørket og Trængſelen, hvorunder det ſukker.

Fra idag af," vedblev han med funklende Øine, idet han hævede Haanden som til Ed, „fra idag skal mit Liv, det Gods jeg ejer, min Kjærlighed og mit Had være viet den Frelsens Gjerning, og med dette Løfte undsiger jeg Enhver paa Liv og Død, som staaer mig imod, idet jeg nedkalder Herrens Forbandelse over vore Bødler."

Landshøvdingen og Bisidderne havde et Øieblik staaet som lamslaaede ved denne uhørte Driftighed; men nu da Niels vendte sig for at gaa, løstes pludselig Fortryllelsen.

„Grib ham," raabte Landshøvdingen rasende, „slut ham i Baand og Jern, og lad ham i Hundehullet vie sig til sin Frelsens Gjerning, jeg svarer for, at Tiden dertil ikke skal blive ham for kort tilmaalt."

Bysvendene nærmede sig nu for at udføre Landshøvdingens Ordre; men idet en af disse rakte sin Haand ud for at gribe ham, støtte han til ham, saa han tumlede tilbage, hvorpaa de andre med forskrækkede Miner standsede.

„Lad her ingen Ulykke ske," raabte Niels blussende af Harme. „Kald eders Folk tilbage, Landshøvding. Den Første, der lægger Haand paa mig, skal betale det med sit Liv."

„I tør ikke. I fejge Krystere," raabte nu Landshøvdingen, da han saae, at Bysvendene tøvede, „saa skal jeg vise Eder Vejen." Ved disse Ord sprang han over Skranken og styrtede ind paa Niels. En kort og voldsom Kamp begyndte; men idet nu Bysvendene vilde komme deres Herre til Hjælp, styrtede denne, dødelig saaret af Niels's Daggert, om paa Gulvet.

Et Forfærdelsens Skrig gjenlød fra Retssalen udover Torvet. Den her forsamlede Mængde, som troede, at man havde tilføjet deres Yndling Overlast, og som alt længe urolig havde ventet paa Udfaldet af Sagen, begyndte under vilde Skrig og rasende Trusler at nærme sig Thinghuset. Den Ene trængte den Anden frem. Som en af Stormen oprørt Strøm trængte den vilde Hob ind ad Dørene, der i et Øieblik vare sprængte, og snart var Salen opfyldt af den larmende, hævnfnysende Mængde.

I den Forvirring, som Landshøvdingens Drab og Bestræbelsen for at afværge Folkehobens Angreb, havde fremkaldt blandt Bysvendene og Rettens Medlemmer, havde man for et Øieblik glemt Niels Dake; men da nu Døren sprængtes og Folket styrtede ind, sprang denne op paa et Bord, og idet han med sin mægtige Stemme paabød Taushed, fortalte han, hvad der var foregaaet.

„Maalet har længe været fuldt," vedblev han, „men denne ny Uret, denne ligesaa skændige som forvorpne Tilegnelse af hvad mit er, den Forhaanelse og Ringeagt jeg har maattet taale, fordi jeg er en Almuesmand, den har bragt det til at flyde over. Som Landshøvdingen, der ligger her fældet ved min Haand, dræbt under Udøvelsen af sin fordømmelige Gjerning, saaledes skal det fra idag gaa alle Folkets Bødler, der for at mæske sig selv træde Guds og Menneskenes Love under Fødder. Fra idag skal mit Liv og al min Gjerning være helliget vor Befrielse, og ikke skal jeg hvile, før Maalet er naaet. — For Ære, Ret og Sandhed skal være mit Løsen, og hver den, som hylder det, han følge mig."

Et tordnende, bedøvende Bifaldsraab gjenlød, idet Niels tav, og baaren paa Mængdens Skuldre blev han ført ud af Salen til Torvet. Ankommen her spejdede hans Blik uroligt om blandt Mængden; men da det endelig faldt paa Karin, sprang han ned fra sit levende Sæde, og et Øjeblik efter stod han ved hendes Side.

„Loddet er kastet, Karin," raabte han hende imøde, „ikke ved min Brøde, men ved vore Undertrykkeres Had og Forfølgelse."

„Jeg veed det, jeg har hørt Alt," svarede hun, med hvem en pludselig Forvandling var foregaaet, idet nu Begejstring og Medfølelse lyste ud af hendes Øjne og rødmede hendes Kinder. „Hvor hjertelig jeg end forhen ønskede, og hvor inderlig jeg bad til Gud om, at det maatte ende i Fred, saa føler jeg dog nu, at hvad Du har øvet, hvor blodig din Gjerning end var, saa vil den blive til Held og Velsignelse for vort Land. Kæmp, som Du sagde, med Ære for Ret og Sandhed; lad dit Sværd tugte Niddingen, nedstyrt Voldsmandens Borg og jævn dens Volde med Jorden; men skaan den Ufkyldige, hvad enten han er høj eller lav, vær den Svages Værn og den Vaklendes Støtte, og forhold Ingen den Ret, som Du nu selv fordrer for Dig og Dine med væbnet Haand, da vil Gud styrke din Gjerning og lægge sin Kraft i din Arm, og da vil han høre min Bøn og føre Dig frelst og ufkadt tilbage til mig, hvis Stolthed og Glæde Du skal blive, som Du er min Kjærlighed og mit Haab."

Paa Stokholms Slot, hvor Kong Gustaf Erikson Vasa residerede, var der, nogen Tid efter det nys beskrevne Oprør i Ekjsø, i en af de store Sale, der stødte op til Kongens egne Gemakker, forsamlet en Del af Hoffets Herrer omkring et stort rundt Bord, og medens de fyldte Bægere kredsede rundt,

beskæftigede Nogle sig med Brætspil eller Tærning, medens Andre fordreve Tiden ved Samtale om Dagens Begivenheder, om Krig, Jagt og Hoffets Skjønheder.

„Tys, tys," raabte en af Herrerne, idet han søgte at overdøve Larmen af de højrøstede Stemmer. „Lad os høre, hvad Arvid Bengtson har at meddele. Jeg kan se paa hans Ansigt, at en eller anden ondskabsfuld Historie tynger paa hans syndige Hjerte og længes efter at slippe ud. Han er jo, som vi vide, Damernes Yndling og Ægtemændenes Skræk."

Den Herre, til hvem Talen var rettet, der var et ungt temmelig opløbent Menneske med et blegt, spidst Ansigt, kroede sig og følte sig øjensynligt smigret ved Antydningen.

„Nej," sagde han med et selvbehageligt Smil, „den Sejrende maa jo finde sig i at have saavel Misundere som Fjender. Hvad der iøvrigt laa mig paa Sinde, havde imidlertid ikke Hensyn paa Tant og Fjas. Jeg harmer og ærgrer mig over Voldsdaaden og Oprøret dernede i Eksjø. Det skulde have været mig, Kongen havde sat til Landshøvding."

„Det samme ønske formodentlig Ægtemændene," blev han afbrudt, „thi saa havde Du været dræbt, og deres Skræk forbi med det samme."

„Ja, naar jeg havde været usel nok til at lade mig slaa ihjel af en Bonde," svarede hin knejsende og med et foragteligt Blik.

„Men denne Bonde hedder Niels Dake," raabtes der, „og man vil i al Beskedenhed paastaa, at han mægter at tage en hel Skok af dine Lige paa sin Samvittighed uden at puste derved."

„Og jeg sværger," raabte Arvid ophidset, „at naar hans Naade Kongen vil overlade mig sit Jagtkoppel og sine Hundedrenge, da vil jeg i et Par Uger rense Smaaland for det sammenløbne Pak, som nu huserer dernede og bringe Niels Dake selv i Bast og Baand hertil."

„Saa skal dit Ønske være dig tilstaaet," lød i det samme en klangfuld Stemme bagved ham. Forbavset vendte det unge Menneske sig om og saae nu Kong Gustaf selv staaende for sig. Hastig og ærbødig rejste hele Selskabet sig, og den lystige Larm, som før havde hersket i Salen, afbrødes pludselig af den dybeste Tavshed.

„Vilde jeg nu end imidlertid nok vove Dig, Arvid Bengtson, i den Formening at Tabet vel var til at overvinde, eftersom store Ord altid stammer fra et lille Hjerte, saa vilde jeg dog kun nødig vove mine Hunde," vedblev Kongen. „Hvad

her skal udrettes, vil tilfulde blive Mandsgjerning og ingen Leg; men staaer Du endnu ved dit Ord, efter at Du har erfaret, hvorledes Sagerne staa dernede, nu vel, saa staaer jeg ogsaa ved mit."

Med ligesaa bittert Had og Vrgrelse Arvid havde hørt Kongens haanlige Udtalelse, ligesaa nedstemt og beklemt følte han sig ved de sidste. At Sagen var alvorligere, end han i sit kaade Overmod havde tænkt sig, blev ham klart ved Kongens alvorsfulde Mine, og det, der nu blev fortalt, efter at Kongen havde fjernet sig, af en Krigsøverste, der havde været kaldet til Krigsraadet, som nys var bleven afholdt, lod ingen Tvivl tilbage. Med en ligesaa vidunderlig som for Regeringen forfærdelig og faretruende Hastighed havde Niels Dake samlet en Styrke af over tyve tusinde Mand, og endnu bestandig strømmede de Misfornøjede til i store Hobe fra alle Kanter. Vel bestod Dakerne, som de nu kaldtes, tildels af sammenløbet Pak, af Stimænd, Lediggængere og undløbne Straffefanger; men der fandtes ogsaa mange gode og dygtige Kræfter iblandt dem, mangen brav og ærlig Mand, der i Overbevisningen om Sagens Retfærdighed, og alene for at skaffe billige og lovlige Fordringer Anerkjendelse havde grebet til Vaaben. Endnu var det en vild, raa, uøvet og udisciplineret Hob, der manglede Alt ligefra de nødvendigste Klæder til de simple Forsvarsmidler; men med Niels Dakes kraftige Karakter, hans jernfaste Vilje og Udholdenhed samt ved Folkets Sympathi og Bistand, var det at vente, at han om føje Tid vilde have bragt Orden tilveje og af den store, forvildede Hob skabt en Styrke, der vel kunde være egnet til at gjøre Regeringen betænkelig.

I Smaalands vidtløftige og for den Ubekjendte næsten uigjennemtrængelige Skove havde Anføreren ladet bygge flere befæstede Lejre, som ved Hjælp af Forhugninger, fældede Træer og Jordvolde havde faaet en Styrke, der kunde trodse selv en velordnet Belejring af øvede Tropper. Herhen blev Alt bragt, hvad de forskjellige Hobe ved Rov og Plyndring i Omegnen bragte tilveje, og her fandtes snart saa overordentlige Kvantiterer af Vaaben, Ammunition og Levnetsmidler, at ingen Mangel derfor var at befrygte.

Niels Dake havde vel i Førstningen paa det strængeste forbudt at plyndre andre end de af ham udpegede Borge og Herresæder, hvis Ejermænd ved deres hjerteløse Adfærd mod deres Undergivne og lovløse Udpresninger havde gjort sig fortjent til Straffen; men snart formaaede han ikke at tøjle de

løsladte, ubændige Lidenskaber. Den vilde, af Rovsyge, Had og Hevn glødende Hob skaanede Ingen; den Uskyldige maatte lide med den Skyldige, og Mord og Brand i Følge med de mest gruopvækkende Optrin hørte til Dagens Orden. Blodet flød i Strømme, Himlen lyste rød af de brændende Stæder, og jamrende flygtede den fredelige Landalmue for dem, der kaldte sig deres Befriere, for at søge Ly og Frelse hos dem, den før havde forbandet som dens Undertrykkere.

Med Fortvivlelse i Hjertet havde Niels Dake seet den Vending, Sagerne tog, og idet han erindrede sig sin Fæstemø Karins Ord ved Afskeden, idet hendes skjønne Billede, hvori nu Sorg og Bebrejdelse spejlede sig, steg frem for hans indre Syn, brændte Skamrødmen paa hans Kinder og Angeren i hans Hjerte.

Han saae, at det Maal, han havde tilstræbt: De Skyldiges Afstraffelse og Lovenes Overholdelse, havde han vidt forfejlet. Branden, han havde tændt, fortærede Alt, det Onde med det Gode. Ingen i de vilde Hobe, hvis Lidenskaber han selv havde opflammet, tænkte paa at øve Ret eller at kæmpe for et højere, ædlere Maal; men kun paa at ødelægge, fortære og røve, idet det var dem ligegyldigt, om Fordærvelsen gik ud over Ven eller Fjende. At slukke Branden var ham imidlertid nu umuligt, ligesaa lidt som han formaaede at dæmpe eller mildne den, og idet han havde tabt Styret, rev Strømmen ham med sig, videre og videre, indtil han tilsidst viljeløs, ude af Stand til at modstaa, lod sig rive med, kun kæmpende for at bevare et Skin af den Magt, han i Begyndelsen havde udøvet.

En lang Tid var imidlertid henrunden uden at noget som helst af de Forsøg, Regeringen havde gjort paa at standse Oprørernes Færd, havde ført til noget Resultat, og man havde nu endelig, da det var paa den højeste Tid, besluttet at opbyde Alt, at samle de hidtil spredte Kræfter, for da med en overvældende Overmagt at knuse Opstanden.

Medens nu saaledes alle Tropper bleve trukne sammen paa enkelte Punkter, havde Dakerne med den betydeligste Del af deres Styrke lagt sig for den faste Borg Berggvara, som tilhørte den rige, for sin ædle Karakter og store Godgjørenhed almindelig agtede Grev Ejler Stenbok. En Mængde af Omegnens adelige Familier havde med deres Kostbarheder søgt Ly paa Borgen, og da saaledes et ualmindeligt stort Bytte var at vente, saa havde de Belejrende ingen Møje sparet for at tage den.

I Borgen saae det sørgeligt ud; de fleste af dens tapreste Forsvarere vare faldne, Fødemidlerne begyndte at slippe op, og den Mængde af Kvinder og Børn, man som Flygtninge havde optaget, bidrog end ydermere til at forøge Forvirringen og Elendigheden. . . . . Med Fortvivlelsens Mod kæmpede Borgherren mod den overlegne Fjende, og om saa meget større vare hans Anstrengelser, som hans Hustru laa syg efter en Nedkomst. Hvilken Skæbne der ventede Alle, hvem Borgen indesluttede, naar den vilde, efter Bytte og Blod tørstende Hob trængte ind, var ikke tvivlsom, og næsten sygnende under Vægten af den pinligste Sjælekval og legemlig Anstrengelse saae Borgherren det Øjeblik imøde, da han ikke længere formaaede at modstaa den sejrende Fjende.

En Aften paa denne Tid var i Niels Dakes Kvarter, en lille Bondehytte i nogen Afstand fra den belejrede Borg, en stor Del af Oprørshærens Høvdinge samlede. Man havde holdt Raad om Tiden og de for en Storm mest egnede Punkter, og lod nu, efter at Alt i saa Henseende var afgjort, Bægeret flittig gaa rundt for, som man sagde, at samle Kræfter til den forestaaende Dyst. Lystigheden tog mere og mere til, Bægerne fyldtes og tømtes, de skæggede, vilde Ansigter glødede i Rusen, og medens Tærningerne raslede paa Bordene, lød raa, uhøvisk Skjemt, skingrende Latter, Eder og Forbandelser imellem hinanden forenende sig i en bedøvende Larm, der gav Gjenlyd vidt ud i Lejren. Ogsaa her havde de tøjlesløse Horder, efterlignende Høvidsmændenes Exempel, hengivet sig til de vildeste Udskejelser. Udaf et tusindstemmigt Kor lød Sang, Musik og vilde Hyl, og medens Nogle hengave sig til den mest overstadige Lystighed, kæmpede Andre i blodigt Slagsmaal, medens i Rusens Vanvid alle onde Lidenskabers Baand vare bristede og havde forvandlet Menneskene til vilde Dyr, hvis eneste Attraa var Blod og Ødelæggelse.

I Høvidsmandens Kvarter stod det nu ogsaa paa Nippet til at komme til Kamp paa Liv og Død mellem de der forsamlede. Niels Dake selv, der blussende, ophidset til det Yderste og næppe sig selv mægtig efter den overvættes Nydelse, sad for Enden af Bordet, havde, idet han med sin mægtige Stemme søgte at overdøve sine Modstandere, der bebrejdede ham for en uretfærdig Fordeling af et stort Bytte, som nylig var gjort, netop hævet sin med et vægtigt Tinkrus væbnede Haand for, ved at slynge det i Hovedet paa den Første og Bedste, at give sine Beviser en forøget Vægt, da, idet han rejste sig i Sædet og uvilkaarligt hævede Blikket, Karin stod for ham.

Netop saaledes, som hun saa ofte havde staaet for hans Fantasi, bleg, med et Udtryk af Sorg og Bebrejdelse i det smukke Aasyn og iført den Dragt, hvori han sidst havde seet hende ved Afskeden, netop saaledes stod hun nu, idet hun strakte Haanden ud imod ham, som stod hun i Begreb med at tale.

Maalløs af Forfærdelse og med et Blik, som saae han en Aabenbaring fra en anden Tilværelse for sig, stirrede Niels paa hende med et Udtryk af Glæde, Tvivl og pinlig Angest. Bægeret var falden ud af hans Haand, og idet han nu lod

denne glide ned over sin brændende Pande, var det, som om Rusen veg og Aanden atter gjenvandt sit Herredømme over de bedøvede Sanser.

„Karin," udbrød han, „Du her!"

„Ja, Niels," svarede hun, idet hun trak sin Haand tilbage for ikke at møde hans, som han strakte ud imod hendes; „ja, Niels, saa vidt er det kommet, at jeg, for at se og tale med Dig maa opsøge Dig her, paa et Sted, hvor Lasten har opslaaet sit Sæde, og over hvilket Herrens Forbandelse hviler. Ak, Niels, Niels," vedblev hun under frembrydende Taarer, „hvor er dine Forsætter, de Løfter, Du gav mig, om at være den Svages Støtte og den Fortryktes Hjælp, hvor er dit Hjertes Højmodighed, din Sjæls Adel, som bevægede dig til at drage Sværdet til Guds Ære og dit Folks Befrielse fra Vold og Undertrykkelse? Selv er Du bleven en Voldsmand, værre end dem, Du vilde bekæmpe, og Strømme af Blod raabe til Himlen om Hevn over Dig og dine Mænd. Som vilde Dyr i deres Rasen have Du og Dine sønderrevet de Uskyldige med de Skyldige, og det Folk, som i Dig tiljublede en Befrier, forbander nu dit Navn og nedkalder Himlens Straf over den, der optraadte som en Frelser, men blev en Bøddel, over den, der begyndte i Dydens og Retfærdighedens Navn, men blev et Redskab i den Ondes Tjeneste. Niels, Niels," vedblev hun med hævet Stemme, „vend om, medens det endnu er Tid, besværg den Storm, Du har fremmanet, giv Landet den Fred tilbage, som Du har røvet det, og forson din Sjæl med den Gud, hvis Navn Du har spottet og haanet, forinden Menneskenes Hevn kommer over Dig; thi tro mig, den er nær, nærmere end, efter hvad jeg her seer, Du og Dine aner. For at advare Dig, for om mulig at frelse Dig fra Bøddelens Sværd, der svæver over dit Hoved, har jeg vovet mig hid; usect og ubemærket af dine Mænd har jeg fundet Vejen til Dig, ledet og beskyttet af ham, om hvis frelsende Varetægt jeg bad. Lad Mindet om vor skyldfri Barndom, om vor Ungdoms Kjærlighed, om det Haab og den Fortrøstning, der fyldte vore Hjerter og vore Sind med Glæde over den Tid, hvori vi levede, og med Længsel efter den, der skulde komme, nu bevæge og mildne dit Hjerte, og skaffe min Bøn Indgang, saaledes at jeg, hvis Livs Lykke Du har forspildt, og hvis bedste Haab Du har udslukket, kan mindes Dig med Vemod og Tilgivelse."

„Hvad Fanden er det, Kvinden fortæller Dig, Niels Dake," raabtes der nu, „Du seer jo ud, som havde Du faaet

Kolden og var ved at daane. Kom hid til mig, mit Lam," vedblev den Talende, idet han ravende rejste sig og strakte Armene ud efter Karin. „Er Du hans Kjæreste, kan Du ogsaa være min." Her standsede han pludselig, idet en vild, i overstadig Beruselse rasende Hob sprængte Døren og trængte ind. Larmende og truende forlangte man, at Stormen paa Borgen skulde foretages strax, idet man paastod, at Niels Dake og flere af Anførerne vedbleve at opsætte det, fordi de vare underkjøbte af Fjenden og nu søgte at forhale Tiden, indtil de kongelige Tropper kunde komme Borgen til Undsætning. Indseende Umuligheden af, som Sagerne stode, at tale den berusede Hob tilrette, blev der for Anførerne intet Andet at gjøre end ved Flugt at unddrage sig den til Vanvid ophidsede Mængde, indtil Stormen havde lagt sig, og dragende deres Sværd søgte de derfor at bane sig Vej ud af den nærmeste Dør. Idet Oprørerne trængte ind, havde Niels strax vendt sig mod Karin for at frelse hende; men i det korte Øjeblik, hans Opmærksomhed havde været henvendt paa hine, var hun forsvunden, og lettet i Haabet om, at hun var undkommen ad den samme hemmelighedsfulde Vej, ad hvilken hun var kommen, søgte han ogsaa sin Frelse i Flugten.

Mytteriet i Lejren udbredte sig nu videre og videre, i blindt Raseri bekæmpede det ene Parti det andet, og medens Stridens Larm, de Kæmpendes Skrig og Sværdenes Raslen lød vidt og bredt, belyste Lejrens Brand den vilde, blodige Scene.

Paa samme Tid, som Oprørerne saaledes rasede imod hinanden, var Fortravet af den kongelige Armee ankommen i Nærheden af de vidtstrakte Skove, hvori hine havde deres Tilhold, og i en Dal paa Heden havde Generalen sammenkaldt de fleste Officerer til et Krigsraad, og da det heri var blevet besluttet, at der endnu samme Nat skulde forsøges et Overfald paa Lejren, blev det bestemt, at smaa Afdelinger skulde nærme sig denne saa meget som mulig for at udfinde de til hint Maals Opnaaelse mest egnede Steder.

„Det var jo Eder," vendte Generalen sig til Arvid Bengtson, der stod i Nærheden, „som lovede at ville uddrive Dakerne af Landet med et Koppel Jagthunde. Nu vel, I har vel lært at indse, at Fornøjelsen derved kun turde blive ringe. Men for at give Eder Lejlighed til at bevise, at Eders Ord dog ikke var idel Bram og Vind, saa giver jeg Eder herved Ordre til at føre en af de Afdelinger, der nu skal udspionere Fjenden. Vær forsigtig og snu, saa kan I derved,

om end ikke indløse hine Eders Ord, saa dog bidrage til Sejren."

„Ja, vær endelig forsigtig, Arvid," hviskede en af hans Kammerater til ham, der betydelig nedstemt og kun lidet opbygget ved den ham tiltænkte Ære stod i Begreb med at fjerne sig, „og pas godt paa din Næse og Ører; thi, som man siger, skal Oprørerne nære en stor Tilbøjelighed til at befri deres Fangers Ansigter for disse Prydelser."

„Saalænge jeg har mit Værge, skal jeg vel vide at forsvare mig," svarede hin i en højrøstet og pralende Tone, idet han paa samme Tid kastede et sky og ængsteligt Blik paa denne.

„Det tvivle vi ikke om," udbrød en Anden, „Spørgsmaalet er imidlertid, om ikke Oprørerne forstaa endnu bedre at afvæbne Dig. Havde vi havt lidt bedre Tid," vedblev han, da skulde jeg med Fornøjelse have forskaffet Dig min Fasters tvende Skødehunde, de ere sandelig bidske og arrige nok."

„Dum Snak," udbrød Arvid forbitret. „Her er hverken Tid eller Sted at høre eller svare paa Sligt; men vi mødes vel igjen."

„Jeg tvivler om det, Arvid Bengtsson," raabte hin efter ham, der nu fjernede sig, undtagen det skulde være i Form af den Kaal, som Stimændene sandsynligvis snart vil lave paa Dig."

Kort efter den modtagne Ordre red Arvid i Spidsen for nogle faa Mand ud paa det farefulde Togt.

Vejret var mørkt og taaget, og idet Natten nu brød frem, sænkede den sig som et uigjennemtrængeligt Slør over den vejløse Hede og den tætte Skov. Alt var tavst og stille, og kun af og til syntes for deres lyttende Ører at lyde hendøende, svage Toner, der kun tjente til at gjøre Mørket og Ødet endnu mere uhyggeligt; Alt som han trængte videre frem i den uendelige Skov, sank hans Hjerte dybere og dybere, og ofte forbandede han den Skæbne, der havde udkaaret netop ham til dette farefulde Hverv. Idet han saaledes red næsten samlende sig frem for ikke at støde an imod eller blive revet af Hesten af Træstammerne eller de nedhængende Grene, sprang pludseligt et Dyr op foran Hestens Fødder. Med en voldsom Bevægelse og rystende af Angst kastede denne sig til Siden, og før nu, endnu forinden Rytteren havde faaet Tid til at samle sig, afsted med rasende Fart igjennem Skoven. I lang Tid fortsatte den sit for Arvid og sig selv saa farefulde Løb, indtil den endelig udmattet standsede ved Foden af en Bakke.

Forslaaet og forstødt og som sønderknust efter det voldsomme Ridt lod han sig glide ned af Hesten, og idet han fortvivlet saae sig om, lyttede han i lang Tid for om mulig at opdage Spor af sine Følgesvende. Intet lod sig imidlertid høre, og da han hverken vidste, hvor han befandt sig, eller hvor lang Tid han havde tilbragt paa den vilde Flugt, saa besluttede han sig endelig til, hvor farefuldt det end kunde være, at søge Oplysning i en Bondehytte, hvorfra der glimtede ham et Lys imøde.

Paa hans Banken blev Døren aabnet af en høj, sværlemmet Mand af et mørkt, trodsigt Udseende, som dog, idet han blev ham vaer, traadte tilbage med et Udtryk af Skræk og Forbavselse.

„Hvem er I?" spurgte han.

„En af Kongens Folk," svarede Arvid. „Kan I sige mig Vejen til Hult?"

„Det kunde jeg nok, unge Herre, og I vil ogsaa let kunne finde den, det vil sige, dersom I formaaer at se i Mørke. Er I alene?"

„Min Hest blev sky og løb løbsk gjennem Skoven, og derved blev jeg skilt fra mine Ledsagere. Nu er jeg alene og veed ikke engang, hvor jeg er, men at dømme efter den Tid, der er forløben, maa jeg være kommen langt af min Vej. Mødig og forslaaet som jeg er, vilde I øve en Velgjerning mod mig, ved at unde mig Husly, for at jeg kan udhvile mig lidt."

„Saa længe som I lyster og maaske lidt til," svarede Manden med et Smil, der just ikke synderlig behagede Arvid. „Gaa saa ind, Eders Hest skal jeg sørge for." Ved disse Ord tog han Tøjlerne af det unge Menneskes Haand og førte Dyret om bag Huset. Strax derefter traadte han atter ind i Stuen, hvor Arvid havde sat sig ved Bordet.

„Jøsses Kors, hvor seer I ud, unge Herre," udbrød han: „Eders Ansigt er jo blodigt og forrevent og saa hovent, at det ligner et Græskar. Naa stil saa Eders Sult," vedblev han pegende paa Brødet og Osten, „Retterne ere just ikke fine, men dog altid til at blive mæt af."

Et Øieblik betragtede Manden ham nu opmærksomt fra Overst til Nederst, hvorpaa han forlod Stuen.

Som det forekom Arvid, lød der hviskende Stemmer ind til ham gjennem den lukkede Dør, og da nu Tanken om, at han nemlig var falden i Fjendehaand, paatrængte sig ham, saa fattede han hastig den Beslutning at flygte, medens det

endnu var Tid. Allerede havde han nærmet sig Døren og stod i Begreb med at skyde Slaaen fra, hvormed den var lukket, da Bonden atter traadte ind, ledsaget af en høj, slank Mand med et kækt, forvovent Udtryk i det af Vejr og Sol medtagne Ansigt.

„Jeg skulde da ikke tro," udbrød hin, „at I havde i Sinde at smugle Eder bort uden Tak for Mad. Vi har imidlertid endnu et Ord at tale med hinanden. Den Mand der," vedblev Bonden pegende paa sin Ledsager, har faaet Lyst til eders fine Dragt, og vil da give Eder sin i Stedet. Byttet er ikke daarligt; thi jeg svarer Eder for, at dygtigere og mandhaftigere Karl end den, der har stukket i hans Klæder, har der ikke stukket i Eders." En Smule beroliget ved Tanken om, at han dog muligvis kunde slippe for saa godt Kjøb, kastede Arvid et Blik paa den Fremmede; men som slaaet af Rædsel og Forbavselse blev han staaende i rum Tid, stirrende paa ham uden at aabne Munden til Svar. Dragten, Ansigtstrækkene, den hele Skikkelse, som han saa ofte havde hørt beskreven, lod ingen Tvivl tilbage hos ham om, at han stod for den mægtige Høvding Niels Dake selv. Men hvorledes var denne kommen her, eller befandt han sig midt i Oprørernes Lejr? En Gysen gjennemfoer ham, og nær var han segnet om ved Tanken om, hvad der under disse Omstændigheder muligvis forestod ham.

„Nu, I stirrer paa min Ven, som var det Fanden selv," udbrød Bonden, „og maaske var I og eders Kammerater ogsaa hellere faldne i Kløerne paa denne end paa hin, om galt skulde være. Jeg tænker imidlertid, at I nu har stirret længe nok paa ham. Se derfor til at komme af Eders Klæder," vedblev han i en barsk Tone og med en saa betegnende Gebærde, at det unge Menneske, rystende over hele Legemet, efterkom Befalingen med en Hastighed, der under andre Omstændigheder vilde have forbavset ham selv. Da han derefter havde iført sig de ham paatvungne Klæder, og stod, ventende paa, hvad der nu skulde komme, greb begge Mændene ham som efter Aftale, og forinden han endnu havde faaet Tid til at fremføre et Ord, havde man snøret hans Arme og Ben sammen, kneblet hans Mund og slæbt ham ind i et mørkt Rum, hvor han nu laa ude af Stand til at røre sig eller raabe om Hjælp.

I lang Tid havde han ligget saaledes, og som han kunde se af en Solstraale, der glimtede ind gjennem et lille Hul paa Døren, maatte det være højt paa Dagen. Hvad skulde hans

Skæbne blive; havde man bestemt, at han her forsmædelig skulde omkomme af Hunger, eller havde man udfunden endnu frygteligere Pinsler? Angestens Sved brast ud af hans Pande, og idet han følte sig en Afmagt nær, var det, som skulde han

kvæles under den knugende, martrende Følelse, Intet at kunne foretage til sin Frelse.

Som han saaledes laa, hørte han pludselig Larm af Heste og Mennesker udenfor. Døren til det forreste Værelse blev revet op; højrøstede Stemmer og Sabelklirren lød der-

inde fra, og idet han nu med et Angestens Suk saae sit sidste Øjeblik komme, blev Døren til det Rum, hvori han befandt sig, sparket ind.

„Her," raabte en Stemme, i hvilken Arvid, til sin usigelige Trøst, strax genkjendte det unge Menneske, der ved Affkeden havde tilbudt ham sin Fasters Skødehunde, „her er han. Saa var da Angivelsen om, at Niels Dake havde søgt Tilflugt i dette Hus, rigtig. Hvor er Høvidsmanden? Bed ham, strax komme herind og sig ham, at Niels Dake er funden."

„Ja sandelig," raabte den Kommanderende, der strax havde indfundet sig, „saa har vi ham endelig, ihvorvel som det lader til kun som Lig. Aabn Lugerne, at vi kunne se. Sandsynligvis har han selv endt sit Liv."

„Død er han ikke; men, hvordan Pokker er det at forstaa, han er bastet og bunden og kneblet dertil. Her maa have været Andre før vi, som har villet sikkre sig ham til et belejligere Øjeblik."

Baandene bleve nu løste, Kneblen tagen fra hans Mund; men da han derpaa blev trukken frem i Lyset, gjenlød Stuen paa engang af et almindeligt Forbavselses Udraab. „Arvid Bengtson," raabtes der, „hvor Pokker er Du kommen til den Dragt? Har Du villet lege Bussemand med os, saa maa man tilstaa, at Du har været besindig nok til ikke at ville gjøre os altfor bange, ved at fremstille Dig i en uskadelig Skikkelse."

Skamfuld og elendig over den kun lidt ønskelige Stilling, hvori han befandt sig ligeover for sine Kammerater, og knap endnu kommen til sig selv efter den hafte Skræk, maatte han nu aflægge Beretning over, hvad der var passeret ham. Saa stor end Skuffelsen var ved, at Oprørernes Høvding, hvem man allerede troede at have bemægtiget sig, paa den Maade var undsluppen, saa brast dog Alle ud i en hjertelig Latter ved Synet af Arvids ynkelige Skikkelse.

„Men dit gode Sværd, Arvid," blev der raabt, „din Dyrendal, hvormed Du mandelig vilde værge Dig, det lod Du vel blive i Balgen for ikke end yderligere at irritere Fjenden. Ak, Arvid, Arvid, din Næse og dine Ører har Du frelst; men kunde Du derved undgaa at høre, hvad der efter denne stolte Gjerning herefter vil komme til at lyde for dem, da maatte Du hellere have mistet dem."

I al sin Vaande og Ærgrelse og som for at gjøre hans pinlige Stilling endnu pinligere, maatte han nu høre paa hans Kammeraters jublende Sejersberetning. Et Par af de til at undersøge Oprørernes Stilling udsendte Afdelinger vare

snart efter vendte tilbage med Underretning om, hvad der foregik i Lejren. Benyttende dette Øjeblik var Generalen strax brudt op med sin hele Styrke, og snart efter var hele Lejren omringet.

Ravende i Drukkenskab, ude af Stand til at forsvare sig og overraskede vare Oprørerne blevne et let Bytte for de kongelige Tropper. Kun Faa vare undslupne Blodbadet; men iblandt disse var Niels Dake selv, og ledet af en Oplysning, man havde faaet af en Bonde, havde man nu søgt ham i det affides Hus, hvor man saaledes imidlertid kun fandt hans Klædning.

Nederlaget ved Bergqvara, hvis tapre udholdende Forsvarer det saaledes dog var lykkedes at frelse Borgen, med Alle, som befandt sig deri, ved de kongelige Troppers Ankomst i det yderste Øjeblik, havde knust Oprørernes Magt, og de enkelte adspredte Hobe, som havde undgaaet Døden eller Fangenskabet paa Valpladsen, bleve snart indhentede og tilintetgjorte af de Forfølgende.

Niels Dake selv, som efter Gjensynet af Karin var bleven som forvandlet, og hvis vilde, ustyrlige Mod og Kraft paa engang syntes at være forsvunden eller lammet, var strax i Begyndelsen af Slaget flygtet og havde søgt Ly hos en Ven, i det affides liggende Hus, hvorhen Skæbnen derefter førte Arvid Bengtson til hans Redning.

Gjort nogenlunde ukjendelig ved dennes Dragt, der tillige ydede ham Beskyttelse, idet den gav ham Udseende af at henhøre til den kongelige Armee, var han flygtet imod Øst, og havde nu søgt Skjul i en ham bekjendt næsten utilgængelig Klippehule i Nærheden af den lille By Vestervik ved Østersøen, hvorfra han haabede at undkomme med et Skib til Tyskland.

Omringet af Farer, forfulgt og hvert Øjeblik udsat for at blive opdaget, havde han her tilbragt en lang Tid, uden at det endnu var lykkedes ham at komme bort, og syg og overanstrængt af den forfærdelige Spænding, hvori han bestandig henlevede, laa han nu henstrakt paa sit usle Leje, uden Trøst og uden Hjælp. Da formørkedes pludselig Hulens Indgang, og idet han slog sit matte Blik op, stod Karin for ham.

Af en af hans Tilhængere havde hun faaet hans Opholdssted at vide og var nu, ledet af den Følelse, som aldrig var bleven udslukket hos hende, kommen for nu, da han var forladt af Alle, da Alles Haand var imod ham, og Ingens for ham, at være hans Støtte og Trøst.

„Karin, Karin," udbrød han med Taarer, idet han strakte

sine sitrende Hænder ud imod hende, „var det saaledes, at vi atter skulde mødes?"

„Herren straffer den Hovmodige og sløver den Stærkes Sværd; men han seer ogsaa i Naade til den, der bøjer sit Sind for hans Tugt og aabner sit Hjerte for hans Kjærlighed, og han vil tilgive Dig, naar han seer din Anger. Hvad Du har forbrudt mod ham, ville vi ved fælles Hjælp søge at udsone; men for, hvad Du har forbrudt mod Menneskene, gives der ingen Tilgivelse. Derfor have vi her intet blivende Sted, kun i et fremmed Land, hos et andet Folk kunne vi finde Fred, og, hvad jeg havde opgivet at haabe og tro, der skal

endnu vor Kjærligheds Lykke blomstre, der skal vi maaske endnu finde Glæde og Fred. Kom," vedblev hun. „Alt er beredt. Et Skib venter os ved Kysten, og snart skal Havet rulle sine Bølger mellem Dig og dine Forfølgere, mellem Dig og det Land, hvis Helt Du har været, og hvis Frelser Du kunde blive, dersom det Ondes Magt ikke havde forblændet dine Øjne."

Saaledes endte en Opstand, der bragte Gustaf Eriksson Vasas nyoprejste Trone til at vakle, og som sikkert skulde have knust Adelsvælden og dens Tyrani, dersom Oprørets Anfører og Leder havde været i Besiddelse af ligesaa megen Højmod og Sjælsstyrke, som han ejede Tapperhed og god Vilje.

Endnu mange Aar efter disse Tildragelser levede Niels Dake og Karin i Holsten, hvor de havde skabt sig et lykkeligt Hjem, og hvor han stræbte at udsone sin Ungdoms Brøde ved et kjærligt, gudhengivent og arbejdsomt Liv.

Hans Navn og Slægt er endnu ikke uddød, men blomstrer i flere Grene i Omegnen af Oldeslo, i hvis Nærhed paa en lille Landsbys Kirkegaard endnu findes et Mindesmærke over Slægtens Stamfader Niels Hakonson Dake.

Strøtanker.

(Af H. J. Matthiessen.)

Spørg ej, hvad er Klokken? Nej — Op, det gry'r ad Dag; —
Morgensøvnen sløver og gjør før Tiden svag. —

Poplen knejser højest, skjøndt den er veg og blød,
Som en Laps hvis Hoved er fuldt af Vand og Grød.

Ormen kan ej gnave Cypressens ædle Ved,
Lad ej Smiger krænke dit Hjertes Ydmyghed. —

Kun om Som'ren kommer de muntre Svalers Flok,
Kun i Lykken ser vi af Venner mer end nok. —

Du ka' tro Mille — de Benklæder maa han bestemt trække paa med Skohorn!

Ta' Dig ivare Pedder! hun bi'er — hun har en Halmvisker i Manken!

Øvre hos Skrædderens.

Fortælling af Knud Skytte.

Søren Vinter var Fisker. Hans Hus laa oppe paa en Bakke, med Vinduerne ud til Solsiden. Det skraanede jævnt ned fra Huset, og imellem Bakken, paa hvilken det laa, og den paa den anden Side, var der en bred, men ikke synderlig dyb Dal, hvor der hist og her fandtes Levninger af Skov, nemlig Nøddetræer, Ellekrat og nogle gamle knudrede Ege. Dalen strakte sig længst til Højre, og blev man ved at følge den i den Retning, kom man, efter en halv Times jævn Gang, til Storskoven, der mestendels bestod af store og smukke Bøgetræer. Vendte man sig derimod til den modsatte Side, var der ikke mere end et Par Bøsseskud fra Fiskerens Hus og ned til Fjorden, hvor Fiskerbaaden, naar den ikke brugtes, laa fortøjet i en lille Vig; paa Pæle, der vare nedrammede i Engbunden, hang Fiskeruser til Tørring, medens Sildevaaddet laa udbredt paa den flade Jord. En lille Bæk

havde her sit Udløb, og langs dens Bredder voxede frodige Ellebuske. Der var baade lunt og kjønt paa dette Sted.

Søren havde tre Børn: en Datter, som hed Matilde, til dagligt Brug Tilde, og hun var ældst; derefter to Sønner, Niels og Jens.

Ved Vintertide, naar Børnene ikke maatte komme ud, holdt de meget af at klavre op paa Slagbænken og kige ud ad Vinduet. Naar det var Nedfaldsvejr og Luften tyk af den faldende Sne, var der ikke Andet at se paa end Sneen, der hvirvlede forbi Vinduerne og lagde sig i Driver lige op til Huset. Men det morede dem dog at sidde der og høre paa den strygende Vind samt se paa, hvorledes den lidt efter lidt dyngede Sneen op, i hvilken der dannede sig underlig vexlende Figurer. Men Maalet for deres Længsel var dog, at det vilde blive Opholdsvejr, og saasnart det skete, og Luften blev klar, klappede de i Hænderne og raabte: „Far! Mor! Nu faar vi godt Vejr, vi kan se Skrædderens Hus!"

Skrædderens Hus laa oppe paa den anden Bakke lige over for det. Det kunde ikke sees helt, paa Grund af Træerne, som vare i mellem, især om Sommeren, naar Toppene vare tætte af grønt Løv; thi da var der ikke Mere, der tydelig kunde sees, end Skorstenspiben, som ragede op over alle mellemliggende Hindringer, medens de hvide Vægge kun skimtevis kunde øjnes gjennem det Grønne.

Morten Skrædder kaldtes Manden; men „Skrædder" var kun et Tilnavn; thi af Haandtering var han Fisker ligesom sin Nabo. Han og Søren vare altid med hinanden, naar der fiskedes, og fælles om Alt, hvad der vedkom denne Idræt.

Det var en lille undersætsig hjulbenet Mand, overordentlig langsom i sine Bevægelser og af et tavst og indesluttet Væsen. Naar han kom over til Sørens, og han havde sagt „Goddag", saa blev han staaende inden for Døren, uden at sige Mere, før Nogen talte til ham. Naar saa Søren spurgte: „Skal vi paa Fjorden?" svarede han langsomt: „Ja, det skal vi vel." „Er Vejret tjenligt, Du synes?" „Ja, det tykkes jeg." „Har Du dine Sager i Stand?" „Ja." Saa gik de, Søren foran og Morten sendrægtig bagefter, med ludende Hoved og Tommelfingrene hægtede i Ærmegabene paa Vesten. Han og Søren stode Last og Brast med hinanden hele Aaret rundt. Var det Vinter, og Isen kunde bære, fulgtes de ad paa Fjorden og stangede Aal. Morten havde da gjerne Benene, fra Knæet og ned ad, omviklede med Halm, hvilket tog sig noget besynderligt ud. Han havde ladet sig gjøre et Slags Hovedbedækning af

garvet Faareskind, som han brugte i Rimfrost; thi han var gigtsvag, og det gjaldt jo om at holde Hovedet beskyttet mod Kulden. Naar han havde dette Hovedtøj paa, var han et godt Kvarter højere end ellers og tog sig ud som en ualmindelig høj Mand. Da hans Sønner — han havde to, og om dem skal siden fortælles — vare blevne saa store, at de kunde følge med og gjøre Nytte ved Aalefangsten, skulde de trække Slæden, lede „Kovl" op og knippe Aalene sammen, medens den Gamle selv gik med Aalejernet. Skete det saa, at det blev daarligt med Fangsten, og Morten blev ked af det, saa satte han sig paa Slæden, spændte Sønnerne for, og nu maatte de løbe i Trav med ham paa Isen, til stor Fornøjelse for de andre

Fiskere og Skøjteløberne, som færdedes paa Søen. Han tog ikke det ringeste Hensyn til den Munterhed, han vakte ved sin Adfærd, men blev ved, til han havde faaet nok af Fornøjelsen. Saa spændte han Sønnerne fra, steg af Slæden og tog atter fat paa Aalejernet, for paany at prøve sin Lykke med Fangsten.

Hans Kone kaldte de Skrædder-Line. Hun gik altid hjemme, og da de boede paa et saa affides Sted, var det sjeldent, at Folk fik hende at se. Hun gik altid indbyltet i en stor Masse Klæder, enten Vejret var koldt eller mildt, og navnlig var Hovedet stærkt indpakket i tykke uldne Tørklæder. Noget endnu mere Usædvanligt var det, at hun røg Tobak, og Piben fulgte hende, hvor hun gik og stod. Skrædderen havde

selv lavet den til hende, og den var af en noget klodset Form. Forresten havde Skrædder-Line Ord for at være meget huslig, og hvad hun havde med at gjøre, var rent og pænt.

De havde, som sagt, to Drenge, Jesper og Frands, der vare Tvillinger og lige gamle med Søren Vinters Tilde. Disse Drenge bleve i deres Opvæxt holdte aldeles afspærrede fra Omgang med andre Børn. Det tillodes ikke engang, at de saa meget som kom over til Søren Vinters. Nabobørnene kjendte næsten ikke hinanden.

Da Søren Vinters Børn bleve større, og de om Sommeren maatte komme ud og lege i Krattet, vovede de sig omsider helt frem i Udkanten, hvor de kunde staa længe og stirre paa det i deres Øjne saa gaadefulde Hus, der maatte være en Arrest for Jesper og Frands. Naar disse Drenge vare udenfor, kaldte de tre Søskende paa dem og gjorde Alt for at lokke dem til sig, hvilket dog ikke længe vilde lykkes, da de vare skye og tilbageholdende. Tilde og hendes Brødre digtede en Vise om Forholdet mellem dem selv og deres Nabobørn. Den stemte de gjerne op med, naar Jesper og Frands lode sig tilsyne. Det første Vers var saaledes:

„Mortens Sønner de kan ikke,
fallalderi og fallaldera,
Nabodrengene forskrække,
fallalderi og fallaldera!
Vi har det at stole paa,
at vi kan i Skoven gaa,
fallalderi og fallaldera,
og fallalderi og fallaldera!"

Jesper og Frands betragtede nemlig de tre Søskendes Adfærd som altfor paatrængende, og denne Paatrængenhed prøvede de paa at afvise ved at kaste efter dem med Sten; men ved det første Stenkast smuttede de Angrebne ind mellem Buskene og istemmede Visen i Kor. Og her kunde de være sikre; thi længer end til Udkanten af Krattet vovede Angriberne sig ikke. Omsider kom de til Kamp i aaben Mark. Ingen af Parterne hverken tabte eller vandt, der blev sluttet Fred, og fra den Stund af var der Fred og god Forstaaelse mellem Parterne, og Børnene aflagde jævnlig Besøg hos hverandre. Søren Vinters Børn gjorde store Øjne, da de første Gang kom ind til Skrædderens; men det Eneste, de i Grunden fik at undre sig over, var dette, at de ikke fandt det mindste Eventyrlige ved Huset eller dets Beboere, naar undtages Lines Pibe, som de vel havde hørt Tale om, men ikke før seet. Den vænnede

de sig dog snart til. Naar alle fem Børn gik og legede paa Gulvet ovre hos Skrædderens, og begge de Gamle vare tilstede, satte de sig en lille Stund for Bordenden ved hinandens Side og saae fornøjet til, Line med Piben i Munden, og Morten med Kabudsen paa det ene Øre og med et tilfreds Grin over hele sit brede Ansigt. Hvor sære de ellers vare, holdt de dog af Børn.

Jesper døde, før han blev fuldvoxen, til stor Sorg for Forældrene og hans Broder. Det gjorde ogsaa Nabobørnene ondt, at han skulde bort. De lagde en Krans paa hans Kiste og fulgte ham grædende til Graven. Frands var maaske den, der kom til at savne Broderen mest. Han fik det jo fra nu af saa grumme ensomt.

Aarene gik, og Børnene voxede til. Jens og Niels kom ud at tjene; men Tilde skulde blive hjemme og holde Hus for sin Fader. Søren Vinter var nemlig bleven Enkemand. — Ogsaa Frands blev gaaende hjemme hos sine Forældre, og det havde han paa en Maade ingen Gavn af. Thi han gik og blev til en Hjemmefødning, der ikke vidste at skikke sig, naar han, hvad sjældent skete, dumpede ned i en Kreds af andre unge Mennesker, for hvem han da altid skulde være Trekant. Men Forældrene vilde ikke affe ham og lade ham komme ud. Morten blev gammel og aflægs, og desuden havde han den Fejl, at Brændevin smagte ham bedre, end godt var for ham selv, og jo ældre han blev, des mere lod han Flasken raade. Det var nok egenlig Line og Sønnen, der tilsidst holdt Hjulet i Furen.

Skrædderkonen havde Ord for at være en dygtig Væverske, og Tilde kom i Lære hos hende. Naar hendes Fader var taget afsted til Fjorden, og hendes Hjemmebestilling var endt, laasede hun Dørene af, puttede Nøglen i Lommen og gik over til Line for at lade sig undervise i Vævekunsten.

Frands saa hun kun sjeldent Noget til; thi han færdedes gjerne paa Søen med hendes Fader, og skete det en enkelt Gang, at hun traf sammen med ham, vexlede de ikke mange Ord. Han var altfor kejtet og ræd af sig til at indlade sig i Samtale med en ung smuk Pige. Goddag og Farvel, det var det Hele. Saadan fortalte hun i det mindste sine Brødre.

Alligevel kom det Rygte ud, at hun og den klodsede Frands skulde have hinanden; men hver Gang hendes Brødre lod hende høre det, blev hun vred og sagde, at denne tossede Snak var der Intet om. De kunde bare passe sig selv.

Hvorledes Rygtet var kommen ud, er ikke saa lige en

Sag at gjøre Rede for. Tilde grublede meget derover, og hun var endnu ikke erfaren nok til at vide, at saa Meget kunde snakkesomme Folk godt tage af sig selv. Rimeligt er det forresten, at det for en Del stammede fra ingen Anden end Skrædder-Line selv. Hun syntes nemlig om Frands, at han var det mest udmærkede unge Menneske, der var til, og holdt ved enhver Lejlighed lange Lovtaler over ham. Naar hun og Tilde vare sysselsatte med Væveriet, talte hun uafbrudt om sin Frands. og Lærlingen tav og hørte til. Og var det med Andre, hun samtalede, faldt der omtrent en lige saa stærk Ros paa Tilde. „Drengen og Tøsen! Frands og Tilde!" De vare hendes stadige Tanke. Det maatte bestemt blive til Noget med dem.

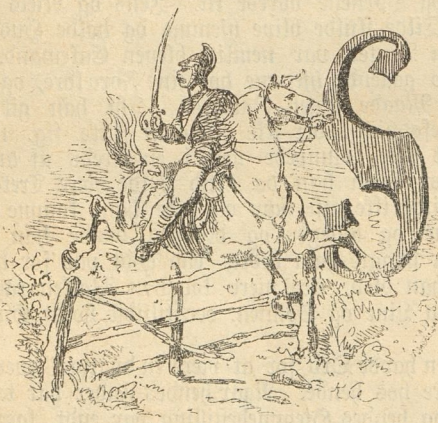

aa blev Frands udskreven og kom til de Aarhus Dragoner. Line var lidt forknyt over at skulle af med ham. Hvorledes skulde det gaa med Sagerne der hjemme, medens han var borte? Men paa den anden Side var hun ogsaa ikke saa lidt stolt af, at hendes Søn var værdig til „at tjene Kongen." En Gang, da hun vilde sende ham lidt „Sul" med en af Sognemændene, der rejste til Aarhus, og denne spurgte om hans Nummer for at kunne finde ham, svarede hun: „Hans Nummer har jeg glemt; men naar Du kommer til Aarhus, spørg saa efter en høj, ret, rank Karl, der seer godt ud, saa kjende de ham nok."

Hjemme savnede de ham, mens han var borte, og Moderen havde i Mellemtiden næsten ikke Andet i Hovedet end det store Regnestykke: hvor mange Maaneder, Uger og Dage, der var, til han kunde komme hjem.

Frands var intet daarligt Hoved, og mens han gik i Skole, regnedes han altid blandt de bedste af Skolens Elever. Han holdt ogsaa godt ved, hvad han havde nemmet, og nu da

han var bleven Soldat, kom der det ene kjønne Brev til Hjemmet efter det andet. Hverken Morten eller hans Kone kunde læse Skrift; men Tilde kunde, og hver Gang den glædelige Begivenhed indtraf, at der var „Brev fra Frands", fulgtes de ad over til Søren Vinter for at faa det læst. „Nu, min Pige! er der kommen en lille Lap fra ham igjen," plejede Line at sige til Tilde, idet hun gav hende Brevet, — „kan Du saa skynde Dig at fortælle os, hvad der staaer i det, for jeg kan tænke, Du længes lige saa stærkt efter at faa det at vide, som vi to Gamle." Og hun blinkede ad Søren Vinter og stødte til Morten med Albuen.

„Aa, I har altid saa travlt med mig," svarede Pigen lidt fortrydelig og blev rød; „I kan jo lade mig være."

„Naa, naa, min Mor! Ja, vi forstaaer Dig nok. Der maa ikke blive snakket om det. Vi forstaaer det Altsammen. Begynd saa."

Da der var gaaet nogen Tid, kom der ogsaa Breve med Udskrift: „Til velagte Pige Matilde Sørensen". Men hvad de indeholdt, blev holdt hemmeligt.

En Søndag Eftermiddag var Tilde ene hjemme. Hun sad ved det aabne Slagvindue og læste et Brev, som var ankommet til hende samme Dag Og saa fordybet var hun i Læsningen, at hun slet ikke lagde Mærke til sin Broder Jens, der havde nærmet sig Huset, og som, da han fik Øje paa hende, var traadt lydløst hen til Vinduet, saa nu stod han lige bag ved hende og kigede hende over Skulderen. Han smilede først; men lidt efter lidt fik Ansigtet et skjelmsk forskende Udtryk. „Nu skal jeg narre hende," tænke han og strakte varsomt Armen

ind, men trak den hurtig til sig igjen; thi han tænkte: det er vel Synd." Omsider sagde han højt: „Goddag, Søster Tilde!"

Hun foer sammen og gjemte hurtig Brevet ved sit Bryst, og da hun vendte Ansigtet om mod Broderen for at besvare hans Hilsen, var hun saa rød som et dryppende Blod, hvilket Jens dog var hensynsfuld nok til at lade, som han slet ikke mærkede.

Han blev hos hende en Timestid, og da han skulde tilbage, fulgte hun ham et Stykke paa Vej.

„Det er en yndig Septemberdag, og jeg er i saadan et dejligt Humør," sagde Broderen.

„Ja, det er ogsaa pænt Vejr," svarede Søsteren.

„Og det kan endda ikke muntre Dig op, Du er saa alvorlig. Hvad kommer det af?"

„Aa, jeg er slet ikke saa alvorlig," paastod hun og tiltvang sig en munter Mine.

„Ja, paa den Maade kan En sagtens komme til at se fornøjet ud, saa længe det kan vare; men hvad kan det nytte? Det skal komme indvendig fra."

„Og altsaa ikke fra Vejret!"

„Ja, Du snakker; men lad mig gaa lige til Sagen. Det skulde da vel aldrig være Brevet, Du sad og læste, der har sat Dig Griller i Panden?"

„Brevet? hvilket Brev?"

„Nej se, hvor uskyldig hun kan lade! Det Brev, der sidder indenfor dit Livstykke. Jeg saae jo, Du sad og læste det."

„Naa, ikke Andet!" svarede hun leende. „Det var saamænd en gammel Avis."

„Sikke Snak! Maa jeg se det da?"

„Nej, om Du maa! Farvel, Jens!" Og hun ilede tilbage.

Men han indhentede og greb fat paa hende, og de brødes. „Lad mig se det Brev, lille Søster! Ellers kan jeg ikke gaa rolig i Seng i Aften."

„Nej, Du faaer det ikke! Nu veed Du det!"

„Hm! vil Du saa gaa med mig et lille Stykke endnu?"

„Ja, hvis Du vil være skikkelig og lade mig være?"

„Ja, jeg vil. Kom saa!"

De fulgtes nu atter ad hen ad Gangstien, en Stund uden at sige Noget.

Omsider begyndte han:

„Jeg skal være ærlig imod Dig og sige Dig uden Omsvøb, hvad det er, jeg har paa Samvittigheden. Der snakkes baade vidt og bredt om Dig og det sølle Fæhoved Frands;

hans Moder er ikke fri for at sige rent ud, at I ere Kjæreſter, I ſkrive hinanden til, fortæller hun, og hiſt op og her ned! Du kjender jo nok, hvordan hendes Mølle kan gaa, naar hun kommer paa det Kapitel. Jeg maa nu ſige, at al den Sladder huer mig grumme ringe, fordi min Søſter efter min Mening er alt for god til at mages ſammen med en Klods ſom Frands Mortenſen, og hver Gang onde Tunger komme til mig med deres Prœk, bliver jeg altid katolſk i Hovedet."

Han tav et Øjeblik og ſagde derpaa: „Du ſiger Intet, Tilde?"

„Jeg ſynes ikke, det er pænt at kalde Din Legebroder et Fæhoved og en Klods," ſvarede hun.

„Det er ſaamænd godt nok til ham, og desuden kan jeg ikke udſtaa ham. Men vidſte jeg, at han vilde holde ſine Øine fra Dig, ſaa maatte han gjerne være den, han er, for mig."

„Maaſke Du kan ſynes bedre om ham, naar han kommer hjem. Thi Somme mener, at han ikke manglede Andet, end at han ſkulde ud imellem Folk."

„Frands? Herregud, Tilde! er Du ſaa enfoldig? Nej, enten jeg ſender ham eller min ene Træſko ud mellem Folk, han er ſaamænd den ſamme Pe' Søren. Men for at komme tilbage til det, vi ſnakkede om: Niels og jeg har tidt drøftet den Ting i vore Samtaler, og altid blive vi enige om, at der kunde umulig være noget Sandt i Sludderen, der førtes om Jer, — indtil det kom til, at I verlede Breve; det var os for meget af det Gode; men vi beſluttede med hinanden at tro, det var Opdigt, med mindre vi fik Syn for Sagn. Og nu ſkal jeg aldrig fragaa, det vilde være mig kjært, om Du vilde lade mig ſe Brevet. Er det ſaa ikke fra ham, ſaa lover jeg Dig at prygle enhver Laban, ſom herefter vover at ſnakke til mig om dette Brevſkriveri."

„Den Ulejlighed kan Du gjerne ſpare Dig; thi Brevet er fra Frands, og der har Du det."

Broderen greb det begjærlig og løb det igjennem.

„Det er virkelig godt kommen fra," ſagde han, da han var færdig og leverede det fra ſig;" jeg kunde ikke have ſkrevet Mage til det. Han ſkriver ogſaa morſomt, gjør Frands, men ſkjønt han ikke ſkriver et eneſte Ord om Kjæreſteri, kan jeg dog ikke lide, han ſender Dig Breve. Der maa være Noget under det."

„Ja, Du har travlt med mig," ſagde hun næſten grædefærdig; men kan det trøſte Dig, ſaa vil jeg lade Dig vide, at han har aldrig hverken talt eller ſkrevet et Ord til mig af

den Slags, Du er saa bange for. Saa maa jeg vel være i Fred? Farvel!"

„Kjære lille Søster!" raabte Broderen; men hun blev ved at gaa.

„Nu har jeg fortørnet hende," mumlede Jens, da han vendte sig og gik ind efter Byen. „Det gjør mig i Grunden ondt; thi jeg holder saa meget af hende."

„Gid jeg var langt borte herfra!" hviskede Søsteren til sig selv og førte Forklædet op til Øjnene.

Samme Efteraar blev Frands permitteret og kom hjem. Hvad hans Moder ikke havde været stolt af ham før, saa var hun nu. Hver Gang der kom et kjendt Menneske forbi Huset, ilede hun ud og raabte: „Veed Du, at Frands er kommen hjem af Kongens Tjeneste? Har Du seet Frands? Kom ind og se ham!"

Den første Søndag efter Hjemkomsten gik han i Kirke, iført lyseblaa Benklæder, dito Felthue, med Skyggen lige ud,

og Blankstøvler. Før Gudstjenestens Begyndelse stod han og snakkede med Kirkefolkene udenfor Vaabenhuset. Alle bøde ham „Velkommen hjem!“ og spurgte, hvorledes han havde havt det, og han fortalte, hvad der kunde falde sig, fra Garnisonslivet. Baade den Ene og den Anden var forbavset over den totale Forandring, der var foregaaet med ham, og hvem der ikke vidste det, skulde ikke let have tænkt, at denne smukke, mandige Skikkelse, med den klædelige militære Holdning, var Morten Skrædders før saa klodsede og kejtede Søn, der tidligere plejede at gaa og slentre, som om han skulde falde over sine egne Ben. Alle Kanterne vare tilgavns slidte af ham, han var ikke det mindste forlegen, Hovedet bar han frit og kjækt, Blikket hvilede roligt paa den, han talede med, og skjønt han ikke talte Meget, var han dog bleven skaaret for Tungebaand, og Munden lystrede ham godt. Stemningen var ganske forandret til hans Fordel, og der var ikke en Eneste, som ikke syntes godt om ham. Tilde stod og talte med nogle Veninder og lod, som om hun slet ikke saa ham. Men hun havde da ogsaa budt ham velkommen hjemme. Jens og Niels holdt sig i Nærheden af ham bestandig, og det var tydeligt, at ogsaa de havde skiftet Mening om deres forduns saa lidet paaagtede Kammerat.

Da Kirketjenesten var endt, og Menigheden kommen udenfor, flokkedes Folk atter om Frands, og han modtog flere venlige Indbydelser baade fra Gamle og Unge til endelig at besøge dem. Han takkede og svarede, at han nok skulde komme en anden Dag; men i Dag havde han lovet at være hjemme. Han gik hen til Pigerne og sagde til Tilde: „Vi skal jo samme Vej, og gaaer Du hjem nu, kunde vi maaske følges ad?“

Hun saa op paa ham, men sænkede strax igjen Blikket, rødmede og svarede forlegen:

„Ja, Nej — jeg veed ikke rigtig! Det er maaske dog ikke for tidlig at komme afsted nu.“

De fulgtes ad, hun uden at turde se paa Nogen af de Omstaaende, men han saa rolig og med et saa frit og løftet Blik, som om han ikke i mindste Maade ænsede eller brød sig om, hvad Folk tænkte eller sagde.

Jens og Niels fulgtes ad hen gjennem Byen. De vendte sig ofte og saa efter det kjønne Par.

„Havde Du troet det?“ spurgte Jens.

„Nej, har jeg troet det! Han er jo helt omskabt.“

„Vi har hidtil taget slemt Fejl ad ham, og vi komme til at godtgjøre ham de mange onde Ord, vi har talt om ham, mens han var borte.“

„Det er ogsaa kedeligt, hvor Folk kan gaa og indbilde sig paa hinanden. Søster Tilde har vist bedømt ham mere rigtig, end Du og jeg."

„Ja, den stakkels Pige! Jeg har ikke rigtig faaet talt med hende, siden jeg gik saa haardt i Rette med hende om Brevet. Hun skal rigtignok faa en Parasol, naar jeg kommer til Marked."

„Og jeg skal heller ikke glemme hende," svarede Niels; „men" — føjede han til — „lad os nu se! Alting falder vel nok i Lave af sig selv."

„Ja, det gjør det vel," indrømmede Jens.

Der blev givet et Bal til Ære for de hjemvendte Soldater, og for at gjøre det rigtig godt, skulde det være et „Ridebal".

Porten blev rejst ude paa en jævn Toft bag ved Byen. Festdagen oprandt.

Længe før Ridtet skulde begynde, havde der samlet sig en stor Skare Tilskuere ude paa Toften, baade Mænd og Kvinder, Gamle og Unge. Søren Vinter, Skrædderen og hans Kone vare med.

Der saaes af og til en enkelt Rytter i Gaden. Der var Udsigt til, at det snart blev til Alvor. Tilskuerne vare ogsaa ifærd med at blive utaalmodige; men de holdt dog tappert ud. Der skulde jo Tid til Alting.

Rytterne havde gjort Aftale om at mødes i en Udflytter-gaard og følges ad til Stedet, hvor Porten med Ringen var smykket og rejst.

Omsider vare de samlede. De kom i Optog gjennem Gaden, to og to ved Siden af hinanden, og med Musik i Spidsen. Hattene vare smykkede med kulørte og spraglede Baand, og Rytterne havde Skjærf om Livet, Bidslerne vare pyntede med Snogepander, og selv Hestene vare pyntede med alle de Sirater, som det havde været muligt at optænke og anbringe.

„Kan I se Frands!" raabte Line. „Det er ham, der rider paa den staalgraa Hingst. Hvem troer I, der kunde tumle den uden han? Se, hvor strunk han sidder i Sadlen!"

„Ja, tak ham Pokker for det, da han nylig har gaaet Rideskolen igjennem og været Dragon. Men roes ham nu ikke for tidlig, Line! Det kommer ikke saa meget an paa, hvordan han sidder i Sadlen, som paa, om han kan tage Ringen. Det har han endnu ikke ladet os se."

„Om han kan! Jo, det kan I være vis paa! Han kan, hvad det skal være. Se kuns ad!"

„Hvem har pyntet hans Hat?" var der En, der spurgte.

„Er det Noget at spørge om," svarede Line. „Det har hans gamle Kjæreste, Søren Vinters Tilde. Hun staaer der henne, om Du vil hende Noget."

„Nej, jeg vil saamænd ikke. Hatten er pæn, det kan da Enhver se."

„Aa, ikke en Smule pænere, end han kunde forlange, hvis Hoved den sidder paa, eller end man kunde vente af den, som har havt den mellem Hænder."

Line var usædvanlig høj paa det ved denne Lejlighed.

Nu vare Rytterne paa Pladsen, Musiken spillede en Marsch, og Ridtet begyndte.

Der var i Forvejen vedtaget følgende Vedtægter, som enhver af Deltagerne skulde underkaste sig, om han skulde kunne

komme i Betragtning, naar det afgjordes, hvem Dagens Hæder skulde tilkjendes:

Rytterne skulde være forsynede med en kort Stok til at fange Ringen med, og hvorpaa den skulde fremvises, efter at den Paagjældende havde vendt sin Hest. Om Nogen ikke brugte Stokken, men greb Ringen med den bare Haand, da skulde dette være ugyldigt.

Ridtet skulde udføres i Galop.

Enhver Rytter maatte, hvis Ingen havde „Kongetallet" ved niende Omgang, prøve sin Lykke ti Gange, men ikke flere.

Kun en Rytter ad Gangen maatte ride frem, og det skulde ske paa Omgang.

Til at blive Konge krævedes der, at Ringen toges mindst ni Gange. Var Ingen saa heldig, blev der ingen Konge det Aar, men „Tronen" skulde staa ledig til næste Aar.

Til at blive Prins var det nødvendigt, at Ringen toges otte Gange.

Den, der næst efter Prinsen havde det høieste Tal, blev Kongens Minister, de Øvrige skulde være hans Tjenere og Undersaatter, undtagen den, der havde været den mindst heldige: han skulde være Hofnar og ride baglængs fra Pladsen.

Den Pige, der havde pyntet Kongens Hat, blev Dronning, og Prinsesse blev den, der havde pyntet Prinsens.

Den første Rytter i Rækken var en gammel rig Ungkarl ved Navn Peter Villumsen, der vedblev at gaa med til alle de Unges Lege, fordi han saa nødig vilde hedde „gammel". Han havde bejlet til Tilde Sørensen, i hvem han var forelsket; men hun havde givet ham Kurven. Forresten var han en skikkelig gammel godmodig Fyr, der lo og var fornøjet, hvordan det saa gik. De kaldte ham „Tykkerten"; thi han var mere end almindelig vel ved Magt.

„Naa, affsted med Dig, Tyksak! hvad nøler Du efter?" blev der raabt til ham fra Flere, da han gav sig for god Tid.

„Ja, nu kommer jeg!" svarede Peter, og satte Hælene i Hestens Sider; han havde ingen Sporer.

Men han kom kun daarlig fra det den første Gang. Hesten vilde kun trave, men ikke galopere, og da den nærmede sig Porten med de vajende Faner, blev den sky, gjorde et Sæt til Siden, — og der laa Græsrytteren.

Ja, det var uhyre morsomt! Forsamlingen lo, saa det rystede.

„Der ligger den første af Tildes Kjærester," var der En, der sagde.

Det hørte Line Skrædders. „Kjæreſter, ſynes jeg, Du ſnakker om?“ raabte hun i en opbragt Tone. „Hun har ikke havt anden Kjæreſte end min Frands, om jeg ſaa ſkal ſynke i Jorden, hvor jeg ſtaar!“

„Tys! der har vi ham; vær nu ſtille!“

Frands var Nr. 2 i Rækken. Ja, det var let at ſe, hvor han havde været. Heſten ſatte af i Galop, ſom om det ſkete af egen Drift, og flyttede ſine Fødder ſaa pænt ſom en Dandſerinde. Under Porten ſtod den næſten ſtille, men ſtadig galoperende — Ringen glimtede paa Stokken, Rytteren fremviſte den for Forſamlingen og ſlyngede den derpaa ud paa Grønningen, hvor den i et Øjeblik hentedes af Drengene.

„Hurr—a!“ Gud veed, hvor langt dette Raab kunde høres.

Tilde ſtraalede af Fryd, og Line pralede af ſin Søn.

De Øvrige i Rækken red frem, En for En. Nogle kom godt fra det; men de Fleſte fik ikke Ringen. Den Eneſte, der kunde taale en Sammenligning med Frands, var en Karl, der for nogle Aar ſiden var kommen hjem fra Kjøbenhavn, hvor han havde været Huſar. Det var Byens gamle Konge. Hans Held vakte dog ikke ſaa ſtor en Jubel ſom hans Medbejlers. Denne var nu en Gang kommen i Vælten, og det var vel Grunden til, at Huſaren ikke fik den Hyldeſt, han egentlig fortjente.

De begyndte paa anden Omgang. Peter Villumſen ænſede ikke det Uheld, han havde fidſt. Anſigtet ſtod i et Smil, ſkjønt det regnede ham om Ørerne med Spotteglofer, han travede frem, ſom om han red til Mølle, igjennem Porten kom han, men i Trav, Ringen tog han efter, men fik den ikke.

„Gaa hjem og kom i Din Seng, Peter!“

„Nej, ſaa bliver jeg ikke Konge!“

„Konge! Bliver Du Konge? Nej, kunde Du endda blive Hofnar.“

„Ja, der ſkal Nogen til værſte,“ ſa'e Peter. Han var uforſagt.

Frands var lige ſaa heldig ſom førſte Gang. Men det var Huſaren ogſaa. Diſſe To bleve ved at følges ad og tage Ringen fem Gange i Rad.

Ved den ſjette Omgang raabte Peter Villumſen til Frands:

— „Ja, Du kan ſagtens! Havde jeg ſaadan en Heſt, ſaa kunde jeg ogſaa tage Ringen.“

„Vi kan jo bytte,“ ſagde Frands.

„Nej, det ſkal Du ikke!“ raabte Flere.

„Jo, det gjør Ingenting. Peter skal ogsaa prøve, hvordan det er at have det nemt."

De byttede.

Men se! Peters fede Kleppert blev under sin nye Rytter med Et, som om den var bleven omskabt. Den reiste sit ludende Hoved kjækt i Vejret, dansede som af Utaalmodighed efter at vise sig, og da den satte af i kort Galop, vakte dens Holdning almindelig Beundring. Rytterne vendte paa den anden Side Porten med oprakt Højre, — Messingringen snurrede om Stokken.

Han fik et Hurra, saa det drønede!

Den stakkels Peter var ikke vel holden med Byttet. Han kunde ikke styre Hingsten, der vilde løbe løbsk med ham, og han maatte snart bede Frands om at bytte tilbage igjen.

Beundringen for Dragonen var stegen betydelig.

Imidlertid var der et lille Parti af ældre Karle, som holdt paa Husaren og sendte ham opmuntrende Tilraab, hver Gang han skulde frem.

Han holdt ogsaa sin Medbejler Stangen indtil den ottende Gang, da glippede det for ham, og han blev tilbage. Frands tog Ringen ni Gange i Rad, og med denne Omgang sluttedes Ridningen.

Ni Gange lød det:

„Længe Leve Hans Majestæt Kong Frands den Første — Hurra!"

Og derefter:

„Længe leve Hendes Majestæt Dronning Matilde — Hurra!"

Saa blev der raabt Hurra for Prinsen og Prinsessen, for Ministeren og tilsidst for Kongens Folk.

Husaren maatte nøjes med „Prins", og han sagde, at dermed var han godt tilfreds. Men den Mine, hvormed han skottede efter Kongen, viste dog, at det ikke var ganske ærlig ment.

Peter Villumsen blev Hofnar, og da han, siddende bagslængs paa Klepperten, forsikrede, at han var den Gladeste i hele Forsamlingen, kunde Ingen se Andet paa ham, end at det var aldeles oprigtig ment.

Rytterne rede bort i Procession og toge foreløbig Afsked fra en Plads inde i Byen. De rede derpaa hjem med Hestene, og de skulde jo ogsaa skifte Klæder, før Dandsen begyndte.

Der var nu ikke Andet tilbage paa Ridebanen end den pyntede Port.

Frands Mortensen havde saaledes næsten klaret bedre for sig, end det var nødvendigt, Hindringerne vare fjernede, og han havde taget Fæstningen med Storm. Inden Ballet var endt, var det en vitterlig Sag, at Kongen og Dronningen havde naaet Maalet for deres gjensidige Længsler.

Og under disse lykkelige Forhold ville vi tage Afsked med Majestæterne.

Buderupsholm.

(Af H. F. Ewald.)

Jomfru Buda var en fri Mands Datter, ædelbaaren og rig paa Gods, men forældreløs. Hun sad paa sin Fædrenegaard med sin eneste Broder Oluf, og medens han stod for Gaarden, røgtede hun Huset med sine Terner, der og vare dygtige til at slaa Væven. Selv baldyrede hun i Silke, og der gik stort Ry af hendes Kunstfærdighed.

Imedens Væven gik, og Jomfru Buda trak Naalen med Guldtraadene ud og ind, kom og gik Bejlerne, nogle med Brask og Bram, andre stille nok, men alle med lige ringe Held; de sirlige og ømme Ord prællede af paa hendes haarde Hjerte, som stumpe Pile paa et blankt Skjold; ja, hvad værre var, naar en Bejler var dragen af Gaarden, da lo hun og baldyrede hans Skikkelse i et Tæppe, og hendes Terner forundrede sig højligen over disse Billeders store Lighed med de gode Mænds virkelige Skikkelse. Det Tæppe, sagde hun, skulde være et Fodtæppe, som hun, naar det var færdigt, vilde lægge for sin Seng og hver Morgen, naar hun stod ud af den, træde derpaa.

Dog tyktes hende Tæppet end ikke stort nok; der var kun ti Billeder derpaa, thi saa mange vare de Bejlere i Tal, hvilke hun havde viist af Gaarde; hun vilde vente, indtil Tylvten blev fuld. Hver Morgen beskuede hun sit Værk og glædede sig over det; der stode de alle ti tegnede med hendes Naal, nok saa strunk, nogle i Plade og Staal, andre i Trøje og Hoser; hendes Broder Oluf rynkede sin Pande, naar han

saae derpaa og spaaede hende, at det Fodtæppe aldrig vilde blive færdigt; hun havde nu ved sin Haardhed og Spot skræmmet alle gode Mænd fra Gaarden; hun maatte ægte en Stakkarl, eller dø som gammel Mø; men hendes Terner lo deraf og tænkte, at det Fodtæppe var en kostelig Spas.

Det skete saa dog, at den ellevte kom, og det var Naboen, den tykke Hr. Roderik, en Kæmpe at se til, grim og barsk, kunde og, hvad Alderen angik, været hendes Fader. Han stod sig vel med hendes Broder og mente at kunne faa Bugt med den knibske Jomfru; men hun lo ham lige op i Øjnene og bød ham drage tilbage derhen, hvor han var kommen fra.

Da blev han vred, tog hende med Vold i sin Favn og raned; et Kys fra hende; sagde saa, at den leer bedst, som leer sidste nu kunde hun besinde sig, om hun ikke vilde give ham et bedre Svar, naar han kom igjen.

Men ved denne Krænkelse optændtes der stor Forbitrelse i den stolte Jomfrues Hjerte, og da hendes Broder negtede at hevne hende, da han ikke for saa ringe en Sags Skyld vilde lægge sig ud med sin Nabo, saa besluttede hun efter Evne at hevne sig selv; og nu baldyrede hun paa sit Fodtæppe Hr. Roderik i Skikkelse af en led Trold. End stod Pladsen aaben til den tolvte Bejler, og hun tænkte i sit stille Sind, at hvis han viste sig at være en Mand og vilde hevne hende paa Hr. Roderik, da var det tænkeligt, at hun vilde give ham sin Haand. Dog sukkede hun derved; thi vel vidste hun, hvem hun ønskede det maatte blive, men derom havde hun opgivet alt Haab; thi ung Aage, hvem hun havde elsket fra sin Barndom af, han havde alt for sex Aar siden taget Korset og var draget bort til det hellige Land; hun havde Intet hørt fra

ham siden uden den Tidende, en Pilegrim bragte, at han var død. Af denne Ulykke kom hendes Hjertes Haardhed, hendes Spot og hendes Forsæt at dø ugift.

Som hun en Morgen sad og tænkte derpaa, da lød Portgjemmerens Horn, og en Gjæst blev anmeldt. Kjækt traadte han ind i Hallen, og hun gøs, da hun saae ham; thi han var stor og stærk, havde et langt, busket Skæg og en Skramme tværs over sit Ansigt. Dog saae han mildt til hende, og i hans Blik var en sær Magt, som drev Blodet op i hendes Kinder. Desto stoltere knejste hun, saae ham spodsk an og sagde:

„Hvad er Eders Navn og hvilket Eders Ærinde?"

„Mit Navn er Sylvester," svarede han, „om mit Ærinde kunne vi tale en anden Dag."

„Gjør det hellere kort af," sagde hun, „og siig frem strax."

„Som I vil, skjøn Jomfru," svarede han og tog Sæde paa Løjbænken, omendskjøndt hun ikke bad ham derom. „Jeg har været udenvelts og er nu kommen hjem at smage Hvilen i mit Fødeland. Kan og hænde sig, jeg sætter Bo og fæster mig en Hustru; af Guld og dyre Stene har jeg nok."

„Da se ind et andet Sted, hvor en Jomfru er til Fals," sagde hun, og hendes Terner fniste.

„Det tykkes mig," sagde han, „jeg hørte ligesom Snoge hvisle."

„Da," sagde hun, „maa de være krøben af Eders Lomme; vi have dem ej her paa Gaarden."

„Hvo veed!" sagde han og lo. „Jeg har spurgt, skjøn Jomfru, at I var saa grum som en Drage og slugte alt elleve gode Mænd; en slig Mø er efter min Hu, thi hvo som vrager, vil have det Bedste, og se, nu er jeg her!"

Da sprang Jomfru Buda op og sagde med stor Harme:

„Jeg vil kalde ad min Broder, at han driver Eder af Gaarde!"

„Spar Eder den Umage," svarede Sylvester, „jeg vog ham ved Borgeledet. Han tog ugjæstmildt imod mig, thi der kom os et Ord imellem, al den Stund han lastede Eder som en stolt og sær Jomfru, overmodig og ej en god Mand værd. Dog, da hans Hensigt mod mig var god, saa slap han derfra med Livet. Vi ere nu gode Venner, Eders Broder og jeg; mine Heste staa i Stalden, mine Svende ere bænkede i Borgestuen, og selv agter jeg at forblive her en Stund."

Da brast Jomfru Buda i Graad og sagde:

„Ak, havde Aage nu været her, da vilde han beskærmet mig og straffet Eder!"

„Hvilken Mand mon han være, den Aage?" spurgte Sylvester og saae glad paa hende.

„Min Ven," svarede hun med et Suk; „jeg saaer ingen slig igjen; han var lige saa tapper, som I, men mere sager; han lod sit Liv i det hellige Land."

„Nu," svarede Sylvester, „da lad ham hvile der med Fred og prøv derpaa, om I ej kan faa mig kjær, har jeg end ikke et glat Ansigt, som han, men er vanheldet ved en Skramme. Den Muselmand, som gav mig den, maatte bøde med Livet. Nu tale vi ej derom, men lad os være glade! Om I saa synes, da give I mig en Svaledrik; thi jeg er svar tørstig, og vil I kredentse et Velkomstbæger til mig, da skal I ikke komme til at fortryde det."

Da Jomfru Buda skjønnede, at Modstand her var unyttig, føjede hun sig og viste den Fremmede sømmelig Gjæstmildhed. Alt den anden Dag huede han hende bedre, og han talte saa høvisk til hende og viste saa god Forstand, at hun umærkelig formildedes. Dog, da han, opmuntret derved, bad hende om at vorde hans Fæstemø, da ræddedes hun, og for at slippe, sagde hun:

„Ikkun den Mand faaer mig til Hustru, som fælder Hr. Roderik og hevner den Krænkelse, han tilføjede mig."

„Vel," svarede Sylvester, „det skal ske!"

Han red da derover og traf Hr. Roderik i Lunden, hvor han red og bedede Hjorten med sine Hunde.

„Stop!" raabte Sylvester, „jeg har et Ord at snakke med Eder!"

Hr Roderik standsede sin Ganger, tørrede Sveden af sin Pande og sagde:

„Hvad for Karl er I, som raaber Stop til mig i min egen Lund?"

„Sylvester er mit Navn og mit Ærinde at hevne den Krænkelse, I tilføjede Jomfru Buda."

„Ej!" svarede Hr. Roderik, „jeg formærker, at I er en større Nar, end jeg. Den Jomfru er ej et Lansestød værd."

„Jeg mener saa," sagde Sylvester, „træk og forsvar Eder!"

Hr. Roderik maatte da værge for sig, men omendskjøndt han var en Kæmpe og mente, at den Dyst vilde blive en Leg, saa laa han dog i Græsset, inden han vidste deraf, og Sylvester gjennemborede ham med sit Spyd. Saa red han hjem til Jomfru Buda og meldte hende, hvad han havde gjort; men

endda sneg hun sig derfra og sagde, at de maatte vente med det Fæstensøl, indtil hun havde faaet ham baldyret paa sit Tæppe som Hr. Roderiks Overmand. Dog syede hun aldrig et Sting, og da hun spurgte, at Hr. Roderik ikke var død, men havde overlevet den Dyst og nu gjenvandt sin Helsen, da lo hun Sylvester ud og negtede at indfri sit Løfte. Dog gav han sig ikke endda, og en Dag, da de rede med hinanden ved Buderup Aa, hvor der var et dybt Kjær, da sagde han til hende:

„Jomfru Buda! I seer, at min Hu fremdeles staaer til Eder; uden Eder kan jeg ikke leve, og forskyder I mig, da drager jeg bort herfra, og det vil tilsidst angre Eder. Dog, da I, som det synes, finder saa lidet Behag i min Person, saa siig mig, om jeg Intet kan gjøre mere for at formilde Eder. I begjære af mig, hvad I vil, og det skal ske!"

Jomfru Buda sukkede og tænkte paa ung Aage; saa tog hun sin Ring af sin Finger, kastede den ud i Kjæret, hvor det var dybest og sagde:

„Bygger I mig der en Borg med Højenlofts- Svale og Tinder og Spir, og staaer den færdig inden 10 Maaneder, da vorder jeg Eders."

„Vel," svarede Sylvester, „det skal ske!"

Strax skred han til Værket, kjøbte Grunden og Gods og Skove deromkring, fæstede Arbejdere og brændte Sten. Pæle bleve nedrammede i Kjæret, Dag og Nat byggede de paa Borgen, og alt den 9de Maaned stod den der og spejlede de forgyldte Fløje i Kjæret, som nu var en kunstfærdig udgravet Dam.

Jomfru Buda hørte derom, men troede det ikke. Dog en Dag, da kom han og bad hende ride med sig til Buderup Aa. Hun lod sin Ganger sadle og red med ham, tung om Hjertet; men da hun saae Borgen ligge der i al sin Pragt og Vælde, da blev hun dødbleg. Sky søgte hendes Blik til hendes haardnakkede Bejler, og hun tænkte — mon han være en Troldmand? Dog, da saae han paa hende ligesaa underligt og mildt, som den første Dag, og med Et faldt det som Skæl fra hendes Øjne:

„Ved Guds Moder!" raabte hun og lo gjennem Taarer, „I maa være Aage og ingen Anden!"

„Jeg er ham," svarede han og tog hende i Favn. „Nu har jeg prøvet Eders Bestandighed og fornemmer, at jeg vil tækkes Eder, er jeg end ikke mere saa fager, som jeg forhen var."

Maanedsdagen derefter stod deres Bryllupsfærd, og da de droge ind paa Borgen, medens Hornene gjaldede og Fakernes Blus farvede Dammen rød, da baade græd og lo Jomfru Buda.

Han kaldte saa Borgen hende til Ære Budasholm; men den er forlængst sunken i Grus, og nu hedder Gaarden Buderupsholm.

Nissen og Hunden.

(Af Bendix Hansen.)

Præstens og Gartnerens vare Naboer; men der er en Grænse for Alt her i Verden, ogsaa for Naboskab, og her var det en meget tydelig Grænse, for det var et højt Plankeværk af høvlede Brædder, saa tæt, at ikke en Fugl eller en Mus kunde smutte igjennem, havde Præstekonen befalet, og hun vidste, hvor Skabet skulde staa; — hun var af stor Familie og maatte derfor selv være stor, og det glemte hun aldrig. Hun kunde slet ikke lide Gartnerens, fordi det var en simpel Familie uden nogensomhelst Storhed, og fordi Gartnerens Søn, Niels Jensen, godt kunde lide hendes Datter Marie. Da de vare smaa, var der ikke noget Plankeværk, men kun et forfaldent Hegn imellem Naboskabet, og derfor bleve de Legekammerater og gode Venner og vare lige godt hjemme i Præstegaarden og hos Gartnerens, og begge Steder fremkaldte de Liv og Glæde; men da de ogsaa gjerne vilde være sammen, da de blev større, saa satte Præstekonen sig derimod; for det var upassende, mente hun, og derfor satte hun Grænsen mellem Naboskabet; saa vare de adskilte, og saa var det forbi, mente hun. Det kunde hun have Lov til at mene; men Musene, som vare talrige i Præstegaarden, gravede sig Gange neden under Plankeværket og gik ind til Gartnerens, hvor de fortalte Nissen, som boede der, Alt hvad der skete i

Præstegaarden, for Mus vil ikke alene løbe med Sukker, de vil ogsaa løbe med Nyt, som saa mange Andre, og Fuglene, der havde Rede i Gartnerens Have, fløj oven over, ind i Præstegaardshaven og satte sig i det gamle Pæretræ udenfor Kvistvinduet, hvor de vidste, at Marie havde sin Stue, og sang for hende om gamle Minder, om Haab og Solskin, og bragte Hilsen fra Niels, saa hendes Tanker fik Vinger og fløj henover Plankeværket, langt ud over Land og Hav til den fjerne Stad, hvor Niels nu var for at blive rigtig dygtig og brav. Godt var det, at hendes Moder ikke vidste Noget af alt dette; for det havde været saa ærgerligt.

Nede ved Plankeværket var der to, der levede i Fjendskab og førte en bitter Strid, og det var ikke Præstekonen og Gartneren, men Hunden og Nissen.

Nissen var en lille gammel Fyr med graat Skæg, graa Klæder og en stor rød Hue. I gamle Dage, da Marie og Niels løb og legede sammen, havde han været lige godt hjemme hos begge Naboer; men saa havde Fruen anskaffet sig en stor, arrig, fortbroget Hund, og saa var de gode Dage forbi. Den løb frit omkring i hele Huset og havde altid meget at bestille der, hvor den intet havde at bestille; den stjal hans Mælk og Grød, gøede ad ham, viste Tænder og bed ham i Benet, akkurat ligesom Fruen gjorde ved Niels, og saa kom tilsidst Plankeværket, og Nissen maatte blive hos Gartnerens. Det var Hundens Skyld Altsammen, sagde han, derfor hadede han den og drillede den, og det var jo ganske naturligt.

Hver Aften gik han ned til Plankeværket, slog paa det og rokkede og rokkede ved et Brædt, altid det samme, indtil han tilsidst fik det saa vidt, at det kunde klapre i Blæsten.

„Ja, ja!" sagde han, „bare jeg faaer det første Brædt til at sidde, saa skal Niels nok selv gjøre Resten, og saa faa vi nok Bugt med dem!" — og saa rykkede han atter i det.

Men det havde Hunden opdaget, og derfor gik den hver Aften dernede ved Plankeværket og gøede og hylede, saa det skingrede igjennem Præstegaarden. Naar Havestigen stod op til Plankeværket, inde hos Gartnerens, saa kravlede Nissen op ad den, keg over til Hunden, nikkede ad den med sin røde Hue, og kastede Stene og Jordklumper efter den. Den gøede og hylede, sprang og sprang, men kunde ikke naa ham, og tilsidst blev den saa rasende, at den bed Splinter ud af Plankeværket. Saa lo Nissen, saa det klukkede, klappede i Hænderne og opmuntrede den til at tage dygtig for sig af Retterne, den

kunde have Gavn af at æde det Hele i sig. „Ha, ha, ha!“ klang det gjennem Vinden.

Det var en Vinteraften kort før Jul. Efter Almanakken skulde det være Maaneskin; men Almanakken er ikke til at stole paa, for Skyerne rette sig ikke efter den; de jage i flyvende Fart forbi Maanen, og var den et Øjeblik fri og prøvede paa

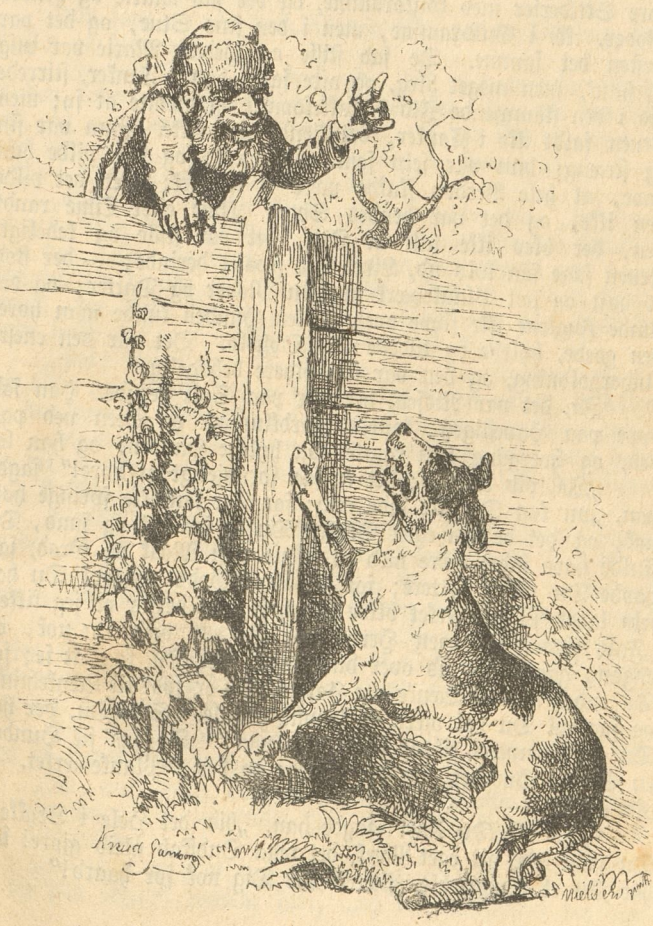

at efterkomme Almanakkens Befalinger, saa kom der strax tre, fire tætte, mørke Skyer og gjorde alle dens Bestræbelser til Intet; medens Blæsten, — der var Skyld i det Hele, — istemte en haanende Latter, saa det suste i Skorstenene, og Træerne rystede.

Udenfor var det slet ikke hyggeligt; men det var det inde i Præstegaardens Dagligstue. Ilden flammede i Kakkelovnen, Lampen straalede paa Bordet, der var Tæppe paa Gulvet og svære Gardiner for Vinduerne, der var skinnende Møbler og store Skilderier med Guldramme, og der sad Marie og hendes Moder, ikke i Guldramme, men i den fine Stue, og det var næsten det samme. De sad stille og sydde. Marie var ung og smuk, men meget bleg, og ofte faldt hun i Tanker, stirrede ind i den flammende Ild i Kakkelovnen og glemte at sy; men Fruen faldt ikke i Tanker, det kjendte hun ikke. Hun var fin og strøng; hun var selv som et Urværk, og saa vilde hun have, at hele Verden skulde være et Urværk; men det vilde den ikke, og det var hendes Sorg. Time efter Time randt hen, der blev ikke talt et Ord, det var stille og kedeligt. Fruen saae saa kold ud, Livet var frosset derinde; — der stod et højt og tæt Plankeværk imellem Moder og Datter, og det kunde Fuglene ikke flyve over. Men Hunden kunde man høre, den gøede, hylede og tudede uden Ophold. Det var den eneste Underholdning, og den var ikke videre behagelig.

Ja, det var Nisen, der var paa Spil derude. Han sad oppe paa Havestigen, kastede Jordklumper og Sten ned paa den, og hvergang han ramte, saa hylede Hunden, og han lo.

„Ja, pib du kun; det er saa fornøjeligt at høre!" sagde han, „nu kan Du ikke bide mig; for Du kan ikke springe højt nok, og det er din egen Skyld; Du er saa tyk og sund, Du skulde have ladet være med at stjæle min Mælk og Grød, saa havde Du været lettere; for stjaalent Gods tynger! Du har selv ladet Plankeværket blive saa højt, og derfor er jeg sikker. „Fals slaaer sin egen Herre paa Hals," veed Du nok, og engang gaaer det ud over din Hals, skal Du faa at se; for Du ender med en Lænke om Halsen, Du er født til Lænkehund, og saa vil Du vel være at komme i Tale. Seer Du, der har Du en Stenpære til at læske Dig paa!" Og saa fik Hunden en Sten i Hovedet, saa den hylede og bed i Plankeværket. — Nisen lo. —

„Ja bid Du kun!" sagde han, „bid det Hele i Stykker! Du maa æde dit eget Værk, det maa Ondskab altid gjøre! der har Du et Smøræble, Pæren var Dig nok for haard!"

Saa fik den en raadden Runkelroe.

Nu kom Præsten ind i Dagligstuen fra sit Studerekammer. Han var en mild og godmodig Mand og slet ikke fin; han gik i en gammel Slobrok med mange Blækpletter, havde en sort Kallot paa Siden af Hovedet og en lang Pibe i Haanden.

„Hvad, Mariane, kan Du forstaa det?" sagde han til sin Kone, „for jeg kan ikke. Nu har jeg siddet hele Aftenen og spekuleret derover og har ikke kunnet bestille andet. Kan Du forstaa det! Hvad?"

Hun saae op paa ham, svarede ikke, rettede lidt ved sine Briller og blev ved at sy.

„Jo, seer Du;" blev han ved, „det er hver evige Aften, at den løber derude og gjør en Spektakel, som om den var gal, og vi veed jo dog Allesammen, at der ikke er noget at løbe efter. Jeg troer næsten, at den er bleven gal, om et saadant Kreatur ogsaa kan blive det!"

„Gal! min trofaste Ajaks gal!" svarede hun, „jeg troer endnu! Men Du og Marie kan nu aldrig lide den Stakkel, fordi den holder sig til mig. Der maa naturligvis være noget mistænkeligt derude ved Plankeværket. Det er sagtens Gartnerens, det Pak, der er paa Spil. Gud maa vide, hvad de kunde finde paa, om vi ikke havde vor tro Ajaks!"

„Pak! Nej Pak er Gartnerens ikke, lille Mariane," sagde han blidt og roligt, „det er for haardt! det er ærlige, skikkelige og strœbsomme Mennesker, som man aldrig har hørt andet end godt om. Niels er en rask og munter Gut; men ham kan det jo ikke være; for han er jo langt borte! Gud velsigne ham, stakkels Dreng!"

„Niels!" afbrød hun ham haardt. „Snak ikke om ham; for det vil jeg ikke taale! vi talte om Hunden, om Ajaks!"

„Ja, men jeg kan ikke sidde i Ro og Fred og studere mine Prædikener;" sagde han, „for den Hund forstyrrer mig. Det er snart Jul, jeg skal have mine Juleprædikener færdige, og jeg vilde dog gjerne have et godt Ord til min Menighed i denne velsignede Tid; men den Hund forstyrrer mig. Vi blive vist nødt til at binde den."

„Fy, skam Dig! binde den; det skulde være Lønnen for dens Troskab!" svarede hun.

„Ja, men mine Prædikener maatte da ikke gjerne blive til bare Vovvov!" indvendte han og kløede sig paa Kinden med Pibespidsen.

„Aa, det er godt nok til det Slags Folk; hvad forstaa de sig paa sligt!" svarede hun, „og de paaskjønner det lige

meget, enten Du gjør Dig Umage eller ej. Hvormegen „Sendeft" har de vel bragt til os til Julen! jo det er en rar Menighed!"

„Hm!" sagde Præften, „hm, hm!" men hvad han mente dermed, gjemte han klogeligt for sig selv, og saa vendte han sig til Marie.

„Hvordan har Du det, min lille Marie? jeg synes Du er saa underlig bleg iaften!" sagde han blidt og kjærligt.

„Jeg har det godt, Fader!" svarede hun med et mat Smil.

„Ja, ja, det bliver nok godt; giv bare Tid, til det bliver Sommer," sagde han, „saa faaer Du nok igjen dine røde Kinder og dit glade Sind!" han klappede hende paa de blege Kinder og skyndte sig atter ind til sine Prædikener.

Dagene randt hen, kolde og mørke, og Marie blev altid svagere. O, hvor hun higede og længtes fremad til lysere Tider; men Tomheden knugede hende, og hun blev saa træt, saa træt.

„Hvor er din Munterhed og dit glade Smil? Har Niels taget det med sig?" sagde hendes Fader engang, da de vare ene.

„Niels!" svarede hun og saae paa ham med de store Øjne.

„Ja, Niels!" gjentog han, „Niels og ingen Anden! det er mærkværdigt, det er ikke til at begribe! den Gang I to løb her omkring, da var Du en lille Vildkat, da blomstrede Du som en Rose; men nu er Du stille og svinder hen som en Lærke i et Bur. Den Gang var der Liv og Latter allevegne; men nu er her saa underligt stille; Dag og Nat hører man ikke andet end den stygge Hunds Gøen og Tuden. Da din Moder rejste det Plankeværk, da begyndte Forandringen, og da Niels drog bort, blev den fuldkommen. Hør, veed Du hvad, Marie, jeg kunde ønske, at Hunden fik stoppet Halsen og Plankeværket styrtede!"

Der gik et lyst Smil hen over hendes Ansigt. Hun slyngede sine Arme om Faderens Hals og trykkede sig ind til ham.

„Kjære Fader, Du er saa rar og god!" hviskede hun. „O, jeg holder saa meget af Niels; jeg kan slet ikke undvære ham!"

„Ja, saa har Du det akkurat ligesom jeg," blev han ved, „men hvad skal vi gjøre! din Moder er stiv i det Kapitel; for hun var jo lidt stolt, men hun mener det alligevel godt. Vi faaer at se Tiden an, saa hitter vi nok paa Raad; for Stillingen er i Længden uholdbar, det kommer hun nok til at indse!"

Saaledes forsøgte han at opmuntre hende, men hun faldt atter tilbage, og da Vaaren nærmede sig, laa hun tilsengs, stille og bleg.

Nissen vidste det; Fuglene og Musene fortalte ham det, og han var ikke i godt Humør; det fik Hunden at føle.

„Det er din Skyld;" sagde han til den; „Du skal bindes, Du skal have Mundkurv paa; vent bare lidt endnu. Snart har vi Majdag, og saa kommer Niels!"

Og Nissen fik Ret; Niels kom til Majdag.

Han var en rask og frejdig Ungersvend, straalende af Sundhed og Kraft, dygtig og flittig, god og trofast, og Marie elskede han over Alt paa Guds grønne Jord; hende kunde han aldrig glemme, hun var hans gode Engel.

Skjøn Valborgs Aften var en stille og velsignet Aften. Luften var mild og svanger med Vaarens Blomsterduft, Stjernerne blinkede og vinkede, og rundt omkring paa alle Høje og Banker brændte der Blus.

Maries Vindue stod aabent. Hun vilde se, naar der brændtes Blus paa Præstegaardsbanken; men hun var falden i Søvn, og nu saae hun det ikke.

Nissen var fornøjet iaften. Han listede sig hen til Plankeværket, tog et fast Tag i Brædtet, og det faldt. Han stak Hovedet igjennem Aabningen og lyttede, men Hunden var der ikke. Saa krøb han langsomt og forsigtigt igjennem, sneg sig hen under Buskene til det gamle Pæretræ, klattrede op i det, op til Maries Vindue og gik derind.

Der var en underlig Fred og Stilhed derinde. Hun sov saa sødeligt og trak Vejret saa sagte, og hver Gang Blusset flammede op derude paa Banken, saa kunde han se hendes milde, blege Ansigt.

„Niels er kommen hjem," hviskede han, „og han længes saa meget efter at se Dig. Vidt har han rejst, meget har han seet; men aldrig kunde han glemme Dig, glemme den rige og velsignede Barndomstid, og nu kommer de gamle Tider igjen tilbage!" Og saa blev han ved at fortælle, blandede Fortid og Fremtid sammen, og oprullede de fagreste Billeder for hendes Sjæl. Hun hørte og saae det Altsammen som i en Drøm og smilede i Søvne.

Da begyndte Hunden, der havde sporet Nissen, at gø og tude som rasende neden under Pæretræet. Nissen skyndte sig ud i Træet og blev siddende ganske stille, men Hunden blev værre og værre.

Præsten og Præstekonen sad alene inde i Havestuen, og

de bleve begge forfærdede; thi endskjønt de ikke troede, at det betød Dødsfald, naar en Hund tudede udenfor en Syges Vindue, saa kunde de dog ikke værge sig imod denne Tanke i dette Øjeblik, da Hundens Luden lød saa uhyggelig i den stille Aftenstund.

„Nej, det er for galt, tykkes Du ikke, Mariane!" sagde Præsten og sprang op. „Det gaaer ikke; det maa have en Ende, for hendes Skyld!"

„O mit stakkels Barn, min Marie, min Marie!" svarede hun med Taarer i Øjnene.

„Ja, det er, som jeg siger; den er gal, bindegal, og nu skal den bindes," blev Præsten ved, „for det maa den ikke byde os og hende!"

„O ja, skynd Dig, skynd Dig!" raabte hun.

Og Præsten løb ud til Hunden. Han kaldte ad den,

han skændte og truede; den hørte ham ikke, og saa blev han hidsig og pryglede løs paa den med Piben, der var det eneste, han havde i Haanden, saa Pibehovedet gik i Stykker og Røret knækkede; men saa satte Hunden sig til Modværge, bed ham i Benet og rev hans Slobrok i Stykker, og han maatte flygte, medens den istemmede et forfærdeligt, langtrukkent Sejershyl.

Præstekonen græd og kaldte ad den, men heller ikke hende vilde den høre. Saa kom Karlene, og efter en kort Kamp blev Hunden bunden og sat i Lænken ved Hundehuset henne ved Plankeværket, og der stod den nu.

Saa ilede de op til Marie, hun sad i Sengen og græd.

„Ja, nu er det forbi, lille Marie," sagde Præsten, „det er en fæl Hund; men nu er den bunden!"

„Min stakkels Datter!" sagde Moderen og omfavnede hende heftigt. „O nej, jeg vil ikke miste Dig, hvordan det saa gaaer!"

„Jeg drømte saa dejligt," sagde Marie, „og da jeg saa blev vækket af den slemme Hund, saa græd jeg, fordi det kun var en Drøm. O, er det sandt, at Niels er kommen hjem?"

„Jeg veed det ikke;" svarede Faderen; „men er han kommen, saa skal han være her som i gamle Dage, for han er en brav Dreng, og I maa holde af hinanden, saa meget I vil!"

„Moder, søde lille Moder, er det sandt, maa han komme!" jublede hun og slyngede sine Arme om Moderens Hals.

„Ja, lad det saa ske i Guds Navn!" svarede hun, hellere det, end at jeg skulde miste Dig; men saa maa Du snart blive rask!"

„O Fader og Moder, ja jeg skal snart blive rask, naar han kommer!" jublede hun atter.

Og Nissen sad udenfor i Pæretræet og hørte det Altsammen. Blusset paa Højen blev tændt paany, og da alle Karle og Piger raabte Hurra derude, svang Nissen sin Hue og raabte med; men de troede, at det var Gjenlyden.

Niels kom. Han bragte Liv og Varme med, og der blev atter godt og glædeligt i Præstegaarden; thi Marie støttede sig til ham og blomstrede igjen som en Rose.

Og da Sommeren kom og Træerne fik Løv, gik de Elskende hver Aften alene ude i Haven og talte sammen om de svundne Tiders Trængsel og den lysende Fremtid, og inde i Havestuen sad de to Gamle og talte kjærligt sammen om deres Børn og om alt det Gode, de vilde gjøre dem, og Præstekonen var helt stolt af Niels; nu kjendte hun ham og syntes, at der var ingen som han, han stod langt over sin Stand, mente hun.

Men henne ved Plankeværket sad Nissen oppe paa Brændestabelen og snakkede med Hunden. Han vovede sig ganske nær hen til den; thi han havde nøje beregnet Lænkens Længde og stolede paa, at den nok skulde holde. Hunden var arrig, og det var ikke saa sært; den sled i Lænken, gøede, sprang og snappede efter Nissen; men det var forgjæves; saa nær havde den aldrig havt ham, og dog kunde den ikke bide ham. Ja det var ærgerligt. Han sad ganske tryg og glædede sig over sin Sejer.

„Du faaer at finde Dig deri, for det bliver ikke anderledes," sagde han. „Du gjorde kun Fortræd, da Du gik løs, og jeg sagde Dig, hvordan det vilde ende; men nu har Du fundet din rette Stilling, og det er en stor Trøst. Jeg kan hilse Dig fra Marie og Niels, og Præsten og Fruen; de have

det Allesammen saa meget godt, og savner Dig slet ikke. Du er ikke taknemmelig, Du er ikke engang høflig, og det har Du dog havt Lejlighed til at lære i Fruens Selskab; Du paaskjønner ikke, at jeg besøger Dig og fortæller Dig Nyheder; men naar Du finder Dig tilrette i de nye Forhold, saa bliver Du nok skikkelig, og saa kan vi endnu blive Venner. Godnat og sov vel! nu skal jeg ind til min Mælk og Grød. Pas godt paa Plankeværket!"

En Fejltagelse.

„Jens, kan Du spørge Posten om den har et Brev til mig!"

„Vell, Hr. Løitnant!"

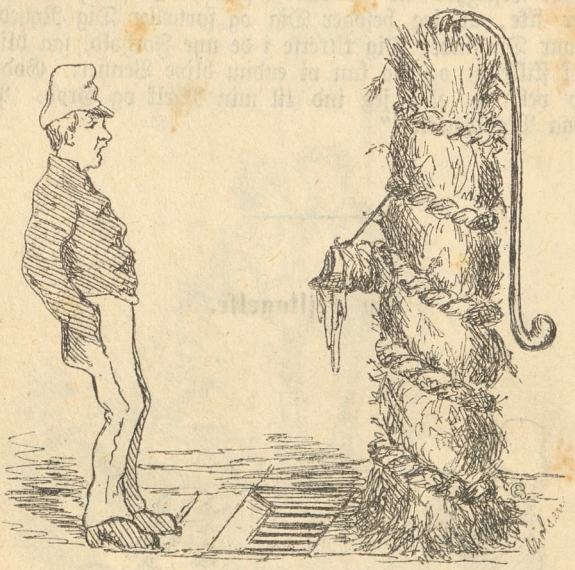

„Je' sku' spø're fra Løitnanten om han itte ha'de et Brev til ham?"

Anekdote.

Ved en fastsat Brændeauktion udeblev Forstpersonalet noget længe, og da Vejret var meget varmt, blev der drukket temmelig tæt, saa det endog udartede til Slagsmaal. En tilstedeværende Jøde fik ved denne Lejlighed dygtig Prygl og skreg: „Ach, waj mir! was is dat für en Augsion? Der bliver jo slaaet til, inden man har budt."

Hans med Smilet.

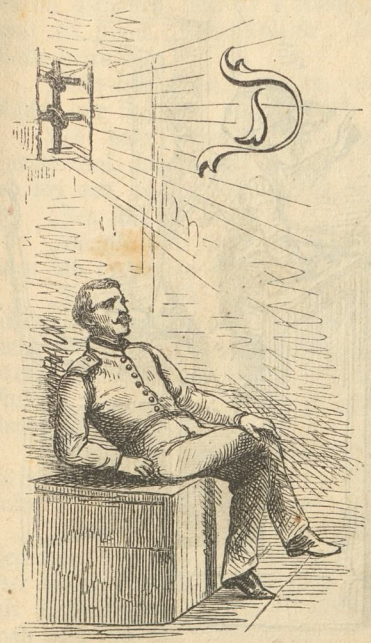

Det var almindelig bekjendt i hele Sognet, at Jens Hansens Søn, Hans Jensen, var kommen til Verden med et Smil, hvilket, som Præsten erklærede ved Barselgildet, netop er det Modsatte af, hvad der ellers plejer at ske. Et lille Skrig, hvad enten det er af Forundring, Overraskelse eller Skræk, er nok som bekjendt det Almindelige. Det Forunderligste herved var dog maaske, at dette Smil aldrig forlod ham. Det være sig nu i Sorg eller Glæde, vaagende eller sovende, bestandig spillede det om hans Mund, og Enhver, der saae ham, kunde ikke andet end have sin Glæde af det godmodige, troskyldige Ansigt, som smilede dem imøde.

Tiden gik imidlertid sin vante Gang, Hans voxede ud af Svøbet og ind i Buxerne, fra Faldhat og Rangle til Abceen og Skolemesterens Ris, hvilket sidste Legetøj dog just ikke var det, han holdt mest af; men altsom Drengen voxede, voxede Smilet med og blev om muligt endnu mere hjerteligt og troskyldigt. Skolelæreren holdt af ham fremfor af nogen anden af Drengene; thi ligesaa flink og flittig som han var, ligesaa aaben og ærlig var han ogsaa, og naar han blev kaldt frem paa Gulvet for at opsige sin Lektie, da skete det stedse med et saa tillidsfuldt Smil, at Ingen kunde tvivle om, at han maatte være sikker i sin Sag. Ja selv den Gang, at Hans i overstrømmende Munterhed med den gamle Lærers glindsende Hue paa Hovedet, hans lange Pibe i Munden og store, runde Næsebriller for Øjnene havde stillet sig op paa dennes Plads, og nu med et saadant Held gjengav dennes

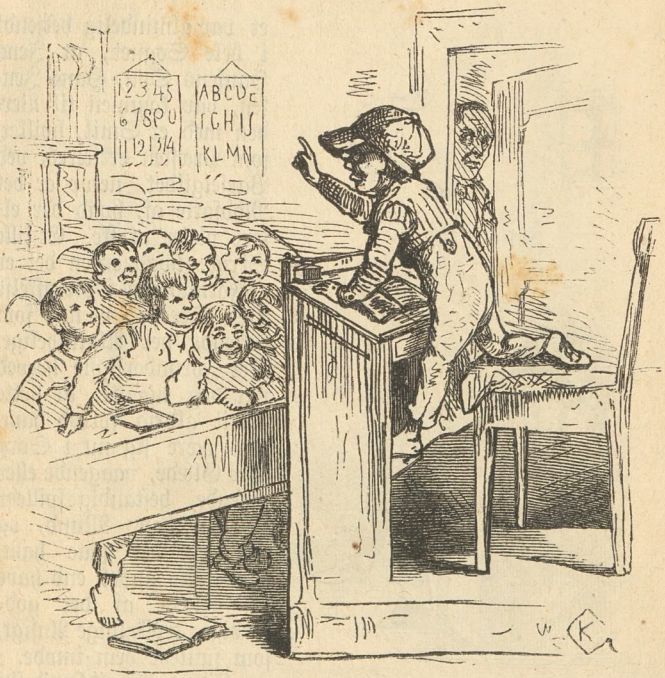

Lader og Manerer, at Værelset gjenlød af Ungdommens Jubel og Glæde, hvilket Læreren altsammen havde seet gjennem den lille Rude paa Døren, selv da, ihvorvel denne hastig traadte ind med Tanker, der sikkerlig mere gjaldt Han's Rygstykker end Tilgivelse og Forsoning, kunde han ikke modstaa Drengens indsmigrende Smil, og idet han lagde det skæbnesvangre Ris til Side, paakom ham selv Følelsen af, at det hele Optrin dog i Grunden havde været ret morsomt, ligesom det ogsaa tydede paa Aandslivlighed hos Drengen, hvilken han ikke vilde være med til at kue.

Værre var det imidlertid nær blevet ved Skoleexamen, da Provsten selv med Ridderkorset paa den sorte Kjole gik fra den ene til den anden af Drengene, der med Haaret langt ned

i Panden og forfærdede Miner stammede og hostede ved hvert Svar, de skulde give.

Gjennemgaaende de Pligter, som paahviler os Mennesker, kom nu Provsten, paa sin Vandring gjennem den lange Række, ogsaa til Hans, hvis smilende, troskyldige Ansigt han med Glæde betragtede.

„Naa lille Hans," spurgte han nu, „sig mig saa, hvilke Pligter har Du mod din Lærer?"

Ved dette, som det forekom Hans, lidt nærgaaende Spørgsmaal, kastede han et forskrækket Blik paa Læreren, som stod tæt ved, og svarede nu med sagte Stemme:

„Jeg skal tie stille."

„Maaske nok, min lille Dreng," udbrød han forundret; „men lad os nu da høre: hvornaar skal Du det?"

„Jeg maa ikke fortælle ham," svarede han i en hemmelighedsfuld Tone og med det mest indtagende Smil, „naar jeg henter Kaffebønner og Sukker til Madamen, og jeg maa ikke fortælle hende," vedblev han frejdig, da han nu havde faaet Munden paa Gang, „naar jeg henter den lille Flaske fuld af Rom til ham".

Den gamle Lærer stod som paa Naale ved denne Aabenbaring, og Provsten vendte sig hastig bort, for at Hans ikke skulde se, hvorledes hans Smil gjenspejlede sig i hans Ansigt.

„Naa, ja, ja, lille Hans", begyndte Provsten endelig, „jeg troer nok, Du kan svare godt og rigtigt, skal jeg dømme efter dit tillidsfulde Ansigt, kun har Du ikke rigtig forstaaet mit Spørgsmaal. „Naa," vedblev han, „lad os saa høre, hvad veed Du om Syndfloden?"

Derom vidste Hans god Besked, og Provsten hørte med synlig Tilfredshed paa, hvad han sagde.

„Se, det var jo godt," udbrød han, „men hvad skete nu derefter?"

„Saa trak Vandene sig tilbage," svarede hin med Overbevisningens Sikkerhed, og i stolt Glæde over Provstens Tilfredshed vedblev han oplysende, „og saa grøftede Bønderne og lagde Drains for at faa Landet tørt, ligesom Sognefogden gjør nede paa den sure Eng".

Havde Provsten smilet før, saa maatte han le hjerteligt nu; men derved glemtes det Ene over det Andet, i det mindste talte Skolelæreren siden aldrig et eneste Ord om det temmelig uforsigtige Svar, Hans havde givet.

Trods disse Fata vedblev Læreren at holde meget af Hans; Smilet formaaede han ikke at modstaa, og meget ofte

viſte han den Tillid og Velvilje, han nærede for ham, ved at give ham Lov til at røgte hans Køer ude paa Marken i Skoletiden. Ved en ſaadan Leilighed var Hans kommen paa den Ide at ville ſprænge en Mine. Fremgangsmaaden herved havde han lært af en forhenværende Soldat, og da han havde

faaet noget Krudt, ſaa ſkulde Forſøget gjøres. Efterat alle Forberedelſer vare tilendebragte og hans Kammerater komne tilſtede, tændte han Ledningstraaden an, og ganſke rigtig, med et hult Drøn foer, til uſigelig Glæde for Tilſkuerne, en Mængde

Jord og Stene op i Luften. Glæden var dog imidlertid ikke ganske almindelig. Skolelærerens Køer, som, saa længe der var Græs nok, ellers forholdt sig temmelig passive ved Verdensbegivenhederne, maa her have faaet en Følelse af noget Overnaturligts Tilstedeværelse; thi idet de pludselig som efter fælles Overenskomst stak Halerne ivejret, fore de afsted over Stok og Sten og uden at ændse Gjerdet lige luft ind i Provstens Have. Her sad netop et lille Selskab i Skyggen af et Lindetræ og drak Kaffe, da Køerne kom ansættende. Da den ene af disse tog Vejen lige mod Bordet, splittedes Selskabet som Aver for Vinden, og et Øjeblik efter fløj Themaskine, Kopper, Kaffe og Kager tilvejrs, akkurat ligesom det var gaaet med Minen derude paa Marken. Strax efterat den første Forskrækkelse havde lagt sig, kom En af Selskabet trækkende med den ulykkelige Delinkvent, som strax var gaaet til Bekjendelse. „Sig mig nu, Hans", sagde Provsten til denne, „efter at Du har kastet et Blik paa den Ødelæggelse, Du har anrettet, paa de knuste Kager, den stakkels Kaffe, som fra Jorden skriger om Hevn, og paa Koppernes sørgelige Stumper og Stykker, hvad mener Du, at Du saa egentlig havde fortjent?"

„Det veed jeg ikke rigtig, hvad jeg skal sige dertil, Hr. Provst," svarede Hans i en bedrøvet Tone, men med et saa bønligt Blik og vemodigt Smil, at det rørte Alles Hjerter; „men jeg frygter, at Skolemesterens Ris veed bedre Besked". Dette Svar indbragte ham ikke alene hele Selskabets Tilgivelse men ogsaa Huen fuld af Kager, hvormed han nu fik Lov at gaa. — Flere Aar gik nu hen; Hans var voxet op og bleven en rask, smuk Karl, og da Øjeblikket kom, han skulde i Kongens Tjeneste, saa trak han med et glad Smil Uniformen paa og tog Geværet paa Nakken.

Som Soldat gik det ham især i Begyndelsen saa godt som forlanges kunde. Sin Tjeneste udførte han til Punkt og Prikke, og da han var smidig og let samt havde et godt Nemme, blev det ham ikke vanskeligt at lære Exersitsen. Hans venlige Ansigt og godmodige Karakter gjorde ham dernæst ogsaa til Kammeraternes Yndling, og Alt tydede derfor paa, at hans Soldaterliv skulde henrinde som en Leg.

Da føjede Skæbnen det saaledes, at der kom en ny Lieutenant til Kompagniet. Denne, være det sig nu paa Grund af ulykkelig Kjærlighed eller som en Følge af Kreditorernes store Mængde og frodige Tilvæxt, havde den Svaghed, at være i høj Grad aandsfraværende. Som en Følge heraf hændte det sig en Søndag, da Kompagniet stillede til Kirkeparade, ved

hvilken Leilighed, som enhver gammel Soldat bekjendt, der stilles uden Gevær, at Lieutenanten i Tankernes Fraværelse, idet han stillede sig for Fronten, kommanderede med streng Mine og i den barskeste Tone: „Gevær paa Skulder!“ Da Lieutenanten i Øjeblikket opdagede den kedelige Fejltagelse, blev han,

hvad der saa ofte hændes os skrøbelige Mennesker, i højeste Grad forbitret, og idet han nu lod Blikket gjennemløbe Kompagniet, faldt det ulykkeligvis paa Hans's glade Smil, der, hvor sørgeligt det end lyder, dog maa siges at være bleven ikke saa lidt gladere.

„Hvor tør Du understaa Dig i at le, din Slyngel", raabte Lieutenanten, idet han glubende foer ind paa den ulykkelige Hans.

„Jeg leer ikke, Hr. Lieutenant," svarede denne forknyt, medens dog Smilet intet Øjeblik forlod hans Ansigt.

„Du leer ikke?" raabte han rasende, saa det lød over hele Kasernegaarden; „Du tør vove at lyve for mig og benegte Noget, som Enhver kan overbevise sig om, der gider kaste et Blik paa dit Grinebiderfjæs. Korporal," vedblev han til Sektionsføreren, „før ham i Arrest. Vi skal dog se, om vi ikke kunne kurere ham for Lystigheden".

Hans maatte nu afsted, hvor meget han end forsikrede, at han, langtfra at være glad, var i høj Grad bedrøvet og sorgfuld tilmode.

I det mørke Fængsels stille Ensomhed og dybe Eftertanke kom han imidlertid mere og mere til Bevidsthed om, at Smilet om hans Mund let kunde blive hans Ulykke, og han besluttede derfor at gjøre Alt, hvad der stod i hans Magt, for at tvinge Ansigtet i andre Folder.

Denne Beslutning udførte han ogsaa redelig, da han blev fri og atter havde indtaget sin Plads i Kompagniet. Havde det imidlertid ikke været galt før, saa blev det det nu; thi ved de forfærdelige Grimasser, han skar for at fordrive Smilet, og forat give sit Ansigt et Udtryk af tjenstlig Alvor og Dybsindighed, brast hans Kammerater i den hjerteligste Latter, og havde der saaledes før kun været en Smilende i Kompagniet, saa var der nu en hel Sværm højt Leende. Lieutenanten var ude af sig selv af Vrede, og beskyldt for den groveste Art af Opsætsighed og Insubordination maatte Hans atter vandre i Fængsel, hvor der nu ventede ham den strengeste Dom.

Hvad der imidlertid blev til saa Manges Ulykke, skulde her dog blive til hans Lykke. Krigen brød nemlig ud. Armeen skulde marschere mod Fjenden, og da Fædrelandet trængte til alle Arme, saa maatte baade de Leende og de Grædende med, og Hans ogsaa. Alle smaa og store Synder bleve slaaede i Glemmebogen, og der gaves kun een Kapitalforbrydelse, nemlig den at gjøre forkert Front mod Fjenden.

Hvad nu dette angik, saa kunde der ingen Bebrejdning træffe Hans; thi af Hjertets Lyst og med det gladeste Smil slog han løs, hvor Lejlighed gaves, og den strenge Lieutenant maatte snart rosende erkjende, at ligesaa vanskeligt det var at faa Hans fra at smile, ligesaa let var det at faa ham til at gaa Døden imøde.

Bliver man imidlertid saaledes ved med god Vilje at søge Døden, saa skulde det gaa løjerligt til, om den ikke lod sig finde, og saaledes var det nær gaaet Hans.

Ved Fægtningen i Rold-Skov oppe i Jylland fik han nemlig et Skud i Brystet og blev liggende bevidstløs mellem nogle Buske, hvor en medlidende Bonde fandt ham, efterat Fægtningen var forbi. Af kjærlige Hænder blev han bragt til

Sognefogedens Gaard, hvor han nu blev plejet og passet af dennes Datter. Med Beundring og hjertelig Deltagelse iagttog hun den smukke unge Karl, der roligt og hengivent og med et glad Smil underkastede sig alle de Lidelser, som hans Saars Helbredelse medførte. Fra Beundring og hjertelig Deltagelse er imidlertid fra en ung Piges Side kun et lille Skridt til den allerhjerteligste Kjærlighed, og som en Følge deraf erklærede

den unge Pige for sin Fader, da nogen Tid var gaaet, at hun og Hans nu havde seet saa længe paa hinanden, at de ikke kunde afse hinanden mere. Den Gamle vred sig jo rigtignok lidt i Begyndelsen; men da han selv havde fattet Godhed for Hans, saa gav han snart efter, og tog ham til sin Svigersøn.

Efter den Tid var der Ingen, som mere forundrede sig over Hans' stadige Smil og glade Ansigt; thi naar man fra en fattig Karl er bleven til en rig Gaardmand og oven i Kjøbet har faaet en snuk og god Kone, har man nok Aarsag til at le.

Fra Gaden.

„Hva'! Sla'er han en Dame i Øjet!"

Hvem naaede Maalet?

Det var lige i Begyndelsen af Foraaret. Solen varmede endnu ikke rigtig igjennem; men Træerne begyndte dog allerede at grønnes, og alle de smaa Drenge kom ud af Stuen, hvor de havde været indelukkede hele den lange Vinter.

Alle havde de en Pisk med, og de Fleste havde ogsaa en Top, og nu skulde det rigtig gaae løs med at spille Top.

Allerførst skulde nu imidlertid Toppene eftersees og sammenlignes, og der var rigtignok Noget at se paa.

Der var enkelte, som kun vare ganske simple og kun havde kostet en Skilling; men de fleste vare fine med røde Hoveder og Søm til at snurre rundt paa, ja, der var endogsaa enkelte, som ligefrem vare polerede, og de havde vist kostet en hel Mark. En var der dog, som overstraalede alle de andre. Den havde en dygtig slank Figur og stod paa et forgyldt Søm, og saa havde den et Hoved, hvis Mage maaske ikke fandtes i hele Landet, med den ene underlige Snirkel ovenpaa den anden, alle malede med forskjellige Farver, og midt oveni sad der et stort forgyldt Søm, der akkurat saae ud som en Klump Guld. Man kunde med Sandhed sige, at den havde et brillant Hoved,

og det var der da heller Ingen, som nægtede. Og da Legen først begyndte, saa viste det sig ogsaa, hvad den duede til. Den sprang fra den ene Side af Stien til den anden, saa det var en Lyst — ja det var en rigtig Flyvetop.

Det kan nok være, at den lille Dreng med den Fløjels Bluse og de pæne, hvide, stribede Strømper, der kun gik til midt paa Benet, var stolt af sin Guldtop; men han lod sig ikke mærke med det, for det var jo ikke mere, end det burde være, for han boede paa første Sal og var Søn af en Etatsraad, som spiste hos Kongen.

Da Enhver nu i nogen Tid havde spillet for sig selv, blev man enig om, at det kunde være morsomt at se, hvem der først kunde komme til Enden af Stien; men hvergang en Top faldt, saa skulde den begynde forfra, lige fra Stregen.

„Maa jeg spille med?" sagde Kjældermandens Søn.

„Du har jo ingen Top," sagde Etatsraadens Søn.

„Jo, jeg har," svarede Kjældermandens Søn og blev rød i Hovedet, for han havde nok en Top i Lommen; men det var en lille kluntet en, som han havde faaet af Urtekræmmeren, fordi Ingen vilde kjøbe den.

Han fik nu imidlertid Lov til at spille med, og saa begyndte de Allesammen paa engang.

Det var rigtignok morsomt. Snart var den ene forud og snart den anden, saa faldt der en og maatte begynde forfra, og saa var der en anden, som var lige ved det; men saa fik den Hjælp i rette Tid og kom igjen paa Benene. Etatsraadens Flyvetop gik rigtignok brillant, for den tog den halve Gang i et eneste Spring; men den gjorde det nu igjen altfor flot, for hvert Øjeblik kom den ind i den løse Jord ved Siden af, og der kunde den ikke holde sig, men maatte igjen begynde forfra.

I Begyndelsen kunde det nok gaa an, for de Andre kom kun langsomt fremad; men der kom dog tilsidst et Øjeblik, da en af de andre var lige ved Enden, og hvem var det — saamænd den lille kluntede Stakkel; som Kjældermandens Søn styrede. Den kunde rigtignok ikke flyve; men den arbejdede trøstigt og ligeud ad Vejen, den kom ikke i den løse Jord, og den faldt ikke en eneste Gang.

„Nej, om det saa skal koste Guldtoppens Liv," sagde Etatsraadens Søn, „saa skal den Bondedreng ikke vinde," og saa gav han Flyvetoppen et Slag, saa den foer højt op i Luften og ordentlig sang ved det.

Men det var dens Svanesang, for den faldt ligeneð i

Muddergrøften, som gik paa den anden Side af den løse Jord, og der var den uigjenkaldelig tabt. Saaledes endte den med sit brillante Hoved, og den lille kluntede Stakkel vandt af dem Allesammen.

Den lille Dreng med de røde Uldstrømper og Træskoene tørrede sit Ansigt med sit Trøjeærme og kunde ikke rigtig forstaa, hvorledes han kunde vinde, han var jo dog kun Søn af en Kjældermand, hans Pisksnært var kun et gammelt sort Bændel, og hans Top var ingen Flyvetop.

B. Knudsen.

Anekdoter.

En Græker og en Venetianer strides om, hvilken af deres Nationer der havde Fortrinet. For at bevise at hans Landsmænd havde Fortrinet fremfor alle andre Nationer, sagde Grækeren: „Fra Grækenland ere alle Filosofer og Vismænd udgaaede." „Ganske rigtigt," svarede Venetianeren, „derfor er nu heller ingen tilbage."

En Bonde, som havde forpagtet et Gods af en gammel, stolt Dame, kom til hende i Staden for at betale Forpagtningsafgiften. Han saae til sin Forbauselse, at der med Damen var foregaaet en stor Forandring; hun havde nemlig faaet nye Tænder indsat, nye Haarkrøller hang ned til alle Sider, og sminket var hun tilgavns. Bonden studsede og kunde næsten ikke gjenkjende sin Herskerinde. Damen raabte: „Hvorfor staaer han og gaber saadan paa mig, hvad Nyt er der at se paa mig?" „Just ikke meget Nyt, men forbandet godt repareret," svarede Bonden.

„Mener Du Slyngel," sagde en Herre til sin Tjener, „at Du vil sætte Dig i Lighed med mig?" „Aa, nej," svarede denne, „saa maatte jeg jo være en dum Æsel."

En italiensk Fyrste optog i sin Kongetitel Benævnelsen af to Lande, af hvilke han ikke ejede en Tomme Jord. Engang vilde han ydmyge en fremmed Gesandt og spurgte ham, hvor det Grevskab laa, efter hvilket han førte sin Titel. „Imellem Deres to Kongeriger!" svarede Gesandten koldblodigt.

Borre.

n Tur til Møen! Jeg er vis paa, der er ikke en eneste, som siger Nej. En Tur til den dejlige Møens Klint! Ja, det er ikke sikkert, vi komme saa langt i Dag, men saa maaske en anden. Imidlertid, vi kjøre ud fra Stege. Ha, ha, siger man strax, her paa Møen har vi da endnu de gamle, velsignede Veje, der sno sig ud og ind „mellem Korn og Blomster", gjennem Haver og Byer, forbi Kirker og Gaarde. Saavidt ere Møenboerne ikke komne endnu, at de have faaet anlagt disse snorlige, brede og kedsommelige Chaussèer, hvis stive Trærader danne et Gitter for Øjet og skjule Naturens Ynde. Vi kjøre stadig opad, men mærke det ikke, det gaar jo Bakke op og Bakke ned, saa til højre og saa til venstre, nu gjennem en bølgende Hvedemark, nu forbi den duftende Kløver. Men en Mils Vej fra Stege ere vi komne et Par hundrede Fod til Vejrs, op paa Vestsid Bakke, og uvilkaarlig give vi Kusken et Ryk i Ærmet og bede ham holde stille, thi det Billede, der her oprulles for os, er for skjønt at beskue selv i den jævneste Trav. Øjet søger først ned ad Bakken, og der dybt under os ligger den lille Landsby Borre, hvis høje Kirketaarn rækker sig alt, hvad det kan, men naaer dog ikke Halvvejen op til os. Og paa begge Sider af Byen, i Nord og Syd, strækker sig ud til Havet et Engdrag, hvor Hundreder af Køer græsse, og hvor den glimtende Bæk slynger sig som en Perlesnor mellem det bløde Grønne, mellem de smilende Blomster. Men paa den anden Side af Dalen hæver Landet sig paa en Strækning af en halv Mils Vej til 500 Fods Højde. Og op ad Skraaningen snoer Vejen sig som et hvidt Baand mellem de grønne Marker fra By til By. Her

ligger en Herregaard, hist hæver Magleby Kirke sit Taarn højt mod Himlen, der længst til højre ligger Kongsbjerg mørk og alvorlig. Og allerøverst oppe slynger den grønne Bøgeskov sin Krans om det hele yndige Billed. Se saa mod Syd ud over det store blaa Hav, der langs med Strandbredden er blankt som et Spejl, som en skimrende Bort om det yppige Blomstertæppe. Og se mod Nord over Præstøbugt over til den smilende sjællandske Kyst, der ligger Faxe Kirke solbelyst som en Guldknap paa Bakkens Top, der seer Du Stevns Klint, — den danner Slutstenen. Men fra Sønderstranden naaer Havets bløde, melodiske Musik dit Øre, over dit Hoved lyder Lærkens jublende Toner, og det er slet ikke umuligt, at en møensk Pige synger fra Marken et Vers af Møensvisen:

„Hil dig! du lille, du blomstrende Ø!
Yndige Perle i brusende Sø,
Signet du være! thi sikkert jeg troer,
Du er den skjønneste Plet paa vor Jord!

Saadan omtrent ser her ud nu. Jeg kan ikke i en Fart fortælle det bedre, og er Du ikke nøjet med det, saa kom selv og se.

Men for nogle hundrede Aar siden var det helt anderledes. Det Engdrag, der nu omgiver Borre By, var den Gang en Fjord, hvor Skibene sejlede ud og ind, og Borre var en Kjøbstad, — den var „Hovedstaden" paa Møen, hvad den endnu spotvis benævnes. Der, hvor nu den første Nyborregaard ligger, laa den gamle befæstede Borg, der gav Byen sit Navn; i Havnen var der fuldt op af Lybske og andre Hansestæders Skibe, og der, hvor nu Kvæget hviler i det høje Enggræs, satte den Gang Fiskeren sine Garn. Byen havde sin Magistrat, et prægtigt Raad- og Domhus, og et Brigitinerkloster laa paa den nuværende Skolebakke, kort sagt, Borre var en af Midalderens ikke ubetydelige Kjøbstæder.

Det var en Foraarsaften i Aaret 1510. I et af Præstegaardens mest affides Værelser, hvis tarvelige Bohave bestod af en Seng, en Stol og et umalet Bord, og som kun svagt oplystes af en døsig Tranlampe, sad en ung Mand og stavede sig igjennem Latinen i Peder Lolles Ordsprog. Det var Hans Bosen, den værdige Sognepræsts, Hr. Andreas Røds, Søstersøn, en kraftig Yngling paa nogle og tyve Aar, der om ikke meget lang Tid kunde vente at blive viet til Præst, om han vedblivende vilde skikke sig saa vel og gaa frem i Lærdom, som han hidtil havde gjort. Hans Dragt bestod af et Par grove

Vadmels Benklæder og store plumpe Sko, et Slags Vest og en Lammeskinds Pels, og han bar efter de Tiders Skik, da ingen Mand gik ubevæbnet, et Bælte om Livet, hvori der hang en Dolk. Han var en smuk Mand med en høj hvælvet Pande, med store blaa Øjne, der maaske røbede en større Grad af Tungsind, end man vilde tiltro hans Alder, men Udtrykket i hans skjønne Ansigt bar tillige Præg af en fast Vilje og en urokkelig Selvtillid.

„Ved Guds Moder!" udbrød han og skød Bogen bort, „jeg fatter ikke et Ord mere, hvad skal Enden blive?"

Udtrykket i hans Ansigt vexlede, som om han havde Møje med at forsvare og fastholde en tagen Beslutning.

„Det maa saa være," lød det endelig bestemt, mens han rejste sig op. „Ved alle Helgene! det var fra min tidligste Barndom min Sjæls højeste Ønske, altid at synge Messer for Herrens Alter, men — jeg glemmer hende aldrig, hende jeg ej tør elske, om jeg nogensinde skal vorde en værdig Herrens Tjener. Det maa saa være!"

Han knappede sin Pels til, tog sin Hue, slukkede Lampen og gik.

Ved Siden af Raadhuset laa Borgmesterens Gaard. Den var opført af Sten og tog sig ret anseelig ud, naar man saae hen til de fleste Borgeres Huse, der, med Undtagelse af nogle rige Kræmmeres, alle vare klinede Lerhytter med Straatage. Derhen søgte vor Ven Hans. Igjennem de halv gjennemsigtige Hornruder kunde han skimte Lys i Dagligstuen. Den var stor og rummelig, Gulvet belagt med Fliser, men det lange Egebord med tilhørende Bænk det eneste Møblement. Ved den nederste Bordende sad Borgmesterens Datter og spandt, ellers var der ingen i Stuen. Hun var efter de Tiders Skik prægtig klædt. Kjolen og Livstykket var af tyk Klæde, og den høje, stive Halskrave var blændende hvid. Den tyveaarige Pige med det smilende Ansigt maatte kaldes smuk. De fint formede bløde Træk, Kindernes friske Farve, og de blaa, klare og milde Øine talte godt for hende, og den Part af de fyldige lyse Lokker, der ikke skjultes af den perlestukne Hue, gjorde sit til at forhøje hendes Skjønhed.

„Guds Fred! Jomfru Inge!" sagde Hans Bosen, da han traadte ind i Stuen. „I sige mig, hvor Eders Fader er at finde."

„Ak!" svarede hun, idet hun rejste sig, „før Midnat kan jeg ikke vente min Fader. Den naadige Hr. Anders Bilde lod ham i Dag hente til Stegeborg."

Til Stegeborg?"

„Ja, Fader mente, at Hr. Anders atter nærede Frygt for et Angreb af de Lybske. Guds Moder og alle Helgene fri os dog for slig Jammer som den, vi ifjor maatte skue!"

Hans stod nogle Øieblikke tavs og betragtede den smukke Pige, hvis Ansigt ved Tanken om Krigens Rædsler havde antaget et sørgmodigt Udtryk. Derpaa greb han hendes Haand og sagde:

„Kjæreste Jomfru Inge! jeg har ikke kunnet dølge for Eder, at jeg længe har næret en inderlig Kjærlighed til Eder. Dog har jeg, af Hensyn til, at min Slægt bestemte mig for den geistlige Stand, bekæmpet denne Følelse af al Magt, men jeg mærker, at slig Kaup er forgjæves. Det var da min Agt i Aften fuldelig at forsikre mig om Eders Gjenkjærlighed og derpaa bede Eders Fader bevare Eder til mig, indtil jeg kan hjemføre Eder som min Hustru. I Morgen den Dag opsøger jeg da den tapre Hr. Otto Rud og haaber under hans Ban-

ner at vinde Hæder og Ære, at jeg en Gang kan vorde Eder en værdig Husbond."

„Ingen Mands Hustru bliver jeg nogensinde," svarede Inge, idet hun omfavnede ham, „bliver jeg ikke Eders. Dog," vedblev hun skælvende og rev sig løs fra hans Favntag, „har I betænkt, hvor højlig I fortørner Gud, om I forlader den hellige Stand, hvortil dog Eders eget Hjærte har tilskyndet Eder ligesaa meget, som Eders Slægtninges Raad?"

„Jeg har betænkt alt," svarede han utaalmodig. „Tror I ikke, at Guds Moder fortørnedes langt mere, om jeg med vanhellig Læbe tilsvor hende evig Troskab og dog ikke kunde undlade Nat og Dag at tænke paa Eder?

Hun sank atter til hans Bryst, og han kyssede hendes Mund og hendes friske Kinder.

Nede ved Havnen laa det Værtshus, der havde bedst Søgning. Der søgte gjerne Byens Borgere hen efter endt Daggjerning for at faa et Krus tysk Øl og for at høre nyt, thi her var stadig fuldt op af lybske Skippere og Pebersvende. Her var ogsaa Byens Børs, og mangen god Handel blev afsluttet i den store Gjæstestue. Endelig diskuteredes her alle politiske og sociale Spørgsmaal, saa det var intet Under, at Værten, den store firskaarne Jørgen Saxe, var en velstaaende Mand.

Aftenen efter den saa kort omtalte Begivenhed, der, som det syntes, skulde blive et Vendepunkt i Hans Bosens Liv, var der mange Gjæster i Værtshuset. Dog bestod disse udelukkende af Byens Borgere; thi saalænge Krigen varede, var det kun sjælden, at en fremmed Skipper vovede sig ind til Borre.

Den Støj og Mumlen, som er ejendommelig for en Gjæstestue, hvor en stor Mængde Mennesker sidde og smaaprate, forstummede pludselig, da en høj, skægget Karl i sort Vadmels Dragt og med et stort Slagsværd ved Siden traadte ind i Stuen.

„Hvad nyt? Villum Fisker!" lød paa een Gang fra alles Læber.

„Aa, ikke stort," var Svaret, „man har endnu ikke Visshed om, hvad enten den Flaade, der i Formiddags passerede Nord om Klinten, er den tapre Hr. Otto Ruds, eller om det er de Lybske, der atter agte at gjæste os. Men det sidste er vel troligst, og det lader i al Fald til, at vor Lensmand, Hr. Anders Bilde, er af samme Mening, thi han har i Dag ladet Besætningen herfra Borgen hente til Stegeborg, som han forsyner paa det bedste, hvorimod han mener, at vor gamle Røn herude ikke er værd at forsvare."

„Da skal jeg love for, at den djærve Marsk vil give dem noget at bide paa, som han gjorde ifjor," svarede en halvgammel Borger, „men ilde er vi farne, om Fjenden faaer i Sinde at se ind til os, før han besøger Stege."

„Det har Du Ret i, Jakob Smed," tog en anden Ordet, „det er en evig Jammer med den Ufred. Mig tykkes ogsaa, at vor Konge er altfor krigslysten. Havde han holdt sin Næse fra Ditmarsken, var Svensken vel forbleven rolig, og sagtens havde vi da heller ikke oven i Kjøbet faaet de Lybske paa Halsen."

„Det er ogsaa min Mening," sagde en tyk Kvæghandler, „vor Konge ødelægger os trods al sin Venneſalighed i Bund og Grund. Har man nogen Tid hørt Mage til ſligt Forbud, ſom det han gav forleden Aar, kort før Krigen udbrød, at ingen maatte ſælge ſaa meget ſom en Lammeſjerding, end ſige da levende Kreatur til de Lybſke. Er det da ſaa underligt, at de nu tager Hævn, da de ſeer, at Kongen kunde have nok at gjøre med at holde Svenſken i Ave?"

„Jeg mener dog," indvendte en gammel Krænmer, „at det, der har gjort de Lybſke fortrydelige, er ſnarere det, at Kong Hans gav Englænderne ſamme Handelsrettigheder her i Landet, ſom de hidtil har haft alene. Men det kalder jeg en god Lov. Snød det tyſke Pak os ikke paa alle mulige Maader? Vort Korn og vore Fiſk gav de for, hvad de vilde, og hvad vi ſkulde bruge af Klæde og andre udenlandſke Sager, lod de os betale i dyre Domme. Og rendte ſaa ikke de forſultne Peberſvende Landet rundt med deres Kram, ſaa der ikke var en halv Skilling for en ærlig Mand at tjene? Det er vi dog nu fri for."

„Saadan har jeg ogſaa altid tænkt," faldt Smeden igjen ind og ſatte det tømte Krus fra ſig. „Vor Konge er en brav danſk Mand, der nok har ſeet, at ſlaaede de Lybſke os ikke i Krigen, ſaa ſlaaede, de os i Freden. Siger ikke det gamle Ord:

„Før Lybſken vorder de Danſke god,
Før vorer Figen paa Hylderod."

Forreſten har jeg for min Part ikke ſaa meget mod Krigen, den giver dog altid lidt at beſtille for en ſtakkels Vaabenſmed."

„Ha, ha! I ſnakker for Jer egen Æſke," tog nu Værten Ordet, idet han atter fyldte det tomme Krus, „men jeg ſkulde dog mene, at i Fredstider kan enhver ærlig og redelig Mand ernære ſig. Helt anderledes er det jat nu. Hvor mange Gjæſter maa jeg ikke hver Dag ſavne, nu da Havnen er tom for Skibe, ikke at tale om, at jeg har ſtor Møje med at opdrive den Smule tyſk Øl, jeg har behov for Byens egne Folks Skyld."

„I glemmer da heller ikke Jer ſelv over Landets Nød, Jørgen Saxe," tog Smeden til Gjenmæle, „og hvad det tyſke Øl anbelanger, da er der onde Tunger, der fortælle, at I ſlet ingen Mangel har haft paa den Vare hidtildags, men at I benytter Jer af Omſtændighederne til at tage mere for det, end det nogen Tid var værd. For Reſten laver nu Knud Brygger en god Drik, ſom vi i diſſe trange Tider faaer at holde os til, om den end ſmager lidt af Porſen."

Værten stak begge Tommelfingre ind i Vestens Ærmegab, rettede sig og spyttede til Siden ved Tanken om Porsen, men han fik ikke Tid at svare; thi i samme Øjeblik stødtes Døren op, og Hans Bosen, fulgt af en Snes bevæbnede Karle, traadte ind med det Udraab: „Søbjergshusene brænde, inden en halv Time er Fjenden her!“

Denne Efterretning vakte almindelig Forfærdelse. Man rejste sig op og saae paa hinanden, men ingen kunde faa sagt et Ord.

„Mig synes,“ begyndte Hans igjen, „at enhver nu bør jage Kvinder og Børn ad Stege til, andet bliver der næppe Tid at redde. Og da der er Rimelighed for, at Fjenden ikke kan naa helt herop til Byen med sine store Krigsskibe, vil han sagtens gaa i Land vestude, men derfra har han ingen anden Adgang her til Byen end over Vestud Broen, og det synes mig da at være priseligt, om enhver, der har Mands Mod og

Hjerte vilde hjælpe til at besætte den. Muligt kunde vi gjøre det tyske Kram saa megen Modstand, at de lod vor By i Fred, da Turen sagtens egenlig gjælder Stegeborg. Denne Gjerning vilde geraade vor By til stor Ære, ikke at tale om, at Pligten jo byder os at forsvare os, saalænge vi evne."

„Haa, haa!" lød det fra en rødnæset Bødker, han vilde maaske vise Fjenden Vintervejen med den Smørstikker, han gaaer og dingler med? Det var ham vist bedst tjenlig, min gode Hans Bosen, at gaa hjem og stave i sin Katekismus, thi at byde Fjenden Trods er der næppe noget fornuftigt Menneske, der tænker paa."

„Er I ræd, Kristen Bødker!" svarede Hans, „finder I vel en Tønde hjemme paa Jert Værksted, der er stor nok til at skjule Jer i, men hvad Vaaben og Værge angaar, da har jeg det Haab til Jakob Smed, at han overlader mig et Slagsværd for i Aften. Naar jeg saa faaer prøvet, hvad det duer til, kunne vi jo altid tinge om Betalingen."

„Ved alle Helgene! I skal faa det bedste, jeg ejer," raabte Smeden. „Kom, Folk! Kom enhver, der trænger til Vaaben!"

Ikke alene Byens Karle, men ogsaa en hel Del af dens ældre Borgere, havde samlet sig paa Broen for at spærre de Lybske Vejen. Det var imidlertid en let Sag for den mere end ti Gange overlegne Fjende at splitte den lille slet bevæbnede Flok, og den ulykkelige By var nu overladt til de lybske Herrers Naade. Men den grusomme Oberst Stortenboll lod sine Krigsknegte røve efter Behag. Alt, hvad der havde Penges Værd, blev slæbt til Skibene, og Byen derpaa stukken i Brand. Den gamle værdige Præst, Andreas Rød, stod i sin gejstlige Dragt og med det hellige Kors i Kirkedøren. Han vilde værne om Guds Hus. Men en tysk Landsknægt stødte ham sit Sværd i Brystet, hvorpaa de hellige Kar bleve bortslæbte og Kirken overgiven til Luernes Vold.

Den næste Morgen var den hele By kun en eneste stor rygende Brandtomt, og mange af dens Borgere dræbte eller lemlæstede. Oberst Stortenboll drog nu imod Stegeborg, hvor Rigens Marsk, den tapre Anders Bilde, ledede Forsvaret, og hvor alle Hænder arbejdede for at byde Fjenden Modstand. Kvinderne kogte Vand og smeltede Bly og Beg, samt bare Stene sammen, hvormed Besætningen og Byens Borgere beværtede de stormende Fjender. Men dette forekom de Lybske for hedt, og de maatte trække sig tilbage. Nu vovede Anders Bilde med Stegeborgs Besætning et Udfald, og Stortenboll

tog skyndsomst Flugten, indtil han naaede de saakaldte Mandehøje ved Borre. Der forefandt han en god Forsvarsstilling, men Anders Bilde, der fik Forstærkning af Omegnens Bønder, angreb ham og nedsablede alle hans tyske Lejesvende.

Saaledes blev Møen denne Gang friet fra Fjendevold, og kort efter sluttede Kong Hans Fred med Lybekkerne, der maatte betale en paa de Tider meget stor Sum i Krigsomkostninger. Kjøbstaden Borre havde imidlertid faaet et Knæk, den

aldrig forvandt, og efter faa Aars Forløb nævnes den ikke mere som Kjøbstad. Men i Fredsvilkaarene havde Anders Bilde faaet Kong Hans til at indsætte den Bestemmelse, at Lybekkerne skulde gjenopbygge Borre Kirke i dens oprindelige Stil og Størrelse, hvilket ogsaa skete Aar 1514. Den Dag i Dag staaer da denne anseelige Kirke som et stolt Sejrsminde og taler til Slægt efter Slægt om Fædrenes Daad.

Vi ville kun ganske kort meddele den modige Hans Bosens senere Skæbne. Han drog efter Kampen ved Borre Mandehøje til Stege, hvorhen han vidste, at Jomfru Inge var flygtet tillige med Byens andre Kvinder. Men al hans Søgen var forgjæves; saavel hun som hendes gamle Fader vare sporløst forsvundne. Da Freden imidlertid blev sluttet, og Hans Bosen derved var berøvet Lejligheden til paa Kampens Vej at vinde Hæder og Ære, lod han sig vie til Præst og blev allerede Aaret efter Provst i Stege. Men da Kong Kristian den anden kort efter sin Tronbestigelse gjæstede Stege, hørte han Hans Bosen prædike og fandt saadan Behag i den unge Herrens Tjener, at han tog ham med sig som sin Hofpræst. Og det var først ved Hove, at han atter saa sin Ungdoms Elskede og hørte hende fortælle, hvorledes hun, da hun hin omtalte Nædselsnat kom til Stege, henvendte sig til og blev hjærtelig modtaget af Marskens Hustru, den ædle Fru Kirstine. Med hende drog hun strax til Marskens Gaard Søholm i Stevns, og her modtog hun gjennem ham Efterretning om sin Faders Død. Da havde Fru Kirstine budt hende Hjem og en Datters Plads i sit Hus, og Jomfru Inge var glad ved sine Kaar.

Hans Bosen, eller som han siden altid kaldtes: Hans Møenbo, var efter Historiens Vidnesbyrd een af de trofaste Mænd, der ikke sveg den ulykkelige Kristian den anden, men fulgte ham frivillig i Landflygtighed. Efter 6 Aars Ophold i Nederlandene og Tyskland vendte han dog, da han saae, at der uden for Danmark intet kunde udrettes for Kongens Sag, tilbage til sit Fædreland og blev Præst i Viborg. Og da Hans Tavsen fra sit Fængsel der i Byen prædikede den lutherske Lære, var Hans Møenbo, som i sin Landflygtighed havde lært Luther at kjende, een af de første, der sluttede sig til den nye Læres Forkynder. Men efter Reformationen hjemførte Hans Møenbo som sin retmæssige Hustru sin Ungdoms Elskede, den ædle

Jomfru Inge, der var blevet sit Løfte tro: aldrig at blive nogen Mands Hustru, naar hun ikke kunde blive Hans Møenboes.

Mogens Gyuge.

Anekdoter.

En gammel rig Dame havde den Sædvane, aarlig at foranstalte en Fest, til hvilken hun indbød alle hendes Slægtninge, af hvilke mange troede at blive betænkte i hendes Testament ved hendes Død. Ved en saadan Fest udbrød den gamle Dame, hentydende til hendes talrige Efterkommere: „Hvilket herligt, ophøjet Syn, at se saa mange blomstrende Grene omkring sig, der alle ere udsprungne fra samme Stamme.“ „Ak!“ sukkede en af de tilstedeværende Gjæster til sin Nabo, „Grenene vilde vistnok blomstre endnu mere, dersom Stammen hvilede i Jorden.“

— En Menig af Borgervæbningen kom sædvanlig for sent til Paraden. Kommandersergenten klagede derover. „Nu, nu,“ sagde den godmodige Borger, „En maa jo dog være den sidste.“

Lidt Mosaik fra Stranden.

(Af Camillo Bruun.)

ppe i Vendsyssel, paa Vestkysten, der hvor Landet indsnævres og skyder ud i Skagerak som et krumt og spidst Horn, danner Naturen en fremstaaende Pynt eller Odde med det geografiske Navn Hirtshals og det stedlige: Lilleheden. Derhen vil jeg føre Læseren.

Vort Udgangspunkt er Hjørring, og Vejen gaaer omtrent lige i Nord i en Strækning af c. $2^1/_2$ Mil, naar alle dens Bugter og Slyngninger medregnes.

Efter en halv Times Kjørsel komme vi til Snævre, hvis Navn man udleder af Byens Beliggenhed i en høj, af

Bakkesider dannet Snævring; men kloge Folk, som altid vide bedst Besked, og som sige, at „de Snævre Kaal" tidligere ingen god Lov havde paa sig for Ædruelighed og sædeligt Levnet, paastaa, at Navnet kommer af, at Satan engang fandt Opholdet her for snævert — formodentlig fordi Alle vare med ham — hvorfor han flyttede til Nabosognet Bjergby. Hvorledes det nu end forholder sig med en Fortolkning, hvis Rigtighed de gode Bjergbyboere selv paa det Bestemteste modsige, er det dog et Faktum, man endnu den Dag idag kan overbevise sig om, at paa den søndre Kampestens Kirkemur findes raat udhugget, i ophøjet Arbejde, et kolossalt Hoved af et uhyggeligt Væsen med Horn i Panden. Tre Alen under Hovedet er paa samme Maade udhugget et Mærke, som siges at antyde Individets Højde fra Isen til Bælestedet, saa at det i hvert Fald maa være Billedet af „en Fandens Karl". Ogsaa over Kirkedøren er indmuret en Kampesten med en Figur, der ligner en Trold eller Drage.

Vi lade imidlertid Bjergby Kirke blive liggende paa vor højre Side og passere gjennem Snævre videre afsted, op og ned ad vexlende Bakke- og Dalstrøg. Synskredsen begynder at udvide sig, dybe Kløfter, indfattede af høje Bakker, sno og bølge sig i større og større Udstrækning og Omrids. Korn og frodigt Græs groer afvexlende rundtom, og højere og højere gaar det. Vi naa en Bondegaard, hvis anseelige af Kampesten opførte Ladebygning tyder paa Jordens Velsignelse og Ejerens Velstand. Gaardens Navn er Gammeljord. Her er Vejen paa sine Steder farlig nok, ikke fordi den ligefrem er slet, men der er Afgrunde tæt ved, snart paa den ene, snart paa den anden Side. Hist ligger Glomsdals Bakker, og her, neden under os, er: Maaji Egholms Trut.

Hvem var Maaji Egholm?

Et stakkels vanført Fruentimmer, som selv troede, at hun stod i Pagt med Djævlen — maaske var denne Potentat endnu dengang bosiddende i Sognet. Man fortæller, at hun manede Fanden frem i en Kats Lignelse ved tre Gange at gaa baglænds om Bjergby Kirke og hver Gang blæse ind gjennem Nøglehullet. Da hun i Snævre engang gik en Gaardmandskone tilhaande ved Bagningen, formanede denne hende til at holde inde med sit Trolddomsværk, og da Maren Egholm i det Samme klyngede sig op i Ovnen for at tage det sidste Brød ud, skubbede Konen hende derind og satte Skodden for i den menneskekjærlige Hensigt at give Synderinden en Forsmag paa

Helvede. Forsmagen var saa god, at Stakkelen kom halv stegt og næsten kvalt ud igjen, men hjalp dog ikke bedre, end at hun kort Tid efter — det hedder: „ifølge Lov og Dom" — blev puttet i en Pigtønde, forspændt med Stude, som joges vildt afsted. Studene løb gjennem Snævre og standsede i det saakaldte Gammeljords Markled; men da man der saae efter og fandt, at Maren endnu ikke var død, blev Forspandet drevet videre paa Fart, hvorefter det stod stille under Glomsdals Bakker. Hexen havde nu faaet nok, hun blev begravet paa Stedet og dette har siden beholdt Navnet: „Maaji Egholms Trut." Folk, som ere fødte i Snævre, tør ikke ved Aftenstid gaa gjennem Gammeljords Markled.

Det gaaer fremdeles opad; man skulde tro sig henflyttet til et rigtigt Bjergland. Bagude, tilvenstre knejser Taarnbybjerg, der mod Syd staaer Forpost til denne Stump vendelsk Sveits. Tæt ved Siden af os hæver sig Borrehøj, som paa sin Tinde har bevaret det gamle Tingsted: store Kampesten i tæt Kreds og en Kæmpesten i Kredsens Midte. Her holdt efter Sagnet Vendelboerne Ting, før de samlede sig paa den i Nærheden liggende Krage Strand til Oprør mod Knud Svendsøn — „den Hellige." Gaa vi derop, finde vi Udsigten henrivende: vi se Havet helt ud over Tornby Klitter. — I Tornby ligger „Kong Jernskjold begravet med 7 Tønder Guld"; det har ikke manglet paa Guldgravere; men disse fandt kun Gjenstande af Bronce samt en stor Masse Pennefjer; desuden fandtes midt i en Kampesten, som blev sprængt: en levende Tudse. Maaske har en ondskabsfuld Hex forvandlet Skatten til dette stygge Dyr og ment, at den var vel forvaret til evige Tider; maaske var det selve Hexen, som en mægtigere Trolddom havde fængslet her. Ordet, som skulde løse, kjendte Ingen og Ingen forsøgte paa at finde det; tankeløst gik man hen og „vippede" Tudsen; Skatten fløj i Luften og er for evig Tid tabt. — Jeg kjender fra Tornbybjerg et andet Sagn, som ogsaa taler om en Kongeskat; men denne vil komme igjen, naar Tiden kræver det. Dette Sagn vil jeg gjemme tilsidst, til vi paa Hjemvejen kjøre om ad Tornby og se Bjerget nede fra Sletten. — Hvad Kong Jernskjolds Penge angaaer, da grov engang den Bonde, som ejer Jorden, efter dem; men han fandt Intet; derimod fandt han ved sin Hjemkomst den røde Hoppe død i Stalden, og deraf erfarede han og Andre, hvor farligt det er, at give sig af med Skattegravning i Tornbybjerg.

Vi fortsætte Vejen og naa op paa en Bakkeryg, som kal-

des Knaren*), der ligger saa højt og frit, at man i hele Jylland skal søge længe efter et mere storartet Skue end det, der møder Øjet her. (Da Præsten Hr. Mads jordfæstedes paa Horne Kirkegaard, sang Degnen af Rørelse saa højt, at Bønderne kunde „følge med" paa Knaren, skjøndt den ligger en god Fjerdingvej derfra). I Vest er Nordsøen („Bestervovvov") oprullet i sin fulde Majestæt; ad en temmelig brat Skraaning styder Bjerget ved vor venstre Side ned imod den dybtliggende Slette, der strækker sig i en hel Mils Længde med tiltagende Bredde umiddelbart til Havet, hvis Forgrund her ikke skjules af Klitter. Der borte, hvor Bølgen bryder, knejser Hirtshals Fyr som en mægtig Kegle ivejret; foran mod Nord og Nordøst opdager man over det maleriske, af dybe Zikzak-Dale gjennembrudte Højland, samme udstrakte Nordhav og kan med Øjet følge den svage Kontur af det lange Krumhorn, der skyder ud mod Nordøst og ender ved Skagen, hvis Fyr er synligt her i Nattens Time. Foran tilhøjre viser sig langt borte det fordums Herresæde Asdalgaard, hvor „Karl Pølses Flæsk", som har været omtalt i en tidligere Aargang af denne Almanak, endnu opbevares, og fjernere: Odden, Elkjær og Stensbæk, de tre nordligste Herregaarde i Vendsyssel, hvis Historier begynde i Hedenold og fortsættes i Nutiden; men de gamle Blade ere tildels udrevne og deres mørke Indhold gaaet tabt.

Den vældige Kampesten eller rettere det Klippestykke, som rager frem paa Højen hist og et Øjeblik seer ud som var det et Kirketaarn, der stak Hovedet frem, har maaske paa Grund af dette Bedrag faaet Navnet: „Slubbert-Kirke". Hvorledes er denne uhyre Blok kommen til at ligge her paa Højens Top? Sagnet siger: Slubbert-Kirke ved Højrup, M-Stenen ved Lilleheden og Klodske-Stenen ved Thomas Klodskes Gaard, helt inde i Landet, i Mygdal Sogn, ere i en rød Silkesnor blevne kastede fra Norge til Dannark af „en Jomfru", o: formodentlig: Jættekvinde.

Vi svinge gjennem Horne By, befinde os snart paa den ujævne, knudrede Hedeslette og naa efter en god halv Times møjsomme Kjørsel til Gaarden „Lilleheden", umiddelbart ved Havet, paa Næssets Pynt. To store Dampere fare tæt forbi hinanden, saa nær ved os, at vi kunne skjælne Folk ombord; Røgen fra andre Dampskibe sees i det Fjerne; Hundrede

*) o: Knagen, hvilket tyder paa, at her i Fortiden har været en optisk Telegraf: et Stativ med bevægelige „Knager".

af Sejlere ere spredte over Havfladen, saa langt Øjet naaer; men vi have her ogsaa Udsigt til den store Vandvej, der maaske er en af de stærkest befærdede i Verden, idet det er godtgjort, at flere end 30,000 Skibe aarlig passere den. — Paa dette Sted er det, at man i mange Aar har pønset paa Anlægget af en Havn, et Tilflugtssted mod Vind og Vove for de Søfarende. Denne Plan vil man endelig snart se udført; men i det Smaa; thi det er kun en Baadhavn, man ved Sammenskud af egne Midler, vil kunne skaffe tilveje. O, Kong Jernskjold! havde Vendelboerne heroppe blot Halvdelen af den ene af dine syv Tønder Guld, saa skulde en stor Verdenshavn ikke lade vente længe paa sig. Nu maa man krybe frem, men vil nok tilsidst naa Maalet; thi Skaberens Haand har lagt Alt rede til Havnen: Grunden bestaaer af fast Blaaler, er ikke bomsat af de dødbringende tre Rævler, som ellers omsno den jyske Kyst, og allerede i en Afstand af 400 Alen fra Land er der en Dybde af 20—24 Fod, som bestandig tiltager udefter mod det „bundløse" Hav; en uhyre Mængde af store Kampesten, der ere hidsvømmede i den saakaldte „Isperiode", før Menneskets Fremkomst, ligger spredt langs Kysten og i Havstokken. Til at rydde, sprænge og stable behøves ikke „den norske Jomfru med den røde Silkesnor"; Arbejdet kræver kun simpel Menneskekraft, det vil komme til at gaa lempeligt, men dog fuldendes!

Saasnart vi ere sprungne af Vognen, ile vi ned til Havet; de pløjede Marker strække sig lige til Kanten; ingen Sandklitter har paa dette Sted rejst Væg; intet Flyvesand blænder Øjet, en forfriskende Luftning gjør det saa let at drage Aande her, og Søen, der ruller sagte ind og ud mellem de store Stene, synger en Sang, der i Forhold til Bækkens Rislen ad Skrænten lyder som et Kæmpedrapa mod Troubadourens Elskovskvad, som den dybe og alvorsfulde Mandsrøst mod den høje og vævre Kvindetunge. Jeg kunde tilbringe Timer med at lytte; først naar Alvorsrøsten blev til Vredeshyl, vilde jeg fly.

Lilleheden er et yndet Valfartsted for Hjørringboerne; man hopper omkring paa de store „Vandreblokke", leder efter Rav, spiser, drikker, lytter og seer; Tiden gaaer fortræffelig og man forlader dette ejendommelige Sted i det bedste Lune.

Og Befolkningen —? Jeg vil — dens Dødsforagt, naar det gjælder Menneskelivs Frelse, ufortalt — karakterisere den i en lille Anekdote: Engang blev her i Nærheden en Fisker overrasket ved at se en stor Sælhund ligge sovende tæt ved sig paa en Sten. Han vilde afskære den fra Havet og om muligt

fange den, levende eller død. Af Vaaben havde han kun en lille Lommekniv, og med den gik han løs paa Dyret, som imidlertid bed fra sig og fik saa eftertrykkelig fat i Fiskerens Trøje, at han maatte give den til Pris og flygte. Sælen gik tilsøes med Trøjen, og Manden kom hjem i Skjorteærmer; men Konen vilde ikke tro Historien, derimod paastod hun og paastaaer endnu, at han havde solgt den for at faa Brændevin; jeg hælder til samme Mening: der har altid været Jepper og Niller til.

Nu staa vi nedenfor det kegledannede, prægtige Fyrtaarn, der knejser fra en Blaalersbanke, 82 Fod over Vandspejlet; selv er det 86 Fod højt, med et Tværmaal i Jordlinien af 27 Fod. Det er et Blinkfyr, ligesom det sydligere Hanstholmsfyr, men uagtet dets Lysning betydelig adskiller sig fra Sidstnævntes og endnu mere fra Skagens, der er „fast", kan ulykkelige Forvexlinger, som have Skibbrud og Død tilfølge, dog finde Sted. Alle tre Fyr ere synlige for hverandre.

Bakken, hvorfra Hirtshals Fyr hæver sig, hed oprindelig Stenbjerg, og her færdedes i forrige Tider „den slemme Peter". Peter var en menneskelig Rovfugl, der var hidfløjen langvejsfra og havde bygget Rede paa Stenbjergs Top, ude paa den farlige Odde, hvor Havet hyppigt kastede en og anden fed Levning iland fra sit graadige Maaltid. Hans Orneblik sagde ham, naar Tiden var kommen til at slaa ned; Byttet bragte han i Sikkerhed i den dybe Kjælder, han havde udhulet under sit Hus.

Men Fiskerne, som boede lidt oppe i Landet og Alle mere eller mindre havde samme Rovinstinkt, saa længe skævt til den fremmede Fugl, som ved at „bjærge" for egen Regning tilsidst drev Tingen for vidt. De samlede sig imod ham og — sloge ham ihjel. Men „den slemme Peter" var ikke død endda; thi fra den Tid begyndte han i en gyselig Grad at spøge, ja man vil endog vide, at han blev Anfører for en hel Bande af forulykkede Skibsførere, saa at de stakkels Fiskere hverken havde Fred i deres Huse eller paa Havet; han drillede, pinte og plagede Folk med sin ustyrlige Flok, der „bøgede" hver i sit Maal — især Hollandsk.

Præsten fra Horne, formeldte Hr. Mads, maatte omsider raade Bod paa denne Tilstand; han steg op paa Bjerget, tvang med onde eller gode Ord Spøgelseanføreren til sig og manede ham ned i Jorden, dybt under den Kjælder, hvor han tidligere gjemte sine Koster. Der laa han da forvaret, Gud veed i hvor mange Aar, indtil man ved at udgrave Grunden til Fyrtaarnet

— atter befriede ham. Da Fyrassistenten, kort efter at Fyret var taget i Brug, hængte sig oppe i Taarnet, saa at Lampen var lige ved at gaa ud, var det naturligvis „den slemme Peter", der var paafærde, han vilde begynde det gamle Hærværk og vildlede Søfarende; men det lader dog til, at han ikke har gjenfundet sine fordums Kammerater, men maa spøge alene.

Nu ere vi paa Hjemvejen komne til Tornby Kirke; der foregaar netop paa Kirkegaarden en Højtidelighed, som vi ville tage med. Det er Jordfæstelsen af et indbrevet Lig, „en Dønning", som Kystboerne sige. Endel Fiskere med Dannebroge paa halv Stang ledsage den Forulykkede, som endelig skal finde Gravens Hvile og Fred. Hjemme — maaske i et fjernt Land — venter Hustru, Børn, Slægt og Venner paa hans Komme; men han har faaet lovligt Forfald; man vil vente forgjæves og aldrig erfare, hvor han er havnet. Præsten

holder en smuk Tale, og alle Tilhørerne ere grebne; thi hvad idag vederfares den fremmede Sømand, kan en anden Gang og paa andet Sted ske med hver enkelt af dem. Liget sænkes under de sædvanlige Formaliteter, en Salme synges, og Højtideligheden er tilende.

Det er ikke altid umolesterede Lig, der paa denne Maade sænkes i Jorden, stundom sker det med Lig uden Hoved, uden Arme og Ben. Med de afrevne Lemmer alene gaar man simplere tilværks: de puttes i Jorden uden Tale og Salmesang. Staten betaler Ligtøjet og Kisten; Talen og Gravøllet leveres gratis og for egen Regning; thi sjeldent har den Døde Midler til at betale med: sædvanlig kommer Liget med vendte Lommer, som om det strax vilde godtgjøre sin Insolvens; til andre Tider ere Lommerne afklippede med en Sax; men der er naturligvis Ingen, som har gjort det; de ere sagtens afbidte af Sælen, som gik tilsøes med Fiskerens Trøje.

Fra de høje Bakker imod Syd vinker os Hjørring Mølle med sine lange Arme; bag os imod Nord knejser allerede Tornbybjerg, som vi sige Farvel, før det helt skjules af Vindstrup Bakker.

Sagnet om Kong Jernskjold kjender man; men jeg gjemmer, som sagt, et andet Sagn tilsidst; det lyder paa engang sørgeligt og fortrøstningsfuldt:

„I Tornbybjerg slumrer Kong Skjold; men han vil rejse sig og komme igjen, naar der i Danmark ikke er flere Mænd tilbage, end at de kunne gribe om et Tøndebaand."

Anekdoter.

En Herre, der vilde leje en Bolig, sagde til Ejerinden: „Jeg forsikrer Dem, Madame, jeg har aldrig forladt en Bolig, uden at min Værtinde udgød Taarer." „Det var da vel ikke, fordi De glemte at betale Lejen," indvendte den ikke meget artige Madame.

— I gamle Dage gjaldt den berømte Forskrift: „Kjend Dig selv!" I vore Dage er derimod den Regel traadt i Stedet: „Kjend din Nabo og Alt, hvad der staaer i Forbindelse med ham."

Hos J. L. Wisbech, samt i de fleste Boglader faaes følgende Bøger, hvilke ogsaa kunne vælges som Præmier til Almanakken à 20, 24 og 32 ß.:

Rideknægten. Livsbilleder fra det nordlige Sjælland af Beatus Dodt. Anden Udgave, med 48 Illustrationer. Priis 2 Rd.

Udvalgte Fortællinger af Beatus Dodt. 1. og 2. Bind. 2 Rd.

Armand. F. A. Strubberg. Det gamle spanske Dokument. 1 Rd.

Birch, Sophus. Kjærlighedshistorier, 1. og 2. Samling. Før 10 Mk. nu 5 Mk., enkelte Bind 2 Mk. 8 Sk.

— Kongens Skat, Fortælling med 9 Træsnit. 2 Mk. 8 ß.

— Pennetegninger fra Krigen 1864. 2 Mk.

Johan Gyldenstjerne eller Kjærlighed og Politik. Romantiske Skildringer fra Frederik I. Tid. 1. og 2. Deel. 1 Rd.

Bernhard. Fortælling af T. Volkmann. 6 Ark. Før 28 ß. nu 22 ß.

Fætteren i Konsistoriet. Fortælling af W. G. v. Horn. Af det Tydske ved H. Chr. Geill. 4½ Ark. Før 28 ß. nu 22 ß.

Underholdende Læsning for Vinteraftener. Redigeret af H. Chr Geill. 1., 2. og 3. Bind à 24 Ark 8vo. Indhold: Noveller, Fortællinger, Anekdoter, Blandinger ɔc. Før 1 Rd. pr. Bind, nu 1. og 2. Bind à 3 Mk., 3. Bind 4 Mk., alle Bind tilsammen 9 Mk.

Samling af Noveller og Fortællinger. Oversatte af H. Chr. Geill. 1. og 2. Bind. Før 8 Mk., nu 5 Mk. for begge Bind.

Kogebog for By- og Landhusholdninger af Marie Rasmussen. Andet betydelige forøgede Oplag, indeholdende circa 400 Anviisninger til at koge, stege, bage, indsylte, henlægge, indsalte, Tilberedning af forskjellige Drikkevarer, Slagtning, Meierivæsen m. m. Priis 4 Mk, 8 ß.

Kogebog for mindre Husholdninger med 248 Anviisninger. Priis 2 Mk. 4 ß.

Fortællinger af Wisbechs illustrerede Almanak for 1869, 70, 71, 72 og 73 à 3 Mk.

Ditto, enkelte Hefter under Titel Spøg og Alvor, 1., 2., 3. Samling à 1 Mk.

Kammerherre Guul. Illustreret Jule- og Nytaarsgave. Af F. C. L. Trojel. Før 56 ß., nu 36 ß.

Tre Noveller. (Vildtyven, Idealet, Badeopvarteren i Ostende. Af det Tydske ved H. Chr. Geill. Før 2 Mk. 8 ß., nu 2 Mk.

Veiledning til Træers Opelskning, Plantning og Pasning m. m. af C. T. Nygaard, examineret Gartner. Priis 2 Mk.

Veiledning ved Dyrkning af Rodfrugter i Marken, samt Dyrkningen af Humle, Kommen, Peberrod, Tobak, Sennop og Dodder, af Nygaard. Priis 16 ß.

Guldtorst eller kvindelige Ænker, Roman af Emilie Gaborian 1. til 3. Bind. 2 Rd. 24 ß.

To Kvinder eller Vanen og Erindring. Roman af Adolphe Belot. 4 Mk.

E. Vinnstouw, Fortællinger og Digte i jydsk Mundart af St. St. Blicher. 24 ß.

Anvisning til den rette Fremgangsmaade ved Tilberedningen af Ost og Smør af P. C. Jensen. 1 Rd. 3 Mk.

Eventyr og Fortællinger af Mer. A. Gotty. 48 ß.

En Tour til Høiskolen. Skitse af L. Budde. 24. ß.

Ved Østersøen, et Forsøg af Mogens Gynge. 24 ß.

Conversations-Haandlexikon. En veiledende Haandbog for Enhver. Indeholdende Oplysning og Forklaring om de vigtigste Gjenstande, Navne og Begreber, som forekomme i Samtale eller under Læsning af Bøger, Blade og Tidsskrifter i alphabetisk Orden, fra den ældste til den nyeste Tid. Udgivet af Cand. theol. P. Larsen. 1—6 Bind. 7 Rd. 3 Mk.

Soegaard. Verdenshistorie for Folket. Oldtidens, Middelalderens og Nyere Historie 3 Bind, Postilformat, Priis 6 Rd. 2 Mk.

Bibliothek for Ungdommen. Udgivet af J. Davidsen. 1872 og 73. 8 Bind à 1 Rd. 8 ß. naar alle 8 Bind tages paa engang 5 Rd.

Til Underholdning for Ungdommen, af O. Fabricius, 1—2 Bind, hver paa 27 Ark. For 2 Rd., nu 1 Rd.

Nonnen i Asmild. En Fortælling af N. A. Torslev. 24 ß.

Anviisning til at drive Honsealvl paa den fordeelagtigste Maade. Hernunder indbefattet Ænder, Gjæs og Kalkuner, samt at opbevare Æggene og Blodets Anvendelse m. m. Af Conradine Hasberg. For 28 ß., nu 20 ß.

Fortællinger og Skildringer af Hother Tolderlund (Dr. H.) ny Samling 1. (Patent. En Kop Kaffe. Kugleposten. Himmelbjerg og Bovbjerg.) For 1 Rd., nu 3 Mk.

Udvalgte Fortællinger af engelske og franske Forfattere (Miss Mulloch, Charles Dickens, Jules Janin m. fl.) 1870 og 71. 1 til 3 Bind. 1 Rd. 3 Mk.

Taarnet ved Dardanellerne. Original romantisk Fortælling. 3 Bind. Andet Oplag. For 2 Rd., nu 1 Rd.

Kusina Stella. Roman efter det Engelske. 3 B. For 15 Mk., nu 1 Rd.

Den forlorne Søn, af Dutton Cook. Priis 2 Mk. 6 ß.

Perlebaandet eller Familien Rebeanmont. Roman i to Dele efter Miss Young. Priis 4 Mk.

Manden som leer. Roman af Victor Hugo. 3 Dele. Priis 1 Rd.

Bernhard, Carl. Nye Noveller. For 2 Rd., nu 4 Mk. 8 ß.

— For og Imod. For 2 Rd., nu 3 Mk.

Fortællinger af de europæiske Folkeslags Historie fra Carl den Store til vor Tid, ved Riise. 1. og 2. Del. For 2 Rd. 3 Mk., nu 4 Mk. 8 ß.

Underholdende Læsning for Gamle og Unge. For 3 Mk., nu 1 Mk. 8 ß.

Trylleſtaven, af Professor Hermanns, med 70 Afbildninger. Priis 1 Rd.

Frimureriets Oprindelse, Udvikling, Former og Betydning. Priis 3 Mk.

Sammenlignende Skildringer af Land og Folk for Menigmand, af Sælmer. Priis 20 ß.

Eddasangen forklaret som Bidrag til Verdensaandens Historie, af V. B. Hjorth. Priis 4 Mk.

Gustav den Tredie og hans Tid. Af C. W. Bergmann. 2 Dele. For 3 Rd., nu 1 Rd.

Sangbog for selskabelige Kredse. Udgivet af J. Davidsen. Indeholdende 355 Sange. Priis 1 Rd.

Otte Fortællinger. Udgiven af Waldemar. Priis 3 Mk.

Haandbog. Tydsk og dansk Handelscorrespondance med et Tillæg indeholdende Breve i begge Sprog om forskjellige andre Materier af Fred. Thorsøe. For 10 Mk. nu 5 Mk.

Danske Digtere. Haandbog i Literaturen for Folket med Forfatterens

Levnetsbeskrivelse og udvalgte Digte. Af A. Berg. Før 7 Mk. 8 ß., nu 3 Mk. 12 ß.

En Politimands Erindringer, af Gundersen. 1 Rd.

Germaine. Af Edm. About. 277 S. 24 ß.

Dr. Morthen Luthers christelige Betragtninger til hver Dag i Aaret. Udvalgte Steder af hans samlede Skrifter. Oversat af H. P. Møller. Andet Oplag 1 Rd. 24 ß.

Luther og Melanchton. Kirkehistorisk Livsbillede af Dr. A. Moldenhofer. 4 Mk. 8 ß.

Daglig Øvelse i Gudsfrygt, af Dr. Johan Gehart. 40 ß.

Johan Taulers Betragtninger over Vor Frelser Jesu Christi Liv og Lidelse. 9 Mk.

Prædikener over de hellige 10 Bud af C. H. Kasparis 4 Mk.

Thomas a Kempis fire Bøger om Christi Efterfølgelse. Med opbyggelige Betragtninger af Luther, Scriver, Henrik Müller, Johannes Gösner, Rudelbach, Hofacker, og flere andre af den evangelisk-lutherske Kirkes mest bekjendte Geistlige. 3 Mk. 10 ß.

Christelige Bønner samlede af Dr. J. H. Pauli. 2 Mk.

Davids Psalmer, efter Kong Christian den Tredies Bibeloversættelse, ved Stiftsprovst C. Rothe. 24 ß.

Den Troendes daglige Paaminder, christelige Morgenbetragtninger og Aftenbetragtninger af James Smith. 2 Rd.

Menneskets Hjertets Speil, fremstillede i ti Figurer over den indvortes Tilstand og Beskaffenhed, enten det er et Guds Tempel eller et Satans Værksted. 24 ß.

Søndagstanker, Haandbog for Præster og Kirkegængere, af Christiani, Præst. Priis 9 Mk.

Sex nye Prædikener af C. H. Spurgeon. Priis 3 Mk.

Passionsbetragtninger, eller hvad lægger den stille Uge os paa Hjerte? Af W. Adams. Priis 2 Mk.

Prædikener af Dr. Th. Arnold. Priis 36 ß.

De Bedendes aandelige Kjæde af 41 Led, eller Christendommens Artikler, samlede til Guds hellige Navn til Ære af Hans Jacob Hvalsøe. Priis 4 Mk. 8 ß.

Christi Kors. Af en Forening af christelige Mænd, med 10 Lithographier. Priis 24 ß.

Dr. Morthen Luthers Forklaring over den 51de Davids Psalme, fordanfket 1752 af O. Schlichtkrull. 256 Sider, heftet 80 ß.

Kirkehistorisk Forelæsning. 208 Sider, heftet 64 ß.

Dr. Morthen Luthers Forklaring over den anden Artikkel over den christelige Tro. Aar 1533. 76 Sider, heftet 28 ß.

En kort Forklaring over vore Kirkeskikke og gode gamle Ceremonier, af N. Heldvad. 88 Sider, heftet 24 ß.

Opfordring til den Uomvendte af Richard Baxter. 48 ß.

En liden aandelig Spørgsmaalsbog sammendragen af den hellige Skrift ved Michael Saxe. 76 ß.

Christian Scrivers Skatkiste. Opbyggelige Betragtninger til hver Dag i Aaret. 80 ß.

Dansk Brev- og Formularbog efter Werfel, indeholdende Anviisninger til Brevskrivning i 187 Exempler, samt Formularer til de almindeligste Documenter. 3die Oplag. 3 Mk.

Sundheds-Haandbog, eller Sygdoms- og Helbredelseslære for Enhver med 1000 Anviisninger. Udarbeidet efter de bedste populair-medicinske Skrifter. Gjennemseet og forsynet med et Forord af Wm. Reymann. Indbunden 2 Rd. 24 ß.

Huuslægen. Raadgiver og Hjælpebog for Hvermand til at kjende og, indtil Lægens Ankomst, behandle de almindeligst forekommende Sygdomme, af Wm. Reymann. 72 ß.

Helbred og Velstand, hvorledes de opnaaes, bevares og nydes.

Huusraad imod Menneskets Sygdomme, samt Professor Hufelands Huus- og Reiseapothek. Priis 1 Mk.

Advarsel fra en Ven af Ungdommen. (Om hemmelige Synder). Priis 36 ß.

Fat Mod! En Lægebog. Om hemmelige Synder. Priis 1 Rd.

Den gamle berømte Læge Henrik Smeds Lægebog. Udtog af Henrik Smeds Lærebog. Priis 24 ß.

En dansk Heste- og Kvæg-Læge, af P. L. Abildgaard 1770. Ellevte Udgave, rettet af G. Westring. Priis 5 Mk.

Dyrlægebog eller kortfattet Beskrivelse af de hyppigst forekommende Sygdomme hos Oxen, Faaret, Svinet og Hunden ꝛc, af Dyrlæge S. Rasmussen. Priis 40 ß.

Kortfattet Beskrivelse af de hyppigst forekommende Sygdomme hos Hesten ꝛc. af Dyrlæge S. Rasmussen. Priis 3 Mk.

Udvalgte Eventyr, af Brødrene Grim. 28 ß.

Til Uglspiel, med Træsnit. 28 ß.

Fem Fortællinger. Den fattige Henrik. Gotfred og Erdmand. Julemorgen. Selma, den tyrkiske Pige. Den gamle Buchmann. 4 Mk.

Olger Danske med 6 Træsnit. 28 ß.

Napoleon den Førstes Historie. 24 ß.

Den lille Amerikaner. En letfattelig Veiledning for Udvandrere og Andre, som i kort Tid ville lære at forstaa det engelske Sprog. 40 ß.

Emigranten. Lommebog for Udvandrere med Kort over Nordamerika. 4 Mk. 12 ß, uden Kort 3 Mk. 10 ß.

Illustreret Familieblad, Maanedsskrift for Romanliteratur, Reisebeskrivelser og Skitser fra fremmede Lande, med mange Illustrationer. 1. 2. og 3. Aargangen à 9 Mk.

Frederik den Syvendes Levnet og Regjeringshistorie. For 1 Rd., nu 3 Mk.

Caroline Mathildes Livshistorie. Et historisk Skilderi. For 1 Rd., nu 3 Mk.

Om Omgang med Mennesker, af A. Knigge. 1 Rd.

Morlay Ernstein eller Hjertets Beboere af G. P. R. James, 1. og 2. Deel. 4 Mk.

De danske Kongeborges Mysterier eller hemmelige Historier. 60 ß.

Fortællinger om Monsieur Violets Reifer og Hændelser i Kalifornien, Sonora og det vestlige Texas, af Capitain Maryat. 76 ß.

Paa Opdagelse eller Scener i Afrika. Fortælling for Ungdommen af Capitain Maryat. 72 ß.

Børnene i Nyskoven af Capitain Marryat. 4 Mk.

Paschaen med de mange Fortællinger, af Capitain Marryat. 72 ß.

Jacob Ærlig, af Capitain Marryat. 64 ß.

Historiske Fortællinger, indeholdende Levnetsbeskrivelse af **Peder Tordenskjold. Niels Juul. Peter Griffenfeldt. Eleonora Ulfeldt og Dyveke**, 5 Bind à 48 ß.

Øieblikkets Barn. Original Fortælling af Waldemar Thrane. 4 Mk.
To Fortællinger, overſat fra Engelſk. 24 ß.
Troldkvindens Mand, ſamt to Fortællinger af Charles Dickens. 2 Mk.
Uden Elskov. Elleve Fortællinger og Skizzer. 20 ß.
Fem Eventyr, bearbeidede af Hoffmann. Med 8 Litografier. Priis 3 Mk.
Münchhauſen. Vidunderlige Reiſer og Eventyr tillands og tilvands med Tegninger. Priis 38 ß.
Praktiſk Vaskehaandbog, med Anviisninger til at vaske, ſtive og ſtryge alle mulige Stoffer. Med 17 Illuſtrationer. Priis 56 ß.
Den praktiske Sagfører. Veiledning for Enhver, til at faa beſvaret de vigtigſte i det daglige Liv forefaldende Spørgsmaal. Af en Overretsſagfører. 36 ß.
Kaninens Avl og Pleie med 10 Afbildninger af Kaniner og Kaninboliger af W. Hochſletter. 48 ß.
Kanin- og Silkehare-Avlen. 24 ß.
Danmark i ældre og nyere Tid. Af C. S. Secher. 1ſte Deel Kjøbenhavns Hiſtorie. 2 Rd. 48 ß.
Nyeſte Meieribog. Anviisning til Kvægavl og Meieridrift af W. Steen. 24 ß.
Kokken-, Frugt- og Blomſterhaven af O. Sørenſen. 24 ß.
Gjødningslære for den mindre Jordbruger af W. Steen. 24 ß.
Den praktiske Dameskræderinde, af Line Andersen. 36 ß.
Prædikener af H. O. C. Laub, Biſkop over Viborg Stift. 4 Mk.
Betragtninger over Erindring, Gjenkaldelſe og Gjenforening efter Døden af Biſkop J. H. Lautrup. 4 Mk.
Det ſkibbrudne Barn eller Ned Greys Hendelſer. En Fortælling for Ungdommen af Bæker. 1 Rd.
Landsbyen paa Klippen. Fortælling af Miſs Thackeray. 3 Mk.
Udvalgte Fortællinger af Cornhill Magazine. 3 Mk.

Foruden foranførte Bøger kunne følgende alene vælges som Præmier til Almanakken à 40 og 48 ß.:

Blandt Bønder. Landsbyhiſtorier af C. A. Thyregod. 1—4 Bind. 6 Rd. Anden Række 1—4 Bind 5 Rd. 2 Mk.
Fædrelandshiſtoriske Malerier af P. I.
Niels Juul 1—4 Bind 2 Rd. 3 Mk.
Peter Tordenſkjold 1—4 Bind 2 Rd. 3 Mk.
Grevens Feide 1—4 Bind 4 Rd.
Chriſtian den Fjerde 1—2 Bind 2 Rd. 3 Mk.
Jakob Dannefærd, af Th. C. Rumohr. 1 Rd.
Elias Hagen af Samme. 1 Rd.
A. M. Peterſen. Nordiſk Mythologi. 2 Rd.
Ludvig Meyers Fremmedordbog. 4 Rd.
En ung Piges Hiſtorie af J. 9 Mk.
Fem Fortællinger af ſamme Forfatter. 7 Mk.
Tre Fortællinger af ſamme Forfatter. 1 Rd. 56 ß.
Skizzer af Hverdagslivet af ſamme Forfatter. 1 Rd. 40 ß.
Anna af ſamme Forfatter. 5 Mk.
Genrebilleder af Carl Andersen. Ny ſamlet Udgave. 8 Mk.

Svenskerne paa Lolland. En historisk Roman. 1 Rd.
Fiskerlars. En romantisk Fortælling af Samme. 5 Mk.
Lybækkerne i Nakskov. En romantisk Fortælling af Samme. 2 Rd.
Storm og Stille. En Fortælling af Samme. 1 Rd. 40 ß.
Mødet paa Læsø. En Fortælling af Samme. 88 ß.
Magnus Heinesen. En historisk Roman af Samme. 7 Mk.
Beatus Dodt. Fredensborg eller Carl Hagens Ungdomserindringer. 1 Rd. 72 ß.
— Stamhuset Sune. En Fortælling. 1 Rd. 72 ß.
— Mit Hjem. En Ungdomshistorie. 1 Rd. 48 ß.
— Hirschholm. 1 Rd. 16 ß.
— Minder fra en svunden Tid. 1 Rd. 56 ß.
— To Brødre. 2 Rd.
— En Sommertone. 2 Rd.
— Søren. En Fortælling. 1 Rd. 32 ß.
— August Thorne. 2 Rd.
— Ægte og Uægte. Livsbillede. 2 Rd. 4 Mk.
Hachländer. Bagstue Eventyr. 1 Rd. 60 ß.
— Eugen Stillfred. 2 Rd. 64 ß.
— Kunstnerliv. 3 B. 4 Rd. 48 ß.
Jokai. Det fattige Rige. 1 Rd. 64 ß.
— Et Guldmenneske. 2 B. 2 Rd. 48 ß.
Dickens Levnet 3 Bind. 3 Rd. 24 ß.
Moimellon Naadens Aabenbaring. 2 Rd.
Kaufmand. Noveller. 1 Rd. 48 ß.

I November Maaned udkommer og faaes i alle Boglader.

Lomme- og Noteringsbog for Landmænd,

for Aaret 1875, 10de Aargang.
Udgivet af P. Holt.

Af Lommebogens rige Indhold fremhæves:

Almanak og Markedsfortegnelse. — Daglige Noteringsblade. — Arbeids-Register. — Gjødnings-, Udsæds- og Høstregister. — Ind- og udmaalt Korn. — Noteringsblade for Prøvemalkning, Udbytte og Anvendelse af Mejeriprodukter m. m. — Kongehuset og Ministeriet. — Danske Landboforeninger. — Statistiske Optegnelser. — Regler ved Landøkonomibygningers Opførelse og Indretning. — Om Foderblandinger med Tabel over Næringsstofferne i de alm. Fodermidler. — Midler mod Sygdomme hos Husdyrene. — Drægtigheds-Kalender. — Mønt-, Maal- og Vægtforhold i Ind- og Udland. — Rente-Tabeller. — Uddrag af Stempellovgivningen. — Om Postvæsenet. — Om Jernbanevæsnet med fuldstændig Kjøreplan for Jernbanerne og Taxst for Persontefordring. — Telegrafvæsenet m. m. m. **Lommebogen udgives i tvende Størrelser til 80 ß. og 1 Rd., og anbefales herved enhver dansk Landmand.**

Holts Lommebog kan ikke forlanges som Præmie.

Gratis-Præmiefordeling

til Wisbechs illustrerede Almanak for 1874.

Planen for denne Præmiefordeling findes aftrykt paa det sidste Blad i Almanakken for 1874 og deltager heri Enhver, der er i Besiddelse af et Exemplar deraf.

Efterat have gjennemset de indtil 1ste Juli d. A. fra forskjellige Forhandlere tilbagesendte Almanakker, var det højeste Nr., der til denne Dag var solgt, 96670. Præmierne falde altsaa paa følgende Nr.:

2	10870	21738	32606	43474	54342	65210	76078	86946
288	11156	22024	32892	43760	54628	65496	76364	87232
574	11442	22310	33178	44046	54914	65782	76650	87518
860	11728	22596	33464	44332	55200	66068	76936	87804
1146	12014	22882	33750	44618	55486	66354	77222	88090
1432	12300	23168	34036	44904	55772	66640	77508	88376
1718	12586	23454	34322	45190	56058	66926	77794	88662
2004	12872	23740	34608	45476	56344	67212	78080	88948
2290	13158	24026	34894	45762	56630	67498	78366	89234
2576	13444	24312	35180	46048	56916	67784	78652	89520
2862	13730	24598	35466	46334	57202	68070	78938	89806
3148	14016	24884	35752	46620	57488	68356	79224	90092
3434	14302	25170	36038	46906	57774	68642	79510	90378
3720	14588	25456	36324	47192	58060	68928	79796	90664
4006	14874	25742	36610	47478	58346	69214	80082	90950
4292	15160	26028	36896	47764	58632	69500	80368	91236
4578	15446	26314	37182	48050	58918	69786	80654	91522
4864	15732	26600	37468	48336	59204	70072	80940	91808
5150	16018	26886	37754	48622	59490	70358	81226	92094
5436	16304	27172	38040	48908	59776	70644	81512	92380
5722	16590	27458	38326	49194	60062	70930	81798	92666
6008	16876	27744	38612	49480	60348	71216	82084	92952
6294	17162	28030	38898	49766	60634	71502	82370	93238
6580	17448	28316	39184	50052	60920	71788	82656	93524
6866	17734	28602	39470	50338	61206	72074	82942	93810
7152	18020	28888	39756	50624	61492	72360	83228	94096
7438	18306	29174	40042	50910	61778	72646	83514	94382
7724	18592	29460	40328	51196	62064	72932	83800	94668
8010	18878	29746	40614	51482	62350	73218	84086	94954
8296	19164	30032	40900	51768	62636	73504	84372	95240
8582	19450	30318	41186	52054	62922	73790	84658	95526
8868	19736	30604	41472	52340	63208	74076	84944	95812
9154	20022	30890	41758	52626	63494	74362	85230	96096
9440	20308	31176	42044	52912	63780	74648	85516	96384
9726	20594	31462	42330	53198	64066	74934	85802	96670
10012	20880	31748	42616	53484	64352	75220	86088	
10298	21166	32034	42902	53770	64638	75506	86374	
10584	21452	32320	43188	54056	64924	75792	86660	

Ialt 339 Præmier i Bøger til Værdi 5—6, 10, 12 og 15 Rd.

Ihændehaverne af Almanakken for 1874 med anførte Nummer bedes gjennem nærmeste Boghandler eller Forhandler af Almanakken at sende os det bageste Omslag, hvor Nummeret er anført, Præmierne vil da strax blive affendt.

Gratis Præmiefordeling for 1875.

hvortil Enhver, der er i Besiddelse af denne Almanak har Adgang.

Denne Præmiefordeling, beregnet paa 96000 Almanakker, hvortil der vil blive anvendt cirka 360 Præmier i Bøger til Værdi 2700 Rd. skeer paa følgende Maade.

Alle Almanakker af de forskjellige Størrelser ere forsynede med fortløbende Numer fra 1 indtil Størrelsen af det Antal Almanakker, der sælges; paa hver 286de Almanak falder en Præmie i Bøger nemlig Almanakken à 48 ß. 15 Rd., 40 ß. 12 Rd., 32 ß. 10 Rd., 24 ß. 6 Rd., 20 ß. 5 Rd. Det høieste af de indtil 1ste Juli 1875 følgte Numere bestemmer, hvilke Præmien tilfalder, f. Ex. bliver det høieste af de til 1ste Juli 1875 følgte Numere 88663, erholde 88347, 88061, 87775 og fremdeles hvert 286de Numer indtil 259, en Præmie.

Resultatet af denne Præmiefordeling meddeles ved trykte Planer, der ville blive omsendte til Forhandlere af Almanakken, ligesom Planen vil blive aftrykt i Almanakken for det kommende Aar.

Kolding i Juli 1874.

J. L. Wisbech. **C. H. Wisbech.**

Veirspaadomme for 1875.

Januar: 1—7. Koldt. 8—21. Vedvarende Kulde. 22—31. Med Syd og Vest Sne eller Regn.
Februar: 1—6. Foranderligt. 7—21. Stærk Kulde. 22—28. Foranderligt.
Marts: 1—3. Blæst. 4—13. Sne eller Regn. 19—31. Mildt.
April: 1—7. Smukt. 8—19. Foranderligt. 20—27. Regn. 28—30. Blæst.
Mai: 1—3. Regn. 4—21. Smukt. 22—31. Kold Luft.
Juni: 1—16. Mildt, med Regn. 17—24. Blæst. 25—31. Foranderligt.
Juli: 1—11. Regn. 12—31. Varme.
August: 1—14. Stærk Varme. 15—18. Regn. 19—31. Smukt.
September: 1—5. Regn. 6—14. Klar Luft. 15—30. Foranderligt.
October: 1—13. Smukt. 14—17. Blæst. 18—21. Regn. 22—31. Klar Luft.
November: 1—13. Foranderligt. 14—30. Koldt.
December: 1—9. Regn og Blæst. 10—15. Koldt. 16—31. Sne eller Regn.

Restbeholdningen af Almanakken for 1869, 1870, 1871, 1872, 1873 og 1874 sælges til følgende nedsatte Priser: 20 ß. for 6 ß., 24 ß. for 8 ß., 32 ß. for 12 ß., 40 ß. for 16 ß.

Almanakken for 1874 à 48 ß. for 20 ß.

Dette Nr. giver Adgang til

GRATIS PRÆMIEFORDELINGEN

for

1875,

ved hvilken 300 Præmier i Bøger
til samlet Værdi

2200 Rdlr.

gratis vil blive fordelte blandt
Almanakkens Kjøbere.

KOLDING I JULI 1874.

J. L. WISBECH. C. WISBECH.

Neuhausen & Grün.'s Lith. Inst. i Kolding.